

RAPORT

O STANIE GMINY MIASTO SKIERNIEWICE ZA ROK 2019

URZĄD MIASTA SKIERNIEWICE
UL. RYNEK 1, 96-100 SKIERNIEWICE

I. WSTĘP

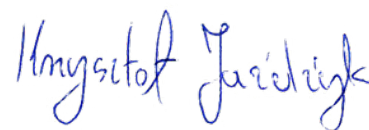
Szanowni Państwo,

z satysfakcją pragnę zaprezentować Państwu raport dotyczący naszego miasta i kierunków jego rozwoju, które podejmowaliśmy w minionym roku. To pogłębiona, wnikliwa analiza funkcjonowania wspólnoty, z jednej strony odzwierciedlająca najważniejsze obszary aktywności samorządowej i społecznej, z drugiej – dająca wyobrażenie inicjatyw i działań, które będą podejmowane w kolejnych latach. Zestawienie obrazuje zatem nie tylko stan Skierniewic w 2019 roku, lecz także ukazuje wielość perspektyw, jakie stwarza współczesna, dynamicznie rozwijająca się społeczność.

Minione dwanaście miesięcy przyniosło kontynuację działań podjętych w latach poprzednich. Staraliśmy się, aby kompleksowo obejmowały one najważniejsze sfery funkcjonowania miasta, a tym samym przełożyły się na komfort codziennego w nim życia. Szczegółowe informacje znajdują Państwo w poszczególnych rozdziałach niniejszego raportu. Poza statystykami, w wielu obszarach bardziej niż zadowolającymi, da się w nim bowiem odnaleźć dowód na silne zaangażowanie mieszkańców, świadczące o dużym potencjale całej wspólnoty samorządowej.

Aktywność Skierniewiczanków, ich obywatelska postawa, kreatywność i zaangażowanie, stanowią dziś filar, na którym chcemy rozwijać naszą małą ojczyznę w nadchodzących latach. Pozwoli to urzeczywistnić w pełni wizję miasta nowoczesnego, przyjaznego i inspirującego. Pragnę zachęcić tym samym do zapoznania się z proponowanym zestawieniem i zapraszam do wspólnej dyskusji o Skierniewicach.

Z wyrazami szacunku

Prezydent Miasta Skierniewice

I. WSTĘP	2
II. INFORMACJE OGÓLNE O MIEŚCIE	7
1. Położenie geograficzne i powiązania komunikacyjne	7
2. Skierniewice dzisiaj	8
III. REALIZACJA STRATEGII I PROGRAMÓW	18
1. Strategia Rozwoju Miasta Skierniewice do roku 2020	18
2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2017-2020	19
3. Strategia Rozwoju Sportu dla Miasta Skierniewice na lata 2018-2023	24
4. Program Rewitalizacji Miasta Skierniewice na lata 2016-2022	28
5. Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych TACY SAMI na lata 2017-2020.	32
6. Program współpracy gminy Miasto Skierniewice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2019	38
7. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Skierniewice	40
8. Program Ochrony Środowiska Miasta Skierniewice na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024	43
9. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Skierniewice w 2019 roku	45
10. Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Skierniewice na lata 2018-2022	45
IV. FINANSE MIASTA SKIERNIEWICE	48
1. Polityka finansowa	48
2. Budżet obywatelski	51

3. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych	52
V. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIASTA	54
VI. DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁEK MIEJSKICH	55
1. Działalność Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	55
2. Działalność Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o.	58
3. Działalność Przedsiębiorstwa Usług Renowacyjno-Konserwatorskich i Pogrzebowych „ARS” Sp. z o.o.	59
4. Działalność Ośrodka Sportu i Rekreacji Sp. z o.o.	60
5. Działalność Zakładu Utrzymania Miasta Sp. z o.o.	63
6. Działalność Zakładu Wodociągów i Kanalizacji „WOD-KAN” Sp. z o.o.	65
7. Działalność Pływalni Miejskiej „Nawa” Sp. z o.o.	77
8. Działalność Miejskiego Zakładu Komunikacji Sp. z o.o.	79
VII. INFORMACJE INWESTYCYJNE	82
1. Pozwolenia na prace budowlane	82
2. Inwestycje budowlane zrealizowane w ramach budżetu obywatelskiego	82
3. Inwestycje kubaturowe	87
4. Prace projektowe i planowanie przestrzenne	92
VIII. INFORMACJE O STANIE MIENIA	96
1. Zadania wydziału Gospodarki Nieruchomościami	96
2. Zadania wydziału Geodezji, Kartografii i Katastru	97
3. Zasób mieszkaniowy	99
IX. OCHRONA ŚRODOWISKA	106
1. Informacje o stanie środowiska w mieście	106
2. Pielęgnacja terenów zielonych	113

VIII. DROGI, KOMUNIKACJA, TRANSPORT	114
1. Drogi i komunikacja	114
2. Zezwolenia i licencje na przewozy	115
3. Prawa jazdy i rejestracja pojazdów	115
IX. BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA ZDROWIA	116
1. Działalność Komendy Miejski Policji w Skierniewicach	116
2. Działalność Komendy Państwowej Straży Pożarnej	118
3. Działalność Straży Miejskiej	121
4. Zdrowie skierniewiczian	123
5. Profilaktyka uzależnień	128
6. Działalność Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej	135
XII. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA I RYNEK PRACY	147
1. Działalność gospodarcza w liczbach	147
2. Rynek pracy	148
3. Bezrobocie	148
4. Targowisko	148
XIII. EDUKACJA I WYCHOWANIE	150
1. Opieka nad dzieckiem do lat 3	150
2. Przedszkola	150
3. Szkoły i placówki oświatowe	152
4. Placówki interwencyjne	161
5. Placówki wsparcia dziennego	162
XIV. POMOC RODZINOM I MIESZKAŃCOM	166

1. Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie – dane ogólne	166
2. Działalność na rzecz rodzin	167
3. Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	175
4. Działalność na rzecz seniorów, osób niesamodzielnych, samotnych	179
5. Bank Żywności	188
6. Noclegownia	188
7. Nieodpłatna pomoc prawna	189
8. Działalność Miejskiego Rzecznika Konsumenta	189
XV. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	191
1. Place zabaw i siłownie plenerowe	191
2. Dyscypliny sportowe w mieście	191
3. Nagrody i stypendia za wysokie osiągnięcia sportowe	192
4. Turystyka	192
XVI. KULTURA I PROMOCJA	194
1. Największe wydarzenia kulturalne w mieście	194
2. Współpraca zagraniczna	197
3. Placówki kulturalne w mieście	198
5. Akcje charytatywne w mieście	210
6. Komunikacja z mediami i społeczeństwem	211
XVII. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI	213
1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	213
2. Wsparcie finansowe dla innych jednostek samorządowych	229

II. INFORMACJE OGÓLNE O MIEŚCIE

1. Położenie geograficzne i powiązania komunikacyjne

Miasto Skierniewice położone jest w północno-wschodniej części województwa łódzkiego. Jest miastem na prawach powiatu. Stanowi jednocześnie siedzibę władz sąsiedniego powiatu ziemskiego (powiat skierniewicki). W Mieście zlokalizowana jest również siedziba władz gminy wiejskiej Skierniewice. Dla gmin powiatu ziemskiego, tj. gmin: Skierniewice, Bolimów, Maków, Lipce Reymontowskie, Słupia, Godzianów, Głuchów, Nowy Kawęczyn i Kowiesy, Miasto Skierniewice stanowi ośrodek centralny – jest miejscem funkcjonowania obiektów usługowych z zakresu usług wyższego rzędu m.in. ochrony zdrowia, szkolnictwa wyższego i średniego, kultury, sportu, bankowości, handlu i bezpieczeństwa publicznego.

Skierniewice pełnią również funkcję węzła drogowego i kolejowego obsługującego otaczające gminy, stanowią rynek pracy dla ludności zamieszkującej obszary wiejskie, są miejscem, do którego emigruje ludność z tych obszarów. Stanowią lokalny rynek zbytu produktów rolnych i zaopatrzenia w środki produkcji gospodarstw rolnych prosperujących na otaczających terenach wiejskich, ale także lokalny rynek zaopatrzenia ludności z obszarów wiejskich; dla części ośrodków wiejskich gminy Skierniewice, Miasto stanowi miejsce, gdzie mieszczą się siedziby administracji kościelnej – parafii rzymsko-katolickich wraz ze świątyniami i cmentarzami grzebalnymi.

Miasto Skierniewice położone jest pomiędzy dwoma aglomeracjami miejskimi – Warszawą i Łodzią, co nie pozostaje bez wpływu na jego rozwój społeczno-gospodarczy. Odległość od Warszawy wynosi około 81 km, zaś od Łodzi około 69 km.

Miasto Skierniewice sąsiaduje z gminą wiejską Skierniewice oraz na niewielkim odcinku z gminą wiejską Maków. Powierzchnia Miasta stanowi 34,6 km² (stan na 1 stycznia 2015). W latach 1975 - 1999 Skierniewice były ośrodkiem stołecznym województwa skierniewickiego.

Z dniem 1 stycznia 1999 roku Miasto Skierniewice stało się jednym z trzech miast w województwie łódzkim o statusie miasta grodzkiego (dwa pozostałe to Łódź oraz Piotrków Trybunalski).

Miasto położone jest korzystnie względem ważnych ciągów drogowych. Na północ od jego granic przebiega Autostrada Wolności A2. Biegnie ona w ciągu trasy europejskiej E30. Najbliżej położony węzeł autostradowy to węzeł „Skierniewice” (ok. 10 km od miasta). W kierunkach na wschód oraz południowy - wschód od Miasta prowadzi droga ekspresowa S8. Łącznikiem autostrady A2 oraz

drogi S8 jest droga krajowa nr 70, która przebiega przez Miasto. Droga krajowa nr 70 relacji: Łowicz – Huta Zawadzka biegnie przez Miasto ulicami: Łowicką (fragment), Księdza Kardynała Prymasa Stefana Wyszyńskiego, Aleją Macieja Rataja, Al. Niepodległości (fragment) i Mszczonowską (fragment), prowadząc do granic Miasta. Do ważnych ciągów drogowych należy również zaliczyć drogę wojewódzką nr 705 relacji: Śladów – Sochaczew – Skierniewice – Jeżów, która w granicach Miasta przebiega ulicami: M.C. Skłodowskiej (fragment), Widok (fragment), Aleją Macieja Rataja, Al. Niepodległości, 1 Maja, Kozińskiego (fragment) i Łódzką do granic Miasta oraz drogę wojewódzką nr 707 relacji Skierniewice – Rawa Mazowiecka – Nowe Miasto nad Pilicą, która biegnie od drogi wojewódzkiej nr 705 ulicami: M. Kopernika (fragment) i Rawską (fragment) do granic Miasta.

Uzupełnienie wyżej wymienionych ciągów drogowych stanowią drogi powiatowe i ulice miejskie. Przez obszar Miasta prowadzą również linie kolejowe do: Warszawy, Łodzi, Łowicza i Łukowa o znaczeniu państwowym (o numerach: 1, 11, 12), zbiegające się w części centralnej Miasta z urządzeniami stacijnymi obsługi pasażerskiej i przeładunku towarów (są to linie zelektryfikowane, dwutorowe).

Najbliższe porty lotnicze znajdują się w:

- Nowym Dworze Mazowieckim (Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa – Modlin),
- Warszawie (Lotnisko Chopina),
- Łodzi (Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta).

W Mieście Skierniewice funkcjonuje komunikacja miejska autobusowa (istnieje tu jeden Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o.). Na obszarze Miasta funkcjonują także prywatne usługi przewozowe (zarejestrowane samochody osobowe TAXI oraz firmy świadczące usługi w zakresie przewozu osób, niezarejestrowane jako taksówki). Komunikacja zamiejska opiera się o usługi przewozowe kolejowe, o których wspomniano wcześniej (Polskie Koleje Państwowe) oraz samochodowe – świadczą je: Państwowa Komunikacja Samochodowa oraz przewoźnicy prywatni.

2. Skierniewice dzisiaj

Skierniewice to blisko 50-tysięczne miasto z ponad 560-letnią tradycją. Bogate zaplecze naukowo-badawcze oraz ogrodniczy rodowód miasta sprawiają, że Skierniewice uznawane są za krajową stolicę nauk ogrodniczych. Tutaj znajduje się siedziba znanego na całym świecie Instytutu

Ogrodnictwa oraz Stacji Doświadczalnej, należącej do Wydziału Rolnictwa i Biologii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Skierniewice są miejscem, gdzie od ponad 40 lat odbywa się Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw. To największa dwudniowa impreza w regionie o charakterze kulturalno-naukowo-handlowym, która co roku przyciąga około 250 tysięcy gości z kraju i z zagranicy.

Skierniewice cechuje dynamiczny, zrównoważony rozwój, oparty na dwóch filarach. Pierwszym z nich jest intensywny rozwój oświaty, kultury i sportu; drugim – silny nacisk na rozbudowę infrastruktury miejskiej i inwestycje. Skierniewicki samorząd wykazuje dużą skuteczność w pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych, które służą realizacji wielu ważnych inwestycji.

2.1 Demografia i sprawy obywatelskie

Stan ludności na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosił:

- ogółem mieszkańców – 47 252
- pobyt stały – 46 007
- pobyt czasowy – 1 245
- mężczyźni – 21 820
- kobiety – 24 187

W 2019 r. przyjęto 3 475 wniosków o wydanie dowodu osobistego. Wydano 3 357 dowodów osobistych. Przyjęto 677 zgłoszeń o utracie dowodu osobistego. Udostępniono 59 podmiotom publicznym dane z Rejestru Dowodów Osobistych. Przyjęto 1 170 zgłoszeń zameldowań na pobyt stały, w tym migracja 337. Dokonano 1 245 zameldowań na pobyt czasowy. Wymeldowano 511 osób. Zarejestrowano 649 wniosków o nadanie numeru PESEL. Ponadto na podstawie danych z rejestru mieszkańców wydano na wniosek 976 zaświadczeń. Udostępniono z rejestru mieszkańców dane 675 podmiotom publicznym i prywatnym, zaś z rejestru PESEL 163 podmiotom. W drodze decyzji administracyjnej rozstrzygnięto 126 spraw. Od wydanych decyzji wpłynęły 2 odwołania, z czego 1 odwołanie rozstrzygnięto we własnym zakresie, 1 utrzymano w mocy.

Zameldowania ogółem – 2 415

Liczba osób zameldowanych z innej gminy – 337

Liczba dzieci urodzonych i zameldowanych – 449

Liczba osób, które zmieniły miejsce zameldowania w obrębie miasta Skierniewice – 833

Liczba osób wymeldowanych – 511

Liczba osób zmarłych - 481

Stan ludności – porównanie lat 2017 – 2019:

Rok	Ilość mieszkańców zameldowanych:		Ilość urodzeń	Liczba zgonów
	pobyt stały	pobyt czasowy		
2017	46.637	896	485	458
2018	46.379	996	493	504
2019	46.007	1245	449	481

Struktura ludności miasta Skierniewice

wg stanu na dzień 31.12. 2019 roku

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	767	683	1450
3	283	242	525
4-5	530	464	994
6	234	232	466
7	265	270	535
8-12	1340	1274	2614
13-15	703	629	1332
16-17	414	426	840
18	204	192	396
19-65	14314	15180	29494
19-60	12641	13050	25691
>65	3582	5552	9134
>60	5260	7645	12905

2.2 Mieszkańcy Skierniewic w pigułce

W 2019 roku Urząd Stanu Cywilnego w Skierniewicach wystawił:

- 797 aktów urodzenia (w 2018 – 928)
- 305 aktów małżeństwa (w 2018 – 316)
- 632 aktów zgonu (w 2018 – 695)

Na ogólną liczbę 797 sporządzonych aktów urodzenia składa się: 605 aktów urodzeń dla dzieci urodzonych w Skierniewicach (333 dziewczynki i 362 chłopców), w tym:

- 3 nowe akty sporządzone po zaprzeczeniu ojcostwa,
- 99 aktów to transkrypcje aktów osób urodzonych za granicą,

Wśród aktów urodzeń jest 99 aktów osób urodzonych za granicą wpisane do polskich ksiąg. Akty te pochodzą z następujących krajów: Wielka Brytania - 20 wpisów, Argentyna – 17 wpisów, Ukraina - 15 wpisów, Republika Południowej Afryki - 9 wpisów, USA - 8 wpisów, Niemcy – 6 wpisów; po 2 wpisy: Francja, Włochy, Szwajcaria, Szwecja, Holandia, Portugalia, Białoruś; po 1 wpisie: Armenia, Australia, Austria, Kamerun, Serbia, Tunezja, Bangladesz, Czechy, Turcja, Ghana.

W 20 aktach urodzenia dokonano adnotacji o danych kryjących dotyczących ojca dziecka w przypadkach gdy dziecko nie zostało uznane ani też nie ustalono ojcostwa (jest to tzw. fikcja prawna).

Sporządzono 174 protokołów przyjęcia oświadczenia o uznaniu ojcostwa przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego /2018-211/.

Powyższe protokoły dotyczyły:

- uznania dziecka poczętego – 61 szt.
- uznania dziecka przed sporządzeniem aktu urodzenia – 102 szt.
- uznania dziecka po sporządzeniu aktu urodzenia – 11 szt.

W 2019 roku 5 nieletnich matek urodziło dziecko w Skierniewicach /poniżej 18 roku życia – najmłodsza w wieku 16 lat/.

Najmłodsza matka w 2019 roku była z rocznika 2003, a najmłodszy ojciec z rocznika 2000.

Najstarsza matka w 2019 roku była z 1971 rocznika, a najstarszy ojciec z 1966 roku.

Najwięcej matek, które urodziły dzieci w 2019 roku było z rocznika 1989 i 1990.

Najwięcej w 2019 roku było matek, które urodziły pierwsze dziecko (272 kobiety), a następnie matek, które urodziły drugie dziecko (249 kobiet) i matek, które urodziły trzecie dziecko (127 kobiet). Były również przypadki, gdy kobiety urodziły: ósme (1 kobieta), szóste (1 kobieta) i piąte (1 kobieta) dziecko.

Najwięcej aktów urodzeń sporządzono w miesiącach: czerwiec - 98, sierpień - 79, październik - 77. Najmniej aktów urodzenia sporządzono w miesiącach: lipiec - 54, marzec - 55, styczeń - 57.

Najpopularniejsze imiona nadawane chłopcom w 2019 roku to: Antoni, Jan, Szymon, Aleksander, Filip.

Najpopularniejsze imiona nadawane dziewczynkom w 2019 roku to: Julia, Zuzanna, Zofia, Maria, Maja.

Pojedynczo występujące imiona dzieci w 2019 roku to:

dziewczynki: Honorata, Stella, Kinga, Anita.

chłopcy: Brajan, Tymofii, Gustaw, Aleks.

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Skierniewicach zarejestrowano:

- 7 aktów dla dziecka martwo urodzonego,
- 4 pary bliźniąt (2 pary chłopców i 1 para dziewczynek, 1 para dziewczynka-chłopiec),
- 11 dzieci obcokrajowców (rodzice obywatele: Ukrainy, Armenii).

Ponadto w aktach urodzeń wykonano:

- 2 zmiany nazwiska dziecka poprzez nadanie dziecku nazwiska męża matki,
- 1 zmiana nazwiska dziecka po zawarciu małżeństwa przez rodziców,
- 8 prawomocnych wyroków sądowych dotyczących zaprzeczenia ojcostwa,
- w 3 przypadkach sporządzono zgodnie z postanowieniem sądu nowe akty urodzenia dziecka,
- 3 prawomocne wyroki sądowe dotyczące ustalenia ojcostwa,

W 2019 roku dokonano 19 zgłoszeń urodzenia dzieci przesłanych drogą elektroniczną.

Wśród ogólnej liczby 305 małżeństw są śluby zawarte w formie:

- wyznaniowej/konkordatowej – 134,
- cywilnej – 140, w tym poza lokalem USC – 10

- zawarte za granicą i wpisane do polskich ksiąg - 31

Po raz pierwszy od podpisania w dniu 28 lipca 1993 r. umowy między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską zwanej konkordatem, która weszła w życie od dnia 25 kwietnia 1998 r. w Urzędzie Stanu Cywilnego w Skierniewicach zawarto więcej ślubów cywilnych niż konkordatowych.

W 2019 roku dokonano 31 wpisów małżeństw zawartych w zagranicznych USC, dotyczyło to następujących krajów: USA, Wielka Brytania, Tunezja, Ukraina, Republika Południowej Afryki, Francja, Niemcy, Armenia, Białoruś, Holandia, Bangladesz, Egipt, Portugalia, Włochy, Argentyna, Czechy.

W Skierniewicach odbyło się 9 ślubów cywilnych z obcokrajowcami w tym: z obywatelkami: Ukrainy, Tajlandii, Niemiec, Wielkiej Brytanii oraz z obywatelami: Ukrainy, Peru, a także ślub obywateli Ukrainy oraz ślub obywatelki Ukrainy z obywatelem Serbii.

Roczniki, które najczęściej zawierały związek małżeński w 2019 r:

mężczyźni – 1991, 1992, 1993.

kobiety – 1992, 1993, 1994.

Najczęściej w 2019 roku zawierały związek małżeński osoby o stanie cywilnym: kawaler, panna, rozwiedziona, rozwiedziony, wdowiec i wdowa.

kawaler – panna (210 ślubów),

rozwiedziony - panna (24 śluby),

rozwiedziony – rozwiedziona (24 śluby),

kawaler – rozwiedziona (14 ślubów),

wdowiec – rozwiedziona (2 śluby).

Największa różnica wieku małżonków:

mężczyzna starszy od kobiety o 26 lat, 19 lat, 17 lat, 14 lat, 13 lat, 10 lat.

kobieta starsza od mężczyzny o 17 lat, 15 lat, 12 lat, 11 lat, 9 lat, 8 lat.

Wśród par zawierających związek małżeński w 2019 roku była para, która zdecydowała się na zawarcie małżeństwa po 21 latach wspólnego życia.

W 2019 roku najwięcej związków małżeńskich (zarówno cywilnych jak i konkordatowych) w Skierniewicach było zawartych w następujących miesiącach: czerwiec - 48, sierpień - 44, wrzesień - 39.

Najmniej ślubów /cywilnych i konkordatowych/ było zawartych w miesiącach: luty – 4, styczeń – 5, marzec – 7.

Najwięcej związków małżeńskich w skierniewickim Urzędzie Stanu Cywilnego zawarto w dniach: 22.06, 29.06, 28.09 i 28.12 – po 6 par, 21.09 i 26.10 – po 5 par.

Śluby w Urzędzie Stanu Cywilnego odbywały się zarówno w soboty (32 soboty), jak również powodzeniem cieszyły się pozostałe dni tygodnia, niedziele oraz dni świąteczne (8 dni – niedziele i święta).

Odnotowano również w tutejszym USC przypadki rezygnacji z zamiaru wstąpienia w związek małżeński – 4 pary zrezygnowały z zamówionego wcześniej ślubu (w 2018-9).

W 2019 roku odnotowano w aktach małżeństw w tutejszym USC 115 wyroków o rozwodzie i 3 wyroki o separacji (2018-147).

W ogólnej liczbie rozwodów są 4 rozwody orzeczone przez zagraniczne sądy, w tym: 2 uznane przez kierownika USC oraz 1 uznany przez sąd w Polsce.

Najstarsze rozwiedzione małżeństwo zawarte było w 1978 roku.

Najmłodsze rozwiedzione małżeństwo zawarte zostało w 2017 roku.

Małżeństwo z orzeczoną separacją było z 1998 i 2006 roku.

W 2019 roku 1 małżeństwo z 1979 roku miało sądownie zniesioną separację.

Niektóre kobiety po rozwodzie powróciły do nazwiska poprzedniego.

W 2019 roku 20 kobiet postanowiło powrócić do nazwiska, które nosiły przed zawarciem małżeństwa.

Taka możliwość istnieje w ciągu 3 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia o rozwodzie (tryb oświadczenia złożonego do protokołu przed Kierownikiem USC), /2018-35/.

Wśród ogólnej liczby aktów zgonów 632 sporządzonych w 2019 roku zarejestrowano:

- akty typowe: 626, w tym: 297 aktów zgonu kobiet i 329 aktów zgonu mężczyzn
- akty nietypowe: 6 wpisów

W ogólnej liczbie zgonów – 632 są zarówno mieszkańcy Skierniewic jak również osoby z innych miejscowości których zgon nastąpił na terenie działania tut. USC (teren Miasta Skierniewice i

Gminy Skierniewice) oraz transkrypcje aktów sporządzonych poza granicami kraju. Wśród ogólnej liczby zarejestrowanych zgonów 373 to mieszkańcy Skierniewic. Dokonano 6 wpisów aktów zgonu osób których zgon nastąpił poza granicami kraju i został zarejestrowany w polskich księgach (kraje: Wielka Brytania, Norwegia, Belgia, Stany Zjednoczone). W 2019 roku w 3 przypadkach ustalono sędownie datę zgonu dla aktów które zawierały tylko datę znalezienia zwłok wpisaną do aktu na podstawie karty zgonu wystawianej przez lekarza

Najwięcej zgonów odnotowano w miesiącach: styczeń – 59, maj – 57, marzec – 54.

Najmniej zgonów odnotowano w miesiącach: wrzesień – 36, listopad – 45, kwiecień - 51.

Wśród ogólnej liczby osób zmarłych w 2019 roku wg. stanu cywilnego osoby zmarłej najczęściej aktów zgonu sporządzono wg kolejności dla: żonatyh i wdów, zamężnych, wdowców, rozwiedzionych, kawalerów, rozwódek i panien.

Najczęstsze przyczyny zgonów kobiet i mężczyzn to: choroby układu krążenia (wg. zapisów w kartach zgonów 339 przypadków) i choroby nowotworowe (wg. zapisów w kartach zgonów 112 przypadków).

Najstarsze zmarłe osoby:

2 kobiety z 1917 rocznika, 1 mężczyzna z 1921 rocznika

Najmłodsza osoba zmarła: kobieta 1986 rocznik, mężczyzna 2006 rocznik.

Najwięcej zgonów odnotowano w rocznikach:

kobiety – 1930, 1931, 1933,

mężczyźni – 1937, 1947, 1953.

W 2019 roku USC w Skierniewicach dokonało 243 czynności materialno-technicznych dot. unieważnień, sprostowań, ustaleń treści, odtworzeń i uzupełnień aktów stanu cywilnego oraz 132 wpisy do polskich ksiąg aktów stanu cywilnego sporządzonych za granicą. W 2019 roku wydano 40 decyzji o zmianie imienia i nazwiska i 22 zezwolenia z art. 4 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego dotyczących skrócenia miesięcznego terminu wyczekiwania na zawarcie małżeństw oraz 154 zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa dla osób zamierzających zawrzeć małżeństwo wyznaniowe ze skutkami cywilnymi (tj. małżeństwo konkordatowe), 4 zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa za granicą. Zaświadczenia te zostały wydane dla osób, które zamierzały zawrzeć małżeństwo z obywatelami: Czech, Białorusi, Egiptu, Armenii, 1 zaświadczenie o zgłoszeniu zamiaru wstąpienia w związek małżeński i złożonych dokumentach do ślubu, 25 zaświadczeń o stanie cywilnym.

Ponadto:

- wydano 7827 odpisów skróconych, zupełnych i wielojęzycznych aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu z aktów stanu cywilnego (dokumenty te były wydawane interesantom przy sporządzaniu aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu oraz do celów spadkowych, alimentacyjnych, emerytalno-rentowych, zasiłków rodzinnych poza granicami kraju, otrzymania paszportu, nauki i szkolnictwa, zatrudnienia, opieki społecznej;
- sporządzono 3565 przypisków pod aktami stanu cywilnego dot. zawarcia małżeństwa, rozwodu, zgonu osoby, zgonu współmałżonka,
- dokonano 6446 migracji aktów z ksiąg stanu cywilnego do centralnej bazy usług stanu cywilnego,
- usunięto 1518 niezgodności danych osobowych występujących w ogólnopolskiej bazie PESEL,
- naniesiono ogółem 711 wzmianek dodatkowych we wszystkich aktach stanu cywilnego,
- wykonano w aktach 38 decyzji administracyjnych o zmianie imienia i nazwiska wydanych przez Kierownika USC w Skierniewicach oraz 7 na podstawie decyzji wydanej przez innego Kierownika USC.
- 2 osobom zmieniono numer PESEL na podstawie aktu urodzenia.
- dla 46 par małżeńskich – mieszkańców miasta Skierniewice zorganizowano w Urzędzie Stanu Cywilnego uroczystość z okazji wręczenia „Medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie”.

W 2019 roku odbyły się dwa jubileusze z okazji 102 rocznicy urodzin /kobiety/.

Do chwili obecnej najstarsza mieszkanka Skierniewic żyła 105 lat, a najstarszy mieszkaniec Skierniewic 103 lata.

2.3 Udostępnianie informacji publicznej, petycje, skargi

W 2019 roku do Urzędu Miasta Skierniewice wpłynęło 81 wniosków o udostępnienie informacji publicznej. Dotyczyły one m.in. spraw społecznych, gospodarki komunalnej, gospodarki nieruchomościami, planowania przestrzennego i inwestycji. W przypadku wszystkich wniosków informacje zostały udostępnione wnioskodawcom.

W roku sprawozdawczym wpłynęły cztery skargi w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego. Przedmiotem skarg były działania Prezydenta Miasta Skierniewice, dyrektora

Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie i dyrektora Przedszkola Nr 4. Skargi - po rozpatrzeniu przez Radę Miasta Skierniewice, zostały uznane za bezzasadne.

W 2019 roku do Urzędu Miasta Skierniewice wpłynęło 8 petycji. Przedmiotem petycji były sprawy dotyczące m.in. udziału szkół w konkursie „Podwórko talentów NIVEA”, kosztów usług telekomunikacyjnych, wprowadzenia w życie Polityki Zarządzania Konfliktem Interesów, walki z uzależnieniami wśród dzieci i młodzieży, płatności bezgotówkowych w instytucjach publicznych. Treść wszystkich petycji oraz udzielonych odpowiedzi została opublikowana w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Skierniewice.

W poprzednim roku gmina była stroną 26 cywilnych postępowań sądowych. Zapadły 3 wyroki zasądające od gminy na rzecz powodów odszkodowanie wraz z odsetkami. W związku z wydanymi w 2019 r. wyrokami (o sygnaturze: I ACA 487/18, I AGA 38/19, I AGA 88/19), gmina zobowiązana była do zapłaty 1 673 072,11 zł, w tym 114 093,56 zł w związku z zasądzonym zwrotem kosztów postępowania. Sprawy te dotyczyły rozliczenia robót budowlanych.

III. REALIZACJA STRATEGII I PROGRAMÓW

W gminie Miasto Skierniewice w 2019 roku obowiązywały następujące dokumenty strategiczne:

1. Strategia Rozwoju Miasta Skierniewice do roku 2020

Strategia Rozwoju Miasta Skierniewice do roku 2020 jest dokumentem kierunkowym, który określa nadrzędne cele długoterminowe, priorytety rozwoju oraz możliwe kierunki działań władz Miasta. Wyznacza stan, do którego Miasto powinno dążyć w kolejnym okresie planowania, zarysowuje ramy działań prowadzących do osiągnięcia wyznaczonych celów oraz prezentuje przykłady inicjatyw, jakie można podjąć w ramach każdego strategicznego kierunku rozwoju. Strategia Rozwoju Miasta Skierniewice do roku 2020 została przyjęta uchwałą Nr XXIV/74/2016 z dnia 21 kwietnia 2016 r.

Celami są:

1.1 Rozwój gospodarczy miasta w oparciu o posiadane zasoby poprzez:

- intensyfikację rozwoju branży ogrodniczej
- rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej
- rozwój i promocję terenów inwestycyjnych
- rozwój infrastruktury technicznej przeznaczonej dla przedsiębiorców
- promocję przedsiębiorczości i aktywnych postaw na rynku pracy.

Cel pierwszy jest związany z intensyfikacją działań podejmowanych w zakresie rozwoju działalności ogrodniczej i pozarolniczej, przede wszystkim poprzez odpowiednie przygotowanie zaplecza do prowadzenia działalności gospodarczej oraz promocję przedsiębiorczości i aktywizację zawodową mieszkańców. Cel jest w trakcie realizacji.

1.2 Rozwój uzdrowiskowej funkcji miasta poprzez:

- budowę i modernizację infrastruktury służącej funkcji leczniczo-turystycznej
- współpracę z organizacjami/instytucjami turystycznymi, podmiotami leczniczymi i uczelniami wyższymi

- ochronę i poprawę jakości środowiska naturalnego.

1.3 Rozwój infrastruktury i usług na potrzeby mieszkańców i przyjezdnych poprzez:

- rozwój infrastruktury związanej z budownictwem mieszkaniowym
- rozwój bazy oraz usług edukacyjnych
- rozwój bazy oraz usług kulturalnych, edukacyjnych i sportowych
- rozwój infrastruktury oraz usług społecznych, opiekuńczych i zdrowotnych
- poprawę bezpieczeństwa publicznego
- rozwój infrastruktury technicznej oraz usług związanych z poprawą jakości życia (warunków bytowych) mieszkańców
- rewitalizacja zabytkowych obiektów i kwartałów miasta

Cel trzeci wskazuje kierunki, w jakich należy podążać, aby Miasto stawało się przestrzenią coraz bardziej przyjazną dla mieszkańców, zachęcało do osiedlania się na jego terenie oraz budowało ofertę atrakcyjną dla osób odwiedzających Skierniewice. Cel jest w trakcie realizacji.

2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2017-2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2017-2020 została przyjęta uchwałą Nr XXXVII/53/2017 z dnia 27 kwietnia 2017 roku. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2017-2020 jest wieloletnim dokumentem programowym, który obejmuje szereg działań, które stoją przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej w celu wyeliminowania i ograniczenia kluczowych problemów społecznych. Dokument ten wyznacza główne cele i kierunki dla pomocy społecznej. Organem odpowiedzialnym za wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Skierniewice jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

Cele strategiczne:

2.1 Ograniczanie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa poprzez:

a) integrację społeczną, a w szczególności:

- uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób niepełnosprawnych,
- informowanie o możliwościach dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych oraz o możliwości zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz innych urządzeń ułatwiających codzienne funkcjonowanie,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego wspierającego osoby niepełnosprawne,
- zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem,
- współdziałanie MOPR i PFRON w likwidacji barier architektonicznych i transportowych,
- rozwój pomocy i samopomocy w zakresie zidentyfikowanych potrzeb osób niepełnosprawnych,
- umożliwienie dostępu do kształcenia ustawicznego, rozwijanie i podtrzymywanie zainteresowań osób starszych,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych w kreowaniu właściwej polityki społecznej,
- tworzenie i rozwijanie działalności grup samopomocowych oraz środowiskowego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- opracowanie i wdrożenie programów na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych,
- rozszerzenie oferty usług rehabilitacyjnych na rzecz osób niepełnosprawnych oraz podnoszenie ich jakości poprzez: tworzenie mieszkań treningowych oraz chronionych, utworzenie środowiskowego domu samopomocy społecznej, tworzenie klubów centrum aktywności społecznej,
- stworzenie warunków do równego dostępu osób niepełnosprawnych w życiu społecznym np. poprzez rozwijanie usług asystenta osoby niepełnosprawnej,
- usprawnienie systemu informacji – za pośrednictwem Internetu, mediów lokalnych, wydawanie informatorów- dotyczących środowiska i problemów osób niepełnosprawnych,
- wspieranie inicjatyw umożliwiających udział osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sportowym i artystycznym,
- tworzenie warunków do większej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych np. poprzez stworzenie możliwości zatrudnienia wspomaganego i utworzenie zakładu aktywności zawodowej,
- podejmowanie działań ukierunkowanych na poszerzenie oferty usług rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych np. poprzez tworzenie klubów i centrów aktywności społecznej, utworzenie

środowiskowego domu samopomocy, tworzenie mieszkań treningowych oraz wspomaganych i mieszkań chronionych,

- tworzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, rozwijanie usług asystenta osoby niepełnosprawnej,
- powstanie zakładu aktywności zawodowej,
- podejmowanie działań dających możliwość zatrudnienia wspomaganego na otwartym rynku pracy (ze wsparciem trenera pracy).

Cel jest realizowany na bieżąco.

b) usprawnienie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki, a w szczególności:

- stałe diagnozowanie potrzeb i bezpieczeństwa ludzi starszych, samotnych i chorych,
- zapewnienie usług opiekuńczych i wspierających ludziom starszym, samotnym i chorym w miejscu zamieszkania,
- zapewnienie możliwości udziału w turnusach rehabilitacyjnych i obozach terapeutycznych
- wykorzystanie potencjału ludzi starszych,
- wykorzystanie zewnętrznych środków finansowych do realizacji projektów skierowanych do osób starszych i przewlekle chorych,
- pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze,
- wykorzystanie doświadczenia osób starszych przy prowadzeniu różnego rodzaju świetlic, kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży,
- opieka nad osobami starszymi poprzez właściwe funkcjonowanie Domu Pomocy Społecznej,
- inicjowanie kampanii na rzecz podnoszenia poziomu wiedzy i społecznej akceptacji osób starszych i chorych.

Cel jest realizowany na bieżąco.

2.2 Aktywne działania dla rodzin i dziecka w środowisku lokalnym poprzez:

a) wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania, a w szczególności:

- wspieranie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych i świadczeń wychowawczych,
- wzmocnienie funkcjonowania rodzin poprzez stwarzanie odpowiednich warunków bytowych w postaci rozwoju mieszkalnictwa socjalnego,
- zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo i obszaru rewitalizacji Miasta Skierniewice,

- podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie,
- pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych poprzez odtworzenie bądź wzmocnienie ich funkcji,
- promowanie i wspieranie aktywności sportowej, kulturalnej, artystycznej wśród dzieci i młodzieży oraz rodzinnego spędzania wolnego czasu,
- zapewnienie opieki psychologicznej i pedagogicznej rodzinie, w której występuje kryzys lub dysfunkcja opiekuńczo-wychowawcza,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- promowanie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zapewnienie, w razie potrzeby, osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- zapewnienie mieszkań socjalnych osobom eksmitowanym,
- kierowanie, w razie potrzeby, sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

Cel jest realizowany na bieżąco.

b) zaspokojenie potrzeb mieszkańców zapewnienie zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami poprzez:

- organizację i finansowanie dożywiania w szkołach dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich,
- zapewnienie odzieży i wyposażenia w artykuły szkolne dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich,
- organizację i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich,
- organizację akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich,
- tworzenie warunków do realizacji programów socjoterapeutycznych,
- zintensyfikowanie i rozwój form prac socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo,
- tworzenie i wdrażanie programów w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- działania w kierunku organizacji alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież,

- organizowanie oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlice,)
- promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci.

Cel jest realizowany na bieżąco.

2.3 Wsparcie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień poprzez:

a) zapobieganie powstaniu nowych problemów uzależnień i przemocy rodzinie poprzez:

- doskonalenie zawodowe kadr z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- zwiększenie świadomości osób młodych odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek,
- zapewnienie rodzinom dotkniętymi problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego,
- zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków dostępu do pomocy terapeutycznej,
- opracowanie i realizacja lokalnego programu przeciwdziałania narkomanii,
- zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują,
- kontynuowanie działalności przez Zespół Interdyscyplinarny.

Cel jest realizowany na bieżąco.

b) wzmocnienie lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów:

- opracowywanie, upowszechnianie i dystrybucja materiałów edukacyjnych dla osób i podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych, w tym również przemocy w rodzinie,
- podejmowanie rozwiązań pozwalających na obejmowanie kompleksową pomocą całej rodziny dotkniętej problemem uzależnień jak i problemem przemocy w rodzinie,
- doskonalenie zawodowe kadr z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań poprzez kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe.

Cel jest realizowany na bieżąco.

2.4 Systematyczna analiza istniejących problemów społecznych i dostosowania systemu pomocy społecznej do zmieniających się warunków poprzez:

a) bieżąca ocena i diagnoza potrzeb społecznych na terenie gminy, a w szczególności:

- systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych przez pracowników MOPR,

- zapobieganie powstawaniu nowych problemów społecznych,
- realizacja zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych w gminie w jak najszerszym zakresie, przez organizacje społeczne, kościoły, stowarzyszenia, pracodawców, osoby fizyczne i prywatne,
- systematyczna analiza zasobów finansowych przeznaczonych na realizację zadań własnych i zleconych,
- sygnalizowanie radnym i władzom Skierniewic jakie są istniejące problemy społeczne oraz potrzeby związane z ich skutecznym rozwiązywaniem,
- zwiększenie współpracy pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami rządowymi i samorządowymi poprzez Rzecznika ds. Osób Niepełnosprawnych i Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych.

Cel jest realizowany na bieżąco.

b) ocena i weryfikacja posiadanych instrumentów oddziaływania – kompleksowy system wsparcia służb socjalnych poprzez:

- doskonalenie kadr pomocy społecznej,
- systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi polegającymi min. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym,
- dostosowanie liczby pracowników socjalnych do wymogów ustawy o pomocy społecznej oraz lokalnych potrzeb,
- zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i formach pomocy.

Cel jest realizowany na bieżąco.

3. Strategia Rozwoju Sportu dla Miasta Skierniewice na lata 2018-2023

Strategia Rozwoju Sportu dla Miasta Skierniewice na lata 2018-2023 została przyjęta uchwałą Uchwała Nr XLIX/51/2018 z dnia 26 kwietnia 2018 r.

Sport w Skierniewicach pełni istotną rolę w rozwoju społecznym miasta. Rola i znaczenie sportu wyrażają się między innymi w historii i sukcesach wielu dyscyplin sportu oraz rosnącym aktywnym udziałem mieszkańców miasta w ofercie klubów sportowych. Szczególne znaczenie sportu w

Skierniewicach widoczne jest w liczbie ćwiczących osób, w tym dzieci i młodzieży. Rośnie również zainteresowanie aktywnym i zdrowym trybem życia, także wśród osób w wieku senioralnym. Jak pokazują dane demograficzne, w Skierniewicach obserwuje się dynamiczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Powyższe uwarunkowania są istotnym wyzwaniem dla Zarządzających miastem w kontekście planowania strategicznego.

Strategia Rozwoju Sportu dla Miasta Skierniewice na lata 2018-2023 powstała z myślą strategicznego spojrzenia na rozwój sportu w mieście. Strategia zakłada realizację poniższych celów:

3.1 Rozwinięta infrastruktura oraz oferta sportu i rekreacji w Skierniewicach

3.1.1 Rozwój infrastruktury rekreacji i wypoczynku

- tworzenie przestrzeni publicznych sprzyjających rekreacji i odpoczynku,
- tworzenie systemu tras i ścieżek rowerowych oraz ciągów pieszych,
- rozwój i modernizacja obiektów siłowni zewnętrznych.

3.1.2 Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej

- budowa krytej pływalni miejskiej,
- budowa wielofunkcyjnej hali sportowej,
- modernizacja i remonty istniejących szkolnych hal sportowych,
- modernizacja i remonty boisk sportowych, w tym do piłki nożnej. Zadaszenie jednego z obiektów do gry w piłkę nożną, np. w formie balonu,
- modernizacja obiektu stadionu piłkarskiego,
- modernizacja i utrzymanie w dobrym stanie boisk i obiektów sportowych, w tym Orlików,.

3.1.3 Wspieranie oferty sportowej na rzecz dzieci i młodzieży

- wspieranie z budżetu miasta działalności klubów i stowarzyszeń sportowych na rzecz dzieci i młodzieży,
- wspieranie uzdolnionych sportowców z terenu miasta Skierniewice,
- wspieranie inicjatyw lokalnych oraz animatorów sportu, przyczyniających się do zwiększenia zainteresowania oraz podniesienia jakości oferty sportowej miasta dla mieszkańców.

3.1.4 Wspieranie oferty sportowej i rekreacyjnej dorosłych, w tym seniorów

- wspieranie rozwoju oferty sportowej i rekreacyjnej na rzecz osób dorosłych, w tym starszych, w szczególności poprzez organizację zajęć z trenerami, instruktorami, wspieranie działań prozdrowotnych prowadzonych przez organizacje pozarządowe, instytucje działające na rzecz seniorów.

3.2 Efektywne zarządzanie i organizacja sportu w Skierniewicach

3.2.1 Organizacja i prowadzenie wewnętrznej współpracy instytucji i organizacji działających w sferze sportu,

- utworzenie i działalność rady sportu w Skierniewicach, działającej jako ciało doradcze dla Rady Miasta oraz Prezydenta, składającej się z reprezentantów klubów i stowarzyszeń sportowych, instytucji publicznych i prywatnych zarządzających infrastrukturą sportową oraz szkół i placówek edukacyjnych,

- pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych wspierających rozwój sportu np. ze środków centralnych, wojewódzkich, prywatnych.

3.2.2 Wspieranie działań na rzecz rozwoju w Skierniewicach ścieżki rozwoju sportowego dzieci i młodzieży,

- rozwój i poszerzenie programu szkolenia dzieci w ramach zajęć WF w konsultacji z klubami i organizacjami sportowymi (możliwość integrowania zajęć WF z ofertą klubów sportowych),

- rozwój oraz wspieranie współpracy ośrodków kształcenia sportowego dzieci i młodzieży w Skierniewicach, w celu wymiany wiedzy oraz lepszego wykorzystania posiadanych zasobów,

- wypracowanie i realizacja pomysłu na organizację systemu kształcenia sportowego powiązanego z edukacją szkolną do poziomu szkoły średniej.

3.2.3 Sprawne i transparentne zarządzania infrastrukturą sportu i rekreacji.

- poprawa systemu zarządzania infrastrukturą sportową, np. elektroniczna rezerwacja boisk, w celu zwiększenia jej dostępności dla mieszkańców i inicjatyw lokalnych, ustalenie „stałych godzin” dostępności infrastruktury do potrzeb szkolenia dzieci i młodzieży oraz mieszkańców miasta.

3.2.4 Efektywniejszy rozdział środków przeznaczonych na rozwój dyscyplin kluczowych i pozostałych w Skierniewicach,

- wypracowanie i wdrożenie zasad podziału środków finansowych z budżetu miasta na rozwój dyscyplin kluczowych i pozostałych.
- utworzenie i aktualizacja listy kluczowych dyscyplin sportowych będących podstawą do podziału środków finansowych z budżetu miasta przeznaczonych na sport.

3.3 Sport w Skierniewicach marką miasta.

3.3.1 Wspieranie organizacji imprez i wydarzeń sportowych,

- wspieranie organizacyjne i finansowe imprez i wydarzeń sportowych,
- organizacja imprez o zasięgu ponadlokalnym (promocja miasta przez imprezy sportowe).

3.3.2 Promocja sportu w mieście, w tym promocja wydarzeń sportowych, sukcesów sportowych, oferty klubów i stowarzyszeń sportowych do wewnątrz i na zewnątrz,

- promocja aktywności fizycznej oraz wspieranie działań przyczyniających się do wzrostu aktywności fizycznej oraz zdrowego trybu życia mieszkańców miasta,
- prowadzenie działań public relations, koordynacja oraz prowadzenie konsultacji społecznych w odniesieniu do istotnych dla rozwoju sportu przedsięwzięć, np. związanych z rozbudową infrastruktury sportowej (opiniowanie działań przez mieszkańców i reprezentantów sportu).
- prowadzenie działań promujących wydarzenia sportowe oraz promocja osiągnięć sportowych – realizowana w formie spójnego przekazu „z jednej ręki” przez Miasto.

3.3.3 Wspieranie pozyskiwania sponsorów prywatnych dla klubów, dyscyplin i wydarzeń sportowych w mieście

- aktywne pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych za rozwój sportu w Skierniewicach.
- wspieranie klubów sportowych i stowarzyszeń sportowych w rozmowach prowadzonych z potencjalnymi sponsorami.

Cele są realizowane na bieżąco.

4. Program Rewitalizacji Miasta Skierniewice na lata 2016-2022

Program Rewitalizacji Miasta Skierniewice na lata 2016 – 2022 został przyjęty uchwałą Nr XXIX/148/2016 z dnia 22 września 2016 r. Program Rewitalizacji Miasta Skierniewice na lata 2016 – 2022 jest kontynuacją działań rewitalizacyjnych ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Skierniewice oraz Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Skierniewice na lata 2009 - 2015.

Wersja programu obowiązująca do roku 2015 powstała w procesie społecznej partycypacji oraz partnersko-ekspertckiej debaty, z wykorzystaniem wniosków płynących z badań diagnostycznych na podstawie przeprowadzonego dialogu z biurami urzędu, opracowań eksperckich oraz przede wszystkim na podstawie prowadzonych w dzielnicach badań ankietowych. W 2015 r. rozpoczęto pierwszy etap konsultacji społecznych, który dotyczył zasadności przeprowadzenia szeroko pojętych działań rewitalizacji w Skierniewicach oraz wyznaczenia granic obszaru i zakresu wsparcia. Mieszkańcy Skierniewic zdecydowanie opowiedzieli się za koniecznością opracowania lokalnego programu rewitalizacji.

W programie założono cele do realizacji w następujących sferach:

4.1 Sfera społeczna

4.1.1. Zwiększenie dostępności infrastruktury kultury, sportu i rekreacji dla mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez:

- poprawę jakości podwórek,
- odnowienie tkanki mieszkaniowej,
- realizację dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, które rozwijają pasje i zainteresowania uczniów oraz wpływają na ich poczucie estetyki i budują poczucie odpowiedzialności za własną przestrzeń,
- integrację oraz aktywizację osób starszych,
- aktywizację zawodową osób z obszaru rewitalizacji;

4.1.2 Wsparcie dla tworzenia miejsc rekreacji i placów zabaw, m.in. poprzez:

- aktywizację oraz wspieranie inicjatyw stowarzyszeń, fundacji oraz osób prawnych;

4.1.3 Stworzenie dostępu do instytucji kulturalnych mieszkańcom bez względu na wiek, płeć i stan majątkowy, m.in. poprzez:

- dalsza adaptacja budynku na potrzeby Muzeum Historycznego w Skierniewicach oraz działania rewitalizacyjne na obszarze Parowozowni;

4.1.4 Wzmacnianie kapitału społecznego poprzez:

a) zahamowanie negatywnych tendencji społecznych w mieście, takich jak bezrobocie, patologii społecznych, m.in. poprzez:

- tworzenie miejsc realizacji projektów kulturalnych;
- wspieranie w działaniach spółdzielni socjalnych;
- rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych i ich integrację społeczną;
- powstanie Zakładu Aktywizacji Zawodowej;

b) stworzenie szerokiej oferty kursów doszkalających, m.in. poprzez:

- aktywizację zawodową osób objętych interwencją;
- organizację zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży;
- stworzenie Zakładu Aktywizacji Zawodowej;

4.1.5 Poprawę warunków życia wszystkich mieszkańców Miasta Skierniewice z priorytetowym uwzględnieniem mieszkańców obszaru rewitalizowanego, poprzez:

a) wsparcie dla osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. poprzez:

- stworzenie Domu Pomocy Społecznej;
- organizację spotkań aktywizacyjnych;
- realizację projektów kulturowych;
- zwiększenie jakości przestrzeni publicznej w Mieście poprzez wykonanie szeregu prac budowlanych, ułatwiających poruszanie się po obszarze;
- realizację spotkań integracyjnych dla osób starszych;

b) zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców, m.in. poprzez:

- inwestycje w infrastrukturę techniczną;
- modernizację zniszczonych budynków;
- odnowę podwórek;

c) ochrona zdrowia i popularyzacja zdrowego trybu życia, m.in. poprzez:

- powstanie Domu Pomocy Społecznej;

- organizację zajęć pozalekcyjnych dla uczniów w tym w zakresie wdrażania postaw proekologicznych;
- promowanie wśród osób starszych zdrowego stylu życia;

4.2 Sfera środowiskowa, funkcjonalno-przestrzenna i techniczna

4.2.1 Poprawa warunków mieszkaniowych na obszarze rewitalizacji w Mieście Skierniewice poprzez:

- a) rewitalizacja obiektów mieszkalnych na obszarze rewitalizacji w Mieście, m.in. poprzez: modernizację, w tym termomodernizację budynków; budowę Domu Pomocy Społecznej;
- b) poprawa stanu kamienic na obszarze rewitalizacji terenu Miasta, m.in. poprzez: realizację działań związanych z odnową i termomodernizacją budynków.
- c) wzrost efektywności energetycznej obiektów mieszkalnych, m.in. poprzez ich termomodernizację, ale także szerzenie postaw proekologicznych wśród mieszkańców;

4.2.3 Poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez:

- a) poprawę ogólnej efektywności energetycznej Miasta, m.in. działania związane z termomodernizacją budynków w obszarze rewitalizowanym;
- b) poprawę jakości powietrza, m.in. poprzez: działania związane z termomodernizacją budynków w obszarze rewitalizowanym;

4.2.4 Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez:

- a) tworzenie i ulepszanie infrastruktury dla osób niepełnosprawnych, m.in. poprzez:
- stworzenie Domu Pomocy Społecznej;
 - przebudowę ciągów pieszych;
 - adaptację budynków na cele służące wsparciu oraz opiece nad osobami niepełnosprawnymi;

4.2.5 Zachowanie ładu przestrzennego i estetyki Miasta, wzmacnianie istniejących i wspieranie nowych funkcji miasta poprzez:

- a) przywrócenie historycznego wizerunku Miasta (centrum Miasta), m.in. poprzez: rewitalizację tkanki mieszkaniowej, w tym remont nawierzchni, ciągów pieszych a także modernizację budynków; modernizację, budowę i zaadaptowanie zniszczonych budynków na cele społeczne; odnowa przestrzeni objętych rewitalizacją;
- b) wspieranie prorozwojowych inwestycji wprowadzających nowe lub rozwijających istniejące funkcje turystyczne, kulturalne i społeczne, m.in. poprzez:
- adaptację budynków służących aktywizacji społeczno- zawodowej,
 - wsparcie oraz opiekę nad osobami niepełnosprawnymi;
 - remont i adaptację budynku na potrzeby Muzeum Historycznego w Skierniewicach;
 - rewitalizację i adaptację zabytkowej Parowozowni Skierniewice do celów muzealnych i realizację projektów kulturalnych.

4.3 Sfera gospodarcza

4.3.1 Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego na obszarze rewitalizowanym Miasta Skierniewice poprzez:

- a) wspieranie małych firm, m.in. poprzez: aktywizację zawodową osób zamieszkujących na obszarze wsparcia; realizację szkoleń; wsparcie spółdzielni socjalnych;
- b) poprawę ogólnego wizerunku Miasta, m.in. poprzez: stworzenie Zakładu Aktywizacji Zawodowej; realizację dodatkowych zajęć dla dzieci i młodzieży; organizację szkoleń; aktywizację osób starszych;

4.3.2 Aktywizacja mieszkańców poprzez:

- a) tworzenie warunków rozwoju drobnej przedsiębiorczości poprzez bezpłatne szkolenia, doradztwo, m.in. poprzez: stworzenie Zakładu Aktywizacji Zawodowej oraz wsparcie w działaniu spółdzielni socjalnych;
- b) pobudzenie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców strefy rewitalizacji, m.in. poprzez: organizację szkoleń zawodowych; aktywizację osób bezrobotnych, a także osób starszych; wsparcie dla dzieci i młodzieży poprzez realizację dodatkowych zajęć mających na celu wyrównanie szans edukacyjnych;
- c) wzmocnienie funkcji edukacyjnej, m.in. poprzez: realizację szkoleń; tworzenie warunków spotkań i aktywizacji dla osób starszych; wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych oraz bezrobotnych.

Cele są w trakcie realizacji.

5. Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych TACY SAMI na lata 2017-2020.

Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych TACY SAMI na lata 2017-2020 został przyjęty uchwałą Nr XLI/107/2017 z dnia 24 sierpnia 2017 r. Podstawowym celem przedstawionego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest systematyczna poprawa ich sytuacji. Jego wdrożenie i realizacja zakłada nieustanne dążenie do pełnej integracji społecznej osób z niepełnosprawnością, minimalizację skutków niepełnosprawności, przeciwdziałanie wykluczeniu, wyrównanie szans oraz sprzyjanie pełnemu rozwojowi każdej z tych osób.

Skuteczną realizację tego celu mają zapewnić planowane, konkretne działania na rzecz integracji społecznej, aktywizacji zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

W ramach realizacji programu podejmowane są działania zmierzające ku:

5.1 Uwrażliwieniu społeczności lokalnej na potrzeby osób niepełnosprawnych poprzez:

- prowadzenie działań informacyjnych w zakresie kształtowania właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych.

- współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania edukacji społecznej i obywatelskiej dotyczącej rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz promowanie nowych rozwiązań na rzecz osób niepełnosprawnych.
- inicjowanie i wspieranie organizacji spotkań i imprez o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym i turystycznym, poprzez dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

5.2. Ułatwieniu osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu publicznym poprzez:

- wspieranie inicjatyw umożliwiających udział osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sportowym i artystycznym.
- wspieranie w środowisku lokalnym działań mających na celu usuwanie barier funkcjonalnych: urbanistycznych, architektonicznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się, dotyczących życia publicznego osób niepełnosprawnych.
- poradnictwo psychologiczne, prawne i socjalne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- bieżąca informacja o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych.
- podejmowanie działań mających na celu podniesienie jakości obsługi osób niepełnosprawnych, w szczególności w urzędach administracji samorządowej, pomocy społecznej, urzędzie pracy i placówkach służby zdrowia.
- wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek opiekujących się osobami niepełnosprawnymi.

5.3 Wyrównywaniu szans w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych poprzez:

- wspieranie działań w zakresie integracji, wyrównywania szans życiowych i przeciwdziałanie dyskryminacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
- organizowanie transportu dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej.
- szkolenia dla nauczycieli dotyczące kształcenia uczniów niepełnosprawnych w szkole ogólnodostępnej.
- pedagogizacja rodziców z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom niepełnosprawnym.
- inicjowanie działań nakierowanych na rodziców uczniów niepełnosprawnych poprzez szkolenia, terapię, grupy wsparcia.

- współpracę z przedszkolami, szkołami i placówkami przy opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych oraz indywidualnych programów zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.
- wspomaganie młodzieży niepełnosprawnej w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych.
- wspieranie rozwoju dzieci z niepełnosprawnością w tym z niepełnosprawnością sprzężoną poprzez rehabilitację, terapię pedagogiczną, psychologiczną i logopedyczną.
- udzielanie kompleksowej pomocy dzieciom niepełnosprawnym i ich rodzinom w ramach zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

5.4 Wspieraniu osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez system pomocy społecznej poprzez:

- podejmowanie działań w zakresie zmniejszenia obszarów biedy, wykluczenia i patologii społecznej, stanowiących jedne z przyczyn niepełnosprawności u dzieci.
- zapewnienie pomocy dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, obejmującej wsparcie w zakresie rzeczowym, finansowym i psychologicznym.
- tworzenie ośrodków wsparcia: środowiskowego domu samopomocy, dziennych domów pobytu, mieszkań chronionych i treningowych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie, tworzenie klubów i centrów aktywności społecznej.
- tworzenie i rozwijanie działalności grup samopomocowych oraz środowiskowego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- promowanie postaw aktywnych wśród osób niepełnosprawnych.
- odejmowanie działań zmierzających do rozwoju pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.
- wprowadzenie usług asystenta osoby niepełnosprawnej.
- utworzenie całodobowej opieki dla osób niepełnosprawnych, niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu (dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie).

5.5 Rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez:

- udzielanie dofinansowania do zakupu środków pomocniczych, przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego.

- udzielanie dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.
- udzielanie dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych.
- udzielanie dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

5.6 Rehabilitacji zawodowej i zatrudnianiu osób niepełnosprawnych poprzez:

5.6.1 Objęciu osób niepełnosprawnych poradnictwem zawodowym poprzez:

- udzielanie indywidualnych porad i informacji dotyczących wyboru lub zmiany zawodu, rodzaju i formy zatrudnienia a także informacji o możliwościach otrzymania innej pomocy,
- dokonywanie oceny zdolności do pracy osoby niepełnosprawnej,
- udzielanie zainteresowanym informacji zawodowej o zawodach, predyspozycjach potrzebnych do wykonywania czynności na określonych stanowiskach pracy, prawach i obowiązkach osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie zajęć z zakresu poradnictwa grupowego podejmujących tematykę technik i metod poszukiwania zatrudnienia i psychoterapii,
- organizowanie spotkań z młodzieżą ostatnich klas specjalnych zasadniczych szkół zawodowych,
- współudział w kwalifikowaniu osób niepełnosprawnych na odpowiedni kierunek szkolenia lub przekwalifikowania zawodowego,
- opracowywanie wspólnie z osobami niepełnosprawnymi indywidualnych planów działania,
- dostarczanie wiedzy o usługach socjalnych świadczonych przez placówki samorządowe i organizacje społeczne a także o przywilejach i uprawnieniach przysługujących na mocy uregulowań prawnych;

5.6.2 Objęcie osób niepełnosprawnych indywidualnym wsparciem w poszukiwaniu zatrudnienia – pośrednictwo pracy poprzez:

- penetrację rynku pracy od strony podażowej z uwzględnieniem danych funkcjonowania podmiotów gospodarczych, ich kondycji ekonomicznej i kierunków rozwoju kadrowego,
- cykliczne badanie rynku pracy na temat prognoz zatrudnieniowych,
- kontakty z pracodawcami i prowadzenie różnych form współpracy,
- pozyskiwanie maksymalnej liczby ofert pracy dla osób niepełnosprawnych istniejących na lokalnym rynku pracy,

- prowadzenie banku danych o podmiotach gospodarczych,
- promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych;

5.6.3 Dostosowanie kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego osób niepełnosprawnych do potrzeb rynku pracy

Podejmowane działania powinny umożliwić osobom niepełnosprawnym:

- zdobycie zawodu zgodnego z aktualnymi możliwościami, zainteresowaniami, stanem zdrowia i potrzebami lokalnego rynku pracy,
- zmiana zawodu w przypadku, gdy wymagają tego ograniczenia niepełnosprawności ,
- zdobycie doświadczenia zawodowego w celu znalezienia zatrudnienia,
- zdobycie kwalifikacji pozwalających rozwinąć własną działalność,
- zdobycie umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia,
- kierowanie na szkolenia osób, którym ZUS przyznał rentę szkoleniową,
- zwrot pracodawcom kosztów szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych,
- wzrost mobilności zatrudnieniowej osób niepełnosprawnych,
- stworzenie możliwości zdobywania doświadczenia zawodowego przy wsparciu trenera pracy lub poprzez zatrudnienie w zakładzie aktywności zawodowej;

5.6.4 Promocję samozatrudnienia i udzielanie wsparcia finansowego na założenie i kontynuowanie własnej działalności gospodarczej poprzez:

- prowadzenie punktu przedsiębiorczości dla osób niepełnosprawnych w zakresie udzielania informacji o prowadzeniu działalności gospodarczej,
- warsztaty i szkolenia dla zainteresowanych podjęciem działalności gospodarczej,
- udzielanie środków finansowych na założenie własnej działalności gospodarczej,
- dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej,
- promowanie programów celowych PFRON przeznaczonych dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą,
- promocja samo zatrudnienia i finansowych form wsparcia;

5.6.5 Promocję i tworzenie zachęt dla pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych poprzez:

a) wsparcie finansowe różnych form zatrudniania osób niepełnosprawnych ze środków PFRON, takich jak:

- zwrot kosztów adaptacji pomieszczeń zakładu pracy pod potrzeby osób niepełnosprawnych,
- zwrot kosztów adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy,
- zwrot kosztów zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowujących do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
- zwrot kosztów zatrudnienia i szkolenia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy,
- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej;

b) wsparcie finansowe różnych form zatrudniania osób niepełnosprawnych ze środków Funduszu Pracy i PFRON w ramach instrumentów określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy:

- staże zatrudnieniowe,
- prace interwencyjne,
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- refundacja kosztów opieki nad dzieckiem;

c) realizacja projektów aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych do 30 roku życia w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój POWER;

d) realizacja projektów aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych powyżej 30 roku życia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego;

5.6.6 Promocji i tworzeniu warunków do rozwoju chronionego rynku pracy poprzez:

- wsparcie podmiotów tworzących Zakład Aktywności Zawodowej,
- wsparcie podmiotów tworzących Zakład Pracy Chronionej.

Cele programu są realizowane na bieżąco.

6. Program współpracy gminy Miasto Skierniewice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2019

Program współpracy gminy Miasto Skierniewice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2019 został przyjęty uchwałą Nr II/30/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. zmieniony uchwałą Nr VII/63/2019 z dnia 25 kwietnia 2019 r. Celem głównym programu jest kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym poprzez budowanie partnerstwa między administracją samorządową a organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, służące lepszemu rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb społecznych w sposób skuteczny i efektywny.

Cele szczegółowe programu:

1. Promowanie i budowa społeczeństwa obywatelskiego poprzez aktywizację społeczności lokalnej oraz tworzenie warunków do zwiększania aktywności społecznej.
2. Umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje.
3. Poprawa jakości życia mieszkańców Miasta poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych.
4. Zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów.
5. Coraz lepsze poznawanie i diagnozowanie środowisk organizacji działających na terenie Miasta.
6. Integracja podmiotów prowadzących działalność obejmującą swym zakresem sferę zadań publicznych wymienionych w art. 4 ustawy.
7. Otwarcie na innowacyjność oraz konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym wystąpienie z ofertą realizacji konkretnych zadań publicznych, które dotychczas nie są realizowane lub realizowane są w inny sposób.
8. Umacnianie lokalnych działań oraz tworzenie warunków do tworzenia inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnych, zwłaszcza prowadzenie nowatorskich i efektywnych działań na rzecz mieszkańców.

9. Tworzenie warunków do wzmacniania istniejących organizacji pozarządowych, powstawania nowych organizacji i inicjatyw obywatelskich.
10. Zapewnienie efektywnego wykonywania zadań publicznych Miasta przez włączenie do ich realizacji organizacji pozarządowych i innych podmiotów.
11. Wspieranie oraz powierzanie organizacjom pozarządowym i innym podmiotom zadań publicznych.
12. Zwiększenie zaangażowania organizacji pozarządowych przy tworzeniu prawa miejscowego oraz w procesy projektowania lokalnego rozwoju, podejmowania decyzji i organizacji działań.
13. Rozwój zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami o nowe obszary.
14. Pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców, kształtowanie postaw sprzyjających przedsiębiorczości.
15. Tworzenie systemowych rozwiązań – ważnych dla funkcjonowania Miasta i jego mieszkańców.
16. Podejmowanie przedsięwzięć skierowanych do seniorów i osób zamieszkałych na terenie rewitalizacji.
17. Promowanie aktywności społecznej oraz działalności organizacji pozarządowych.
18. Propagowanie działań zmierzających do upowszechniania idei wolontariatu.
19. Przeprowadzenie kampanii promującej skierniewickie organizacje pożytku publicznego, zachęcającej mieszkańców Skierniewic do przekazywania na ich rzecz 1% podatku.
20. Efektywniejsze wydatkowanie środków publicznych.

Cele programu zostały zrealizowane. Ogłoszono 6 otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, na które wpłynęło 129 ofert na realizację poszczególnych zadań publicznych. Z powodu braków formalnych odrzucono 15 ofert. W sumie zawarto 112 umów dotacyjnych na realizację zadań publicznych (jeden z podmiotów zrezygnował z przyjęcia dotacji). Organizacje pozarządowe skierowały swoją ofertę do kilkunastu tysięcy osób.

Na realizację zadań publicznych wydatkowano w sumie 3 064 020,00 złotych. Podmioty realizujące zlecone zadania wykorzystały 3 054 626,90 złotych.

7. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Skierniewice

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Skierniewice został przyjęty uchwałą Nr IX/46/11 z dnia 25 marca 2011 r. Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, a zwłaszcza prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Przy rozpoznaniu przemocy, rejestracji przebiegu zdarzenia i jego skutków oraz wszczęcia postępowania przygotowawczego wobec sprawcy przemocy służy procedura „Niebieskiej Karty”. Głównym celem Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Przemocy w Rodzinie Miasta Skierniewice jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.

1. Cel strategiczny - zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczanie zaburzeń życia społecznego związanych z występowaniem przemocy.

1.1 Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją.

- prowadzenie zajęć wychowawczych oraz zajęć informacyjno-edukacyjnych w placówkach oświatowo - wychowawczych oraz w programach pracy środowiskowej,
- wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego, sprzyjających zachowaniom nieagresywnym, modelujących właściwe zachowanie lidera, opiekuna, wychowawcy,
- opracowywanie i realizacja innowacyjnych programów szkolnych w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy realizowanych na terenie szkół,
- promowanie mediacji rodzinnych jako formy rozwiązywania konfliktów,
- wprowadzanie zajęć wychowawczych, dotyczących nieagresywnego rozwiązywania konfliktów oraz porad prowadzonych w Samorządowych Punktach Konsultacyjnych,
- objęcie rodzin dysfunkcyjnych opieką społeczną.

Cel w trakcie realizacji.

1.2 Promowanie nieagresywnych zachowań w mediach (prasa, telewizja, radio, Internet).

- współpraca z mediami,

- kampanie informacyjne.

Cel w trakcie realizacji.

2. Cel strategiczny - zatrzymanie sytuacji przemocy, zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar świadków występowania przemocy w rodzinie.

2.1 Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie, w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub pobytu.

- poradnictwo medyczne (zakłady opieki zdrowotnej), psychologiczne, pedagogiczne, prawne, pomoc społeczna,
- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- działalność Ośrodka Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, działającego w ramach Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich „Ametyst” w Skierniewicach,
- rozpowszechnianie telefonu zaufania: Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy „Niebieska linia” tel. 801 - 120 - 002,
- promowanie i realizacja „Niebieskiej karty”, zakładanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Policję, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz lekarzy w zakładach opieki zdrowotnej.

Cel w trakcie realizacji

2.2 Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania, pobytu lub rodziny.

- udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej, zlokalizowanych na terenie województwa łódzkiego oraz w ośrodkach wsparcia,
- przeprowadzanie rozmów profilaktycznych z osobami nadużywającymi alkohol i stosującymi przemoc oraz doświadczającymi przemocy,
- przesyłanie wniosków do Sądu Rejonowego w Skierniewicach w celu podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu, zakłócaniem porządku oraz demoralizacją nieletnich,
- przesyłanie wniosków do Sądu Rejonowego w Skierniewicach o wgląd w sytuację małoletnich,

- opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych wśród mieszkańców miasta Skierniewice o możliwych formach pomocy.

Cel w trakcie realizacji.

3. Cel strategiczny - wychodzenie z sytuacji przemocy, zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.

3.1 Działania realizowane w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkotykowych i Innych Uzależnień we współpracy z Urzędem Miasta Skierniewice.

- współpraca w zakresie kierowania osób doświadczających przemocy do ośrodków wsparcia,
- kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach psychokorekcyjnych.

Cel w trakcie realizacji.

4. Cel strategiczny - poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych oraz efektywności podejmowanych działań.

4.1 Oddziaływania na osoby zajmujące się zawodowo lub społecznie, pośrednio lub bezpośrednio, przemocą w rodzinie, w tym na organizacje pozarządowe.

- poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne,
- szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- konferencje i kampanie społeczne.

Cel w trakcie realizacji.

4.2 Oddziaływanie na społeczności lokalne w celu włączenia społeczności w system monitorowania zjawisk związanych z występowaniem przemocy.

- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz grup roboczych,

- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w społecznościach szczególnie zagrożonych przemocą.

Cel w trakcie realizacji.

8. Program Ochrony Środowiska Miasta Skierniewice na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024

Program został przyjęty Uchwałą Nr XLIV/151/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 23 listopada 2017 r. Zawiera charakterystykę miasta wraz z opisem uwarunkowań fizyczno-geograficznych oraz społeczno-gospodarczych oraz ocenę stanu środowiska na terenie miasta z uwzględnieniem dziesięciu następujących obszarów przyszłej interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenia poważnymi awariami.

Program przedstawia wpływ obecnego stanu środowiska na życie gospodarcze i społeczne oraz na decyzje polityczne, a także prognozę stanu środowiska na lata obowiązywania Programu Ochrony Środowiska. Dla każdego z powyższych obszarów interwencji przeprowadzono analizę SWOT, na podstawie której określono najważniejsze problemy miasta.

W Programie określono cele, kierunki interwencji i zadania wynikające ze zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji. Cele i kierunki interwencji wyznaczono w oparciu o cele zawarte w dokumentach strategicznych Unii Europejskiej, kraju i województwa oraz planów i programów na szczeblu powiatowym i gminnym.

Główne cele realizacji Programu to:

1 Poprawa jakości powietrza na terenie miasta, poprzez:

- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych (zmniejszenie tzw. emisji niskiej),
- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z emisji liniowej (komunikacyjnej),
- kontrole jakości powietrza na terenie miasta,
- uwzględnienie gospodarki niskoemisyjnej w dokumentach strategicznych miasta,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii (OZE) w poprawie efektywności energetycznej na terenie miasta,
- budowa, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej na terenie miasta,
- poprawa infrastruktury drogowej w mieście.

2. Poprawa środowiska akustycznego miasta, poprzez:

- zmniejszenie emisji hałasu z ruchu drogowego.

3. Utrzymanie poziomu promieniowania elektromagnetycznego poniżej poziomu dopuszczalnego, poprzez:

- kontrole obecnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego,
- zapobieganie powstawania nowych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

4. Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych – dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód oraz prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej, poprzez:

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych,
- dalsze porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście.

5. Prawidłowe użytkowanie powierzchni ziemi, poprzez:

- utrzymanie dobrego stanu gleb.

6. Prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami, poprzez:

- dalsze doskonalenie systemu gospodarki odpadami na terenie miasta,
- kontynuowanie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta.

7. Utrzymanie dobrego stanu zasobów przyrodniczych oraz poprawa bioróżnorodności na terenie miasta, poprzez:

- stały rozwój zieleni oraz obszarów cennych przyrodniczo na terenie miasta.

8. Zapobieganie powstawaniu poważnych awarii, poprzez:

- przeciwdziałanie poważnym awariom.

Powyższe cele Programu Ochrony Środowiska są w trakcie realizacji.

9. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Skierniewice w 2019 roku

Rada Miasta Skierniewice przyjęła Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Skierniewice w 2019 roku. Z programu skorzystało 20 zadeklarowanych społecznych opiekunów 174 wolno żyjących kotów. W ramach programu wykonano 77 sterylizacji i 20 kastracji kotów za łączną kwotę 11 310 zł. W okresie zimowym od listopada do marca wydawana była karma dla zwierząt pozostających pod opieką wolontariuszy za łączną kwotę 12 000 zł.

10. Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Skierniewice na lata 2018-2022

Głównym założeniem dokumentu jest zamierzone modelowanie indywidualnego, lokalnego dziedzictwa kulturowego i eksponowanie jego zasobów, co przyczyni się do propagowania dorobku kultury materialnej i niematerialnej, zacieśniania więzi lokalnych, podtrzymywania obyczajów i podniesienia atrakcyjności Miasta Skierniewice. Program zakłada, że celem nadrzędnym jest przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych, rewaloryzacyjnych, renowacyjnych i remontowych zabytkowych obszarów i obiektów. Program nawiązuje do strategicznych dokumentów dotyczących dziedzictwa kulturowego:

- Strategii Rozwoju Kraju 2020,
- Narodowego Programu Rewitalizacji 2022,
- Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami,
- Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju,
- Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami w Województwie Łódzkim na Lata 2016-2019,
- Programu Rozwoju Kultury w Województwie Łódzkim na Lata 2014-2020,
- Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020,
- Programu Rozwoju Turystyki w Województwie Łódzkim na Lata 2007-2020,
- Strategii Rozwoju Miasta Skierniewice,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Skierniewice,
- Planów zagospodarowania przestrzennego,

- Programów Rewitalizacji Miasta Skierniewice na lata 2016-2022.

Główne założenia Programu obejmują ochronę postindustrialnej przestrzeni związanej z bogatą historią miasta oraz promocję zasobów i walorów dziedzictwa kulturowego Miasta Skierniewice. Celem strategicznym dokumentu jest efektywne zarządzanie zasobami dziedzictwa kulturowego Skierniewic, natomiast celem operacyjnym – wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu poszanowanie dziedzictwa kulturowego. Do najważniejszych zadań służących realizacji powyższych celów należą:

1. Zachowanie ciągłości dziedzictwa kulturowego poprzez:

rewitalizację historycznego centrum Miasta Skierniewice,
rewitalizację obszarów powojсковych,
rewitalizację terenów pokolejowych,
promocję zrewitalizowanych obszarów miasta,
ożywianie zrewitalizowanych obszarów miasta,
poprawę stanu i promocję obszarów i obiektów uznawanych za reprezentatywne,
poprawę stanu obiektów zamieszczonych w gminnej ewidencji zabytków,
rewaloryzację zabytkowych układów zieleni,
zapobieganie degradacji obiektów powojсковych i pokolejowych,
stworzenie mechanizmu współpracy w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym,
wyeksponowanie obiektów rozwoju turystyki i oznakowanie zabytków,
kontynuację konkursu na wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkach,
promocję zabytków miasta.

2. Kreowanie poczucia tożsamości regionalnej poprzez:

kształtowanie tożsamości miejsca,
promocję wielokulturowości,
kontynuację organizacji Święta Kwiatów,
promocję imprez opartych na dziedzictwie kulturowym,
kreowanie pamiątek regionalnych,
edukację regionalną mieszkańców,
promocję produktów regionalnych.

3. Rozwój turystyki w oparciu o walory krajobrazowe i historię obszaru poprzez:
ochronę obiektów kolejowych i wykorzystanie ich do celów turystycznych,
współpracę z organizacjami dającą szansę odnowy zabytków na szlakach kulturowych.

IV. FINANSE MIASTA SKIERNIEWICE

1. Polityka finansowa

Polityka finansowa Miasta Skierniewice realizowana jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Miasta, która określa źródła dochodów i kierunki wydatkowania środków finansowych. Realizacja zadań inwestycyjnych oparta jest o przedsięwzięcia wyszczególnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz w uchwale budżetowej. Uchwałą Nr III/40/2018 Rady Miasta Skierniewice z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Skierniewice na 2019 rok określono wysokość dochodów w łącznej wysokości 263 285 734,70 zł, w tym: dochody bieżące w wysokości 255 099 962,20 zł oraz dochody majątkowe w wysokości 8 185 772,50 zł, a także określono wysokość wydatków w łącznej wysokości 301 600 668,76 zł, w tym: wydatki bieżące w wysokości 250 996 155,98 zł oraz wydatki majątkowe w wysokości 50 604 512,78 zł. Planowana kwota deficytu określona została w wysokości 38 314 934,06 zł.

1.1. Dochody miasta

W wyniku realizacji budżetu miasta ostatecznie uzyskano dochody w wysokości 304 811 770,53 zł, co stanowi 100,89 % wykonania w stosunku do planowanych dochodów. Natomiast wykonanie wydatków wyniosło 315 071 538,55 zł, w tym: wydatki bieżące w wysokości 276 784 982,32 zł oraz wydatki majątkowe w wysokości 38 286 556,23 zł. Ostatecznie deficyt na dzień 31 grudnia 2019 roku ukształtował się w wysokości 10 259 768,02 zł.

Największy udział w uzyskanych dochodów stanowiły niżej wymienione dochody:

- I. subwencje ogólne z budżetu państwa 73 338 490,00 zł,
- II. wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych 82 744 045,00 zł,
- III. wpływy z podatku od nieruchomości 27 365 906,15 zł.

Uzyskane dochody miasta Skierniewice w podziale na działy klasyfikacji budżetowej zaprezentowano w tabeli poniżej.

Lp.	Dochody	Razem
1	Rolnictwo i łowiectwo	26 387,54
2	Transport i łączność	3 884 908,27
3	Gospodarka mieszkaniowa	2 711 104,23
4	Działalność usługowa	788 999,85
5	Informatyka	148 320,00
6	Administracja publiczna	1 101 613,08
7	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	294 188,46
8	Obrona narodowa	44 451,00
9	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	6 071 312,76
10	Wymiar sprawiedliwości	132 000,00
11	Dochody od osób pranych, osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	123 278 175,66
12	Różne rozliczenia	73 671 065,92
13	Oświata i wychowanie	10 262 684,32
14	Ochrona zdrowia	2 183 698,61
15	Pomoc społeczna	5 589 525,78
16	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 742 433,29
17	Edukacyjna opieka wychowawcza	366 284,44
18	Rodzina	54 887 702,90
19	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	15 838 523,27
20	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 781 413,62
21	Kultura fizyczna	6 973,43
		304 811 766,43

Dochody miasta na jednego mieszkańca, przy założeniu liczby mieszkańców w wysokości 47 031 osób, kształtują się na poziomie 6 481,08 zł.

1.2. Wydatki miasta

Miasto Skierniewice dokonuje wydatków na realizację zadań zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym i powiatowym. Wydatki miasta na jednego mieszkańca kształtują się na poziomie 6 699,23 zł. Najwięcej środków w budżecie miasta zarezerwowanych jest na zadania związane z oświatą i wychowaniem oraz w ramach zadań związanych z rodziną. Poniższy schemat prezentuje

strukturę wydatków budżetowych miasta Skierniewice. Udział wydatków majątkowych w wysokości 38 286 556,23 zł stanowi 12,15 % ogółu wydatków. Największe środki przeznaczone są na wydatki związane z oświatą i wychowaniem oraz edukacyjną opieką wychowawczą (127 357 535,51 zł) oraz wydatki związane z rodziną (61 659 863,61 zł). Znaczną pozycję stanowią wydatki w zakresie transportu i łączności. Wydatkowane środki w 2019 roku na zadania związane z drogami wynoszą 23 460 346,82 zł.

Lp.	Wydatki	Razem
1	Rolnictwo i łowiectwo	119 263,57
2	Handel	37 278,95
3	Transport i łączność	23 460 346,82
4	Turystyka	46 268,00
5	Gospodarka mieszkaniowa	3 482 189,56
6	Działalność usługowa	727 393,66
7	Informatyka	104 842,78
8	Administracja publiczna	21 070 005,53
9	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	294 188,46
10	Obrona narodowa	44 451,00
11	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	8 762 434,83
12	Wymiar sprawiedliwości	132 000,00
13	Obsługa długu publicznego	3 396 303,29
14	Różne rozliczenia	963 416,00
15	Oświata i wychowanie	120 360 117,35
16	Ochrona zdrowia	2 858 955,00
17	Pomoc społeczna	13 138 584,07
18	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 275 347,70
19	Edukacyjna opieka wychowawcza	6 997 416,16
20	Rodzina	61 659 863,61
21	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	23 514 707,46
22	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	9 072 152,48
23	Kultura fizyczna	11 554 012,27
		315 071 538,55

1.3. Zobowiązania finansowe

Na realizację zadań inwestycyjnych określonych w uchwale budżetowej miasto Skierniewice zaciąga zobowiązania. W 2019 roku uruchomiono kredyt w wysokości 25 000 000 zł. Łączna kwota

zobowiązań na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 141 488 792,72 zł, co stanowi 46,42 % wykonanych dochodów. Na kwotę zobowiązań składają się:

- kredyty w wysokości 132 312 008,74 zł,
- pożyczki w wysokości 176 783,98 zł,
- emisja obligacji w wysokości 9 000 000,00 zł.

2. Budżet obywatelski

Mieszkańcy Skierniewic możliwość udziału w konsultacjach społecznych związanych z realizacją budżetu obywatelskiego mają od 2015 roku. Wtedy to po raz pierwszy zostali zaproszeni do składania wniosków. W 2019 roku skierowano do realizacji 4 projekty o charakterze lokalnym i 4 projekty o charakterze ogólnomiejskim, które zostały zgłoszone w ramach konsultacji społecznych i wybrane podczas głosowania w 2018 roku.

Wśród projektów o charakterze lokalnym, zrealizowanych w 2019 roku, były:

- Modernizacja ogrodzenia przy Szkole Podstawowej Nr 9 w Skierniewicach oraz dostosowanie placu szkolnego na potrzeby rodziców i uczniów;
- Ruch to zdrowia podstawa, a dla dzieci z Przedszkola Nr 1 dobra zabawa.

Wśród projektów o charakterze ogólnomiejskim, zrealizowanych w 2019 roku, były:

- DużoLepsi Truskawkowi;
- Dobrze wyposażona Ochotnicza Straż Pożarna gwarantem wysokiego poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców;
- Mini Park trampolin ze strefą rekreacji.

Projekty, które na koniec roku 2019 r. były w fazie projektowej i zostaną ukończone:

- Budowa placu rozwoju motorycznego;
- Wymiana utwardzenia części nawierzchni przy budynku ZSZ nr 2;
- Renowacja boisk i budowa systemu nawodnienia na obiekcie przy ul. Nowobielańskiej 102.

Pula środków przeznaczona na realizację zadań w ramach budżetu obywatelskiego w 2018 roku wynosiła 1 500 000 zł.

Natomiast w 2019 roku przeprowadzono konsultacje społeczne, w czasie których zaproszono mieszkańców do składania propozycji zadań do realizacji w 2020 roku. Pula środków przeznaczonych na realizację zadań w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Skierniewice wynosiła 1 500 000 zł. W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych wpłynęło 20 wniosków zawierających propozycję realizacji zadań. Powołany przez Prezydenta Miasta Skierniewice Zespół ds. Budżetu Obywatelskiego zaopiniował pozytywnie i wskazał pod głosowanie 18 projektów zgłoszonych przez mieszkańców Miasta Skierniewice, z czego 12 projektów zakwalifikowano jako zadania lokalne, a 6 jako zadania ogólnomiejskie.

W głosowaniu wzięło w sumie udział 3702 mieszkańców. Na projekty zgłoszone w ramach budżetu obywatelskiego oddano w sumie 8183 głosy, z czego 88 było nieważnych. Ostatecznie ważnych głosów oddano 8095, z tego 7803 to głosy oddane przy pomocy aplikacji w formie elektronicznej, a 292 to głosy oddane w wersji papierowej.

W wyniku głosowania do realizacji skierowano 12 projektów o charakterze lokalnym, o łącznej wartości 783 365,55 zł i 6 o charakterze ogólnomiejskim, o łącznej wartości 322 930,00 zł.

3. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych

W 2019 r. Miasto Skierniewice aktywnie pozyskiwało środki finansowe krajowe, jak i te pochodzące z Unii Europejskiej. Dzięki środkom zewnętrznym Miasto ma możliwość realizacji większej liczby zadań będących odpowiedzią na różne potrzeby mieszkańców. Realizowane projekty dotyczą różnych dziedzin i zapewniają kompleksowy oraz wielopłaszczyznowy (turystyka, kultura, ochrona środowiska, infrastruktura, szkolnictwo) rozwój Miasta. Ratusz podpisał i zrealizował kilkanaście umów, które pozwoliły na wsparcie lokalnego budżetu kwotą ponad 14 mln złotych. Część zadań, na które pozyskano dotacje, będzie realizowana również w 2020 roku. Wpisują się one w wyzwania rozwojowe określone w strategii miasta.

W 2019 r. ze środków Unii Europejskiej otrzymano dofinansowanie na następujące zadanie:

Remont ulicy Kozińskiego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 705 odc. od ul.1 Maja do ul. Poniatońskiego.

Wartość projektu: 11.165.227,85 zł;

Kwota dofinansowania: 3.520.100,00 zł: 2.000.000 zł z budżetu Województwa Łódzkiego; 1.520.100,00 ze środków rezerwy subwencji ogólnej.

Przebudowa Budynku Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach dla zwiększenia partycypacji mieszkańców w kulturze:

Wartość projektu: 8.508.610,02 zł;

Kwota dofinansowania: 4. 648.439,06 zł. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

Poprawa jakości powietrza poprzez zwiększenie udziału OZE w wytwarzaniu energii na terenie Skierniewic.

Wartość projektu:

Kwota dofinansowania: 1. 156.840,65 zł; (85% kosztów kwalifikowanych projektu)

Nasze ekologiczne pracownie:

Utworzenie pracowni biologiczno-chemicznej pn. „Ekologicznie - chemicznie o bioróżnorodności” przy Szkole Podstawowej nr 7 im. Kornela Makuszyńskiego w Skierniewicach.

Dofinansowanie: 50 000,00 zł;

Utworzenie ekopracowni pn. „Eko-Dziewiątka” przy Szkole Podstawowej nr 9 im. Marii Grzegorzewskiej w Skierniewicach.

Dofinansowanie: 50 000,00 zł;

Utworzenie punktu dydaktycznego pn. „Leśny zakątek” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Janusza Korczaka w Skierniewicach.

Dofinansowanie: 23 570,00 zł;

Dofinansowanie w resortowym programie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch + 2020” na zapewnienie funkcjonowania miejsc opieki tworzonych przez gminy z udziałem programu.

160 miejsc – Żłobek Rawska,

47 miejsc – Filia żłobka przy ulicy Pomologicznej.

Dofinansowanie: 327 600,00 zł;

Strategia rozwoju Elektromobilności dla Miasta Skierniewice.

Dofinansowanie: 49 000,00 zł;

Przebudowa /rozbudowa ulicy Rawskiej na odc. od ul. Mszczonowskiej do al. Niepodległości wraz z budową parkingu w Skierniewicach.

Całkowita wartość projektu: 7.796.898 zł;

Dofinansowanie: 3.970.668 zł;

Wykonanie podłączeń kanalizacyjnych na obszarze Gminy Miasto Skierniewice na lata 2019–2021.

Dofinansowanie: 432.216,00 zł;

Podniesienie kompetencji cyfrowych mieszkańców województw: kujawsko – pomorskiego i łódzkiego.

Dofinansowanie: 148.320,00 zł;

V. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIASTA

Stosownie do art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym Prezydent Miasta jest organem wykonawczym Gminy, do którego zadań należy m.in. wykonywanie uchwał Rady Miasta. Realizując obowiązki nałożone przepisami ustawy samorządowej Prezydent Miasta przy pomocy Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych realizował uchwały podjęte przez Radę Miasta w 2019 roku w sposób określony uchwałami. W 2019 roku Rada Miasta Skierniewice obradowała na 12 sesjach i podjęła 202 uchwały. Wśród podjętych przez Radę Miasta uchwał większość dotyczyła spraw z zakresu budżetu Miasta i jego zmian, gospodarowania mieniem komunalnym, planów zagospodarowania przestrzennego, pomocy społecznej, spraw związanych z oświatą i ochroną środowiska. Podjęte przez Radę Miasta uchwały, Prezydent Miasta zgodnie z art. 90 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym przekazał w nieprzekraczalnym terminie 7 dni do organów nadzoru, jakimi są w zakresie zgodności z prawem – Wojewoda Łódzki a w zakresie spraw finansowych - Regionalna Izba Obrachunkowa. Nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi objętych było 48 uchwał.

VI. DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁEK MIEJSKICH

1. Działalność Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

W 2019 roku obsługą w zakresie potrzeb ogrzewania miasta zajmowała się spółka Energetyka Ciepła Sp. z o.o. z, jej zadaniem jest produkcja, przesył i dystrybucja ciepła dla mieszkańców miasta. Średnie zatrudnienie Spółki w 2019 roku wyniosło – 91,00 osób, co stanowi średnie zatrudnienie 90,5 w etatach.

Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2019 r. 90 osób w tym:

- na stanowiskach robotniczych - 55 osób
- na stanowiskach nierobotniczych - 35 osoby

W okresie roku sprawozdawczego przyjęto do pracy 4 osoby – w tym na stanowiska nierobotnicze 2 osoby i 2 osoby na stanowiska robotnicze. Rozwiązano umowę o pracę z 6 pracownikami w tym z 6 pracownikami umowa była zawarta na czas nieokreślony, (4 pracowników zatrudnionych było na stanowisku nierobotniczym i 2 pracowników zatrudnionych na stanowisku robotniczym).

Podstawowym źródłem ciepła dla miasta Skierniewice jest Ciepłownia Miejska, w której zainstalowane są 4 kotły o łącznej wydajności 82,26 MW.

Drugie źródło to kotłownia gazowa o mocy zainstalowanej 1,12 MW, pozostałe źródła to 4 kotłownie gazowe o łącznej mocy zainstalowanej 1,4 MW. Z ciepłowni ciepło rozprowadzane jest do 404 węzłów cieplnych za pomocą sieci ciepłowniczej o całkowitej długości ok. 48,12 km; w tym:

- sieci wysokich parametrów 43,16 km
- sieci niskich parametrów 4,96 km
- pojemność zładu 2808,08 m³
- Struktura sprzedaży energii cieplnej w 2019 r węgiel (w GJ).
- do ogrzewania pomieszczeń 279 466,38
- do podgrzania wody 128 699,70

- razem z węgla 408 166,08
- Z gazu 12 507,35
- Suma EC 420 373,43

Plan przychodów (wartościowy) ze sprzedaży ogółem w 2019 r. został wykonany w 92,28%. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług ogółem za 2019 rok wynoszą 25 614 928zł i są o 7,22 % wyższe w stosunku do przychodów roku poprzedniego. Rachunek wyników Spółki za 2019 rok wykazuje ujemny wynik brutto z całokształtu działalności w wysokości 2 533 962,98 i strata netto w wysokości 2 630 583,98 zł.

W roku 2019 wybudowano lub zakupiono 254 m.b. sieci i przyłączy ciepłych oraz wybudowano 10 nowych węzłów ciepłych. Energetyka Ciepła Sp. z o.o. prowadzi działalność zgodnie z Koncesją URE, z wydanym Pozwoleniem Zintegrowanym i zgodnie z wymaganiami środowiskowymi.

Dane związane z oddziaływaniem na środowisko w roku 2019:

Ilość opału zużyta w roku 2019 – 25 165,6 t

Średnie parametry miału węglowego wynosiły:

kaloryczność – 21 829 J/g

zawartość popiołu 12,38% ,

zawartość siarki 0,47%.

Ilość wyprodukowanej energii brutto – 447 332,7 GJ

Zużycie energii elektrycznej DPC - 2 451 863 kWh

Zużycie energii elektrycznej WSC – 668 770 kWh

Zużycie energii elektrycznej w EC Skierniewice – 3 120 633 kWh

Ilość zużytego gazu ziemnego – 385 968 m³

Ilość zużytej wody ze studni głębinowych – 11 933 m³

Ilość zużytej wody miejskiej – 5 710 m³

Wielkość emisji:

Emisja CO₂ w ramach handlu emisjami – 50 567 t

Całkowita emisja CO₂ – 51 339 t

SO₂ – 199 255,9 kg

NO_x – 50 175,4 kg

CO – 41 273,3 kg

Pył – 20 204,2 kg

Benzoapiren - 10,08 kg

Sadza – 623,84 kg

W celu poprawy jakości powietrza w mieście Skierniewice w roku 2019 kontynuowano budowę instalacji oczyszczania spalin: odazotowanie i odsiarczanie spalin (planowane zakończenie budowy w listopadzie 2020 r) w celu dostosowania źródła do wymagań BAT, które obowiązywać będą spółkę od stycznia 2023 r. Koszt inwestycji (środki własne + pożyczka z programu Ekumulator z NFOŚiGW) wyniesie ok. 29 mln zł. Energetyka Ciepła do uzyskania statusu systemu efektywnego energetycznie w celu spełniania wymagań stawianych jej przez zmienione przepisy i rosnące ceny uprawnień do emisji CO₂. Wskazany sposób realizacji takiego celu są między innymi budowa źródła kogeneracyjnego, czyli produkcji w skojarzeniu - ciepła i energii elektrycznej oraz budowa źródła OZE.

Inwestycja, budowy źródła kogeneracyjnego sfinansowana zostanie z pozyskanych funduszy na realizację w oparciu o umowę na dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 14 904 183,77zł. Całkowity koszt realizacji projektu to 35 486 669,24zł. W listopadzie 2019r. została wszczęta procedura wyłonienia wykonawcy na „Rozbudowę EC Sp. z o.o. w Skierniewicach o wysokosprawny blok kogeneracyjny oparty na silnikach gazowych”. Natomiast drugą inwestycję, budowa źródła OZE, Energetyka Ciepła Sp. z o.o. chce zrealizować w oparciu o istniejący w Skierniewicach dublet otworów geotermalnych. Inwestycja jest w trakcie pozyskiwania środków zewnętrznych, w formie dotacji, na realizację projektu.

Planowane zamierzenia inwestycyjne mają na celu poprawę efektywności pracy ciepłowni i dostosowanie do nowych wymagań w zakresie ochrony środowiska oraz zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego miasta Skierniewice a także uzyskanie statusu systemu

efektywnego energetycznie co pozwoli na pozyskiwanie środków krajowych i z UE na dalszy rozwój EC Sp. z o.o. w Skierniewicach.

2. Działalność Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o.

W 2019 roku Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Skierniewicach administrował i zarządzał 117 budynkami o łącznej powierzchni 118 953,98 m², w których znajduje się 2 529 lokali mieszkalnych oraz 140 lokali użytkowych, z czego 43 budynki to budynki wspólnot mieszkaniowych administrowanych przez Spółkę na podstawie umów zarządzania zawartych pomiędzy Zarządami Wspólnot a Spółką (gdzie znajduje się 1 649 lokali mieszkalnych) wśród których, udziały posiada Miasto Skierniewice. Spółka użytkowała również własne budynki i lokale (4 budynki i 64 lokale o łącznej powierzchni 2 560,42 m²).

ZGM Spółka z o.o. realizuje politykę miasta w zakresie wynajmu lokali mieszkalnych (najem socjalny, najem pomieszczeń tymczasowych) stanowiących zasób Miasta Skierniewice oraz zasób własny. Wielkość tego zasobu to 1 266 lokali plus lokale mieszkalne stanowiące własność Spółki – 63 szt. Średnia liczba lokali niezasiedlonych w 2019 roku to 17 szt., co stanowiło 1,30% całego zasobu. Zatem poziom wynajmu lokali mieszkalnych wynosił 98,70%.

Spółka administrowała 135 lokalami użytkowymi, które wynajmuje podmiotom zewnętrznym na podstawie umów najmu lokali użytkowych. Średnia liczba pustostanów w lokalach użytkowych za rok 2019 wynosiła 6 szt., co stanowi 4% wszystkich lokali użytkowych. Poziom wynajmu lokali użytkowych wynosił 96%. Przyczyną powstania pustostanów było rozwiązanie umowy przez najemców lokali w związku z zakończeniem prowadzenia działalności gospodarczej.

Na 2019 rok w spółce zaplanowano przychody ogółem w wysokości 9 308 250,00 zł, a wykonano na kwotę 9 377 388,55 zł, co stanowi 100,74% z tego: przychody netto ze sprzedaży: plan wynosił 8 353 050,00 zł – wykonanie 8 274 580,34 zł, co stanowi 99,06% oraz pozostałe przychody operacyjne i finansowe: plan wynosił 955 200,00 zł – wykonanie 1 102 808,21 zł, co stanowi 115,45% planu.

Koszty zaplanowane w wysokości 9 296 513,00 zł zostały wykonane w wysokości 9 273 473,29 zł, tj. w 99,75%. W 2019 roku spółka wypracowała zysk netto (po potrąceniu podatku dochodowego 26 736,00 zł) – 77 179,26 zł.

W 2019 roku wykonano szereg prac remontowo-modernizacyjnych na ogólną kwotę 292 638,25 złotych.

W 2019 roku Spółka oddała do zasiedlenia 45 mieszkań znajdujących się w zasobie gminy. Na remont mieszkań do zasiedlenia przeznaczyła kwotę w wysokości 122 311,12 złotych.

W 2019 roku wszczęto 26 postępowań eksmisyjnych, dotyczących opuszczenia lokali mieszkalnych będących w zasobach gminy. Wykonano 22 takie postępowania, w wyniku których w rezultacie wyeksmitowano 49 osób.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku powyżej 3 000,00 zł zadłużonych było 364 lokali mieszkalnych i socjalnych, w których wysokość zadłużenia (bez odsetek, kosztów sądowych i egzekucyjnych) wynosiła 5 622 608,85 zł oraz 26 lokali użytkowych na kwotę 266 565,90 złotych.

3. Działalność Przedsiębiorstwa Usług Renowacyjno-Konserwatorskich i Pogrzebowych „ARS” Sp. z o.o.

Podstawowym przedmiotem działalności Przedsiębiorstwa Usług Renowacyjno-Konserwatorskich i Pogrzebowych „ARS” Sp. z o.o., założonej 24 marca 1987 roku, jest administrowanie i zarządzanie cmentarzem komunalnym w Skierniewicach przy ul. Strobowskiej 19, powstałym w 1981 roku. Jest to realizacja zadania własnego gminy wynikającego z art. 7 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku. Cmentarz komunalny w Skierniewicach to wzorcowa nekropolia, lokalne centrum usług pogrzebowych i godne miejsce spoczynku. Kompleks cmentarza komunalnego w Skierniewicach obejmuje obszar ponad 8 ha powierzchni. Na terenie tym znajdują się miejsca pochówku, kaplica cmentarna, dom pogrzebowy, prosekatorium, biura administracji cmentarza, parking i pawilony handlowe zniczy i kwiatów. Cmentarz komunalny w Skierniewicach dysponuje następującymi rodzajami miejsc pochówku: groby ziemne 1 i 2 miejscowe, groby murowane na 1, 2, 3 i 4 trumny, kolumbarium, groby urnowe murowane z nagrobkiem lub bez nagrobka. Na terenie cmentarza komunalnego w Skierniewicach istnieje grób dla dzieci marcie urodzonych i ossuarium na bezimiennie szczątki. Na koniec roku 2019 na cmentarzu komunalnym w Skierniewicach w ponad 5250 grobach znajdowały się szczątki ponad 7580 osób. Drugim przedmiotem działalności Spółki „ARS”, zatrudniającej w roku 2019 trzynastu osób, jest kompleksowe świadczenie usług pogrzebowych. Wykonujemy je w każdym rytuale religijnym i

świeckim i na wszystkich cmentarzach w kraju. Pomagamy również w sprowadzaniu zwłok z zagranicy. Doświadczeni pracownicy pomagają w wyborze: miejsca pochówku, miejsca liturgii żałobnej, wyboru trumny czy urny, dekoracji kwiatowej, ubioru zmarłego, dodatkowej oprawy muzycznej, transportu uczestników pogrzebu a kończąc na wyborze nagrobka. Usługi nasze mogą być rozliczane bezgotówkowo jeżeli naszemu klientowi przysługuje zasiłek z ZUS lub KRUS. Zasiłki te w imieniu klienta załatwiamy osobiście. Dodatkową działalnością Spółki „ARS” jest handel nagrobkami i ich montaż. Oferujemy nagrobki gotowe lub na zamówienie w konkretnym wzorze i z konkretnego materiału proponowanego przez zamawiającego.

4. Działalność Ośrodka Sportu i Rekreacji Sp. z o.o.

Ośrodek Sportu i Rekreacji Sp. z o.o. w 2019 roku zajmował się przede wszystkim rozwojem pasji do sportu wśród mieszkańców Skierniewic. Podstawowym przedmiotem działalności spółki jest działalność obiektów sportowych, działalność związana ze sportem, rozrywkowa i rekreacyjna, działalność służąca poprawie kondycji fizycznej, wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego, jak również działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów.

W roku 2019 OSiR Sp. z o. o. prowadził swoją działalność na obiektach dzierżawionych od Miasta Skierniewice, takich jak:

- Hala Sportowa nr 1 ul. Pomologiczna 10 o powierzchni użytkowej 8 632 m², w tym zaplecze socjalne, siłownia górna i dolna, sauna, zaś na zewnątrz hali: cztery ceglane korty tenisowe wraz ze ścianą treningową i parkingiem z tłucznia;
- Hala Sportowa nr 2 ul. Pomologiczna 8 o powierzchni użytkowej 3 947 m², podzielona na 3 sektory z zapleczem socjalnym, salą konferencyjno-sportową o powierzchni 260 m²;
- Stadion ul. Pomologiczna 8 o powierzchni użytkowej 35 168 m², obejmujący: płytę główną stadionu – boisko do piłki nożnej nawierzchnia trawiasta o wymiarze 67m x 101m wraz z trybunami oraz boisko boczne ze sztuczną nawierzchnią o wymiarze 65m x 100m;
- Hala Sportowa nr 3 ul. Tetmajera 7 o powierzchni użytkowej 2 653 m² wraz z zapleczem socjalnym, siłownią, salą judo i sauną;
- Stadion ul. Tetmajera 7 z nawierzchnią tartanową o długości 326 metrów, z urządzeniami lekkoatletycznymi, boiskiem do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej o wymiarze 50m x 90m

wraz z 3 kortami tenisowymi z nawierzchnią sztuczną i boiskiem do gier małych z nawierzchnią sztuczną;

- Boisko do gry w hokeja na trawie o powierzchni użytkowej 10 414 m², z możliwością gry w piłkę nożną ul. Trakcyjna 1 (os. Rawka). Obiekt wyposażony jest w cztery zespoły szatniowe z sanitariatami dla zawodników, w toalety dla widzów, a także w salę konferencyjną i pokój medyczny. Obok kompleksu znajduje się parking dla samochodów. Cały teren jest ogrodzony, oświetlony i posiada monitoring. Wymiary boiska to 55,00 m x 91,40 m. Nawierzchnia pokryta jest trawą syntetyczną. Przy obiekcie znajduje się boks dla zawodników, boks dla sędziów, trybuna dla 462 osób (miejsca dla osób niepełnosprawnych przy trybunie), tablica wyników oraz słupy oświetleniowe boiska.
- Obiekty sportowe „Moje Boisko – Orlik 2012”; Orlik nr 1 przy Gimnazjum nr 1 ul. Szarych Szeregów 6 w Skierniewicach, Orlik nr 2 przy Szkole Podstawowej nr 2 ul. 1-go Maja 15 w Skierniewicach, Orlik nr 3 przy Szkole Podstawowej nr 2 ul. Kilińskiego 9 w Skierniewicach, Orlik nr 4 przy Szkole Podstawowej nr 4 ul. Jasna 30 w Skierniewicach, Orlik nr 5 przy ZSZ nr 3 ul. Działkowa 10 w Skierniewicach, Orlik nr 6 przy ZSZ nr 4 ul. Podkładowa 2 w Skierniewicach.

Spółką zarządza kierownik jednostki w osobie Prezesa Zarządu. Organizacja biura spółki opiera się na komórkach funkcjonujących jako działy oraz samodzielnych stanowiskach pracy. Stan zatrudnienia w Ośrodku Sportu i Rekreacji Sp. z o. o. na koniec 2019 roku wynosi 36 osób. W OSiR zatrudnionych jest 6 osób niepełnosprawnych, więc spółka jest zwolniona z obowiązku odprowadzania składek na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W strukturze zatrudnienia przeważają osoby w wieku do 55 lat ze średnim wykształceniem, z czego kobiety stanowią 38%, natomiast mężczyźni 62%. Z uwagi na specyfikę działalności istnieje także grupa osób zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia. Są to głównie instruktorzy sportu, którzy obsługują boiska typu orlik.

W 2019 roku Spółka osiągnęła przychody w kwocie 706 576,36 zł, planowano 600 100,00 zł, co stanowi wzrost o 17%, z czego sprzedaż usług roku 2019 to kwota 675 589,97 zł i stanowi ona 95,61% wszystkich przychodów osiągniętych przez Spółkę. Przychody finansowe roku 2019 nie wystąpiły, natomiast pozostałe przychody operacyjne to kwota 30 986,39 zł. Spółka poniosła koszty ogółem w roku 2019 na kwotę 4 324 682,93 zł.

OSiR jako Spółka posiadająca obiekty użyteczności publicznej ma za zadanie zapewnić jak najlepsze i najbezpieczniejsze warunki techniczne obiektów. Z tego względu zostały poczynione remonty obiektów dzierżawionych przez Spółkę. I tak:

- w Hali nr 1 naprawiono oświetlenie na boisku sztucznym, zamontowano poprzeczki wspomagające ogrodzenie wzdłuż boiska sztucznego przy ul. Pomologicznej 10, wymieniono część chodnika o powierzchni 150 m² wraz z obrzeżami za halą prowadzący wzdłuż płyty boiska sztucznego, doposażono siłownię w nowe lustra, telewizory, sprzęt, klimatyzację, zamontowano klimatyzację w pomieszczeniach biurowych, wymieniono zużyte pińko-chwyty nad ogrodzeniem boiska sztucznego, wymieniono siatkę, przygotowano korty do sezonu 2019 polegające na naprawie powierzchni, zakupu linii, siatek, naprawie nawodnienia na kortach;

- w Hali nr 2 natomiast wyremontowano szatnie oraz pomieszczenia gospodarcze oraz pomieszczenie mała sala konferencyjna, naprawiono górne trybuny, naprawiono dach, uszczelniono powierzchnie dookoła świetlików i zlikwidowano dziury powodujące przecieki, wydzielono boiska do siatkówki, pińki nożnej wraz z umieszczeniem loga OSIR, dokonano odwiertu w podłodze umożliwiającego montaż 6 słupków do pińki siatkowej, naprawiono oświetlenie hali - wymiana lamp, przeprowadzono generalny remont dolnego korytarza, pokoju sędziowskiego, trenera, magazynków sportu, pomieszczenia pralni;

- w Hali nr 3 zaimpregnowano parkiet, pomalowano proszkowo sprzęt znajdujący się w siłowni wraz z wymianą tapicerki, wymieniono najbardziej zużyte futryny wejściowe w szatniach, postawiono blaszany garaż, wykorzystywany do przechowywania urządzeń gospodarczych, odświeżono infrastrukturę stadionu, przeprowadzono gruntowny serwis instalacji centralnego ogrzewania na hali, naprawiono schody oraz podjazd dla osób niepełnosprawnych na boisku, wyczyszczono kostkę brukową na terenie boiska oraz położono nową o powierzchni 150 m², zamontowano pińko-chwyty za boiskiem wielofunkcyjnym, wymieniono żarówki w lampach na płycie hali;

Na wszystkich Orlikach przeprowadzono naprawy ogrodzeń oraz pińko-chwyty, wymieniono hydraulikę w sanitariatach oraz piece elektryczne centralnego ogrzewania, naprawiono schody, oświetlenie, dach, wymieniono siatki na bramki do pińki nożnej na Orliku nr 3 oraz pomalowano ww. obiekt, uzupełniono granulaty, wymieniono tablice informacyjne na nowe, naprawiono dziury w sztucznej nawierzchni na boiskach do koszykówki i pińki nożnej. Ośrodek Sportu i Rekreacji cały

czas ulepsza Obiekty, których jest gospodarzem ponieważ służą one naszym mieszkańcom w doskonaleniu i rozpowszechnianiu zamiłowania do sportu i kultury fizycznej.

OSiR w roku 2019 stawiał na rozwój już rozpowszechnionych dyscyplin sportowych. Zorganizowane imprezy znalazły swoich zwolenników. Wyróżnić należy: Turniej Siatkówki Kobiet i Mężczyzn Szkół Ponadgimnazjalnych, Mecz Serc podczas 27 Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Ferie zimowe dla dzieci, Turniej w „Dwa Ognie” z okazji 562 urodzin miasta Skierniewice, Skierniewicka Liga Siatkówki, Turniej Piłki Nożnej Dziewcząt z okazji Dnia Kobiet, Miasto Kobiet, Skierniewickie Halowe Miksty Siatkarskie, XV Mistrzostwa Polski Szkół Ponadgimnazjalnych im. B. Prusa w Piłkę Siatkową, VIII Bieg Wagarowicza, Wiosenne Grand Prix w Tenisie Stołowym – IV etapy: 30.03.2019, 28.04.2019 i 25.05.2019, Turniej Dwa Ognie z okazji Światowego Dnia Świadomości Autyzmu, Wielkamoc Strefy Zabaw, III Memoriał Siatkarski im. W. Skrzypińskiego, Mistrzostwa Polski LSO w Piłce Nożnej Halowej o Puchar KNC, Turniej w piłkę ręczną w ramach ogólnopolskiej akcji Fundacji Orły Sportu, Dzień Dziecka z Widzewem, Olimpiada Przedszkolaka, I Mistrzostwa Skierniewic w Badmintonie, II Bieg Zielonego Jabłuszka, Płazowa Olimpiada Przedszkolaka, Turniej Piłki Nożnej Płazowej, Nocny Przejazd Rowerowy „Moje Miasto Nocą”, Orlikowa Liga Piłki Nożnej, Nocny Przejazd Rolkarski – Night Skating Skierniewice, II Skierniewicka Dziesiątka im. Edmunda Jaworskiego, Śniadaniowy Przejazd Rowerowy, V Puchar Polski w Trójboju Siłowym Klasycznym, Sportowe animacje dla młodzieży z wymiany partnerskiej Skierniewice – Łubnie, Wystawa zabytkowych pojazdów konnych z prywatnych zbiorów Grażyny i Sławomira Zająców w ramach 42 Skierniewickiego Święta Kwiatów, Owoców i Warzyw, Wielka lekcja wf-u w piłkę ręczną, Bieg z PSY-jacielem, III Spacer po zdrowie, Program „Jabłcuś z Osirem walczą z otyłym stylem”, XXVII Bieg Niepodległości, Skierniewicka Liga Futsalu, Sportowe Mikołajki, VII Świąteczny Turniej Piłki Siatkowej.

5. Działalność Zakładu Utrzymania Miasta Sp. z o.o.

W 2019 w ramach zaspokojenia potrzeb wspólnoty samorządowej Zakład Utrzymania Miasta Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością prowadził następujące działalności: letnie i zimowe utrzymanie ulic, chodników, ścieżek pieszo rowerowych i placów, w tym odśnieżanie i posypywanie, utrzymanie w przejezdności arterii komunikacyjnych w okresie zimy, ręczne i

mechaniczne oczyszczanie miasta po zimie, mechaniczne zmiatanie ulic w okresie wiosenno-letnio-jesiennym, opróżnianie ok. 400 sztuk koszy ulicznych.

Spółka zajmuje się także konserwacją, pielęgnacją i urządzeniem terenów zieleni, w czego skład wchodzi ręczne i mechaniczne koszenie trawników, skwerów, parków, rowów i poboczy, cięcia techniczne, pielęgnacyjne i formujące drzew, krzewów i żywopłotów. Sadzenie drzew, krzewów, bylin i roślin jednorocznych, zakładanie rabat z krzewami, klombów kwiatowych, obsadzanie mis i piramid kwiatowych. Zakładanie nowych i rekultywacja starych trawników. Podlewanie, nawożenie, sprzątanie, czyli ogólnie pojęta pielęgnacja terenów komunalnych. Zakład zajmuje się także pielęgnacją Miejsc Pamięci Narodowej, utrzymaniem porządku i czystości przy mogiłach wojennych, cmentarzach komunalnych oraz na grobach Zasłużonych i Honorowych Obywateli Miasta Skierniewice.

Poza powyższymi działalnościami Spółka prowadzi schronisko dla bezdomnych zwierząt w skład, którego wchodzi sprawowanie opieki nad bezdomnymi psami z terenu Miasta Skierniewice oraz współpraca w tym zakresie z innymi samorządami. Dodatkowymi zadaniami, którymi zajmuje się Zakład Utrzymania Miasta to np. utrzymanie w czystości słupów ogłoszeniowych i umieszczanie na nich ogłoszeń i plakatów, administrowanie Targowiska Miejskiego i pobieranie opłat handlowych od sprzedających na targowisku, administrowanie Ośrodka „Grabskie Sioło” w Budach Grabskich, zarządzania strzeżonym parkingiem przy ul. Widok, utrzymaniem czystości i porządku na przystankach Komunikacji Miejskiej, administrowanie terenami placów zabaw oraz siłowniami plenerowymi, boiskami do gry w piłkę nożną i koszykówkę oraz skateparkiem na osiedlu Zadębie. Spółka zajmuje się także konserwacją oświetlenia ulicznego i parkowego.

Z tytułu poszczególnych działalności spółka Zakład Utrzymania Miasta uzyskała wpływy:

Letnie utrzymanie ulic utrzymanie – 1 143 470,49 zł

Zimowe utrzymanie ulic utrzymanie – 501 542,3 zł

Utrzymanie zieleni miejskiej – 2 337 155,52 zł

Opróżnianie koszy ulicznych – 344 232,60 zł

Utrzymanie placów zabaw i siłowni plenerowych – 112 195,12 zł

Parking „Widok” – 46 611,58 zł

Targowisko Miejskie – 419 412,29 zł

Schronisko dla bezdomnych zwierząt – 322 926,75 zł

Grabskie Sioło – 426 436,86 zł

Oświetlenie uliczne – 258 536,64 zł

Pozostałe przychody – 1 327 453,05 zł

Wydatki przedstawiały się następująco:

Materiały i energia – 1 714 031,68 zł

Usługi obce – 1 115 224,19 zł

Podatki i opłaty – 282 416,99 zł

Wynagrodzenia – 3 274 591,05 zł

Świadczenia na rzecz pracowników – 812 203,37 zł

Amortyzacja – 318 .098,40 zł

Pozostałe koszty – 21 024,20 zł.

6. Działalność Zakładu Wodociągów i Kanalizacji „WOD-KAN” Sp. z o.o.

Zakład Wodociągów i Kanalizacji „WOD-KAN” sp. z o.o. w Skierniewicach prowadzi swoją działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie miasta Skierniewice. Głównymi klientami Spółki są mieszkańcy Skierniewic, a także firmy i instytucje, których siedziby znajdują się w granicach administracyjnych miasta.

Na bazie posiadanego majątku trwałego i obrotowego Spółka prowadzi działalność gospodarczą, z której przychód ze sprzedaży produktów za rok 2019 wyniósł 22 818 196,58 zł, tj. o 837 167,97 zł więcej od przychodu ze sprzedaży produktów uzyskanego w roku ubiegłym. Główne źródło przychodów, podobnie jak w roku 2018, stanowiły przychody uzyskane z tytułu sprzedaży wody (30,41%) i oczyszczania ścieków (56,77%). Pozostałe 12,82% to przychody z tytułu wywozu nieczystości, utrzymania sieci kanalizacji deszczowej, usług zleconych i inne przychody.

Usługi wodociągowe Spółki realizowane są w oparciu o posiadaną infrastrukturę techniczną w zakresie wydobycia, uzdatniania i dostarczania do odbiorcy wody. Infrastrukturę tworzą: stacja uzdatniania wody o zdolności produkcyjnej SUW 14,4 tys. m³/dobę, dziewięć ujęć głębinowych o łącznej wydajności 15,38 tys. m³/dobę oraz infrastruktura przesyłowa na terenie miasta Skierniewice, składająca się z sieci rozdzielczej i przyłączy. Ww. wartości zostały określone w pozwoleniu wodnoprawnym GK.ROŚ.64.11.2015.MR z 18 listopada 2015 r.

Bardzo ważnym elementem systemu zaopatrzenia mieszkańców miasta w wodę było zakończenie i oddanie do użytkowania dziewiątego ujęcia - nowej studni nr VI na terenie SUW, która winna

zabezpieczyć potrzeby mieszkańców na najbliższy sezon letni. Nową studnię, eksploatującą wodę z dolnokredowej warstwy wodonośnej, włączono do systemu uzdatniania wody w dniu 07.10.2019 r. Na eksploatację studni Nr VI Spółka uzyskała pozwolenie wodnoprawne wydane przez PGW Wody Polskie o nr WA.ZUZ.5.421.1.257.2019.KP. Maksymalna wydajność eksploatacyjna studni wynosi 3800 m³ wody na dobę, co przy aktualnym stanie istniejących studni jest kluczowym elementem całego systemu zaopatrzenia w wodę.

Rok 2019 był kolejnym rokiem utrzymującej się suszy i rekordowo wysokich temperatur. Skutkowało to pogorszeniem warunków eksploatacyjnych studni głębinowych i znacznym obniżeniem ich wydajności. Na dzień 01.01.2019 zdolności wydobywcze wody wynosiły 429 m³/h. W wyniku suszy szczególnie mocno spadła wydajność studni czwartorzędowej warstwy wodonośnej, gdzie od 01.01.2019 do lipca 2019 wydajność 3 eksploatowanych ujęć spadła ze 163 m³/h do 98 m³/h. Wzmoczona eksploatacja ujęć z dolnej i górnej kredy również spowodowała obniżenie zwierciadeł wody w studniach i spadek ich wydajności. Łącznie ujęcia wody w ciągu roku 2019 utraciły 22,4% wydajności w stosunku do roku 2018, a w miesiącach czerwiec-lipiec spadek wyniósł 15,7%. Maksymalne zdolności wydobywcze studni głębinowych eksploatowanych przez SUW, spadły do 333 m³/h.

W czerwcu i lipcu 2019 r. na skutek ogólnie panującej suszy, fali upałów, a co za tym idzie spadku zdolności wydobywczych SUW oraz wzrostu zapotrzebowania na wodę, w naszym systemie zbiorowego zaopatrzenia w wodę wystąpiła sytuacja kryzysowa, związana z koniecznością okresowego obniżania ciśnienia wody w sieci wodociągowej. W celu zapewnienia skoordynowanego i skutecznego reagowania został powołany Zespół Zarządzania Kryzysowego, który opracował strategię działania mającą na celu zminimalizowanie skutków zaistniałej sytuacji. W związku z tym ZWiK „WOD-KAN” sp. z o.o. wprowadził szereg działań mających na celu ograniczenie uciążliwości związanych z okresowymi ograniczeniami w dostępie do wody. Jednocześnie prowadzono intensywne prace inwestycyjne zmierzające do oddania do użytkowania nowego ujęcia wód, studni głębinowej nr VI zlokalizowanej na terenie SUW.

Na 2020 rok przewidziano budowę kolejnych studni głębinowych D1, D2 (na terenie Parku Miejskiego) oraz studnia E (na terenie SUW) o wydajnościach odpowiednio dla studni D1 i D2 – 100-150 m³/h oraz dla studni E- 140m³/h.

Woda dostarczana do miejskiej sieci wodociągowej spełnia wymagania określone w „Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej

do spożycia przez ludzi”, co zostało potwierdzone badaniami wykonywanymi przez Laboratorium ZWiK „WOD-KAN” sp. z o.o. oraz PSSE w Skierniewicach.

W 2019 r. do miejskiej sieci wodociągowej dostarczono 2 505,61 tys. m³. W porównaniu do roku 2018 produkcja spadła o 4,8%. Natomiast sprzedaż wody wyniosła 2 318,10 tys. m³ i była niższa o 1,42% od sprzedaży w roku poprzednim. Różnica między produkcją wody uzdatnionej na SUW a jej sprzedażą wynika ze strat wody powstałych wskutek awarii wodociągowych oraz zużycia wody w celach technologicznych na Stacji Uzdatniania Wody, oczyszczalni i sieci wodociągowej. Dodatkowo - w sytuacji rozliczania się z odbiorcami w oparciu o wskazania kilku tysięcy urządzeń pomiarowych o różnych klasach dokładności - występuje zjawisko sumowania się błędów pomiarowych, prowadzące do powstania tzw. strat pozornych, fałszujących rzeczywiste rozbiory.

Na koniec 2019 r. roku długość sieci wodociągowej wyniosła 167,40 km; (w 2018 r. była to długość 165,20 km). W ramach prac konserwacyjno-remontowych na sieci i przyłączach wodociągowych służby Spółki usunęły 85 awarii; tj. o 9% więcej niż w roku 2018 r.; w tym 27 awarii na sieci wodociągowej i 58 awarii przyłączy wodociągowych. Pomimo zwiększonej ogólnej liczby awarii (sieć + przyłącza) jednoznacznie można stwierdzić, iż awarie na sieci wodociągowej utrzymują się na podobnym poziomie (o 1 awarię więcej przy wzroście długości sieci rozdzielczej o 1,34 %). Zwiększeniu natomiast uległa liczba awarii na przyłączach wodociągowych (wzrost o 8 awarii, co daje 16% w porównaniu z 2018 r.), co w kolejnych latach może wykazywać nadal tendencję wzrostową, przekładając się tym samym na znaczny wzrost kosztów eksploatacyjnych. Prognozowany wzrost ilości awarii na przyłączach wodociągowych, a co się z tym wiąże, wzrost kosztów ich usuwania spowodowany jest faktem, iż znaczna większość przyłączy będących na majątku Spółki posiada 20 i więcej lat, wchodząc tym samym w tzw. „wiek awaryjny”.

W 2019 r. nowe odcinki rurociągu zostały wybudowane w ulicach:

- Równoległej, Nowobielańskiej, Wschodniej, Św. Stanisława, Waryńskiego - sięgacz- roboty wykonane siłami własnymi Spółki (w ramach inwestycji własnych); łączna długość wybudowanych sieci ok. 1080,0 mb

oraz w drogach wewnętrznych przy następujących ulicach:

- Strobowskiej, Mazowieckiej, Trzcńskiej, Kościuszki, Zadębie, Podleśnej (sieć wybudowana przez ZWiK „WOD-KAN” na zlecenie Inwestora zewnętrznego - odpłatnie) w ramach procedury wykupu sieci wod-kan; łączna długość wykupionych sieci ok. 1120,0 mb.

Przy czym budowa sieci wodociągowej w ul. Podleśnej (346,80 mb.) realizowana była przez ZWiK „WOD-KAN” jako zlecenia Inwestora zewnętrznego (odpłatnie).

Na zlecenia Inwestora zewnętrznego pracownicy Spółki zrealizowali zadanie w zakresie przebudowy istniejących sieci i urządzeń wodociągowych w ulicy Koziętulskiego - wymiana wszystkich węzłów sieciowych, hydrantowych oraz włączeniowych do budynków w ramach inwestycji UM związanej z przebudową przedmiotowej ulicy. Ponadto siłami własnymi wymieniono przyłącze wodociągowe zasilające Spółkę - na odcinku od pasa drogowego w miejscowości Mokra Prawa do komory wodomierzowej na terenie Spółki wraz z wymianą armatury w komorze; łączna długość ok 630,50 m. ZWiK na bieżąco prowadzi prace konserwacyjno-remontowe sieci oraz przyłączy wodociągowych. Dodatkowo remonty i modernizacje infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej wykonywane są w związku z modernizacją ulic oraz inwestycjami prowadzonymi przez Urząd Miasta Skierniewice.

Spółka świadczy usługę w zakresie zbiorowego odprowadzania do komunalnej oczyszczalni ścieków w Mokrej Prawej ścieków bytowych, przemysłowych, jak i ścieków stanowiących mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi będącymi skutkiem opadów atmosferycznych. Ścieki z terenu miasta Skierniewice są przesyłane do oczyszczalni ścieków siecią kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej wraz z przepompowniami. Komunalna oczyszczalnia ścieków dla miasta Skierniewice jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną z podwyższonym usuwaniem biogenów oraz chemicznym strącaniem fosforu. Przepustowość oczyszczalni wynosi 14 tys. m³ na dobę w porze suchej i do 34 tys. m³ na dobę w okresach opadów atmosferycznych. W okresie sprawozdawczym do oczyszczalni dopłynęło 4 115,9 tys. m³ ścieków ogólnospławnych, tj. o 6,6% mniej niż w roku poprzednim, przy czym udokumentowany dopływ ścieków bytowych, przemysłowych i dostarczonych nieczystości ciekłych wyniósł łącznie 2 374,0 tys. m³, co stanowi spadek o 2,6 % w stosunku do 2018 r. Przyjmuje się, że pozostałą ilość ścieków w mieszaninie ścieków dopływających do oczyszczalni ścieków stanowiły wody opadowe, roztopowe i infiltracyjne. Ich ilość, wynosząca 1 741,9 tys. m³, w porównaniu z poprzednim rokiem była niższa o 11,6%. Udział ilości wód opadowych, roztopowych i infiltracyjnych przyjętych przez oczyszczalnię ścieków w strumieniu dopływu ścieków do oczyszczalni stanowił 42,3%.

W 2019 r. do stacji zlewnej na terenie oczyszczalni ścieków przywieziono pojazdami asenizacyjnymi 99,2 tys. m³ ścieków, tj. o 7,5 % mniej niż w 2018 r., z czego 8,6 tys. m³ zostało

dostarczonych przez pojazdy Spółki, natomiast 90,6 tys. m³ przez dostawców zewnętrznych. Spółka w 2019 r. dostarczyła do stacji zlewnej o 5,5 % ścieków mniej niż w 2018 r., natomiast dostawy zewnętrzni o 7,6 %. Usługi dowozu nieczystości płynnych stanowią niewielki segment działalności Spółki i utrzymywane są ze względu na wymogi ochrony środowiska, gdyż miasto Skierniewice nie jest w całości uzbrojone w kanalizację sanitarną.

Na koniec 2019 r. długość sieci kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej na terenie miasta Skierniewice wyniosła 143,80 km, a ilość eksploatowanych przepompowni: 32. W porównaniu z 2018 r. długość sieci zwiększyła się o 3,70 km (stan na koniec 2018 r. - 140,10 km). W okresie sprawozdawczym w ramach działalności konserwacyjno-remontowej służby Spółki usunęły 14 awarii (tak samo jak w roku poprzednim), z czego 12 awarii na sieci kanalizacyjnej i 2 awarie na przyłączach kanalizacji sanitarnej (podana ilość awarii dotyczy tylko i wyłącznie awarii kanalizacyjnych wymagających wykonania prac ziemnych - wykopów; wyjazdu samochodu specjalistycznego do udrażniania kanalizacji nie są traktowane jako tego typu awarie).

W 2019 r. nowe odcinki rurociągów zostały wybudowane w następujących ulicach:

- Wschodniej, Waryńskiego-sięgacz - roboty wykonane siłami własnymi Spółki (w ramach inwestycji własnych); łączna długość wybudowanych sieci ok. 326,0 mb;
- Wąskiej, Prostej, Równoległej, Poziomkowej, Irysowej - inwestycje zrealizowane w ramach projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście Skierniewice - etap II”; łączna długość wybudowanych sieci ok. 2309,00 mb.

Nowe odcinki rurociągu powstały również w drogach wewnętrznych przy ulicach:

- Strobowskiej, Mazowieckiej, Kościuszki, Trzcíńskiej, Myśliwskiej, Podleśnej- w ramach procedury wykupu sieci wod-kan; łączna długość wykupionych sieci ok. 1042,4 mb.

Przy czym budowy sieci kanalizacyjnych w ul. Podleśnej (425,90 mb.) oraz w ul. Myśliwskiej (70,80 mb.) realizowane były przez pracowników ZWiK „WOD-KAN” jako zlecenia Inwestorów zewnętrznych (odpłatnie).

W roku 2019 została również wykonana renowacja sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Słowackiego/Żeromskiego. Renowacja wykonana była metodą bezwykopową tzw. shortliningu, czyli rura w rurę, bez ingerencji w nawierzchnię drogową. Łącznie tą metodą poddano renowacji 3 odcinki, wybudowanego w latach 60 ubiegłego wieku, rurociągu z rur betonowych, których stopień

degradacji uniemożliwiało odprowadzanie ścieków z sąsiadujących posesji. Było to pierwsze, pilotażowe zadanie tego typu realizowane przez ZWiK „WOD-KAN”. Łączna długość wymienionej sieci kanalizacyjnej to odcinek ok. 192,00 mb. W roku 2019 na terenie miasta Skierniewice zostało wykonanych 112 nowych przyłączy kanalizacyjnych (w tym 110 do budynków jednorodzinnych oraz 2 do budynków innych niż jednorodzinne) w tym 4 przyłącza zostały wybudowane przez ZWiK „WOD-KAN”. Wszystkie przyłącza podlegały odbiorowi technicznemu przez pracowników Spółki.

Równie ważnym elementem z punktu prowadzenia bieżącej eksploatacji sieci kanalizacyjnej był zakup samochodu do wykonywania inspekcji tv sieci kanalizacyjnych tj. kamerowozu. Zakup został zrealizowany ze środków pozyskanych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Głównym zadaniem przedmiotowego sprzętu jest przeprowadzanie inspekcji tv sieci kanalizacyjnych, na których występują „cykliczne problemy eksploatacyjne”, jak również bieżącej diagnozy istniejącej sieci (np. podczas realizacji inwestycji miejskich – przebudowy pasów drogowych, w których zlokalizowana jest nasza sieć w celu oceny stanu technicznego i konieczności podjęcia dalszych działań). Planuje się również, iż od roku 2020 świadczone będą usługi zewnętrzne w zakresie kamerowania zarówno nowych, jak i będących w użytkowaniu sieci kanalizacyjnych.

Zakup kamerowozu spowodował zwiększenie zapotrzebowania na prace związane z płukaniem sieci kanalizacyjnych (z uwagi na stan sieci kanalizacyjnych, konieczne jest wykonanie ich wstępnego płukania w celu wjazdu kamery w kanał), do czego wykorzystywane są samochody specjalistyczne do czyszczenia kanalizacji (pot. WUKO). Obecnie Spółka posiada 3 samochody tego typu (MAN, DAF, JELCZ), przy czym stan techniczny auta typu Jelcz budzi wiele zastrzeżeń (jego wiek to 28 lat a średni roczny koszt jego napraw wynosi ok. 10 tys. zł). Wymagana ciągła asysta samochodu typu WUKO do pracy z kamerowozem powoduje, iż należy rozważyć zakup nowego auta do czyszczenia kanalizacji. Standardem w większości zakładów, które dysponują autami do inspekcji tv jest wyposażenie w postaci auta do czyszczenia z recyklingiem. Pozwala to na ciągłą pracę samochodu (nawet do 7 godzin) bez konieczności opróżniania i napełniania beczki wodą, co w bardzo dużym stopniu ułatwi i usprawni prace eksploatacyjne na sieci kanalizacyjnej.

W październiku 2019 r. ZWiK „WOD-KAN” podpisał umowę z UM (ZWIK jako generalny wykonawca został wyłoniony w procedurze przetargowej) na zaprojektowanie i wybudowanie 166

sztuk przyłączy kanalizacyjnych na obszarze Gminy Miasto Skierniewice. Zakończenie prac przewidzianych w umowie zaplanowane jest na 2021 r.

Spółka eksploatuje również część kanalizacji deszczowej na terenie miasta Skierniewice z sześcioma wylotami do odbiorników. Wszystkie wyloty wyposażone są w urządzenia podczyszczające. Na koniec 2019 r. długość sieci kanalizacji deszczowej wynosiła 16,30 km, w 2018 r. było to 15,80 km. Wzrost długości sieci na poziomie 3,17% wystąpił w związku z zakończeniem budowy i oddaniem do użytkowania sieci kanalizacji deszczowej DN1200 w ul. 1 Maja – budowa realizowana w ramach projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście Skierniewice - etap II”; Budowa przedmiotowego odcinka sieci kanalizacji deszczowej była jednym z kluczowych elementów realizacji projektu uporządkowania gospodarki ściekowej. Zakończenie przedmiotowej inwestycji wraz z trwającymi pracami w ul. Kopernika i Al. Niepodległości oraz planowanymi robotami w ul. Rawskiej w Skierniewicach pozwolą na uporządkowanie gospodarki ściekowej w centrum Miasta Skierniewice.

W roku 2019 ZWiK „WOD-KAN” wykonał na sieci kanalizacji deszczowej w ramach prac zleconych następujące roboty:

- remont wylotu kanalizacji deszczowej przy ul. 26-Dywizji Piechoty,
- remont kanalizacji deszczowej w ul. Leśmiana - remont wykonany metodą burstliningu (inaczej: krakingu lub kruszenia rur) za pomocą krótkich modułów rurowych. Powyższa metoda polega na kruszeniu starego rurociągu i rozpychaniu jego fragmentów wraz z otaczającym gruntem na boki przez specjalną głowicę przeciąganą przez kanał za pomocą wciągarki i jednoczesnym wciąganiu za głowicą nowego przewodu sukcesywnie montowanego z krótkich modułów rurowych. Wykonanie remontu daną metodą podobnie jak w przypadku remontu sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Słowackiego/Zeromskiego nie wymagało nadmiernej ingerencji w nawierzchnię drogową a wyremontowany kanał posiada takie same możliwości hydrauliczne (przepustowość jak przed remontem). Łączna długość wymienionej sieci kanalizacyjnej to odcinek ok. 117,00 mb.

W ramach robót zleconych ZWiK „WOD-KAN” realizuje również zadania związane z bieżącą eksploatacją oraz usuwaniem awarii na sieci kanalizacji deszczowej na terenie całego miasta Skierniewice. Główne zadania realizowane w ramach umowy to czyszczenie wpustów kanalizacji deszczowej, usuwanie różnego rodzaju awarii oraz udrażnianie i płukanie sieci kanalizacji deszczowej.

Spółka dysponuje własnym laboratorium, które posiada wdrożony System Zarządzania Jakością w zakresie „Badań laboratoryjnych fizykochemicznych ścieków i wody oraz badań mikrobiologicznych wody”. Certyfikat o numerze 12 100 33 104 TMS potwierdza spełnienie wymagań normy ISO 9001:2015 i obowiązuje do 21 listopada 2020 r. (wspólny dla całego zakładu). Decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Skierniewicach laboratorium zakładowe uzyskało zatwierdzenie systemu jakości do prowadzenia badań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2019 r., co pozwalało na wykonywanie badań wody również na zlecenie dla podmiotów zewnętrznych.

Oczyszczalnia ścieków ZWiK „WOD-KAN” sp. z o.o. w 2019 r. uzyskała pozytywne wyniki redukcji zanieczyszczeń, dotrzymując wartości wskaźników zanieczyszczeń, określonych w pozwoleniu wodnoprawnym na odprowadzanie ścieków do rzeki Łupi-Skierniewki. Stopień redukcji parametrów tlenowych, tj. BZT5 i ChZT – Cr oraz zawiesiny ogólnej, fosforu ogólnego i azotu ogólnego w 2019 r. utrzymał się na podobnym poziomie, co w roku 2018.

W instalacji oczyszczalni ścieków w 2019 r. wytworzono i jednocześnie skierowano do przetwarzania ok. 5 651,560 [Mg] ustabilizowanego komunalnego osadu ściekowego. Po odwodnieniu w ciągu technologicznym, osad został w całości zhigienizowany popiołem z elektrowni w Bełchatowie. Na poletkach osadowych oczyszczalni ścieków nie magazynowano czasowo komunalnego osadu ściekowego. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. z 25 lutego 2015 r. poz. 257) w 2019 r. przekazano do wykorzystania w rolnictwie ok. 3 866,500 [Mg] osadów, które zostały zastosowane do nawożenia pól na terenie powiatu skierniewickiego oraz powiatów ościennych, przy czym co roku wzrasta odległość transportu a tym samym koszt wywozu osadu. Ponadto 1 785,060 [Mg] osadu zostało przekazane innym odbiorcom, posiadającym stosowne zezwolenia na odzysk lub unieszkodliwienie odpadów. Niniejszy stan gospodarki osadowej wynika między innymi z trudności eksploatacyjnych urządzeń do odwadniania osadu. Jednym z istotnych problemów, wpływających na gospodarkę osadem, jest stan techniczny urządzenia do odwadniania osadu, który skutkuje zbyt niską efektywnością odwadniania osadu (prasa taśmowo-sitowa).

W 2019 r. Spółka realizowała zadania w ramach projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście Skierniewice - etap III” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, na podstawie umowy o dofinansowanie podpisanej 6 kwietnia 2018 r. Kwota dofinansowania wynosi 21 512

837,92 zł, a całkowity koszt projektu - 42 501 366,63 zł brutto. W zakres projektu wchodzi następujące zadania: modernizacja oczyszczalni ścieków w Mokrej Prawej – etap IV; budowa ok. 8,64 km kanalizacji sanitarnej - osiedle Halinów (ulice: Halinów, Na Piaski, Podmiejska, Przechodnia, Boczna, Żwirowa, Napoleońska), ul. Starbacicha, ul. Sybiraków, ul. Działkowa, ul. Miła (sięgacz), ul. Czerwona, ul. Kolbego, ul. 26 Dywizji Piechoty; budowa ok. 3,63 km kanalizacji deszczowej - osiedle Halinów (ulice: Halinów, Na Piaski, Podmiejska, Przechodnia, Boczna, Żwirowa, Napoleońska), ul. Starbacicha; budowa/przebudowa ok. 1,47 km sieci wodociągowej - ul. Kolbego, ul. Działkowa, ul. Nasturcjowa, ul. Armii Krajowej/Skrzypka, ul. Podkładowa, ul. Miła (sięgacz); zakup samochodu technicznego do inspekcji TV sieci kanalizacyjnej (zadanie zostało wyłączone z projektu i zrealizowane ze środków pozyskanych w postaci pożyczki z WFOŚiGW). W wyniku realizacji projektu 709 mieszkańców zyska możliwość przyłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej, natomiast 62 osoby skorzystają z ulepszonych zaopatrzenia w wodę.

W lipcu 2019 roku podpisano umowę na zaprojektowanie i budowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej na os. Halinów (ulice: Halinów, Na Piaski, Podmiejska, Przechodnia, Boczna, Żwirowa, Napoleońska) i wykonawca przystąpił do opracowania dokumentacji projektowej. Ponadto dwukrotnie został ogłoszony przetarg na modernizację oczyszczalni ścieków w Mokrej Prawej – etap IV. Obydwa postępowania zostały unieważnione, ponieważ cena najniższej oferty przewyższała kwotę, jaką zamawiający przeznaczył na realizację zamówienia. Trwały prace związane z opracowaniem PFU na budowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej w ul. Starbacicha i kanalizacji sanitarnej w ul. Sybiraków oraz kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w ul. Kolbego. Ogłoszenie przetargu na budowę kanalizacji w ul. Starbacicha i Sybiraków uzależnione jest od zakończenia prac projektowych branży drogowej z uzyskaniem decyzji ZRID przez Urząd Miasta. Poza tym trwały prace związane z opracowaniem dokumentacji na budowę kanalizacji sanitarnej i wodociągu w ul. Miłej.

W 2019 roku Spółka realizowała zadania w ramach projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście Skierniewice - etap II” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, na podstawie umowy o dofinansowanie podpisanej 10 marca 2017 r. Całkowity koszt projektu wynosi 140 277 471,63 zł brutto. Kwota dofinansowania to 73 112 816,14 zł. W lipcu 2017 r. zawarta została umowa z NFOŚiGW o dofinansowanie przedsięwzięcia w formie pożyczki inwestycyjnej na kwotę ponad 32 mln zł. Projekt jest realizowany na terenie aglomeracji Skierniewice. Zakres rzeczowy obejmuje: modernizację Oczyszczalni Ścieków wraz z częścią

osadową w Mokrej Prawej -etap III oraz modernizację stacji transformatorowej oczyszczalni ścieków; budowę i przebudowę około 11,5 km sieci kanalizacji sanitarnej, w tym budowę ok. 7,5 km kanalizacji sanitarnej oraz przebudowę ok. 4,0 km kanalizacji sanitarnej (w ul. Trakcyjnej, Warszawskiej, Rekreacyjnej, Kolejowej, Pomarańczowej, Młynarskiej, Plantowej, Prostej, Wąskiej, Równoległej, Irysowej, Kwiatowej, Zadębie sięgacz-obecnie Poziomkowa, Nowobielańskiej, Miłej, Granicznej, Nowobielańskiej/Dobrej, rozdział około 5 km kanalizacji ogólnospławnej w ul. Armii Krajowej, Trzcіńskiej, Kopernika, Nasturcjowej oraz al. Niepodległości wraz z budową kanalizacji deszczowej w ul. 1-go Maja.); modernizację 30 sztuk przepompowni ścieków (w tym budowa monitoringu sieci kanalizacyjnej) wraz z budową systemu monitoringu przepływu i ciśnienia w sieci wodociągowej; modernizację stacji uzdatniania wody i ujęć wody oraz budowę nowego ujęcia wody; budowę i przebudowę około 1,4 km sieci wodociągowej (budowa wodociągu w ul. Traugutta, Trakcyjnej, Miłej, wykup wodociągu w ul. Miłej i Młynarskiej, przebudowa wodociągu w ul. Armii Krajowej); zakup trzech samochodów specjalistycznych; zakup oprogramowania (klasy GIS) do zarządzania majątkiem Spółki. Dzięki realizacji projektu 935 mieszkańców zyska możliwość podłączenia się do kanalizacji sanitarnej, a 119 skorzysta z ulepszonych zaopatrzenia w wodę. Od początku realizacji Projektu do dnia 31.12.2019 r. wykonano: 7,96 km sieci kanalizacji sanitarnej oraz 1,33 km sieci wodociągowej. Ponadto wybudowano 0,5 km kanału deszczowego w ul. 1 Maja z podczyszczalnią wód deszczowych, kanałem odpływowym i wylotem do rzeki . W 2019 roku zrealizowano 2 308,87 mb. sieci kanalizacji sanitarnej (w formule zaprojektuj i wybuduj): sieć kanalizacji sanitarnej w ulicy Prostej (376,27 mb.), Wąskiej (589,05 mb.), Równoległej (388,23 mb.), Irysowej (191,46 mb.) i Zadębie (sięgacz)-obecnie Poziomkowa (763,86 mb.). Ponadto podpisano umowę i prowadzono prace związane z budową kanalizacji sanitarnej w Al. Niepodległości i ul. Kopernika. Podpisano umowę na zaprojektowanie i budowę kanalizacji sanitarnej w ul. Kwiatowej, opracowano dokumentację projektową i rozpoczęto prace budowlane. Podpisano umowę na zaprojektowanie i budowę kanalizacji sanitarnej w ul. Nowobielańskiej (trwały prace związane z wykonaniem dokumentacji projektowej). Podpisano umowę i prowadzono prace związane z budową kanalizacji sanitarnej w ul. Warszawskiej, Rekreacyjnej i Kolejowej. Opracowane zostały ekspertyzy budowlane i koncepcje na modernizację dwóch przepompowni ścieków „Zielna” i „Park”. Zakończyły się prace z wykonaniem i oddaniem do użytkowania nowej studni nr VI na terenie SUW . Został ogłoszony i rozstrzygnięty przetarg na modernizację stacji transformatorowej oczyszczalni ścieków i prace projektowe modernizacji SUW. Termin podpisania umowy wyznaczono na 2 stycznia 2020 r. Zrealizowano dostawę samochodu ciężarowego typu wywrotka, do wywozu osadów komunalnych

do rolniczego wykorzystania. Trzykrotnie ogłoszono przetarg na budowę wagi samochodowej na terenie oczyszczalni ścieków. Z uwagi na znaczne przekroczenie ceny najkorzystniejszej oferty w stosunku do budżetu zamawiającego, podjęto decyzję o ograniczeniu zakresu i zmianie lokalizacji wagi oraz o realizację poza projektem unijnym. Dwukrotnie ogłoszono przetarg na zaprojektowanie i budowę pompowni ścieków „Przechodnia”. Przetargi zostały unieważnione z powodu braku ważnych ofert. Podpisano umowę i prowadzono prace związane z wykonaniem dokumentacji projektowej na modernizację SUW. Prowadzono prace projektowe dotyczące modernizacji istniejących studni oraz wymiany rurociągów wody surowej.

W 2019 r. opracowano wniosek o dofinansowanie układu kogeneracyjnego, w oparciu o gaz ziemny, mocy elektrycznej 470kW i mocy cieplnej 540kW z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z działania 1.6.1: Źródła wysokosprawnej kogeneracji. Aktualnie oczekujemy na ocenę merytoryczną I i II stopnia (data publikacji do 31.05.2020 r.). Po wybudowaniu układu kogeneracyjnego, oczyszczalnia ścieków i obiekty towarzyszące uzyskają samowystarczalność energii elektrycznej na poziomie około 90%. Produkcja energii elektrycznej w 2019 r., z istniejącego kogeneratora, wyniosła 1016 MWh, co stanowi 39% zapotrzebowania na energię elektryczną dla oczyszczalni ścieków i 18% dla całego zakładu.

W 2019 r. wykonano opomiarowanie przepływu ścieków (przepływomierz DN400) przepompowni ścieków Zielna w związku z planami modernizacji obiektu przy współfinansowaniu ze środków zewnętrznych. Przepompownia Zielna jest największą przepompownią ścieków w mieście.

W Spółce funkcjonuje System Zarządzania Jakością według normy ISO 9001:2015. W dniach 6-8 listopada 2019 roku przeprowadzony został audyt nadzoru nad realizacją systemu zarządzania jakością zgodnie z normą ISO 9001:2015 w zakresie: produkcja i dostarczanie wody dla ludności oraz innych odbiorców; odprowadzani i oczyszczanie ścieków komunalnych oraz wód opadowych i roztopowych; odbiór i oczyszczanie nieczystości ciekłych; eksploatacja, renowacja, rozwój, rozbudowa i modernizacja urządzeń wodociągowych oraz urządzeń kanalizacyjnych; badania laboratoryjne fizykochemiczne ścieków, wody i osadów oraz badania mikrobiologiczne wody. Zespół audytorski Jednostki Certyfikującej TÜV SÜD dokonał oceny wdrożonego systemu pod względem jego zgodności z wymaganiami Normy ISO 9001:2015 oraz skuteczności funkcjonowania systemu. Ocenie została poddana większość zidentyfikowanych procesów systemowych. W wyniku badań audytowych nie stwierdzono niezgodności i przedłużono ważność

posiadanego przez Spółkę certyfikatu o kolejny rok. Kolejny audyt zaplanowano na wrzesień 2020 r.

W dniach 5-7 listopada 2019 r. Zakład Wodociągów i Kanalizacji „WOD-KAN” sp. z o.o. wziął udział w ćwiczeniu sprawdzającym procedury systemu zarządzania kryzysowego „LIBERO 2019” organizowanym przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa. Ćwiczenie polegało na udziale w epizodach aplikacyjnych. Głównym celem ćwiczenia było sprawdzenie procedur reagowania w przypadku wystąpienia zakłóceń w systemie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Ponadto przedsięwzięcie służyło przetestowaniu procedur współpracy organów administracji publicznej, służb i instytucji w przypadku zakłóceń w systemie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. W czasie ćwiczenia sprawdzone zostały: obieg informacji w sytuacji wystąpienia zakłóceń w systemie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, prowadzenie polityki informacyjnej przez podmioty zaangażowane oraz koordynacja polityki informacyjnej przez instytucję wiodącą w sytuacji kryzysowej. Obieg informacji podczas ćwiczenia przebiegał prawidłowo, a zakładowe procedury opisują sytuacje zaistniałe w trakcie ćwiczeń i określają sposób postępowania.

Decyzją nr WA.RET.070.1.351.3.2019 z dnia 10.01.2019 wydaną przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Warszawie, została zatwierdzona taryfa dotycząca zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy miasta Skierniewice na okres 3 lat. Taryfy zostały opublikowane na BIP Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie dn. 24.01.2019 r. i obowiązują od 01.02.2019 r. Do dnia 31.01.2019 r. obowiązywała taryfa z dnia 25.05.2017 r. Taryfa gwarantuje Spółce przychody na poziomie umożliwiającym pokrycie kosztów eksploatacji i utrzymania.

Spółka brała udział w wydarzeniach o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, społecznym, sportowym i naukowym w Mieście Skierniewice, podczas których promowała wodę produkowaną w Stacji Uzdatniania Wody. Natomiast w ramach edukacji ekologicznej w 2019 roku oczyszczalnię ścieków i laboratorium odwiedziło 6 wycieczek szkolnych i przedszkolnych.

7. Działalność Pływalni Miejskiej „Nawa” Sp. z o.o.

Podstawowym zadaniem Spółki „Nawa” jest zaspakajanie potrzeb społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży szkolnej, osób niepełnosprawnych oraz prowadzenie działalności usługowej w ramach posiadanej bazy. Spółka realizuje projekty, które mają na celu zachęcanie do poznania, oprócz pływania, różnych dyscyplin sportowych, propaguje zdrowy i aktywny styl życia, a także dba o podnoszenie aktywności fizycznej mieszkańców Skierniewice i okolicy. Spółka organizuje zajęcia indywidualne oraz grupowe z nauki pływania dla dorosłych i dzieci od 5 roku życia oraz zajęcia grupowe w wodzie aqua aerobik. Prowadzi również w sezonie zimowym bezpłatne grupowe zajęcia nauki jazdy na łyżwach.

Spółka „Nawa” prowadzi działalność na obiektach:

- pływalnia przy ul. Bolesława Prusa 6A , w skład w której wchodzi: mała i duża niecka basenowa, jacuzzi, zjeżdżalnia, dwie siłownie, sauna parowa i sucha, solarium, gabinet odnowy biologicznej;
- zalew „Zadębie” przy ul. Konwaliowej;
- lodowisko sezonowe „ Biały Orlik” przy ul. Szarych Szeregów .

Zalew „Zadębie” to wodny usytuowany jest na rzece Łupi. Powierzchnia lustra wody wynosi 25,70 ha. Pojemność to 557,30 tys. m³, średnia głębokość – 2,15 m, długość – 2 087 m, a powierzchnia obsiana trawą – 15,10 ha.

W skład obiektu wchodzi:

- czasza zbiornika wraz z urządzeniami zlokalizowanymi na obrzeżach zbiornika,
- jaz piętrzący o świetle 10,0 m i wysokości piętrzenia 3,2 m zlokalizowany na rzece Łupi w km 26+300,
- upust denny z urządzeniami lewarowymi,
- urządzenia toru regatowego – 1 000 m.

Ze względu na usytuowanie oraz wykonanie na zbiorniku toru regatowego, kąpieliska z plażą i alei spacerowej zbiornik Zadębie ma pełnić głównie funkcję rekreacyjną. Zbiornik dostosowany jest do ochrony przeciwpożarowej przyległych lasów. W tym celu wykonano ujęcie wody wraz z drogą dojazdową. Ujęcie może również służyć do wodowania sprzętu pływającego.

W roku 2019 Zalew „Zadębie” wznowił swoją działalność po gruntownej modernizacji, którą przeszedł w 2018 roku w ramach projektu: „Podniesienie atrakcyjności infrastruktury turystycznej miasta Skierniewice”.

Zalew Zadębie posiada jedno kąpielisko strzeżone z plażą piaszczystą przy ulicy Konwaliowej. Wokół zbiornika znajduje się asfaltowa ścieżka pieszo-rowerowa o długości około 5 tys. metrów wraz z oświetleniem, koszami, ławkami, itp. Cały obiekt jest monitorowany przez kilkadziesiąt kamer. Wzdłuż traktu usytuowane są cztery place rekreacyjne z urządzeniami do treningu i przestrzenią zabawy dla najmłodszych oraz dwa punkty widokowe. Na terenie Zalewu mieszczą się także:

- Wake Park, czyli wyciąg do nart wodnych wraz z odpowiednim zapleczem socjalnym: toalety, magazyn sprzętu sportowego, przebieralnia i pomieszczenie gastronomiczne;
- kompleks boisk do siatkówki plażowej zlokalizowanych przy ul. Miodowej;
- 3 zjeżdżalnie wodne: anaconda, kamikadze i rodzinna na plaży przy ul. Konwaliowej;
- zaplecze sanitarne tj. toaleta damska, męska, przebieralnie, prysznice oraz pomieszczenie socjalne.;
- tor do jazdy na rowerach i rolkach Pumptrack.

W 2019 roku z Pływalni Miejskiej „Nawa” skorzystało 142 108 klientów, w tym 42 405 dzieci uczestniczyło w zajęciach zorganizowanych, tj. z nauk pływania dla dzieci ze szkół, 35 802 osoby uczestniczyły w zajęciach grupowych, a 63 901 to klienci indywidualni

W nauce jazdy na łyżwach w sezonie zimowym 2019/2020 wzięło udział około 120 uczestników.

Na obiektach Spółki przeprowadzono ponad 60 imprez rekreacyjno-sportowych. W około 40 imprezach spółka była głównym organizatorem, a kilka współorganizowała. Kilkadziesiąt imprez odbyło się na obiektach Spółki na zasadzie wynajmu ich.

Spółka w 2019 r. zakupiła i zamontowała dwie lampy UV (po jednej dla każdej z niecek basenowych) w celu podwyższenia poziomu uzdatniania wody basenowej, co wiąże się ze zwiększeniem bezpieczeństwa osób korzystających z pływalni. Wymienione zostały również siedziska i oparcia w „suchej” saunie. Materiał użyty do wymiany to specjalne drewno z niskim przewodnictwem ciepła. Wymiana podniosła atrakcyjność usług w odnowie biologicznej. Dla bezpieczeństwa osób korzystających z pływalni wymieniono również rury doprowadzające wodę do niecek basenowych i wymienników ciepła.

W ramach prac remontowych wykonano: wymianę desek w saunie wraz z remontem sauny, konserwację węzła cieplnego, dowieziono tłuczeń pod lodowisko, wyremontowano schody do budynku pływalni, naprawiono regulator basenowy, położono tynk mozaikowy na obudowach grzejników na hali basenowej, wymieniono rury do wody basenowej i wymienników ciepła,

naprawiono uszkodzenia folii basenowej, wymieniono sterownik w węźle cieplnym, dokonano przeglądu geometrii nad Zalewem „Zadębie”, zamontowano kamery na lodowisku oraz lampę UV do uzdatniania wody basenowej.

W 2019 roku w czasie XLII Skierniewickiego Święta Kwiatów, Owoców i Warzyw Spółka sprzedała 1 077 miejsc handlowych za kwotę 389 957,54 zł netto.

Spółka jest też organizatorem Balu Noworocznego, który odbywa się każdego roku w styczniu. Gromadzi on corocznie około 500 uczestników.

Dodatkowo Spółka wydierżawia powierzchnie pod działalność tzw. „małej gastronomii” (lody, napoje, hot dogi, itp.).

8. Działalność Miejskiego Zakładu Komunikacji Sp. z o.o.

W 2019 roku Miejski Zakład Komunikacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, realizowała w pełni misję przedsiębiorstwa, której głównym celem jest bieżące i nieprzerwane zaspakajanie potrzeb lokalnej społeczności w zakresie lokalnego transportu zbiorowego. Spółka w sposób ciągły i na wysokim poziomie jakościowym świadczyła usługę komunikacji miejskiej zgodnie z warunkami określonymi w Umowie Wykonawczej nr 1/DK/2016 w zakresie lokalnego transportu zbiorowego z dnia 15 czerwca 2016 roku. Sieć transportu organizowanego przez Miasto Skierniewice obejmuje wyłącznie linie autobusowe. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku, całkowita długość 8 linii zwykłych skierniewickiej komunikacji miejskiej wynosiła 105 km. Oprócz linii zwykłych występuje 1 linia przyspieszona oraz 5 linii specjalnych i 1 linia „Z”, czyli wakacyjna. Transport publiczny w Skierniewicach oparty jest na sieci ulicznej miasta.

W granicach administracyjnych Skierniewic znajduje się 167 przystanków autobusowych, spośród których 64 wyposażone są w wiaty przystankowe. Tabor komunikacji miejskiej stanowią 24 autobusy, w tym 10 szt. o pojemności 99 osób, 6 szt. pojemności 72 osoby, 4 szt. o pojemności 97 osób, 2 szt. o pojemności 92 osoby, 1 szt. o pojemności 53 osoby, 1 szt. o pojemności 104 osoby. Tabor obsługujący komunikację miejską w Skierniewicach jest nowy. 43% autobusów to pojazdy wyprodukowane w 2018 roku, 44% autobusów wyprodukowano w 2011 roku, a 13% (4 szt.) autobusów to pojazdy wyprodukowane w 2006 i 2008 roku. Częstotliwość kursowania autobusów zależy od kategorii linii. Linie zwykłe w szczytach kursują średnio co 40 min. a poza szczytem średnio co 75 min. W 2019 roku na trasach obsługiwanych przez MZK obsłużono 857 454 pasażerów i przejechaliśmy 763 822 km. W 2019 roku obowiązywały następujące rodzaje biletów:

jednorazowy, w granicach administracyjnych miasta oraz okresowy, 30-dniowy, wśród tych biletów obowiązywały bilety ulgowe, bilety Rodzinka PLUS, Skierniewicka Karta Seniora.

Znaczący udział w przejazdach komunikacją miejską stanowi grupa pasażerów, która posiada uprawnienia do bezpłatnych przejazdów. W strukturze pasażerów, którzy wnoszą odpłatność za przejazd, 40,5% stanowią pasażerowie z taryfą normalną, 59,5% z taryfą ulgową. Przychody z biletów w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyły się o 4,7% przy niezmienionej od 2012 roku taryfie opłat za przejazdy autobusami komunikacji miejskiej. Wdrożony w 2017 roku nowoczesny elektroniczny system sprzedaży biletów obejmował w pierwszej kolejności pasażerów z biletami 30-dniowymi okresowymi. W 2018 roku uruchomiono elektroniczną usługę do zakupu biletów jednorazowych. Przychody netto z działalności operacyjnej w 2019 roku były wyższe o 19,9% w stosunku do roku poprzedniego. Rekompensata (dopłata) z budżetu Miasta zwiększyła się o 30,7%. W 2019 roku koszty ogółem wzrosły o 21,4% w stosunku do roku 2018.

Analiza struktury kosztów rodzajowych wskazuje, że największy udział w kosztach działalności operacyjnej stanowiły koszty paliwa i olejów, ich udział w strukturze kosztów rodzajowych stanowił 60% kosztów komunikacji miejskiej. Drugą z największych pozycji stanowiły wynagrodzenia oraz pochodne od wynagrodzeń, które w stosunku do roku ubiegłego wzrosły o 10,8% i stanowiły 22,7 % udziału w strukturze wszystkich kosztów rodzajowych. Kolejna pozycja w kosztach rodzajowych to amortyzacja, która w strukturze kosztów rodzajowych stanowiła 19%. Nie istnieją istotne zagrożenia w osiągnięciu zaplanowanych celów i wyników ekonomiczno-finansowych w dalszej działalności Spółki.

W 2019 roku wartość zrealizowanych w Spółce działań inwestycyjnych (bez działań inwestycyjnych wynikających z projektu unijnego) wyniosła 48 700 zł z przeznaczeniem na zakup myjni do autobusów. W zakresie rzeczowym usługa publiczna-komunikacja miejska dostosowana była do potrzeb mieszkańców, uwzględniając cele optymalizacji układu komunikacyjnego poprzez m. in.:

- a) zachowanie na optymalnym poziomie układu komunikacyjnego na terenie Miasta Gminy Skierniewice co do ilości linii komunikacyjnych, tras, częstotliwości kursowania,
- b) utrzymanie w strukturze regularnych przewozów osób niepełnosprawnych,
- c) zachowanie wysokiego standardu usług,
- d) zachowanie wszystkich dni w których komunikacja miejska była bezpłatna.

W 2019 roku Spółka uczestniczyła również w wydarzeniach kulturalnych odbywających się na terenie miasta Skierniewice, promując swoją działalność. We wrześniu czynnie uczestniczyliśmy w Skierniewickim Świątku Owoców Kwiatów i Warzyw. W paradzie, która rozpoczęła

Skierniewickie Święto, zaprezentowany został nasz nowy niskoemisyjny autobus zakupiony z Funduszy Unijnych.

Znaczącą poprawę funkcjonowania transportu publicznego w Skierniewicach przyniósł zakończony w 2019 roku projekt „Przyjazna komunikacja w Skierniewicach”, czyli zakup niskoemisyjnego taboru wraz z integracją systemów komunikacji zbiorowej oraz modernizacja infrastruktury transportowej realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego woj. łódzkiego na lata 2014-2020. W ramach projektu zakupiliśmy 10 sztuk autobusów niskoemisyjnych EURO 6 przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych, System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej wraz z narzędziem dyspozytorskim dla floty 20 pojazdów oraz 6 sztuk elektronicznych tablic przystankowych w technologii LED.

Nastąpiła również przebudowa i remont hali napraw wraz z infrastrukturą na terenie bazy oraz remont placu manewrowego, przebudowa przyłączy kanalizacji deszczowej i sanitarnej, a także przyłącza wodociągowego na terenie bazy MZK.

VII. INFORMACJE INWESTYCYJNE

1. Pozwolenia na prace budowlane

Sprawozdanie z działalności Wydziału Architektury i Budownictwa za 2019 rok.

1. Rozpatrzono 88 wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i wydano 85 decyzji pozytywnych.
2. Rozpatrzono 32 wnioski o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego i wydano 21 decyzji pozytywnych.
3. Rozpatrzono 464 wnioski o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę i wydano 438 pozwoleń.
4. Rozpatrzono 10 wniosków o wydanie pozwolenia na rozbiórkę i wydano 10 pozwoleń.
5. Wydano 1 decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.
6. Przyjęto i rozpatrzono 250 zgłoszeń robót budowlanych.
7. Wydano 18 zaświadczeń o samodzielności lokali.
8. Wydano 387 wypisów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
9. Zarejestrowano 467 dzienników budów.

2. Inwestycje budowlane zrealizowane w ramach budżetu obywatelskiego

W ramach budżetu Miasta Skierniewice na rok 2019 zapisano 21 zadań, które zostały przekazane do realizacji dla Wydziału Inwestycji Kubaturowych. Wśród tych zadań, 7 zadań było realizowanych w ramach budżetu obywatelskiego.

2.1 Modernizacja ogrodzenia przy Szkole Podstawowej Nr 9 w Skierniewicach oraz dostosowanie placu szkolnego na potrzeby rodziców i uczniów

W 2019 r. został wykonany projekt na realizację ww. zadania (projekt i nadzór: 4 674,00 zł), następnie zostały ogłoszone dwa przetargi na realizację zadania. Inwestycja obejmowała wymianę ogrodzenia zewnętrznego wraz z renowacją istniejącej podmurówki. Podmurówkę oczyszczono, zagruntowano, a ubytki uzupełniono, po czym całość otynkowano tynkiem cementowym. Ogrodzenie wykonano jako ogrodzenie panelowe. Przęsła zamontowano na słupkach stalowych o przekroju 60 x 60 x 1,5 mm. Zamontowano dwie nowe bramy dwuskrzydłowe oraz dwie nowe furtki. Dodatkowo wykonano siedziska na murku przed szkołą. Całość została ocynkowana i pomalowana proszkowo na szaro. Długość nowego ogrodzenia: 142 m.

Wykonawcą inwestycji była firma FHU RAFDET Kalinowski Rafał z Żychlina. Odbiór inwestycji nastąpił 26 sierpnia 2019 r. Łączny wydatek na inwestycji wyniósł: 146 369,32 zł

2.2 Budowa placu rozwoju motorycznego

W 2019 r. został wykonany projekt na realizację w/w zadania (projekt i nadzór: 7 257,00 zł), następnie zostały ogłoszone trzy przetargi na realizację zadania. Trzeci przetarg na realizację został rozstrzygnięty dn. 29 stycznia 2020 r. Wykonawcą zadania będzie firma MJM-BUD Sp. z o.o., Sp. komandytowa, ul. Zakładowa 7, 26-670 Pionki, która wykona zamówienie za kwotę 266 750,10 zł brutto w terminie do 30.04.2020 r. W ramach zadania należy wykonać plac zabaw rozwoju motorycznego, altanę grillową oraz piłkochwyty na obiekcie Stadionu Widok. Przedmiotem zadania jest wykonanie robót budowlanych oraz montażowych dla zamierzenia inwestycyjnego w postaci :

montażu urządzeń rekreacyjnych,

wykonania nawierzchni bezpiecznej z mat przerostowych,

montażu nowych elementów małej architektury - ławek, koszy na śmieci, regulaminu,

montażu prefabrykowanej altany grillowej,

budowy tarasu wypoczynkowego z deski kompozytowej,

montażu piłkochwyków.

2.3 Ruch to zdrowia podstawa, a dla dzieci z Przedszkola Nr 1 dobra zabawa

W 2019 r. został wykonany projekt na realizację ww. zadania (projekt i nadzór: 8 610,00 zł), następnie został ogłoszony przetarg na realizację zadania. 10 czerwca 2019 r. nastąpiło otwarcie ofert na realizację tego zadania. W postępowaniu wybrano wykonawcę, którym została firma Apis Polska Sp. z o.o., ul. 3 Maja 85, 37-500 Jarosław. Umowa została wykonana za kwotę 244 641,08 zł. Ze względu na to, że w trakcie realizacji okazało się, że na terenie placu zabaw przy Przedszkolu na ul. Pomologicznej znajduje się fragment starego budynku, należało zawrzeć umowę na roboty podobne w kwocie 7 444,97 zł, w ramach której został on usunięty i wyrównany teren. Odbiór nastąpił 30.08.2019 r.

W ramach zadania wykonano dwa place zabaw przy Przedszkolu nr 1 w Skierniewicach przy ulicach Pomologicznej i Batorego. Place zabaw są przeznaczone dla przedszkolaków z Przedszkola nr 1 i nie będą dostępne dla osób z zewnątrz.

Przy ul. Batorego przedmiotem zadania było zagospodarowanie terenu działki nr ewid. 53 i 533/1 obręb 10 poprzez:

1. demontaż istniejącego zestawu zabawowego wielowieżowego, piaskownic 2 szt., huštawek 2 szt.,
2. montaż urządzeń zabawowych (piaskownica z daszkiem, bujak sprężynowy: autko, motorek, konik, samochodzik, zestaw zabawowy, kosz do piłek, huštawka metalowa potrójna, stolik do szachów),
3. zmianę lokalizacji istniejących urządzeń zabawowych (karuzela tarczowa, sprężynowiec stokrotka, tablica do malowania kredą, tablica sklepik),
4. wykonanie nawierzchni bezpiecznej piaskowej o grubości 30 cm (należy ją wykonać pod projektowaną huštawką metalową potrójną),
5. montaż nowych elementów małej architektury- kosze na śmieci, tablica regulaminowa, pojemnik na zabawki.

Przy ul. Pomologicznej przedmiotem zadania jest zagospodarowanie terenu działki nr ewid. 231/2 obręb 5 poprzez:

1. montaż urządzeń rekreacyjnych (zadaszenie istniejącej piaskownicy, bujak sprężynowy autko, huštawka wagowa podwójna, zestaw sprawnościowy ścieżka zdrowia, zestaw zabawowy sklepik, samochodzik, kosz do piłek)
2. wykonanie nawierzchni bezpiecznej piaskowej o grubości 30 cm (należy ją wykonać pod istniejącą huštawką potrójną oraz projektowaną podwójną huštawką wagową),

3. montaż nowych elementów małej architektury- ławki, kosze na śmieci, tablica regulaminowa
4. wykonanie ogrodzenia placu zabaw,
5. nasadzenia roślinne

2.4 Minipark trampolin ze strefą rekreacji i relaksu

W 2019 r. został wykonany projekt na realizację ww. zadania (projekt i nadzór: 8 000,00 zł), następnie został ogłoszony przetarg na realizację zadania. W dniu 29.08.2019 r. wybrano wykonawcę, którym została firma 1 Move Sp. z o.o., ul. Morelowa 5/30, 80-174 Gdańsk. Umowa została wykonana za kwotę 112 714,74 zł. Odbiór nastąpił 08.11.2019 r.

W ramach zadania należy wykonać Mini Park trampolin ze strefą rekreacji w Ośrodku „Grabskie Sioło” w Budach Grabskich.

Przedmiotem zadania było wykonanie robót budowlanych oraz montażowych dla zamierzenia inwestycyjnego w postaci :

1. montażu urządzeń rekreacyjnych strefy relaksu: leżaków, hamaków, krzeseł brazylijskich,
2. wykonania nawierzchni oraz lokalizacji stref,
3. montażu nowych urządzeń Mini Parku trampolin.

Minipark trampolin został zorganizowany w formie terenu trawiastego ze swobodnie przebiegającą przezeń ścieżką żwirowo-gliniastą, na której rozmieszczone zostały urządzenia (tunele, trampolina).

Trampoliny ogrodowe z siatką są elementami osadzonymi w gruncie.

Minipark trampolin jest wyposażony w następujące urządzenia do zabawy:

- zestaw do zabawy typu poligon
- trampoliny ogrodowe z siatką osadzone w gruncie
- trampoliny ziemne
- tunele
- tablica informacyjna

Strefa relaksu została zlokalizowana na północ od parku trampolin, w sąsiedztwie willi. Jest to teren częściowo zadrzewiony, co pozwoliło na zainstalowanie hamaków. Na wyposażenie tej strefy składają się:

- leżaki
- hamaki mocowane do drzew
- krzeseła brazylijskie mocowane do drzew

Strefa ma charakter sezonowy. Wszystkie urządzenia mają możliwość demontażu i przestawienia.

2.5 Renowacja boisk i budowa systemu nawodnienia na obiekcie przy ul. Nowobielańskiej 102

W 2019 r. został wykonany projekt na realizację ww. zadania (projekt i nadzór: 15 375,00,00 zł), który został przekazany przez wykonawcę w styczniu 2020 r. W dniu 24.01.2020 r. Biuro planowania przestrzennego i planowania inwestycji przekazało dokumentację techniczną na realizację tego zadania. Wydział Inwestycji Kubaturowych przystąpił do wyłonienia wykonawcy inwestycji.

2.6 Skierniewicki Pumptrack

Na zadaniu wydatkowano środki w 2019 r. w kwocie 472 320,00 zł. Roboty wykonała firma Velo Projekt z Bialegostoku za kwotę 472 320,00 zł. Odbiór inwestycji nastąpił w dniu 24.07.2019 r. Inwestycja obejmowała realizację obiektów małej architektury w miejscu publicznym, jakim są tor do jazdy na rowerze „Pumptrack” wraz z infrastrukturą towarzyszącą w postaci placów odpoczynku wyposażonych w ławki, tablice informacyjne, stojaki rowerowe, kosze oraz oświetlenie. Geometryczna forma toru swoim dłuższym wymiarem zorientowana jest w układzie północ – południe i ma wymiary 60 x 24 [m] i wysokości nie przekraczającej 1,2 [m] w strefie zakrętów. Długość toru rowerowego- 166 [mb]. Dojście pieszo- rowerowe szer. 4 [m] x 22 [mb].

2.7 Budowa dróg i zadaszenia przy siedzibie Stowarzyszenia Wspólna Troska

Na zadaniu wydatkowano środki w 2019 r. w kwocie 349 128,43 zł. Wykonawcą inwestycji było konsorcjum: Lider konsorcjum - M-SERWIS Michał Łyskowicz oraz partner konsorcjum Przedsiębiorstwo Budowlane Sil Sławomir, umowa z wykonawcą opiewała na kwotę: 349 005,43 zł. Odbiór inwestycji odbył się 13 czerwca 2019 r.

W latach poprzednich wydatkowano kwotę 6 150,00 zł. za projekt. Wartość całej inwestycji wyniosła 355 278,43 zł. W ramach inwestycji wykonano modernizację budynku poprzez budowę zadaszenia nad głównym wejściem. Zadaszenie wykonano na fundamentach żelbetowych, konstrukcja zadaszenia jest stalowa. Konstrukcję dachu wykonano z profili stalowych, natomiast pokrycie z płyt z poliwęglanu komorowego łączonego w sposób systemowy. Oprócz tego zostały

wykonane nawierzchnie utwardzone w postaci jezdni manewrowych i ciągów pieszych. Zostały one wykonane z kostki betonowej.

3. Inwestycje kubaturowe

3.1 Remont budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Piłsudskiego 16 w Skierniewicach

Na zadaniu wydatkowano w 2019 r. środki w kwocie 145 321,81 zł. Wykonawcą inwestycji była firma Goleco Wiktor Gołota z Wołuczy. Odbiór inwestycji nastąpił 19.11.2019 r. Przedmiotem inwestycji były następujące elementy: demontaż istniejącego pokrycia dachowego, obróbek blacharskich i orywnowania, czyszczenie i impregnacja konstrukcji więźby dachowej, usunięcie polepy glinianej ze stropu, rozbiórka i odbudowa kominów, wykonanie nowego pokrycia dachowego na powierzchni ok. 350 m² wraz z montażem obróbek blacharskich i orywnowania.

3.2 Budowa Przedszkola nr 3 przy ul. Kopernika

W 2019 wydatkowano 6 688 394,57 zł. Inwestycja została zakończona odbiorem, który odbył się 19 grudnia 2018 r. natomiast całkowite rozliczenie inwestycji nastąpiło w I połowie 2019 r. Nadzór inwestorski prowadzony był przez konsorcjum Lider konsorcjum: Zbigniew Frankowski oraz Partner konsorcjum: B&ES Michał Leszczyński, natomiast, roboty budowlane wykonywane były przez firmę MIRBUD S.A. Projektantem była Pracownia Projektowa Joanna Okraska, która sprawowała również nadzór autorski. Wartość całej inwestycji wyniosła: 17 158 424,59 zł.

W ramach inwestycji powstał budynek Przedszkola, który jest jednokondygnacyjny bez podpiwniczenia, powstały w konstrukcji żelbetowo- murowanej. W skład budynku wchodzi pomieszczenia:

- 10 sal dydaktycznych, każda z dostępem do magazynku na leżaki i łazienki dla dzieci,
- szatnie, gabinety logopedy, psychologa, pedagoga, pielęgniarki, sala doświadczania świata, sala integracji sensorycznej, pokój intendenta,
- część administracyjna (księgowość, kadry, pokoje dyrektorów, archiwum, pokój nauczycielski z szatnią),
- część kuchenne- magazynowa, pom. socjalne dla pracowników,

- sala do ćwiczeń gimnastycznych z zapleczem,
- część gospodarcza, z węzłem cieplnym, pom. konserwatora, pomieszczeniami porządkowymi, magazynem sprzętu terenowego.

Powierzchnia zabudowy: 2 447,96 m². Powierzchnia użytkowa: 2 135,12 m²

3.3 Przebudowa placu zabaw przy Przedszkolu nr 13 w Skierniewicach

W 2019 na zadaniu wydatkowano środki w kwocie 141 476,47 zł. Wydatek ten dotyczył robót budowlanych wykonanych przez firmę Nova Jerzy Łebski z Łowicza oraz wykonania projektu przez firmę Wojciech Kulawik DWK Projekt. Odbiór inwestycji nastąpił 30.10.2019 r. W ramach inwestycji wykonano nawierzchnie oraz zamontowano następujące urządzenia typu: bujaki sprężynowe, piaskownice, kosze do piłek, zestawy zabawowe, huśtawki, domek na drzewie.

3.4 Budowa przedszkola/ żłobka przy ul. Nowobielańskiej w Skierniewicach

Na zadaniu Biuro Planowania Przestrzennego i Planowania Inwestycji, wydatkowało środki w kwocie: 181 261,44 zł. Na wydatek składały się: wykonanie PFU przez Piotra Wierzbickiego za kwotę 23 616,00 zł wykonanie projektu za kwotę 147 538,50 zł, opłata za przyłączenie do sieci dystrybucyjnej gazowej w kwocie 6 106,94 zł oraz 4 000,00 zł za wykonanie operatu wodnoprawnego. Realizacja jest zaplanowana w latach 2021/2022 zł.

3.5 Poprawa jakości powietrza poprzez zwiększenie udziału OZE w wytwarzaniu energii na terenie Skierniewic

Na zadaniu w 2019 r. wydatkowano środki w kwocie 3 616,20 zł za rzecz PHIN Inwestycje Sp. z o. o., Umowa dotyczyła opracowania wniosku o dofinansowanie wraz z załącznikami, studium wykonalności, PFU oraz przygotowanie wzorów dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia naboru dla osób fizycznych do projektu pn.: „Poprawa jakości powietrza poprzez zwiększenie udziału OZE w wytwarzaniu energii na terenie Skierniewic”. W poprzednich latach wydatkowano 8 438,00 zł. Został ogłoszony przetarg w celu wyboru wykonawcy inwestycji. Realizacja jest planowana na 2020 r.

3.6 Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne

Na zadaniu w 2019 r. wydatkowano kwotę 7 457,00 zł. Wydział IK wydatkował kwotę 200,00 zł. na rzecz Heleny Grochali za usługę geodezyjną. Wydział Planowania Przestrzennego i Planowania Inwestycji wydatkował kwotę 7 257,00 zł na opracowanie PFU na zaprojektowanie i budowę centrum opiekuńczo-mieszkalnego w Skierniewicach.

3.7 Przebudowa budynku CKiS w Skierniewicach dla zwiększenia partycypacji mieszkańców w kulturze

W 2019 na inwestycji nie wydatkowano środków. W poprzednich latach na inwestycji wydatkowano kwotę 8 179,50 zł. Inwestycja jest w trakcie realizacji przez konsorcjum firm, lider konsorcjum TM-BUD Sp. z o.o. ze Skierniewic oraz partner konsorcjum: Goleco Wiktor Gołota z Wołuczy. Kwota umowy to: 12 391 020,00 zł. Nad inwestycją jest sprawowany nadzór inwestorski przez firmę PHIN z Łodzi. Umowa opiewa na kwotę: 79 000,00 zł. Zakończenie inwestycji jest planowane na 16.11.2020 r.

3.8 Projekt budowlany remontu zabytkowego drewnianego dworku Konstancji Gładkowskiej w Skierniewicach

W 2019 na inwestycji wydatkowano środki w kwocie 18 450,00 zł. W poprzednich latach na zadaniu wydatkowano 42 435,00 zł, były to w całości wydatki Biura Planowania Przestrzennego i Planowania Inwestycji i dotyczyły umowy na wykonanie projektu budowlanego remontu zabytkowego dworku Konstancji Gładkowskiej I i II etapu. Pozostaje do realizacji pełnienie nadzoru autorskiego 3 075,00zł na rzecz PAM Pracownia Architektoniczna Paweł Myśliwiec.

3.9 Budowa pływalni miejskiej wraz z lodowiskiem

Na zadaniu wydatkowano w 2019 r. kwotę 122 582,99 zł i był to w całości wydatek Biura Planowania Przestrzennego i Planowania Inwestycji. Na wydatek składały się następujące kwoty: 1 230,00 na rzecz Proinstal Katarzyna Niesłańczyk, wydatek dotyczył udziału w radach technicznych oraz 1 353,00 zł na rzecz firmy ROOM za udział w radach technicznych oraz

119 999,99 zł na rzecz BBC Consultans Sp. z o.o.

Dla inwestycji są zawarte umowy: Wykonanie dokumentacji projektowej na kwotę 648 977,552 zł oraz pełnienie nadzoru autorskiego 6 425,52 zł BBC Consulting oraz wykonanie dwóch części dokumentacji projektowej 80 000,00 zł (całość umowy to 199 999,99 zł, część zapłacona w 2019 w kwocie 119 999,99 zł) na rzecz BBC Consultans Sp. z o.o. (termin wykonania umowy dot. opracowania dokumentacji projektowych 20.05.2020 r.).

3.10 Budowa placu zabaw na Osiedlu Bajkowa

Na zadaniu w 2019 r wydatkowano środki w kwocie 4 000,00 zł. Biuro Planowania Przestrzennego i Planowania Inwestycji zleciło za tę kwotę wykonanie projektu. Projekt został wykonany przez Architekta Piotra Suskiewicza za kwotę 4 000,00 zł pozostaje do realizacji nadzór autorski 400,00 zł. Realizacja inwestycji jest planowana w 2020 r.

3.11 Budowa placu zabaw na osiedlu Rawka w Skierniewicach

Na zadaniu w 2019 r Wydział Inwestycji Kubaturowych wydatkował kwotę 136 806,80 zł. Wykonawcą Inwestycji była firma Nova Jerzy Łebski z Łowicza. Biuro Planowania Przestrzennego i Planowania Inwestycji wydatkowało kwotę 5 500,00 zł. Projekt został wykonany przez Architekta Piotra Suskiewicza za kwotę 5 000,00 zł wraz z nadzorem autorskim 500,00 zł. Wartość całej inwestycji wyniosła 142 306,80 zł. Odbiór nastąpił 30.10.2020 r. W ramach inwestycji wykonano nawierzchnie, ogrodzenie, nasadzenia oraz zamontowano następujące urządzenia: piaskownika, bujak, huśtawki, ławki, zestaw ze zjeżdżalnią, linarium oraz ławki do siedzenia, tablica regulaminowa i kosze na śmieci.

3.12 Budowa placu zabaw przy ul. Pomologicznej/ Olszewskiej

Na zadaniu w 2019 r wydział Inwestycji Kubaturowych wydatkował kwotę 119 096,57 zł. Wykonawcą robót budowlanych była firma APIS Polska Sp. z o.o., Na zadaniu Wydział Planowania Przestrzennego i Planowania Inwestycji wydatkował środki na nadzór autorski w kwocie 1 000,00 zł na rzecz Architekta Piotra Suskiewicza. Wartość wydatków na zadaniu wyniosła 120 096,57 zł. W ramach inwestycji wykonano nawierzchnie, ogrodzenie, nasadzenia oraz zamontowano

następujące urządzenia: piaskownia, huśtawki, bujak, zestaw ze zjeżdżalnią oraz latarnia solarna, ławki do siedzenia, kosze na śmieci i tablica regulaminowa.

3.13 Budowa placu zabaw przy ul. Konwaliowej

Na zadaniu w 2019 r nie wydatkowano środków. Rozpoczęcie realizacji robot budowlanych dla zadania jest planowane na 2020 r. Biuro Planowania Przestrzennego i Planowania Inwestycji zleciło wykonanie dokumentacji projektowej, która została wykonana przez firmę OUTSIDE Studio Projektowe Natalia Peja za kwotę 5 590,00 zł.

3.14 Rozbudowa łącznika ZS Nr 4 w Skierniewicach

Wydatki na zadaniu w 2019 r wyniosły 1 901 822,88 zł. Na zadaniu w 2019 r. Wydział Inwestycji Kubaturowych wydatkował kwotę 1 899 977,88 zł. Wykonawcą inwestycji była firma GOLECO Wiktor Gołota, inwestycja została zrealizowana do dnia 26.08.2019 r.. Wydział Planowania Przestrzennego i Planowania Inwestycji w 2019 r poniósł wydatek w kwocie 1 846 zł na rzecz nadzoru autorskiego realizowanego przez firmę Przedsiębiorstwo Projektowania i Realizacji Inwestycji „Bipro- Bumar” z Łodzi. W poprzednich latach wydatkowano kwotę 34 686,00 zł za wykonanie projektu. Całość Inwestycji została wykonana za kwotę 1 936 508,88 zł.

Przedmiotem inwestycji była rozbudowa łącznika w Zespole Szkół nr 4 w Skierniewicach wraz ze zmianami w uzbrojeniu. Ponadto budynek został wyposażony w instalację elektryczną, teletechniczną i centralnego ogrzewania dostępne z budynku głównego. Do zakresu podstawowego inwestycji należała rozbudowa istniejącego łącznika (między budynkiem głównym i halą sportową) przez budowę 4 sal lekcyjnych dla łącznej liczby uczniów 104, dwa zaplecza magazynowe oraz sanitariaty. Kolejnym elementem była zmiana adaptacyjna w budynku głównym polegająca na przystosowaniu pomieszczenia biblioteki i czytelnicy na szatnię dla uczniów oraz przebudowę wejścia do wężła c.o. w piwnicy.

4. Prace projektowe i planowanie przestrzenne

W 2019 r. Biuro Planowania Przestrzennego i Planowania Inwestycji przygotowywało do realizacji zadania inwestycyjne:

1. W zakresie infrastruktury drogowej (wykonane):

1.1. Budowa drogi od ul. Jagiellońskiej do ul. Reymonta wraz z budową kanalizacji sanitarnej i deszczowej - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 13 530 zł;

1.2. Przebudowa ulicy Gwardzistów - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 47 970 zł;

1.3. Budowa chodnika od ul. Tetmajera do ul. Orkana w Skierniewicach - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 17 958 zł;

1.4. Budowa miejsc postojowych/utwardzenie terenu przy ul. Pasażerskiej w Skierniewicach - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 7 503 zł;

1.5. Rozbudowa ul. Kozińskiego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 705 odc. od ul. 1 Maja do ul. Poniatowskiego - Opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 170 970 zł;

1.6. Przebudowa ulic w osiedlu Halinów - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 241 080 zł;

1.7. Budowa wiaduktu nad torami PKP w ciągu ul. Piłsudskiego i Zwierzynieckiej - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 562 602 zł;

1.8. Budowa parkingu przy Szkole Podstawowej nr 4 przy ulicy Szarych Szeregów - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 23 98 5zł;

1.9. Budowa zatoki przy ul. Wyszyńskiego - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 8 118 zł;

1.10. Wymiana utwardzenia części nawierzchni przy budynku ZSZ nr 2 - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 8 856 zł.

2. W zakresie infrastruktury drogowej (rozpoczęte):

- 2.1. Przebudowa/rozbudowa ul. Miedniewickiej - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 137 145 zł;
- 2.2. Budowa odcinka drogi gminnej od ul. Domarasiewicza do m. Budy Grabskie - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 14 883 zł;
- 2.3. Przebudowa ul. Starbacicha - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 174 660 zł;
- 2.4. Przebudowa/Rozbudowa ul. Granicznej odc. od ul. Pieniążka do ul. Trzcinińskiej - opracowanie dokumentacji projektowej, o wartości 121 770 zł;
- 2.5. Budowa drogi od ul. Jana Brzechwy do kościoła przy ul. Armii Krajowej - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 61 500 zł;
- 2.6. Budowa drogi od ulicy Waryńskiego do ulicy Sierakowickiej - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 83 640 zł.

3. Zadania inwestycyjne kubaturowe (wykonane):

- 3.1. Modernizacja ogrodzenia przy Szkole podstawowej Nr 9 w Skierniewicach oraz dostosowanie placu szkolnego na potrzeby rodziców i uczniów - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 4 674 zł;
- 3.2. Ruch to zdrowia podstawa, a dla dzieci z Przedszkola nr 1 dobra zabawa - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 8 610 zł;
- 3.3. Budowa placu zabaw przy ul. Konwaliowej - Opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 5 590 zł;
- 3.4. Termomodernizacja budynku przy ul. Kozińskiego 3 w Skierniewicach - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 31 611 zł;
- 3.5. Przebudowa placu zabaw przy Przedszkolu nr 13 w Skierniewicach - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 4 674 zł;
- 3.6. Budowa placu zabaw na osiedlu Bajkowa - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 4 400 zł;

3.7. Remont zabytkowego dworku Konstancji Gładkowskiej - opracowanie dokumentacji projektowej II etap, o wartości 18 450,00 zł;

3.8. Budowa placu zabaw rozwoju motorycznego - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 7 257 zł;

3.9. Renowacja boisk i budowa systemu nawodnienia na obiekcie przy ul. Nowobielańskiej 102 - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 14 760 zł;

3.10. Budowa placu zabaw os. Rawka - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 5 500 zł;

3.11. Mini Park Trampolin ze strefą rekreacji i relaksu - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 8 000 zł;

4. Inne

4.1. Opracowanie programu funkcjonalno użytkowego na zaprojektowanie i budowę centrum opiekuńczo- mieszkalnego w Skierniewicach o wartości 7 257 zł;

4.2. Budowa pływalni Miejskiej wraz z lodowiskiem - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 858 977,50 zł;

4.3. Budowa Przedszkola/żłobka przy ul. Nowobielańskiej - wykonanie opracowania programu funkcjonalno użytkowego dla potrzeb przedszkola i żłobka, wartość opracowania 23 616 zł oraz wykonanie dokumentacji projektowej budowy Przedszkola i żłobka o wartości - 158 534,70 zł;

4.4. Przebudowa/remont stadionu miejskiego w Skierniewicach - opracowanie dokumentacji projektowej o wartości 300 144,60 zł.

5. Planowanie przestrzenne

5.1. Przygotowano projekty:

a) 16 uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu miejscowego – 96,39 ha,

b) 14 uchwał w sprawie przyjęcia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – 127,68 ha.

Obszar miasta posiadający plany miejscowe obejmuje 2065 ha (60% powierzchni miasta) .

5.2. Wnioski o zmianę planów miejscowych

Rozpatrzono 18 wniosków w sprawie zmian w obowiązujących planach zagospodarowania:

- a) 13 wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie,
- b) 5 zostało rozpatrzonych negatywnie.

Negatywne rozstrzygnięcie wynikało z niemożliwości ich uwzględnienia z uwagi na sprzeczność proponowanych form zabudowy zagospodarowania ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

VIII. INFORMACJE O STANIE MIENIA

1. Zadania wydziału Gospodarki Nieruchomościami

W 2019 roku Miasto Skierniewice posiadało w zasobie komunalnym grunty o powierzchni 758,8587 ha.

W okresie od dnia 01 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2029 r. Miasto Skierniewice:

1. nabyło w drodze decyzji odszkodowawczych:

a) od osób fizycznych grunty pod inwestycje drogowe przy ul. Bielańskiej, ul. Trzcíńskiej, ul. Miłej i ul. Podleśnej o łącznej powierzchni 1,4251 ha i wartości 713.745,90 zł,

b) od osób fizycznych grunty pod inwestycje drogowe przy ul. Bielańskiej i ul. Wąskiej o łącznej powierzchni 0,0639 ha i wartości 87.652,00 zł,

c) nabyło w drodze umów notarialnych na cel publiczny pod drogę przy ul. Kopernika i ul. Wagonowej o łącznej powierzchni 0,0209 ha i wartości 24.798,50 zł,

d) nabyło w drodze darowizny działki na cel publiczny pod inwestycje drogowe działki przy ul. Przemysłowej o łącznej powierzchni 0,5461 ha i wartości 275.295,00zł,

e) nabyło w drodze umów notarialnych nieruchomości przy ul. Kozietułskiego 20 i przy ul.26 Dywizji Piechoty o łącznej powierzchni 1,8062 ha i wartości 3.745.669,48 zł,

f) nabyło w drodze spadku nieruchomości przy ul. Poniatowskiego 6 i ul. Piłsudskiego 23 o łącznej powierzchni 0,4366 ha i wartości 303.637,00 zł;

2. sprzedało:

a) w drodze przetargu ustnego nieograniczonego nieruchomości przy ul. Cichej, Nowobielańskiej, Kubusia Puchatka,

b) w drodze przetargu ustnego ograniczonego nieruchomości przy ul. Nowobielańskiej,

c) na polepszenie nieruchomości przyległej przy ul. Czerwonej oraz przekazało w formie przeniesienia nieruchomości tytułem wkładu niepieniężnego do spółki nieruchomości przy ul. Strobowskiej, łącznie o powierzchni 7,9275 ha i wartości księgowej 1.630.245,80 zł;

3. przekształciło z mocy prawa, w wyniku wydanych zaświadczeń Prezydenta Miasta Skierniewice o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów o powierzchni 32,6876 ha i wartości księgowej 19.202.916,62 zł;

4. w wyniku zawartych umów, dzierżawą objęte było się ponad 53 ha gruntów miejskich, za kwotę czynszu 284.643,79.

2. Zadania wydziału Geodezji, Kartografii i Katastru

Wydział Geodezji, Kartografii i Katastru Urzędu Miasta Skierniewice prowadzi powiatowy zasób geodezyjny i kartograficzny (PZGiK). W skład tego zasobu wchodzi bazy danych dotyczące ewidencji gruntów i budynków, sieci uzbrojenia terenu, obiektów topograficznych i osnów geodezyjnych. Bazy są na bieżąco aktualizowane.

Na podstawie pomiarów geodezyjnych w 2019 r. zaktualizowano 742,5 hektara treści mapy zasadniczej oraz wprowadzono do mapy 41 306 mb zinwentaryzowanych sieci uzbrojenia terenu wraz z przyłączami.

Baza danych ewidencji gruntów i budynków, oprócz danych dotyczących działek, budynków i lokali, zawiera również dane dotyczące właścicieli nieruchomości. W 2019 r. dokonano łącznie 2258 aktualizacji tych danych na podstawie aktów notarialnych, postanowień sądowych, decyzji administracyjnych, odpisów z ksiąg wieczystych i wniosków właścicieli w oparciu o opracowania geodezyjne przyjęte do PZGiK.

W 2019 r. został uzupełniony rejestr cen i wartości nieruchomości o kolejne 573 pozycji.

W 2019 r. uzgodniono na naradach koordynacyjnych, w których biorą udział przedstawiciele wszystkich podmiotów władających sieciami uzbrojenia terenu miasta Skierniewice, usytuowanie 330 projektów sieci uzbrojenia terenu o łącznej długości 48 952 mb. Największy projekt podlegający uzgodnieniu projektowanych sieci dotyczył ulicy Zwierzynieckiej i Piłsudskiego na odcinku przeznaczonym do przebudowy tych ulic związanej z budową wiaduktu.

Kontakt mieszkańców, właścicieli nieruchomości, inwestorów, projektantów czy geodetów z wydziałem Geodezji, Kartografii i Katastru Urzędu Miasta Skierniewice wynika z ich aktualnych

potrzeb, do których należą m.in. sprzedaż nieruchomości, jej podział, zamiar inwestycji, uzyskanie informacji lub zaświadczeń, itp.

Udostępnianie danych z powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego realizowane jest w postaci: wypisów z rejestrów, kartotek i wykazów, wyrysów z mapy ewidencyjnej, kopii dokumentów, wydruków mapy zasadniczej, plików komputerowych sformatowanych zgodnie z obowiązującym standardem wymiany danych. Wypisy z ewidencji gruntów i budynków oraz kopie map (mapa zasadnicza, mapa ewidencyjna) wydawane są natychmiast po złożeniu wniosku i uiszczeniu naliczonej opłaty. Opłaty można dokonać na miejscu przy użyciu karty płatniczej, bądź w kasie urzędu miasta, jak również przelewem na konto urzędu miasta.

W 2019 r. zrealizowano 3 658 zamówień na udostępnienie danych z Powiatowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego oraz wykonano 693 uwierzytelnienia dokumentów wykonanych przez jednostki wykonawstwa geodezyjnego.

Wszyscy zainteresowani, mogą korzystać z zasobów mapy cyfrowej udostępnianej poprzez <http://skierniewice.geoportal2.pl> i przez stronę internetową miasta Skierniewice w zakładce GEOPORTAL. Geoportal to witryna internetowa zapewniająca dostęp do zasobów i usług związanych z danymi przestrzennymi, zwłaszcza usługą przeglądania baz danych aktualizowanych na bieżąco. Zawiera informacje dotyczące działek (określenie położenia, numeru, geometrii, powierzchnię oraz klasy gruntów i użytków), budynków, planów zagospodarowania przestrzennego oraz uzbrojenia terenu. Geoportal usprawnia także pracę jednostkom wykonawstwa geodezyjnego poprzez internetową obsługę prac geodezyjnych. Mieszkańcy mogą tu oglądać również zdjęcia lotnicze, na których można zobaczyć, jak wygląda ich osiedle czy dom z lotu ptaka. Dzięki systemowi adresowemu mogą też sprawdzić, w którym miejscu przy danej ulicy znajduje się szukana przez nich nieruchomość.

W 2019 r. została zakupiona usługa StreetView firmy Google. Jej udostępnienie w geoportalu podnosi walory funkcjonalne – można zobaczyć teren z poziomu gruntu. Jest to bardzo dobre uzupełnienie ortofotomapy, dzięki której mamy widok z góry.

W geoportalu umieszczone są również Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, dzięki którym można sprawdzić przeznaczenie nieruchomości, warunki zagospodarowania i zabudowy terenu, a także rozmieszczenie inwestycji celu publicznego, co ma istotne znaczenie w poszukiwaniu terenów pod

planowane inwestycje. Można również sprawdzić, czy nieruchomości może być podzielona, jakie parametry muszą spełnić nowo powstałe działki by mogły być przeznaczone pod zabudowę.

3. Zasób mieszkaniowy

Mieszkaniowy zasób Miasta Skierniewice stanowią 1330 lokale komunalne znajdujące się w 109 budynkach, którymi zarządza i administruje Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Spółka z o.o. w Skierniewicach.

Dane dotyczące zasobów mieszkaniowych w budynkach stanowiących własność lub współwłasność gminy Miasta Skierniewice jak również w budynkach z nieuregulowanym stanem prawnym (w zarządzie) wg stanu na dz. 31 grudnia 2019 r. przedstawiają poniższe tabele:

Wielkość zasobu mieszkaniowego Miasta Skierniewice wg stanu własności:

Lp.	Rodzaj własności budynków	Ilość budynków	Ilość lokali mieszkalnych	Powierzchnia lokali mieszkalnych (m²)
1.	Własność Miasta	40	512	19.183,56
2.	Nieuregulowany stan prawny - w zarządzie	5	29	942,85
3.	Razem poz. 1-2	45	541	20.126,41
4.	Wspólnoty mieszkaniowe - lokale gminy	64	789	33.302,81
5.	Razem poz. 3-4	109	1.330	53.429,22

Z mieszkaniowego zasobu Miasta Skierniewice wydzielone są następujące lokale socjalne (lokale o obniżonym standardzie):

- 1) Batorego 2;
- 2) Batorego 5;
- 3) Batorego 48;

- 4) Domarasiewiczza 1;
- 5) Floriana 15a;
- 6) Gałęckiego 12 front;
- 7) Gałęckiego 12 oficyna;
- 8) Jagiellońska 26;
- 9) Lelewela 9;
- 10) Lelewela 9a;
- 11) Lelewela 12;
- 12) Lelewela 12A;
- 13) Mickiewicza 9;
- 14) Mickiewicza 32;
- 15) Mszczonowska 16;
- 16) Ogrodowa 1;
- 17) Ogrodowa 3;
- 18) Ogrodowa 22;
- 19) Ogrodowa 24 front;
- 20) Ogrodowa 24 oficyna;
- 21) Ogrodowa 26;
- 22) Okrzei 12;
- 23) Piłsudskiego 16;
- 24) Rawska 4;
- 25) Rawska 11 front;
- 26) Rawska 11 oficyna;
- 27) Rawska 13 front;
- 28) Rawska 13 oficyna lewa;
- 29) Rawska 13 oficyna prawa;
- 30) Rawska 28;
- 31) Rawska 49;
- 32) Rynek 8;
- 33) Rynek 10/11;
- 34) Rynek 15;
- 35) Senatorska 2;
- 36) Senatorska 27;

- 37) Sienkiewicza 6 front;
- 38) Sienkiewicza 6 oficyna;
- 39) Sienkiewicza 18;
- 40) Sienkiewicza 20;
- 41) Sobieskiego 9;
- 42) Sobieskiego 11;
- 43) Strykowska 11
- 44) Św. Stanisława 8.
- 45) Waryńskiego 14b;
- 46) 1 Maja 9.

Stan i wyposażenie techniczne lokali mieszkalnych Miasta Skierniewice w budynkach wspólnot mieszkaniowych:

Lp.	Rok bud.	Adres budynku	Ilość lokali	Pow. [m ²]	Wyposażenie			
					Wod-kan	CO	CCW	Gaz
1	1985	Armii Krajowej 55	6	313,56	+	+	+	+
2	1919/99	Batorego 37/39	29	1 236,80	+	+	+	
3	1960	Domarasiewicza 1A	24	878,48	+	+	+	+
4	1972	Domarasiewicza 2	14	476,86	+	+	+	+
5	1972	Domarasiewicza 6	16	619,26	+	+	+	+
6	1925	Gałęckiego 12 front	7	243,76	+			
7	1962	Jagiellońska 2	10	408,68	+	+	+	+
8	1955	Jagiellońska 3	25	1 159,73	+	+	+	+
9	1992	Jagiellońska 8/16	35	1 998,57	+	+	+	+
10	1972	Jaworskiego 8	2	74,70	+	+	+	+
11	1964	Kaczorowskiego 2	6	230,14	+	+	+	+
12	1964	Kaczorowskiego 4	11	467,50	+	+	+	+
13	1962	Konopnickiej 7	8	315,32	+	+	+	
14	1989	Kpt. Hali 6	11	677,97	+	+	+	+
15	1978	Kubusia Puchatka 1	8	434,38	+	+	+	
16	1910 /91	Lelewela 9	14	699,74	+			
17	1930	Lelewela 12	13	399,62	+	+	+	+
18	1930	Lelewela 12A	5	160,77	+			
19	1992	Mickiewicza 32	40	1 413,56	+	+	+	+
20	1960	Mireckiego 1	13	523,99	+	+	+	

21	1961	Mszczonowska 2	16	716,26	+	+	+	+
22	1961	Mszczonowska 3	11	507,61	+	+	+	+
23	1961	Mszczonowska 5	10	428,40	+	+	+	+
24	1971	Mszczonowska 21	35	1 413,24	+	+	+	+
25	1974	Mszczonowska 39	5	228,49	+	+	+	+
26	1974	Mszczonowska 41	28	1 298,72	+	+	+	+
27	1974	Mszczonowska 43	6	287,06	+	+	+	+
28	b.d.	Mszczonowska 47	1	37,12	+	+	+	+
29	1989	Norwida 3	4	229,00	+	+	+	+
30	1910	Okrzei 12	2	93,50	+			
31	1968	Olszewskiej 2A	13	539,58	+	+	+	+
32	1968	Reymonta 22	16	630,00	+	+	+	+
33	1958	Reymonta 43	10	462,42	+	+	+	+
34	1958	Reymonta 43A	14	651,42	+	+	+	+
35	1910	Senatorska 27	10	513,03	+			
36	1953	Sienkiewicza 22A	42	1 525,62	+	+	+	
37	1958	Sienkiewicza 22C	9	413,55	+	+	+	
38	1970	Sobieskiego 5	8	299,09	+	+	+	+
39	1966	Sobieskiego 7	19	596,48	+	+	+	+
40	1967	Sobieskiego 7A	23	757,40	+	+	+	+
41	1965	Sobieskiego 11A	18	526,52	+	+	+	+
42	1962	Sobieskiego 13	8	363,09	+	+	+	+
43	1963	Sobieskiego 13A	6	254,77	+	+	+	+
44	1978	Sobieskiego 16A	4	161,32	+	+	+	
45	1978	Sobieskiego 16B	4	167,95	+	+	+	
46	1978	Sobieskiego 16 C	7	304,64	+	+	+	
47	1978	Sobieskiego 16D	4	161,89	+	+	+	
48	1978	Sobieskiego 16 E	7	294,78	+	+	+	
49	1978	Sobieskiego 16F	4	171,44	+	+	+	
50	1978	Sobieskiego 16 G	7	294,78	+	+	+	
51	1978	Sobieskiego 16 H	7	295,09	+	+	+	
52	1968	Sobieskiego 16 I	2	142,10	+	+	+	
53	1978	Sobieskiego 41/45	8	319,99	+	+	+	+
54	1978	Szkolna 3	25	1 161,85	+	+	+	+
55	1979	Wagnera 1	32	1 382,08	+	+	+	+
56	1979	Wańkowicza 4	15	662,42	+	+	+	+
57	b.d.	Waryńskiego 14B	13	393,91	+			
58	1954	Żwirki 3	5	311,65	+	+	+	+
59	1955	Żwirki 3A	7	309,51	+	+	+	+
60	1954	Żwirki 3B	9	402,04	+	+	+	+

61	1953	Żwirki 3C	2	98,73	+	+	+	+
62	b.d.	Żwirki 5	1	39,50	+	+	+	
63	1959	Żwirki 6	11	478,38	+	+	+	+
64	1994	19 Lutego 2,4,6	4	243,00	+	+	+	+
Razem			789	33 302,81				

Stan i wyposażenie techniczne w budynkach stanowiących w całości własność Miasta Skierniewice lub ZGM Sp. z o.o.:

Lp.	Rok bud.	Adres budynku	Ilość lokali	Pow. [m ²]	Wyposażenie			
					Wod-kan	CO	CCW	Gaz
1	1909	Batorego 2	5	165,30	+	+		
2	1920	Batorego 5	5	164,94	+	+		
3	1975	Batorego 48	20	992,13	+			
4	adaptacja 2006	Batorego 64a	20	651,16	+	+	+	
5	1968	Domarasiewicza 1	38	1 151,76	+	+		+
6	b.d.	Floriana 15a	2	78,78	+			
7	1925	Gałęckiego 12 of.	8	247,92	+			
8	1900/84	Jagiellońska 24 fr.	12	576,30	+			
9	1900	Jagiellońska 26	9	372,97	+			
10	1910/93	Lelewela 9a	12	450,94	+			
11	1923	Mszczonowska 16	12	596,48	+			
12	1890	Ogrodowa 22	7	134,80	+			
13	1910	Ogrodowa 24 fr.	6	116,02	+			
14	1910	Ogrodowa 24 of.	6	100,08	+			
15	1910	Ogrodowa 26	11	229,56	+			
16	1905	Piłsudskiego 16	15	495,88	+			
17	adaptacja 2006	Pomologiczna 6	30	1 176,75	+	+	+	+
18	1922	Rawska 4	4	148,80	+	+		
19	1907	Rawska 11 fr.	5	130,69	+	+		
20	1907	Rawska 11 of.	6	136,17	+			
21	1903	Rawska 13 fr.	6	134,00	+	+		
22	1905	Rawska 13 of. pr.	1	22,11	+			
23	1905	Rawska 13 of. l.	2	71,54	+			
24	1915	Rawska 28	11	244,79	+			
25	1900	Rawska 49	6	169,08	+			

26	1920	Rynek 8	6	172,76	+	+		
27	1913	Rynek 10/11	12	385,02	+	+		
28	1914	Rynek 15	7	298,55	+	+		
29	1920	Senatorska 2	5	179,14	+	+		
30	1918	Sienkiewicza 6 ft.	5	201,90	+			
31	1918	Sienkiewicza 6 of.	5	157,31	+			
32	1920/75	Sienkiewicza 18	37	2 043,28	+			
33	adaptacja 2010	Sienkiewicza 22b	8	237,93	+	+	+	
34	1960	Sobieskiego 9	22	683,17	+	+	+	
35	1960	Sobieskiego 11	21	649,75	+	+	+	
36	1910/91	Strykowska 11	4	221,23	+			
37	1978	Sobieskiego 16J	41	1 561,04	+	+	+	
38	2010	Sobieskiego 16 K	68	3 295,20	+	+	+	
39	1982	Św. Stanisława 8	8	166,21	+			
40	1963	Zadębie 7/9	4	172,21	+	+		
Razem			512	19 183,65				

Lokale mieszkalne w dyspozycji Miasta Skierniewice z nieuregulowanym stanem prawnym:

Lp.	Rok bud.	Adres budynku	Ilość lokali	Pow. [m ²]	Wyposażenie			
					Wod-kan	CO	CCW	Gaz
1	1938	1-Maja 9	4	117,99	+			
2	1963	Mickiewicza 9	4	215,22	+			
3	1925	Ogrodowa 1	11	258,42	+			
4	1925	Ogrodowa 3	6	181,39	+			
5	1910	Sienkiewicza 20	4	169,83	+			
Razem			29	942,85				

Prezydent Miasta Skierniewice przyjmuje wnioski o wynajem lokalu mieszkalnego lub lokalu socjalnego lub lokalu zamiennego od osób ubiegających się o zawarcie umowy najmu tych lokali w trybie i na zasadach określonych w uchwale Rady Miasta Skierniewice w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, oraz realizuje te zadania w ten sposób, że po przekazaniu informacji przez wynajmującego o wolnym lokalu do

zasiedlenia kieruje osoby uprawnione do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego lub mieszkalnego lub zamiennego z wynajmującym.

W 2019 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice wynajętych zostało z zasobu mieszkaniowego miasta 51 zwolnionych lokali, z czego:

- 27 lokale z tytułu niezaspokojonych potrzeb mieszkaniowych i niskiego dochodu miesięcznego gospodarstwa domowego wnioskodawcy,
- 5 lokali w wyniku zamiany zajmowanego w zasobie mieszkaniowym miasta lokalu mieszkalnego,
- 15 lokali socjalnych z tytułu orzeczonej w wyroku sądowym eksmisji z lokalu z uprawnieniem pozwanych do otrzymania lokalu socjalnego,
- 4 tymczasowe pomieszczenia z tytułu orzeczonej eksmisji bez przyznanego przez sąd uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego,

Zarządzeniem Nr 34.2019 Prezydenta Miasta Skierniewice z dnia 12 lutego 2019 roku zatwierdzona została roczna lista osób i rodzin uprawnionych do zawarcia w 2019 roku umowy najmu lokalu mieszkalnego, lokalu socjalnego lub zamiany lokalu mieszkalnego z mieszkaniowego zasobu miasta Skierniewice.

Na rocznej liście na 2019 rok umieszczonych było łącznie 57 osób/rodzin

Z listy opracowanej na 2019 rok zrealizowanych zostało na przestrzeni obowiązywania tej listy 31 spraw, z czego:

- 22 wynajmów lokali mieszkalnych
- 4 zamiany lokali mieszkalnych
- 5 wynajmów lokali socjalnych.

W 2019 roku wypłacono ogółem 3 020 dodatków mieszkaniowych na łączną kwotę 457 127,26 zł. Średni dodatek wypłacony w tym okresie wyniósł 151,37 zł/m-c. Udział dodatków wypłaconych na rzecz najemców lokali z mieszkaniowego zasobu gminy wyniósł 282 996,48 zł., (w tym zasobie średni dodatek wyniósł 165,30 zł/m-c). Z kolei dla rodzin zamieszkujących zasoby spółdzielcze udział ten wyniósł 107 094,41 zł, (tu średni dodatek wyniósł 121,98 zł/m-c). Ponadto w 2019 r. wypłacono osobom otrzymującym dodatek mieszkaniowy, dodatki energetyczne na łączną kwotę 6 082,47 zł.

IX. OCHRONA ŚRODOWISKA

1. Informacje o stanie środowiska w mieście

W ramach realizacji „Programu Ochrony Środowiska Miasta Skierniewice na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024” dokonano oceny stanu środowiska na terenie miasta w określonych obszarach interwencyjnych takich jak: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleba, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrody.

1.1 Ochrona powietrza

W zakresie oceny jakości powietrza miasto Skierniewice zostało zaklasyfikowane do strefy łódzkiej i zaliczone do klasy C dla stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz B(a)P (klasyfikacja stref w rocznej ocenie jakości powietrza na podstawie wartości poziomów niektórych substancji w powietrzu: dopuszczalnego, docelowego i celu długoterminowego), świadczącej o przekroczeniach w tych wskaźnikach wartości dopuszczalnych.

W mieście Skierniewice (strefa łódzka) odnotowano niski poziom stężeń większości monitorowanych zanieczyszczeń. W zakresie stężenia m.in. takich zanieczyszczeń jak: CO₂, SO₂, NO₂, CO, benzenu, arsenu, niklu, kadmu oraz ołowiu miasto Skierniewice zostało zaliczone do klasy A czyli do terenów, na których nie zostały przekroczone wartości dopuszczalne.

Na terenie miasta Skierniewice zlokalizowana jest jedna manualna stacja pomiarowa jakości powietrza w ramach monitoringu prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (przy ul. M. Konopnickiej 5). Brak jest automatycznych stacji pomiarowych.

Na terenie miasta Skierniewice stwierdzono przekroczenie poziomów dla pyłu PM₁₀, PM_{2,5}, benzo(a)pirenu oraz dla ozonu w przypadku celu długoterminowego. Głównym źródłem wysokich stężeń benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, PM₁₀ jest proces spalania paliw w celach grzewczych. Stężenia te w okresie zimowym są znacznie wyższe niż w sezonie letnim. Natomiast do czynników powodujących powstawanie ozonu zalicza się tlenki azotu oraz węglowodory. Ozon jest zanieczyszczeniem pochodzenia fotochemicznego, a jego stężenie zależy bezpośrednio od stopnia nasłonecznienia, wilgotności względnej, temperatury oraz prędkości wiatru. Przyczyny przekroczeń poziomów celów długoterminowych dla ozonu to: komunikacja, warunki pogodowe,

naturalne źródła emisji oraz napływ zanieczyszczeń prekursorów ozonu spoza granic województwa.

Przekroczenia jakości powietrza

w mieście Skierniewice głównie spowodowane są przez źródła emisyjne zlokalizowane w Skierniewicach, ale również przez źródła spoza miasta, z całej Strefy Łódzkiej (emisja napływowa). Głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza w mieście jest tzw. emisja niska głównie z sektora budownictwa indywidualnego oraz komunalnego, emisja komunikacyjna z dróg, a także w niewielkim stopniu emisja punktowa z zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie miasta.

W 2019 roku w mieście Skierniewice, w ramach realizacji obowiązujących Programów Ochrony Powietrza, zrealizowano wiele działań ograniczających wielkość emisji pyłu zawieszzonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)piranu. Do takich działań należy zaliczyć między innymi:

- budowę i modernizację sieci ciepłej z przyłączami – długości 426,47 m,
- budowa sieci i przyłączy preizolowanych wysokoparametrowych - długości 196,20 m
- budowa nowych węzłów ciepłych – 5 szt.,
- podłączanie budynków do sieci ciepłej – 7 szt.
- budowa ścieżek pieszo-rowerowych – dł. ok. 1000 m,
- remonty i przebudowa dróg (ul. Kozińskiego, Rawska, Wspólna),
- termomodernizacja budynku wielorodzinnego,
- wymiana starych pieców na nowe proekologiczne,
- budowa sieci gazowej o długości 4808 m i wykonanie 279 szt. przyłączy gazowych,
- objęcie gazyfikacją 22 ulic w mieście.

Można przyjąć, że po 2019 r. jakość powietrza na terenie miasta nie uległa istotnym zmianom, jednak ze względu na wzrost liczby ludności korzystających z gazu jako nośnika ciepła, ciepłowni miejskiej, podjętych działań termomodernizacyjnych oraz ciągłej poprawy nawierzchni dróg, stan powietrza uległ poprawie. Nie znajduje to jednak odzwierciedlenia w klasyfikacji stref. Jest to zjawisko typowe dla wszystkich obszarów województwa łódzkiego i kraju.

1.2 Hałas

W mieście Skierniewice głównym źródłem hałasu jest komunikacja drogowa. Spowodowane jest to dużym zagęszczeniem ruchu samochodowego i transportowego na obszarze miasta. Hałas związany jest również z ruchem lokalnym w mieście Skierniewice i powiecie skierniewickim, a dokładniej

poprzez ruch samochodowo-transportowy pomiędzy miejscowościami. Czynnikiem wpływającym na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Hałas komunikacyjny ma dominujący wpływ na klimat akustyczny. Przekroczenia poziomu hałasu głównie mają miejsce w rejonie przebiegu dróg wojewódzkich i drogi krajowej, które przebiegają przez miasto Skierniewice.

Wskazane powyżej działania w zakresie przebudowy i remontów dróg wpływają w sposób istotny na ograniczanie emisji hałasu.

1.3 Promieniowanie elektromagnetyczne

Na terenie Skierniewic do głównych źródeł mogących emitować promieniowanie elektromagnetyczne należą stacje bazowe telefonii komórkowej. Całe miasto jest objęte zasięgiem wszystkich działających na terenie kraju operatorów komórkowych.

Na terenie miasta Skierniewice znajduje się 10 miejsc występowania stacji bazowych telefonii komórkowych.

Wyniki zmierzonych pól elektromagnetycznym na obszarze województwa (prowadzone przez WIOŚ w Łodzi) nie wykazały przekroczenia dopuszczalnego poziomu. Badania w całym województwie łódzkim wskazały, że w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów promieniowania elektromagnetycznego. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

Na terenie miasta Skierniewice nie ma potrzeby prowadzenia działań wpływających na poprawę stanu środowiska w zakresie promieniowania elektromagnetycznego.

1.4 Gospodarka wodno-ściekowa

Obszar miasta Skierniewice należy do obszaru dorzecza Wisły regionu wodnego Środkowej Wisły oraz zlewni rzeki Bzury. Główną oś hydrograficzną miasta tworzy rzeka Łupia-Skierniewka, prawostronny dopływ rzeki Bzury.

Przy wschodniej granicy miasta płynie rzeka Rawka, przy zachodniej zaś rzeka Zwierzyniec (rzeka Pisia Zwierzyniec). Na terenie miasta Skierniewice wszystkie części wód powierzchniowych rzecznych posiadają zły stan JCWP (Jednolite Części Wód Powierzchniowych). Sześć JCWP jest

zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych. Główne rzeki to Łupia - Skierniewka, Rawka i Zwierzyniec (Pisia Zwierzyniec), jednak na całym obszarze miasta spotyka się mniejsze ciek i rowy, w których okresowo występuje woda.

W obowiązującym Planie gospodarowania wodami określone zostały cele środowiskowe dla poszczególnych JCWP rzecznych. W przypadku jednolitych części wód powierzchniowych zlokalizowanych na terenie Skierniewic celem jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód. Stwierdzono jednak, iż wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW (Jednolitych Części Wód) generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW.

Według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły jednym z podstawowych czynników wpływających na jakość wód powierzchniowych są zanieczyszczenia zawarte w ściekach komunalnych i przemysłowych.

Miasto Skierniewice według podziału na 172 jednolite części wód podziemnych położone jest na obszarze jednej JCWPd (Jednolite Części Wód Podziemnych). Biorąc pod uwagę ten podział miasto Skierniewice występuje na JCWPd nr 63 kod, JCWPd: GW200063.

Na całym obszarze JCWPd nr 63 określono stan ilościowy i chemiczny jako dobry. Ogólna ocena stanu JCWPd również została określona jako dobra.

Zagrożenie powodziowe miasta Skierniewice nie jest wysokie. Na żadnej z rzek znajdujących się na jego obszarze nie występują miejsca, gdzie mogą powstać zatory. Jedynym zagrożeniem powodziowym jest możliwość wystąpienia lokalnych podtopień, które spowodowane mogą być przez niedostatecznie dobry systemem odprowadzania wody z terenu miasta na obszary odbierające wodę.

Łączne zasoby eksploatacyjne wód podziemnych na terenie miasta wynoszą 876 m³/h, ale wydobywane jest ok. 520 m³/h. Spowodowane jest to obniżeniem wydajności studni dolno i górno kredowych oraz studni A3 z warstwy czwartorzędowej. Wymienione studnie wymagają renowacji. Planowane jest również wybudowanie studni dolnokredowej o głębokości 600 m i ujęcia czwartorzędowego.

W wodach podziemnych występują jedynie typowe przekroczenia w zawartości żelaza i manganu, więc woda przed podaniem do sieci wodociągowej poddawana jest uzdatnianiu polegającym głównie na napowietrzaniu i filtrowaniu. Wszystkie parametry wody uzdatnionej zgodne są z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Ścieki komunalne z miasta Skierniewice oczyszczane są w oczyszczalni ścieków komunalnych zlokalizowanej w miejscowości Mokra Prawa. Oczyszczalnia obsługuje mieszkańców i zakłady przemysłowe miasta Skierniewic oraz okoliczne gminy. Oczyszczalnia posiada część mechaniczną (krata wstępna, kraty gęste schodkowe, piaskowniki wirowe, osadniki wstępne), część biologicznego oczyszczania z usuwaniem azotu i fosforu w dwóch równoległych ciągach (komory : predenitryfikacji, defosfatacji, denitryfikacji i nityfikacji) oraz dwóch osadników wtórnych. Układ uzupełniony jest stopniem chemicznego usuwania fosforu.

Całkowita długość sieci kanalizacyjnej w Skierniewicach wynosiła w 2018 roku 115,10 km.

W 2019 r. wybudowano 4,70 km sieci kanalizacyjnej. Sieć kanalizacyjna obsługuje 46 568 mieszkańców Skierniewic, co daje wskaźnik skanalizowania 94,70% (RLM - Równoważnej Liczby Mieszkańców).

Aglomeracja Skierniewice (w rozumieniu przepisów ustawy Prawo wodne) została ujęta w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (Nr. Uchwały Sejmiku województwa łódzkiego XXVII/339/16). Zgodnie z danymi, jakie zostały w nim zawarte, na obszarze miasta realizowane będą czynności związane z budową oraz modernizacją sieci kanalizacyjnej. W ramach tych działań uporządkowanie zostanie gospodarka wodno - ściekowa w mieście Skierniewice (etap II i etap III). Prace potrwać do 2021 roku. Program ten przewiduje również podjęcie inwestycji związanych z oczyszczalnią ścieków komunalnych. Działania finansowane będą ze środków własnych samorządu oraz Funduszu Spójności i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

1.5 Gospodarka odpadami

Na terenie Gminy Miejskiej Skierniewice usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych świadczy EKO-REGION Sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie ul. Bawełniana 18. Oddział w Skierniewicach. Firma została wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego. Miejsce zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania: Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Julkowie gmina wiejska Skierniewice. Akcja selektywnego odbioru odpadów komunalnych prowadzona jest na terenie miasta Skierniewice już od wielu lat. Coraz więcej osób dostrzega w segregacji odpadów oszczędności własnych pieniędzy płaconych za wywóz odpadów komunalnych. W Skierniewicach segregacja prowadzona jest w dwóch systemach: systemie u „źródła”, czyli pojemnikowym na terenie zabudowy jednorodzinnej

oraz w systemie „w sąsiedztwie”, czyli pojemniki ustawione na terenie zabudowy wielorodzinnej. System selektywnej zbiórki obsługiwany jest przez EKO-REGION Sp. z o.o. w Bełchatowie. Odpady padłych zwierząt przekazywane są uprawnionym odbiorcom odpadów na podstawie zawartych umów. Mieszkańcy miasta Skierniewice mogą bezpłatnie przekazywać 14 rodzajów odpadów komunalnych do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK), zlokalizowanego przy ulicy Czerwonej 7 w Skierniewicach. Punkt prowadzony jest przez EKO-REGION Sp. z o.o. w Bełchatowie. Na terenie miasta prowadzona jest, w wyznaczonych punktach, zbiórka baterii, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz przeterminowanych leków, strzykawek i igieł. Celem nadrzędnym nowelizacji przepisów jest zmniejszenie ilości odpadów komunalnych kierowanych na składowisko odpadów. W tym celu gminy zostały zobowiązane do osiągnięcia wysokich poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych, jak również ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Gminom, które nie wywiążą się z nałożonego obowiązku będą naliczane kary pieniężne. Szeroko rozwinięta struktura gospodarowania odpadami zapewniła spełnienie wymagań w zakresie recyklingu i odzysku odpadów, w tym:

- osiągnięto poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło (wymagany 40,00 %).
- osiągnięto poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami, innych niż niebezpieczne, odpadów budowlanych i rozbiórkowych (wymagany 60,00 %).
- Osiągnięto poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (wymagany 40 %).

W roku 2019 osiągnięty został poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w roku 1995, przy czym zgodnie z wymogami art. 3c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku gmina zobowiązana jest do ograniczenia w 2019 r. masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Miasto Skierniewice wywiązało się w 2019 r. z określonego przepisami poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest (odpadów niebezpiecznych) z terenu miasta prowadzone jest od 2012 r. Na terenie Miasta trwa realizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest” (odpadów niebezpiecznych) z terenu miasta Skierniewice do 2032 roku. Miasto pozyskuje dotacje celowe z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na realizację programu. W 2019 roku przekazano do unieszkodliwiania 66,160 Mg wyrobów zawierających azbest (odpadów niebezpiecznych), usuniętych z 40 nieruchomości. Na usunięcie azbestu w 2019 r. pozyskano dotacje z WFOŚiGW w Łodzi w wysokości 16 504 zł.

1.6 Zasoby przyrody

Na terenie miasta Skierniewice przeważają grunty leśne prywatne, które stanowią 76 ha. Grunty leśne publiczne zajmują powierzchnię 31 ha. Na terenie miasta znajduje się 85 pomników przyrody. Otulina Bolimowskiego Parku Krajobrazowego na terenie miasta zajmuje powierzchnię 167,5 ha, w strefie przemysłowej (okolice ul. Fabrycznej). Pełni ona funkcję izolacyjną i ochronną terenów Parku od terenów przemysłowych.

Obszar Chronionego Krajobrazu Bolimowsko-Radziejowicki z doliną Środkowej Rawki na terenie Skierniewic obejmuje tereny wschodniej części miasta (dzielnice Rawka, tereny na wschód od ulic: Domarasiewicza, Kolberga i Berlinga).

Rezerwat „Rawka” - utworzony w 1983 roku obejmuje koryto rzeki Rawki od źródeł po ujście do Bzury. Powierzchnia doliny rzeki wynosi 487 ha. Jest rzeką niziną z licznymi meandrami i starorzeczami, zadrzewionymi zboczami z nielicznymi okazami starych dębów. W wodach rzeki Rawki żyje wiele gatunków ryb. Dolina rzeki stanowi korytarz ekologiczny o randze krajowej w system ekologicznym Natura 2000. Występują tu liczne siedliska fauny i flory.

Użytek ekologiczny położony jest w Leśnictwie Zwierzyniec. Jego powierzchnia wynosi 1,39 ha.

Obszar Natura 2000 „Dolina Rawki” PLH100015 (teren wschodni miasta) - obejmujący dolinę Rawki ukształtowaną w okresie zlodowacenia środkowopolskiego posiadającą naturalne, meandrujące koryta oraz liczne starorzecza. Brzegi rzeki porośnięte są roślinnością łągową i łąkową. Rzeką Rawka na odcinku 42 km przepływa przez środek Puszczy Bolimowskiej, która wraz z otaczającymi ją ubogimi polami, rozszarpanymi starymi puszczańskimi wioskami stanowi Bolimowski Park Krajobrazowy. Obszar Doliny Rawki chroniony jest z uwagi na różnorodność siedlisk oraz powiązanych z nimi roślin i zwierząt. Obszar starorzeczy związany jest z występowaniem roślinności: wodnej, bagiennej, szuwarowej i zaroślowej. Gleby występujące to głównie gleby torfowe, murszowe, bagienne i mułowo - bagienne. Na terenie ostoju występuje około

27 gatunków chronionych roślin naczyniowych oraz kilkadziesiąt rzadkich w skali krajowej lub regionalnej. Obszar ten jest również miejscem lęgowym wielu ptaków np. muchołówki, jarząbka, zimorodka, bociana białego oraz licznych płazów m.in., kumaka nizinnego.

Zieleń urządzona:

Obszar dzielnicy Rawka - w rejonie ulicy Bohaterów Westerplatte (w części wschodniej), znajduje się stanowisko archeologiczne związane z osadnictwem wczesnośredniowiecznym.

Park miejski - Zajmuje on powierzchnię 26,8 ha i podzielony jest na dwie części: wschodnią z parkiem pałacowym oraz północną z ogrodem Wili Aleksandria. Park został wpisany do Rejestru Zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Na drzewostan parku składają się: lipa drobnolistna, grab pospolity, wiąz szypułkowy, klon pospolity, jesion wyniosły, kasztanowiec biały, dąb szypułkowy oraz pojedyncze drzewa iglaste: modrzew, sosna czarna.

Skwery i zieleńce – na terenie całego miasta zajmują one powierzchnię 14,3 ha.

2. Pielęgnacja terenów zielonych

W 2019 roku na komunalnych terenach będących własnością gminy Miasto Skierniewice posadzono 223 szt. drzew oraz 969 szt. krzewów za łączną kwotę 47 639 zł. Na podstawie uzyskanych decyzji usunięto z terenu miasta 141 drzew. W ramach corocznej akcji pn. „Drzewko życia” zakupiono 450 szt. drzew za łączną kwotę 19 683 zł. Drzewka rozdano mieszkańcom miasta. Na terenach komunalnych zostały ustawione nowe elementy małej architektury w postaci ławek i koszy na śmieci, za łączną kwotę ponad 94 350 zł.

Utrzymanie zieleni w mieście obejmuje szeroki zakres działań. Między innymi koszenie trawników w ciągach ulicznych, na placach, skwerach, parkach, pasa drogowych, poboczach oraz rowach melioracyjnych i odwadniających. W 2019 roku wykonano koszenia za łączną kwotę 648 413 zł.

Pielęgnacja zieleni polegająca na wykonywaniu cięć technicznych i pielęgnacyjnych drzew, frezowaniu pni, usuwaniu wiatrołomów, odchwaszczaniu kwietników, mulczowaniu i nawożeniu zieleńców pochłonęła kwotę blisko 481 443 zł.

Do podnoszenia atrakcyjności terenu gminy Miasta przyczynia się również odchwaszczanie terenów zieleni i usuwanie przekwitłych kwiatostanów a następnie obsadzanie i uzupełnianie materiału roślinnego na jej terenie. W 2019 roku wykonano pielęgnację za 223 551 zł.

VIII. DROGI, KOMUNIKACJA, TRANSPORT

1. Drogi i komunikacja

Na dzień 31 grudnia 2019 r. długość dróg publicznych w gminie wynosiła 172,4 km. Drogi asfaltowe stanowiły na początku 2019 r. 93,32 % wszystkich dróg publicznych, a na koniec poprzedniego roku 93,72%.

Drogi utwardzone stanowiły w poprzednim roku, odpowiednio 96,45% na dzień 1 stycznia 2019 r. i 97,80 % na dzień 31 grudnia 2019 r.

Długość ścieżek rowerowych na dzień 1 stycznia 2019 r. wynosiła 27,4 km, natomiast na 31 grudnia 2019 r. 28,3 km.

W 2019 r. zrealizowano rzeczowo następujące inwestycje z zakresu gospodarki drogowej:

- Budowa parkingu przy ul. Rawskiej w ramach zadania: Przebudowa/rozbudowa ul. Rawskiej na odc. od ul. Mszczonowskiej do Al. Niepodległości wraz z budową parkingu w Skierniewicach,
- Rozbudowa i remont ulicy Kozińskiego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 705 odc. od ul. 1-go Maja do ul. Poniatowskiego,
- Przebudowa ul. Wspólnej,
- Budowa chodnika / utwardzenie pobocza w ul. Sierakowickiej na odc. od ul. Waryńskiego do Nowomiejskiej,
- Budowa drogi od ul. Jagiellońskiej do ul. Reymonta,
- Remont wylotu kanalizacji deszczowej w ul. 26-Dywizji Piechoty,
- Remont kanalizacji deszczowej od ul. Leśmiana do ul. Wańkowicza.

Wiązały się one z poniesieniem kosztów w wysokości 16 131 692 zł, przy czym finansowanie zewnętrzne wyniosło:

- 1 520 100,00 zł – z rezerwy subwencji ogólnej na remont ul. Kozińskiego
- 2 000 000,00 zł – pomoc finansowa Województwa Łódzkiego na realizację zadania pn. Rozbudowa i remont ulicy Kozińskiego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 705 odc. Od ul. 1-go Maja do ul. Poniatowskiego.

2. Zezwolenia i licencje na przewozy

W 2019 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice ważnych było:

- 87 licencji na taksówkę,
- 5 zezwoleń na przewóz osób,
- 158 zezwoleń na przewóz rzeczy,
- 52 zaświadczeń na przewozy drogowe na potrzeby własne przewóz rzeczy,
- 5 zaświadczeń na przewozy drogowe na potrzeby własne przewóz osób.

W 2019 roku wydano:

- 8 licencji na taksówkę,
- 1 zezwolenie na przewóz osób,
- 6 zezwoleń na przewóz rzeczy,
- 2 zaświadczenia na przewozy drogowe na potrzeby własne przewóz rzeczy,
- 0 zaświadczeń na przewozy drogowe na potrzeby własne przewóz osób.

W 2019 roku cofnięto:

- 1 licencję na taksówkę,
- 5 zezwoleń na przewóz rzeczy.

Nie cofnięto żadnego zezwolenia na przewóz osób oraz zaświadczeń na przewozy drogowe na potrzeby własne na przewóz rzeczy czy osób.

3. Prawa jazdy i rejestracja pojazdów

W 2019 roku Wydział Dróg i Komunikacji Urzędu Miasta Skierniewice nadzorował pracę 6 stacji kontroli pojazdów i 10 ośrodków szkolenia kierowców znajdujących się na terenie Miasta Skierniewice. W 2019 roku wydano 1 192 prawa jazdy i zarejestrowano ok. 3 800 pojazdów.

IX. BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA ZDROWIA

1. Działalność Komendy Miejski Policji w Skierniewicach

Stan etatowy jednostki na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosił 155 etatów, zaś stan zatrudnienia wynosił 135. Stan etatowy pracowników cywilnych wynosił 49,7 etatów; w tym 15 członków korpusu służby cywilnej i 34,7 etatów pracowników nie objętych mnożnikiem systemu wynagrodzenia.

W 2019 roku:

- zwolniło się ze służby 8 (2018 - 5) policjantów;
- przeniosło się do innych jednostek Policji 6 (w 2018 - 7) policjantów;
- przyjęto do służby 10 (2018- 8) osób.

W 2019 roku wszczęto 1 589 (2018 r. - 1488) postępowań przygotowawczych, w których stwierdzono 1 504 (2018-1 323) czyny. Wykryto 991 (2018-912) czynów, co stanowi wykrywalność ogólną przestępstw na poziomie 65,76% (2018-68,3%) (średnia w województwie 69,98%). Wskaźnik dynamiki postępowań wszczętych wyniósł 106,79%, a wskaźnik przestępstw stwierdzonych 103,12%.

W 2019 roku skierniewiccy policjanci zrealizowali łącznie 314 zatrzymań osób poszukiwanych (2018-371), w tym:

- zrealizowano 22 poszukiwania listami gończymi;
- zrealizowano 64 podstawy do ustalenia miejsca pobytu osoby;

zrealizowano 228 nakazów doprowadzenia, w tym 153 doprowadzenia do zakładów karnych.

Policjanci Komendy Miejskiej Policji w Skierniewicach w 2019 roku przeprowadzili łącznie 12 260 interwencji, w tym przeprowadzili ogółem 10 157 interwencji w miejscu publicznym.

Środki przekazane przez Prezydenta Miasta Skierniewice Krzysztofa Jażdżyka na patrole ponadnormatywne w 2019 roku wyniosły 130 000 zł. W okresie marzec-listopad 2019 roku

funkcjonariusze pełnili służby ponadnormatywne 802 razy (w 2018-867 razy). Służby te stanowią 9% wszystkich służb zrealizowanych na terenie działania KMP Skierniewice w 2019 roku.

W 2019 r. policjanci Wydziału Prewencji KMP w Skierniewicach wykonali 203 służby z siłami pozapolicyjnymi:

- 101 ze Strażą Miejską,
- 28 ze Strażą Ochrony Kolei, podczas których 52 pociągi objęto ochroną;
- 74 ze strażnikami Straży Leśnej, Rybackiej i innymi.

W 2019 roku policjanci zabezpieczyli:

- 17 imprez plenerowych, takich jak: koncerty, pikniki, festiwale – np. Rock May Festiwal, czy otwarcie Zalewu Zadębie;
- 58 imprez masowych o charakterze kulturalno - rozrywkowym, np. Skierniewickie Święto Kwiatów Owoców i Warzyw;
- 17 meczy piłki nożnej na terenie Skierniewic;
- 108 razy kierowano patrole głównie w teren autostrady A2 lub drogi S8 w związku z przejazdami przez skierniewicki teren grup kibiców.

W 2019 roku ogólna liczba czynów karalnych popełnionych przez nieletnich wyczerpujących znamiona przestępstwa wyniosła 33, natomiast w 2018 – 22 . Wskaźnik dynamiki przestępczości nieletnich wyniósł 150%. W trakcie prowadzonych postępowań w 2018 roku ujawniono 17 nieletnich sprawców czynów karalnych, a w 2019 roku 7 nieletnich.

W zakresie profilaktyki społecznej w roku 2019 realizowali działania w obszarach: bezpieczeństwo ruchu drogowego, narkotyki, dopalacze, cyberzagrożenia, bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania, bezpieczeństwo dzieci i młodzieży – edukacja dla bezpieczeństwa, przemoc w rodzinie, bezpieczeństwo seniorów, handel ludźmi, terroryzm, przestępstwa z nienawiści. W tym zakresie przeprowadzili i wzięli udział w następujących przedsięwzięciach profilaktycznych:

- spotkania z dziećmi i młodzieżą na terenie placówek oświatowych,

- pikniki w ramach, których organizowali stoiska profilaktyczne z konkursami dla uczestników, prezentowali sprzęt będący na wyposażeniu KMP w Skierniewicach, rozdawali materiały profilaktyczne ufundowane przez Prezydenta Miasta Skierniewice,
- Turnieje Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego dla dzieci i młodzieży,
- spotkania profilaktyczne z rodzicami i opiekunami prawnymi na terenie placówek oświatowych,
- spotkania z pedagogami szkół, radami pedagogicznymi,
- spotkania promujące zawód policjanta,
- dwie debaty społeczne w ramach realizowanego programu „Zapytaj o dopalacze”,
- spotkania profilaktyczne w klubach seniora na terenie Miasta,
- spotkania w szkołach z policyjnym Mikołajem,
- prowadzenie egzaminów na kartę rowerową,
- odbywające się cyklicznie patrole szkolne wspólnie ze funkcjonariuszami Straży Miejskiej na terenie placówek oświatowych,
- spotkanie w siedzibie KMP w Skierniewicach z dziećmi przedszkoli, szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych.

2. Działalność Komendy Państwowej Straży Pożarnej

W 2019 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice funkcjonowała Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Skierniewicach, która mieści się przy Alei Macieja Rataja 4. Obszar chroniony przez Komendę Miejską PSP w Skierniewicach obejmuje dwa powiaty: grodzki (Miasto Skierniewice) i ziemski (Powiat Skierniewicki). Działania Komendy Miejskiej PSP w Skierniewicach polegały na:

- rozpoznawaniu zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń;
- organizowaniu i prowadzeniu akcji ratowniczych w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń;
- wykonywaniu pomocniczych specjalistycznych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze;
- szkoleniu członków ochotniczych straży pożarnych;

- organizowaniu szkolenia i doskonalenia pożarniczego;
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku stan zatrudnienia przedstawiał się następująco:

- strażaków 70,
- pracowników korpusu służby cywilnej 1,
- pracowników obsługi 1.

W 2019 roku na terenie działania KM PSP Skierniewice odnotowano 1 177 zdarzeń w tym: 279 pożary i 817 miejscowych zagrożeń, jednostki straży pożarnej wzywane były również do 81 alarmów fałszywych. W stosunku do roku 2018 nastąpił spadek liczby interwencji o 5,84 %. Na terenie gminy Miasto Skierniewice miały miejsce: 111 pożary, 369 miejscowych zagrożeń, 40 alarmy fałszywe. Najczęstszymi przyczynami są nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym oraz podpalenia. Szacowane straty pożarowe oraz wartość uratowanego mienia w wyniku pożarów na terenie gminy Miasto Skierniewice to: straty 474 000 zł w tym, budynki 232 700 zł, uratowane mienie 5 946 000 zł. Najczęstszą przyczyną powstawania miejscowych zagrożeń na terenie chronionym przez KM PSP Skierniewice w 2019 roku były nietypowe zachowanie się zwierząt i owadów stwarzających zagrożenie, huragany i silne wiatry oraz niezachowanie zasad bezpieczeństwa ruchu środków transportu. Szacowane straty oraz wartość uratowanego mienia w wyniku miejscowych zagrożeń na terenie gminy Miasto Skierniewice to: straty 907 800 zł, uratowane mienie 1 742 000 zł.

KM PSP w Skierniewicach zanotowała w 2019 roku 81 alarmów fałszywych co stanowi 6,9 % wszystkich wyjazdów do zdarzeń. Jeden z tych alarmów to zgłoszenie złośliwe, zanotowano też 18 alarmów wynikających z błędnie działających systemów sygnalizacji pożarowej. Pozostałe fałszywe zgłoszenia wynikały z dobrych intencji zgłaszających. W 2019 roku na terenie działania KM PSP w Skierniewicach podczas miejscowych zagrożeń zanotowano 15 ofiar śmiertelnych oraz 178 osób rannych. Podczas pożarów odnotowano 1 ofiarę śmiertelną oraz 7 osób rannych.

W ramach doskonalenia krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego w 2019 roku Komenda Miejska PSP w Skierniewicach wspólnie z Komendą Wojewódzką PSP w Łodzi przeprowadziła ćwiczenia zgrywające wydzielonych sił i środków JOP z terenu województwa łódzkiego z zakresu przeciwdziałania zagrożeniom powodziowym na terenie zalewu Zadębie w Skierniewicach.. Ponadto prowadzono ćwiczenia doskonalące w 12 obiektach, w tym w zakładach produkcyjnych, budynkach użyteczności publicznej, szkołach, budynkach mieszkalnych wielorodzinnych wysokich. Ponadto strażacy byli obecni w 24 obiektach podczas praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji. Podczas tych zajęć strażacy

zapoznawali się z procesami technologicznymi, warunkami ewakuacji, instalacjami znajdującymi się na terenie obiektów oraz ćwiczyli założenia najbardziej prawdopodobnych zdarzeń mogących wystąpić na terenie tych instytucji.

W ramach nadzoru nad prawidłowym funkcjonowaniem Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego przeprowadzono 18 inspekcji gotowości operacyjnej w jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych oraz 6 kontroli gotowości operacyjnej.

W 2019 roku na terenie działania Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Skierniewicach przeprowadzono 131 czynności kontrolno-rozpoznawcze w zakresie kontroli przestrzegania przepisów przeciwpożarowych oraz oceny zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym pod względem ochrony przeciwpożarowej.

W czasie trwania czynności kontrolno-rozpoznawczych związanych z oceną przestrzegania przepisów przeciwpożarowych ujawnionych zostało 225 nieprawidłowości w zabezpieczeniu przeciwpożarowym. Wydano 49 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Prowadzone były również czynności kontrolne sprawdzające wykonanie nałożonych decyzji administracyjnych z poprzednich lat. W ramach działań kontrolno-rozpoznawczych powadzonych przez KM PSP w Skierniewicach, dokonywano oceny zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym pod względem ochrony przeciwpożarowej w 35 obiektach budowlanych: 28 obiektach użyteczności publicznej, 4 obiektach produkcyjnych, 3 budynkach mieszkalnych wielorodzinnych.

W 2019 roku podjęto następujące działania w zakresie edukacji społeczeństwa celem podniesienia poziomu bezpieczeństwa:

- przygotowano i przeprowadzono Turniej Powiatowy Gmin i Miasta Skierniewice pt. „Młodzież zapobiega pożarom”. W turnieju brało około 97 uczestników;
- przeprowadzono akcję „Bezpieczne ferie i wakacje” w ramach, których przeprowadzono kontrole w miejscu planowanych obozów harcerskich;
- przeprowadzono 6 kontroli wraz z Policją, podczas trwania obozów harcerskich.
- oficer prasowy Komendy w lokalnych rozgłoszeniach radiowych udzielił 4 wywiadów na temat Bezpiecznych wakacji i ferii;
- przekazano informacje na temat bezpieczeństwa w czasie wypoczynku lokalnej prasie;
- zorganizowano akcję drzwi otwarte strażaków ratowników podczas których w czasie wizyt przedszkolaków i dzieci szkolnych w KM PSP w Skierniewicach przekazywano informacje na temat bezpiecznego wypoczynku. Komendę miejską PSP w Skierniewicach odwiedziło łącznie 800 dzieci z 21 szkół i 13 przedszkoli;

- Komenda Miejska PSP w Skierniewicach przez cały rok brała udział w kampanii zorganizowanej przez MSWiA „Kręci mnie bezpieczeństwo”. Głównym celem akcji ministerstwa, było zwrócenie uwagi młodych ludzi na kwestie związane z bezpieczeństwem, zarówno podczas wypoczynku, przebywania w domu w szkole, nad wodą, na lodowisku. W ramach kampanii uczestniczono między innymi w: pikniku parafialnym na osiedlu Rawka, pikniku rodzinnym na Osiedlu Widok w Skierniewicach,

- pikniku mundurowym z okazji Święta Wojska Polskiego; - w ramach akcji edukacyjnej dotarliśmy do wszystkich szkół podstawowych i średnich znajdujących się na terenie działania Komendy i przekazaliśmy kalendarze na rok 2020. Podczas tych spotkań rozmawialiśmy o bezpieczeństwie w szkole, zimą i zagrożeniach związanych z tlenkiem węgla.

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Skierniewicach w 2019 aktywnie włączyła się w wojewódzką, cykliczną akcję zainicjowaną przez Komendę Wojewódzką PSP pod hasłem „Czad i ogień. Obudź czujność”. Akcję ukierunkowano na ograniczenie liczby ofiar pożarów oraz zatruc tlenkiem węgla. W ramach akcji podjęto szereg działań związanych z propagowaniem jej założeń. Podjęto współpracę z lokalnymi mediami w celu nagłośnienia akcji. W ramach rozdano młodzieży czujki tlenu węgla i dymu sfinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

3. Działalność Straży Miejskiej

W 2019 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice Straż Miejska w Skierniewicach podjęła 7 000 interwencji związanych z zapewnieniem ładu i porządku na terenie gminy. Czynów zabronionych ujawniono 4 397, co stanowi 62,81% wszystkich podjętych interwencji. Najczęściej ujawnianymi wykroczeniami są czyny zabronione, podzielone w aktach prawnych zawartych w Kodeksie wykroczeń, których ujawniono razem 3 901, co stanowi 88,72% wszystkich ujawnionych czynów zabronionych. W wyniku ujawnienia tych wykroczeń Straż Miejska nałożyła 513 mandatów karnych na kwotę 57 450,00 zł, 86 razy skierowano sprawę do sądu, 3 206 razy zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, a w 96 przypadkach zastosowano inny sposób zakończenia czynności np. poprzez przekazanie sprawy innym organom. Ogółem Straż Miejska nałożyła 636 mandatów karnych na kwotę 70 350,00 zł, w 3 555 przypadkach zastosowano pouczenia, 103 sprawy skierowano do sądu, a w 103 przypadkach sprawy przekazano innym organom.

Ponadto Straż Miejska podjęła 866 działań prewencyjnych, które dotyczyły między innymi: zapewnienia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży (377 stałych posterunków przy przejściach dla pieszych w okolicach szkół, dyskotek), bezpieczeństwa pracowników samorządowych (88 stałych posterunków w urzędach, 77 razy konwojowanie dokumentów i wartości pieniężnych, asysta pracownikom samorządowym 111), eliminowaniu zagrożeń wynikających ze spalania śmieci, prowadzono akcję antysmogową (301 kontroli), 45 razy zabezpieczono imprezy plenerowe, gdzie zaangażowano 174 strażników miejskich, razem z policją przeprowadzono 32 patrole międzyszkolne oraz 82 wspólne patrole na terenie targowiska miejskiego.

Bardzo często Straż Miejska otrzymywała zgłoszenia od mieszkańców miasta, gdzie łącznie takich zgłoszeń było 3 670, co stanowi 52,43% wszystkich działań Straży Miejskiej. Do najczęściej zgłaszanych problemów przez mieszkańców należą zagrożenia w ruchu drogowym 1 196 zgłoszenia, co stanowi 32,59% wszystkich zgłoszeń. Kolejnym problemem są zakłócenia porządku publicznego, których odnotowano 567, co stanowi 15,45% wszystkich zgłoszeń mieszkańców. Pozostałe zgłoszenia mieszkańców dotyczyły: ochrony środowiska i gospodarki odpadami – 453 zgłoszenia (49,37%), zagrożenie życia i zdrowia 199 zgłoszeń (5,42%), bezpieczne i dzikie zwierzęta – 304 zgłoszenia (8,28%), awarie techniczne zaistniałe w infrastrukturze Miejskiej – 243 zgłoszenia (6,62%), zagrożenia pożarowe 93 zgłoszenia (2,53%).

Dla zapewnienia ładu i porządku na terenie gminy Miasto Skierniewice zarówno Straż Miejska w Skierniewicach, jak również policja w 2019 r. posiadała do dyspozycji zmodernizowany monitoring miejski składający się ze 105 kamer, które zamontowane zostały w najważniejszych miejscach na terenie gminy. Dzięki pracy systemu monitoringu miasta strażnicy w 2019 roku podjęli około 800 interwencji na terenie miasta Skierniewice, co stanowi blisko 11,43% wszystkich interwencji Straży Miejskiej. Dzięki wpływającym zgłoszeniom z monitoringu ujawniono 700 czynów zabronionych, co stanowi 15,92% wszystkich ujawnionych czynów zabronionych. Inny ważnym elementem wykorzystania systemu monitoringu jest możliwość pozyskania danych na potrzeby prowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawach prowadzonych między innymi przez policję, prokuraturę lub organy. W minionym roku Straż Miejska w Skierniewicach zabezpieczyła zapisy z monitoringu na 77 wniosków, które wpłynęły z Komendy Miejskiej Policji w Skierniewicach.

Dla zapewnienia ładu i porządku Straż Miejska w Skierniewicach współpracuje z Komendą Miejską Policji w Skierniewicach. Współpraca ta polega na systematycznych spotkaniach, podczas których dochodzi do wymiany informacji o zagrożeniach na terenie gminy, prowadzenie wspólnych

patroli mieszanych, których w 2018 r. odbyło się 114, prowadzenie różnych akcji prewencyjnych, udzielania wzajemnego wsparcia, zabezpieczenie imprez plenerowych, poszukiwanie osób zaginionych oraz wymiany doświadczeń, w których uczestniczyło 180 strażników.

W drugiej połowie 2019 roku, Straży Miejskiej powierzono administrowanie Strefą Płatnego Parkowania. Do zakresu działań Strażników doszły nowe obowiązki związane z: bieżącym prowadzeniem biura strefy płatnego parkowania, kontrolą wnoszenia opłat za parkowanie pojazdów w SPP, nadzorowanie nad właściwą pracą parkometrów (miniserwis), opróżnianie parkometrów z pieniędzy i uzupełnianie papieru, ustalanie poprzez CEPiK właścicieli pojazdów, za które nie wniesiono opłaty, wydawaniem stałych upoważnień, rozpatrywanie reklamacji, korespondencja ze sprawcami.

W wyniku prowadzonych działań w zakresie kontroli wnoszenia opłat za parkowanie w strefie, strażnicy od 15 lipca 2019 r., kiedy to ruszyła Strefa Płatnego Parkowania w Skierniewicach, aż do 31 grudnia 2019 r., wystawili 580 wezwań do zapłaty dodatkowej opłaty w wysokości 50 zł., za niewniesienie opłaty parkingowej (średnio około 100 wezwań miesięcznie).

Priorytetami Straży Miejskiej w Skierniewicach na 2020 r. będzie prowadzenie działań eliminujących przypadki zatrucia środowiska przez spalanie odpadów w przydomowych piecach, poprawa porządku publicznego, a w szczególności reagowanie na przypadki zakłócania spokoju publicznego, niszczenia mienia, nieobyczajne wybryki. Dalsza kontynuacja eliminowania zagrożenia w ruchu drogowym oraz poprawa czystości na terenie gminy.

4. Zdrowie skierniewiczian

4.1 Podmioty lecznicze

Gmina Miasto Skierniewice nie jest organem prowadzącym ani założycielskim dla żadnego podmiotu leczniczego.

Na terenie gminy Miasto Skierniewice funkcjonują następujące podmioty lecznicze, które na podstawie kontaktów z Narodowym Funduszem Zdrowia i poza nim świadczą usługi medyczne dla mieszkańców Skierniewic:

- Wojewódzki Szpital Zespolony im. St. Rybickiego w Skierniewicach ul. Rybickiego 1, 96-100 Skierniewice
- NZOZ JUDYTA spółka z o.o., ul. Reymonta 16, 96-100 Skierniewice oraz ul. Orkana 6d/e/f, 96-100 Skierniewice
- NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej „WIDOK” Sp. J. Maciej Pigoń, Maria Stebel, ul. Wańkowicza 7, 96-100 Skierniewice
- MEDYK Sp. z o.o. z siedziba w Skierniewicach, ul. Sienkiewicza 1, 96-100 Skierniewice
- Praktyka Lekarzy „Kopernik” Spółka Jawna z siedziba w Skierniewicach, Jacek Napiórkowski, ul. Kopernika 9a, 96-100 Skierniewice
- NZOZ Przychodnia Lekarsko-Rehabilitacyjna „KA-MED” s.c. Małgorzata Jastrzębska, Mirosław Jastrzębski, Jolanta Śliwińska, Lidia Diks, Maria Klemba- Borek, ul. Gójskiego 4, 96-100 Skierniewice z siedzibą : ul.Armi Krajowej 33, 96-100 Skierniewice
- Przychodnia Rawka s.c A. Kozłowska, P. Tokarzewski
ul. Domarasiewicza 3/5, 96-100 Skierniewice
- PPHU „FAGMET” Franciszek Gaczkowski NZOZ Przychodnia Lekarska „ESCALAP”, ul. Sobieskiego 29, 96-100 Skierniewice
- Centrum Medyczne Ogrodowa OMC Sp.z o.o. spółka komandytowa
ul. Ogrodowa 21/23, 96-100 Skierniewice

Świadczenia medyczne po godzinach pracy ww. podmiotów leczniczych w godzinach nocnych (18.00 - 8.00) oraz w soboty, niedziele i święta zapewnia: Nocną i Świąteczną Ambulatoryjną Opiekę Lekarską i Pielęgniarską Pomoc Lecznicza udzielane są przez: Wojewódzki Szpital Zespolony w Skierniewicach, ul. Sobieskiego 4 – wejście od Al. Rataja

W Mieście Skierniewice w 2019 roku funkcjonowało 21 aptek. Dyżur nocny (w godz. 20.00-8.00) oraz dyżury w niedziele, święta i dni wolne od pracy pełniły apteki przy ul. Św. Stanisława 4 oraz przy ul. Rynek 30.

4.2. Programy polityki zdrowotnej

Na terenie Miasta Skierniewice realizowane są następujące programy polityki zdrowotnej:

4.2.1. Program wczesnego wykrywania oraz profilaktyki nadwagi i otyłości wśród dzieci zamieszkałych na terenie Miasta Skierniewice na lata 2018-2020. Program został przyjęty

uchwałą Nr XLIII/120/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 28 września 2017 roku w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pn. "Wczesne wykrywanie oraz profilaktyka nadwagi i otyłości wśród dzieci zamieszkałych na terenie Miasta Skierniewice" na lata 2018-2020".

Cel główny:

Celem głównym programu jest zapobieganie i wczesne wykrywanie nadwagi i otyłości wśród dzieci klas I-III szkół podstawowych zamieszkałych w Mieście Skierniewice poprzez regularne badania antropometryczne, zmiana nawyków żywieniowych dzieci i rodziców oraz poszerzanie wiedzy i świadomości zdrowotnej na temat zasad prawidłowego żywienia dzieci.

Cele szczegółowe:

- Oszacowanie liczby dzieci z nadwagą i otyłością w Mieście Skierniewice.
- Zmniejszenie częstotliwości występowania nadwagi i otyłości poprzez zmianę nawyków żywieniowych.
- Poszerzenie wiedzy i świadomości zdrowotnej w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości dzieci w klasach I-III szkół podstawowych w Mieście Skierniewice.
- Poszerzenie wiedzy i świadomości zdrowotnej w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości rodziców/opiekunów prawnych dzieci w klasach I-III szkół podstawowych w Mieście Skierniewice.

Planowany budżet: 9 500,00 zł, wydatkowano: 9 500,00 zł

Liczba osób objętych programem: Liczba dzieci zakwalifikowanych: 20, Liczba udzielonych porad dietetycznych: 6 spotkań dla rodziców, Liczba pomiarów antropometrycznych: 2 przy kwalifikacji i na zakończenie programu.

4.2.2 Program profilaktyki próchnicy zębów dla młodzieży w wieku 17 i 18 lat w Mieście Skierniewice został przyjęty uchwałą Nr XLIII/121/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 28 września 2017 roku w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pn. "Program profilaktyki próchnicy zębów dla młodzieży w wieku 17 i 18 lat w Mieście Skierniewice" na lata 2018-2020".

Cel główny:

Zmniejszenie częstości występowania próchnicy wśród młodzieży z populacji docelowej poprzez zintegrowane działania edukacyjne i lecznicze.

Cele szczegółowe:

- Ocena stanu zdrowotnego jamy ustnej młodzieży w wieku 17-18 lat zamieszkujących miasto Skierniewice.
- Ocena intensywności oraz frekwencji występowania próchnicy w populacji docelowej.
- Zmniejszenie częstości występowania próchnicy poprzez zastosowanie zachowawczego leczenia stomatologicznego u 17 i 18- latków w mieście Skierniewice.
- Poszerzenie wiedzy i świadomości zdrowotnej w zakresie profilaktyki próchnicy zębów wśród nastolatków z grupy docelowej.
- Wykształcanie sprzyjających zapobieganiu próchnicy prawidłowych nawyków higienicznych i żywieniowych wśród młodzieży z grupy docelowej.

Planowany budżet: 25 900,00 zł, wydatkowano: 25 900,00 zł

Liczba wyleczonych zębów w wyniku realizacji programu: 185

4.2.3 Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Miasta Skierniewice w wieku 65 lat i więcej został przyjęty uchwałą Nr XLIII/119/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 28 września 2017 roku w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pn. "Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Miasta Skierniewice w wieku 65 lat i więcej" na lata 2018-2020".

Cel główny:

Zmniejszenie ryzyka zakażenia wirusami grypy wśród mieszkańców Miasta Skierniewice w wieku 65 lat i więcej.

Cele szczegółowe:

- zmniejszenie zapadalności na grypę i infekcje grypopochodne wśród mieszkańców w wieku powyżej 65 lat;
- zmniejszenie liczby zgonów i hospitalizacji w wyniku grypy i jej powikłań w populacji docelowej;
- zwiększenie wiedzy mieszkańców miasta na temat zagrożeń dla zdrowia związanych z grypą oraz możliwości zapobiegania tej jednostce chorobowej;
- wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców w zakresie potrzeby szczepień przeciw grypie;
- zwiększenie liczby osób stosujących szczepienia przeciw grypie.

Planowany budżet: 26 600,00 zł, wydatkowano: 25 873,00 zł

Liczba osób objętych programem: 602 osoby.

4.2.4. Świadczenie usług z zakresu fizjoterapii po urazach dla mieszkańców Miasta Skierniewice

Cel główny:

Akcja pilotażowa została opracowana w odpowiedzi na konieczność poprawy dostępu do świadczeń fizjoterapii po urazach, a tym samym zapewnienia możliwości jak najszybszego powrotu do pełnej sprawności fizycznej.

Cele szczegółowe:

- poprawa ograniczonych zakresów ruchomości w stawach lub tkankach uszkodzonych;
- zwiększenie osłabionej pourazowo lub w wyniku długotrwałego unieruchomienia siły mięśniowej;
- poprawa kondycji i funkcji uszkodzonych stawów;
- zmniejszenie dolegliwości bólowych związanych z przebytych urazem;
- zdobycie umiejętności domowych ćwiczeń terapeutycznych zaordynowanych specyficznym do danego przypadku.

Planowany budżet: 40 000,00 zł, wydatkowano: 11 020,00 zł

Liczba osób objętych programem: 29 osób, wykonano 116 zabiegów.

4.3 Profilaktyczne akcje zdrowotne

Miasto Skierniewice wykazuje istotne zainteresowanie organizacją profilaktycznych akcji zdrowotnych, podczas których mieszkańcy mogą wykonać podstawowe badania.

W 2019 roku:

- odbyły się bezpłatne badania spirometryczne, program Głęboki Oddech (Ogólnopolski Program na rzecz Chorób Układu Oddechowego) przeprowadzone w specjalistycznym spirosusie przed ratuszem w dniu 29 czerwca 2019;
- Prezydent Miasta Skierniewice po raz trzeci objął patronatem akcję „Onkobus dla Skierniewic” - badanie skierowane było do dzieci pod kątem wczesnego wykrywania zmian nowotworowych, przeprowadzone w specjalistycznym onkobusie przed ratuszem w dniach 13-15 marca 2019;

- w każdy wtorek i czwartek przed skierniewickim ratuszem można oddać krew w specjalnym ambulansie – akcja przeprowadzona przez Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Łodzi;
- Miasto Skierniewice po raz kolejny włączyło się do obchodów Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach;
- sfinansowano akcję profilaktyczno-informacyjną na temat uzależnień pod hasłem „NIEĆPA- nie piję, nie palę, nie ćпам” dla dzieci ze Szkoły Podstawowej Nr 1, z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej DOM oraz podopiecznych Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej;
- Miasto Skierniewice oraz Skierniewickie Stowarzyszenie „Amazonka” włączyli się w obchody światowego miesiąca walki z rakiem piersi. Z tej okazji w Mieście Skierniewice zorganizowano akcję bezpłatnych badań mammograficznych oraz usg piersi dla kobiet.
- Prezydent Miasta Skierniewice objął patronatem II Międzynarodową Konferencję „Wielowymiarowość zdrowia” organizowaną przez Instytut Nauk o Zdrowiu Kolegium Medyczno-Przyrodniczo- Technicznego Państwowej Uczelni im. Stefana Batorego w Skierniewicach.

5. Profilaktyka uzależnień

5.1 Programy profilaktyczne

W gminie Miasto Skierniewice w 2019 roku obowiązywały programy:

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019. Program został przyjęty uchwałą Nr III/43/2018 Rady Miasta Skierniewice z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019”.

5.1.1 Cele operacyjne Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Zapobieganie spożywaniu alkoholu ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży;

2. Zmiana zachowań własnych osób dorosłych, a także budowanie kompetencji w zakresie wpływania na zachowania młodzieży ze strony osób dorosłych, w szczególności rodziców oraz osób mających zawodowy kontakt z młodzieżą;
3. Zapewnienie efektywności interwencji kryzysowej w przypadkach zaistnienia niekorzystnych zjawisk w życiu społecznym i rodzinnym, związanych z nadużywaniem alkoholu;
4. Zapewnienie adekwatnej do potrzeb dostępności świadczeń zdrowotnych i społecznych dla osób zagrożonych i dotkniętych alkoholizmem;
5. Budowa systemu usług społecznych służących zapewnieniu dostępu do infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej dla osób ze środowisk szczególnie narażonych na ryzyko uzależnienia od alkoholu;
6. Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym;
7. Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym.

Zaplanowane interwencje służące realizacji powyższych celów operacyjnych:

1. Realizacja ogólnych szkolnych programów promocji zdrowia, budujących kompetencje zdrowotne uczniów oraz przedstawień oraz akcji profilaktycznych dla uczniów i pedagogów skierniewickich placówek oświatowych;
2. Tworzenie dodatkowych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży m.in. ze środowisk zagrożonych alkoholizmem, np. ferie zimowe organizowane w skierniewickich placówkach oświatowych, organizowanie rajdów, turniejów, imprez, prowadzenie działań profilaktycznych podczas zajęć sportowych, turystycznych, itp.;
3. Realizacja programów i kampanii edukacyjnych adresowanych do uczniów wyższych roczników szkół podstawowych oraz szkół średnich dotyczących szkodliwości konsumpcji alkoholu;
4. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania jako wyraz celu strategicznego 2 zawartego w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2017-2020 tj. Aktywne działania dla rodzin i dziecka w środowisku lokalnym;
5. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców, zapewnienie zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami jako wyraz celu strategicznego 2 zawartego w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2017-2020 tj. Aktywne działania dla rodzin i dziecka w środowisku lokalnym;

6. Szkolenie grup zawodowych, w szczególności takich jak: lekarze psychiatry, lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki i położne podstawowej opieki zdrowotnej, specjaliści terapii uzależnień i psycholodzy w zakresie tematyki uzależnień od alkoholu oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych;
7. Podnoszenie umiejętności nauczycieli, pedagogów szkolnych i dyrektorów szkół w kierunku budowania nowoczesnych systemów wspomaganie ucznia i programów profilaktycznych;
8. Prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z nadużywania alkoholu kierowanych w szczególności do przedstawicieli organizacji pozarządowych i JST;
9. Działania edukacyjne adresowane do nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, a także przedstawicieli służb porządkowych na terenie miasta (straż miejska, policja) dotyczące umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożeń związanych z nieodpowiednią konsumpcją alkoholu;
10. Ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne;
11. Tworzenie i utrzymanie odpowiedniej infrastruktury pomocowej dla osób będących ofiarami przemocy domowej i innych niekorzystnych zjawisk w życiu rodzinnym i społecznym;
12. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień i przemocy rodzinie jako wyraz celu strategicznego 3 zawartego w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2017-2020 tj. Wsparcie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień;
13. Wzmocnienie lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów jako wyraz celu strategicznego 3 zawartego w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2017-2020 tj. Wsparcie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień;
14. Zmniejszanie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu;
15. Utrzymanie i rozbudowa w skali adekwatnej do potrzeb placówek świadczących usługi zdrowotne w zakresie leczenia i profilaktyki uzależnień;
16. Zapewnienie mieszkańcom miasta łatwego dostępu do wysokiej jakości infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej np. w formie organizowania akcji profilaktycznych dla mieszkańców miasta;
17. Systematyczna analiza istniejących problemów społecznych i dostosowanie systemu pomocy społecznej do zmieniających się warunków jako wyraz celu strategicznego 4 zawartego w

Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2017-2020, program operacyjny 4.1. Bieżąca ocena i diagnoza potrzeb społecznych na terenie gminy;

18. Systematyczna analiza istniejących problemów społecznych i dostosowanie systemu pomocy społecznej do zmieniających się warunków jako wyraz celu strategicznego 4 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2017-2020, program operacyjny 4.2. Ocena i weryfikacja posiadanych instrumentów oddziaływania – kompleksowy system wsparcia służb socjalnych;
19. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy, działania informacyjne podczas imprez masowych;
20. Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie, działania w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą;
21. Kontrolowanie naruszeń prawa przez placówki prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych;
22. Przeciwdziałanie na rzecz nietrzeźwości kierowców;
23. Edukacja młodzieży w zakresie konsekwencji nieprzestrzegania przepisów prawa.

5.1.2 Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019

Celami były:

- Budowa świadomości zagrożeń związanych z używaniem narkotyków, w szczególności wśród młodych osób.
- Zmiana zachowań własnych osób dorosłych, a także budowanie kompetencji w zakresie wpływu na zachowania młodzieży ze strony osób dorosłych, w szczególności rodziców oraz osób mających zawodowy kontakt z młodzieżą.
- Zapewnienie efektywności interwencji kryzysowej w przypadkach zaistnienia niekorzystnych zjawisk w życiu społecznym i rodzinnym, związanych z używaniem narkotyków.
- Zapewnienie efektywności działań prewencyjnych służb miejskich w zakresie ograniczania dostępności narkotyków na terenie miasta.
- Zapewnienie adekwatnej do potrzeb dostępności świadczeń zdrowotnych i społecznych dla osób zagrożonych i dotkniętych narkomanią.
- Budowa systemu ulg społecznych służących zapewnieniu dostępu do infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej dla osób ze środowisk szczególnie narażonych na ryzyko narkomanii.

Cele zostały zrealizowane.

5.2 Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2019 roku wpłynęło 116 wniosków o przymusowe leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu (29 na wniosek rodzin os. nadużywających alkohol, 7 na wniosek Komendy Miejskiej Policji, 12 na wniosek Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, 40 na wniosek Zespołu Interdyscyplinarnego, 3 na wniosek Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich/ kuratorzy sądowi, 25 na wniosek Prokuratury Rejonowej).

Na posiedzenie komisji zgłosiło się 50 wezwanych osób zmotywowanych do dobrowolnego leczenia w systemie otwartym poprzez: podjęcie terapii 26 osoby, udział w samopomocowych grupach wsparcia 24 osoby.

Biegli Sądowi przeprowadzili badania i wystawili 39 opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Do Sądu Rejonowego w Skierniewicach III Wydział Rodzinny i Nieletnich celem wydania postanowienia o poddaniu się obowiązkowi leczenia odwykowego zostało skierowanych 54 wnioski. Odbyły się 83 posiedzenia sądu o przymusowe leczenie odwykowe z udziałem przedstawiciela MKRPA.

Zostało przeprowadzonych 21 zaplanowanych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. MKRPA zaopiniowała 46 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, w tym Gastronomia 14, Detalicznych 32.

5.3 Sprzedaż alkoholu

Na dzień 1 stycznia 2019 roku na terenie Miasta Skierniewice funkcjonowało łącznie **133** punktów sprzedaży alkoholu, w tym **99** punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i **34** punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Na dzień 31 grudnia 2019 na terenie Gminy Miasto Skierniewice funkcjonowało łącznie **135** punkty sprzedaży napojów alkoholowych w tym, **98** punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i **37** punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Podział zezwoleń na dzień 31 grudnia 2019, przedstawiał się następująco:

A – do 4,5 procent i piwo – 132 w tym 95 detal, 37 gastronomia;

B – od 4,5 do 18 procent z wyjątkiem piwa – 104 w tym 86 detal, 18 gastronomia;

C – powyżej 18 procent – 103 w tym 85 detal, 18 gastronomia.

Ogółem w 2019 roku wydano **119** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, 91 dotyczyło napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, 28 w miejscu sprzedaży, na poszczególne alkohole:

- do 4,5% (oraz piwa) – 46 zezwoleń (31 dla sklepów, 15 lokali gastronomicznych);

- powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) - 38 zezwolenia (30 dla sklepów, 8 lokali gastronomicznych);

- powyżej 18% - 35 zezwolenia (30 dla sklepów, 5 dla lokali gastronomicznych)

W wyniku złożonych przez Przedsiębiorców oświadczeń ustalono, że wartość sprzedanego alkoholu w 2019 r. na terenie Gminy Miasto Skierniewice wyniosła 56 467 973,33 zł. i przedstawia się następująco:

- do 4,5% (oraz piwo) – 22 809 340,58 zł

- od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) – 6 260 039,05 zł

- powyżej 18% - 27 398 593,70 zł.

5.3.1 Wydatkowanie środków z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu

Ze środków uzyskanych przez gminę z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu w 2019 roku (tzw. fundusz korkowy – 1 154 748,63 zł) zostały sfinansowane następujące wydatki: wykorzystano kwotę **1 100 799,38 zł**,

w tym:

- **510 642,12 zł** na dotacje celowe przeznaczone na finansowanie zadań w ramach realizacji Miejskiego Programu profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego i Promocji i organizacja wolontariatu, realizowanych przez organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego;

- **49 500,00 zł** na wydatki związane z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynagrodzenia za udział w posiedzeniach i pracach członków Komisji, zgodnie z uchwałą Rady Miasta Skierniewice Nr III/43/2018 z dnia 20 grudnia 2018 roku;
- **71 940,00 zł** na wypłatę wynagrodzeń dla osób sprawujących opiekę nad dziećmi biorącymi udział w ferii zimowych organizowanych w skierniewickich placówkach oświatowych (57 400 zł), na wynagrodzenie dla osoby prowadzącej zajęcia w szkole w zakresie profilaktyki (2 000 zł) i na wypłatę wynagrodzenia dla biegłych sądowych wydających opinię w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (12 542 zł);
- **3 254,66 zł** na zakup artykułów niezbędnych do realizacji ferii zimowych organizowanych w skierniewickich publicznych placówkach oświatowych (799,66 zł), organizację pikniku profilaktycznego (1 200 zł), zakup materiałów profilaktycznych w ramach działań profilaktycznych prowadzonych przez KMP (600 zł) oraz zakup upominku dla dzieci ze świetlicy (655 zł);
- **3 800,00 zł** na zakup usług medycznych podczas ferii zimowych organizowanych w skierniewickich placówkach oświatowych;
- **444 356,62 zł** na organizację wypoczynku dla dzieci biorących udział w ferii organizowanych w skierniewickich placówkach oświatowych (53 704,55 zł), zakupienie biletów wstępu na przedstawienia profilaktyczne i koncerty dla uczniów i pedagogów skierniewickich placówek oświatowych i mieszkańców Miasta (32 622,95 zł), dokonanie opłaty za realizację imprez na boiskach Orlik (60 000 zł), zlecenie Zakładowi Utrzymania Miasta przechowanie mienia polegającego na min. dokonywaniu bieżących napraw i konserwacji, ubezpieczenia OC, ewentualnego odnowienia certyfikatów oraz utrzymania ładu i porządku na terenie placów zabaw (229 000 zł), zlecenie Zakładowi Utrzymania Miasta przechowanie mienia polegającego na min. dokonywaniu bieżących napraw i konserwacji, ubezpieczenia OC, ewentualnego odnowienia certyfikatów oraz utrzymania ładu i porządku na terenie siłowni plenerowych (54 000 zł), pokrycie kosztów szkolenia dla członków MKRPA i osób wydających zezwolenia na alkohol (730 zł), sfinansowano przewóz dzieci na wypoczynek lub wycieczkę w ramach działań profilaktycznych (9 890 zł), zlecono wykonanie materiałów promocyjnych w zakresie profilaktyki zdrowia i uzależnień dla Policji (3 989,12 zł), zlecono wykonanie tablicy z grawerem dla osób utrzymujących długoletnią abstynencję lub działających na rzecz tych osób (420 zł);
- **5 690,04 zł** na opłaty czynszowe za wynajmowane pomieszczenia biurowe dla Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skierniewicach;

- **9 123,38 zł** na opłatę polisy ubezpieczeniowej dzieci uczestniczących w feriach zimowych organizowanych w skierniewickich publicznych placówkach oświatowych (793,25 zł) oraz ubezpieczenie placów zabaw (8 519 zł);
- **2 080 zł** na opłaty sądowe za wnioski złożone przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skierniewicach;
- **412,56 zł** na opłaty składek na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzeń osób sprawujących opiekę nad dziećmi biorącymi udział w feriach zimowych organizowanych w skierniewickich placówkach oświatowych.

6. Działalność Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej

Misją Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest realizacja zadań z zakresu zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Rejestr obiektów nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Skierniewicach (PPIS) zaktualizowany na dzień 31.12.2019 r. liczył 2 275 pozycji.

6.1. Sekcja nadzoru epidemiologicznego

Analiza zachorowalności na choroby zakaźne w 2019 r. nie wskazuje na występowanie szczególnych zagrożeń. Zarówno w mieście Skierniewice jak i na terenie powiatu skierniewickiego nie notowano zachorowań na dur brzuszny, czerwonkę, błonicę, nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis) oraz zakażeń meningokokowych. W przypadku większości rejestrowanych jednostek chorobowych dla miasta i powiatu współczynniki zapadalności są zbliżone do odpowiednich wskaźników województwa łódzkiego.

Natomiast odnotowano wzrost zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A (żółtaczkę pokarmową): 2 przypadki w powiecie w porównaniu do braku przypadków zachorowań w roku

2018 r. Zanotowano również wzrost zachorowalności na WZW typu B (ogółem 6 przypadków, w tym 3 przypadki w mieście 3 przypadki na terenie powiatu, natomiast w 2018 r. były to 4 przypadki, w tym u 1 mieszkańca powiatu skierniewickiego).

Liczba zdiagnozowanych przypadków zakażeń przewlekłych WZW typu C w bieżącym roku wynosiła 4, gdy rok wcześniej było 8 takich zakażeń. W następstwie wykonywanych badań serologicznych u dawców krwi, kobiet ciężarnych oraz osób ze styczności w 2019 roku wykryto 4 nosicieli wirusa HCV w porównaniu do 2 wykrytych przypadków w roku 2018.

Wskazuje to na fakt, że rezerwuuar wirusa wzv typu C w populacji nadal istnieje.

Liczba zatruc pokarmowych w 2019 r. na terenie miasta i powiatu skierniewickiego była wyższa niż w roku poprzednim. Zatruciom uległo ogółem 46 osób (w 2018 było to 36 osób), spośród których 38 wymagało hospitalizacji. Przyczyną większości zatruc pokarmowych była bakteria *Clostridium difficile* (15 przypadków – miasto, 10 przypadków - powiat) w następnej kolejności *Salmonella* - 16 przypadków (8 przypadków miasto i 8 przypadków powiat), *Escherichia coli* (4 przypadki, w tym 3 przypadki miasto i 1 przypadek w powiecie) i *Yersinia* (1 zachorowanie na terenie powiatu skierniewickiego).

Badania laboratoryjne wykonywane w roku 2019 w PSSE wykryły 17 nosicieli pałeczek *Salmonella*.

Liczba zakażeń jelitowych wywoływanych przez rotawirusy wzrosła z 28 w 2018 r. do 86 przypadków w roku 2019 (45 przypadków miasto i 41 przypadków powiat). Zakażenia dotyczyły głównie dzieci (81 osób) i w niewielkim stopniu dorosłych (5 osób). Wszystkie osoby chore wymagały hospitalizacji.

Bardzo pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że w roku 2019 podobnie jak w latach poprzednich nie rejestrowano zatruc spowodowanych przez żywnie zbiorowe i zakłady produkujące lub dystrybuujące żywność. Zarejestrowano jedno zbiorowe zatrucie obejmujące zachorowanie w środowisku domowym u dwóch dorosłych osób.

Zachorowalność na boreliozę wywołaną krętkiem *Borrelia* kształtowała się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym (rok 2018 - 31 przypadków). W 2019 r. zarejestrowano łącznie 34 przypadki boreliozy w tym 1 przypadek neuroboreliozy. Zakażenia zdiagnozowano w przeważającej większości u osób dorosłych. Analiza wywiadów epidemiologicznych i dokumentacji wskazuje, że większość osób zakażonych była narażona na kontakt z kleszczami na terenie ogrodów działkowych i kompleksów leśnych w powiecie skierniewickim.

W roku 2019 r. po raz pierwszy od kilku lat odnotowano 4 nowe przypadki zakażenia wirusem HIV (3 przypadki – miasto, 1 przypadek powiat).

6.2. Choroby wieku dziecięcego

W 2019 r. nastąpił wzrost zachorowań na ospę wietrzną (ze 154 w roku 2018 do 283 w roku 2019). Odnotowano 2 przypadki zachorowań na świnkę (1 przypadek miasto, 1 przypadek powiat). Na terenie miasta i powiatu do chwili obecnej nie odnotowano zachorowania ani podejrzenia zachorowania na odrę.

Wzrosła również liczba zachorowań na płonicę (szkarlatynę) z 21 przypadków w 2018 roku do 26 przypadków w roku 2019.

Dostrzegalnym zagrożeniem epidemiologicznym ostatnich lat jest gruźlica. Corocznie rejestrowanych jest kilka nowych zachorowań. W 2019 roku odnotowano 10 przypadków gruźlicy (w tym 4 przypadki gruźlicy prątkującej). Wszystkie osoby zakażone oraz pozostające z nimi w styczności zostały skierowane pod nadzór lekarski do odpowiednich placówek służby zdrowia. Ponadto w związku z przypadkiem zachorowania na gruźlicę płuc prątkującą jednej z uczennic szkoły zlokalizowanej na terenie miasta Skierniewice oprócz standardowo podejmowanych działań prowadzonych przez inspekcję sanitarną w przypadku kontaktu z osobą chorą na gruźlicę płuc (tj. skierowanie pod nadzór wszystkich osób ze styczności w celu wykonania rtg płuc) podjęto również następujące czynności:

- zorganizowano na terenie szkoły spotkanie edukacyjno-informacyjne z rodzicami, uczniami, nauczycielami oraz pozostałymi pracownikami szkoły, w którym uczestniczyła dr n. med. Anna Pankowska - konsultant wojewódzki w dziedzinie chorób płuc dzieci dla województwa łódzkiego;
- zorganizowano pięć spotkań na terenie szkoły, podczas których przeprowadzono akcję profilaktyczną (tj. założono próby tuberkulinowe niepełnoletnim uczniom). Akcja została zrealizowana przez personel medyczny oddelegowany z Wojewódzkiego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Łodzi.

W 2019 r. zarejestrowano 7586 przypadków podejrzeń grypy i zachorowań grypopodobnych (dzieci - 2671, dorośli - 4915, hospitalizowanych 41) i był to niewielki spadek zachorowań w stosunku do roku poprzedniego.

Całkowita ocena realizacji szczepień ochronnych będzie możliwa po zamknięciu roku, ale w dalszym ciągu wyszczepialność na nadzorowanym terenie jest wysoka pomimo ewidentnych wpływów ruchów antyszczepionkowych w całej Polsce. W stosunku do osób uchylających się od obowiązku szczepień podejmowane są działania przewidziane przepisami prawnymi. W ciągu całego 2019 r. sytuacja taka dotyczyła 54 dzieci, a działania prowadzone są wobec 62 rodziców. W

związku z podjętymi działaniami w 2019 roku 13 dzieci poddano obowiązkowym szczepieniom ochronnym, u 15 dokonano odroczenia szczepień ochronnych ze względu na stan zdrowia lub w związku z oczekiwaniem na wyniki badań specjalistycznych, natomiast u 7 dzieci (w tym przypadku 9 rodziców) nałożono grzywnę pieniężną w kwocie 500 lub 1000 zł na łączną sumę 7500 zł. Obecnie wśród rodziców i prawnych opiekunów dzieci uchylających się od poddania małoletnich szczepieniom ochronnym jest 29 osób. Z tego powodu nieobjętych szczepieniami jest 24 dzieci.

Z bezpieczeństwem epidemiologicznym wiążą się warunki sanitarne panujące w zakładach służby zdrowia. Placówki lecznictwa otwartego zorganizowane są w zasadzie prawidłowo i spełniają obowiązujące wymogi sanitarno-epidemiologiczne. Prace na rzecz poprawy warunków technicznych polegały na wykonywaniu niezbędnych napraw i odnawiania niektórych pomieszczeń. Jedyne podmioty lecznicze o charakterze zamkniętym -Wojewódzki Szpital Zespolony- boryka się z licznymi trudnościami, co ma odzwierciedlenie w ciężających na nim decyzjach administracyjnych w zakresie poprawy stanu sanitarno-technicznego. I tak, do wykonania wciąż pozostają decyzje dotyczące: Oddziału Ortopedyczno-Urazowego, Oddziału Obserwacyjno-Zakaźnego i Oddziału Chorób Wewnętrznych I. Dużym utrudnieniem są trwające prace w nowym bloku operacyjnym.

Natomiast wymagane reżimy sanitarne, mające na celu przeciwdziałanie szerzeniu zakażeń są realizowane i przestrzegane, zgodnie z obowiązującymi normatywami. Postępowanie z odpadami medycznymi na terenie powiatu odpowiada formalnym wymaganiom regulowanym ustawą o odpadach. Odbierane są one przez wyspecjalizowane zakłady (spoza powiatu) i poddawane utylizacji termicznej. Pranie bielizny szpitalnej odbywa się również poza terenem miasta i powiatu.

6.3. Higiena środowiska (komunalna)

Nadzorowanymi dziedzinami o potencjalnie największym możliwym negatywnym wpływie na zdrowie ludzi była jakość wody do spożycia, wody na pływalni, wody w kąpielisku, warunki czystościowe i sanitarno-techniczne świadczenia usług zdrowotnych, w tym postępowanie z odpadami medycznymi, oraz warunki świadczenia usług fryzjerskich i kosmetycznych, w tym tatuażu. Kontynuowano kontrole obiektów użyteczności publicznej związanych z kulturą, wypoczynkiem i transportem osób. Ważną i trudną dziedziną było rozpatrywanie interwencji od

mieszkańców poruszających zdrowotne aspekty pobytu w lokalach mieszkalnych i uciążliwości środowiskowych.

Prowadzony w sekcji wykaz liczy 399 obiektów.

W największym wodociągu komunalnym, z ujęciem i stacją uzdatniania w Skierniewicach w miesiącu lipcu wystąpiły ograniczenia w dostawie wody dla odbiorców, pojawiły się interwencje ze strony mieszkańców dotyczące niewłaściwego smaku i zapachu wody, wystąpiło krótkotrwałe zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody (ogólna liczba mikroorganizmów na agarze w 22C po 72 h wyniosła powyżej 300 jednostek tworzących kolonię - j.t.k.) w jednym z punktów zgodności na sieci. Przez większą część roku wodociąg produkował wodę dobrej jakości. Na obszarach wiejskich, poza fragmentem objętym siecią wodociągu skierniewickiego, funkcjonowało dostarczając odbiorcom domowym 30 mniejszych wodociągów oraz było nadzorowanych 9 obiektów zaopatrujących obiekty użyteczności publicznej lub zakłady branży żywnościowej. Wodociągi nie były unieruchamiane. W jednym przypadku wydano decyzję warunkowej przydatności wody ze względu na przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów powyżej 300 j.t.k. Zalecono spożywanie wody po przegotowaniu (wodociąg w Płyćwi).

W I półroczu 2019 r. w wodzie pływalni NAWA w Skierniewicach występowały okresowe przekroczenia dla następujących parametrów: *Pseudomonas aeruginosa*, ogólna liczba mikroorganizmów w 36°C/48h, *Legionella* sp., mętność, chloroform, chlor wolny, chlor związany, utlenialność.

Bakteria *Legionella* sp. była czynnikiem, który w istotny sposób zwiększał ryzyko zakażenia użytkowników pływalni. Bakteria ta wystąpiła w miesiącu kwietniu br. w badaniu zarówno w kontroli wewnętrznej, jak i w 3 próbach pobranych do badań w ramach kontroli urzędowej. Z uwagi na wysokie wartości przekroczeń, PPIS w Skierniewicach, wydał decyzję zamykającą obie niecki basenowe (30.04.2019 r.). Po przeprowadzeniu natychmiastowych zabiegów czyszczenia i dezynfekcji oraz przedstawieniu pozytywnych wyników badań wydana została decyzja stwierdzająca wygaśnięcie decyzji zamykającej (10.05.2019 r.).

Mając na uwadze powyższe wyniki badań zarządzający pływalnią w miesiącu czerwcu przystąpił do gruntownych prac modernizacyjnych:

- wymienione zostały wszystkie rury metalowe zarówno w obiegu niecki małej jak i dużej, zastąpiono je rurami plastikowymi,
- w celu poprawy procesu dezynfekcji, w systemie obu cyrkulacji zamontowano lampy UV, - przeprowadzono czyszczenie i dezynfekcję obu niecek basenowych oraz przelewów.

W II półroczu br. woda na pływalni odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

Kąpielisko nad Zalewem Zadębie w obecnym sezonie kąpieliskowym funkcjonowało już z nową infrastrukturą, co w znacznym stopniu przyczyniło się do poprawy jakości wypoczynku osób kąpiących się. Nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów wody zarówno w kontroli urzędowej, jak i wewnętrznej. Komunikaty o możliwości kąpiele na kąpielisku wydawano po każdorazowym badaniu próbek. Przekazywano je na bieżąco organizatorowi, władzom samorządowym i umieszczano w ogólnopolskim Serwisie Kąpieliskowym. Woda pod względem parametrów mikrobiologicznych w ocenie czteroletniej 2015-2019 uzyskała wynik „jakość doskonała”.

Stan sanitarno-techniczny budynków szpitala oraz przychodni i poradni ambulatoryjnych oceniany był jako dobry. Problemem jest brak awaryjnego ujęcia wody w szpitalu. Nie było zastrzeżeń do postępowania z odpadami medycznymi.

W 2019 r. nie zanotowano znaczących uchybień w zakresie bezpieczeństwa korzystania z usług noclegowych. Warunki ocenia się pozytywnie - przy uwzględnieniu znacznych różnic w standardach oferowanych usług.

Toalety publiczne, transport osobowy (stacje, dworce, autobusy), obiekty sportowe, obiekty kultury są systematycznie kontrolowane. W stosunku do tej grupy obiektów zaleceń nie wydawano.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej – warunki wykonywania tego rodzaju usług ocenia się pozytywnie. We wszystkich zakładach stosuje się środki dezynfekcyjne do narzędzi, a w gabinetach kosmetycznych także do rąk. W kosmetyce prowadzi się również sterylizację narzędzi.

W zakładach wykonujących zabiegi naruszające ciągłość skóry wdrożone są procedury zabezpieczenia przeciwepidemicznego. Wydawane zalecenia są na bieżąco realizowane.

Interwencje od mieszkańców. Ogółem wpłynęło 28 interwencji/wniosków (pisemnie, drogą elektroniczną, telefonicznie) o podjęcie czynności związanych, zdaniem autorów, z zakresem działania pionu higieny środowiska. Dotyczyły one np. stanu mieszkań (np. obecności szkodliwych owadów, niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń), uciążliwości zapachowych (pochodzących np. od ścieków, gołębi, śniętych ryb, itp.). Trzy interwencje dotyczyły niewłaściwej jakości wody (2 zasadne i 1 niezasadna).

Dwie sprawy pozostały bez rozpatrzenia (otrzymano do wiadomości), jedną sprawę przekazano do rozpatrzenia wg kompetencji.

W stosunku do pozostałych spraw prowadzono postępowania. Ogółem po 19 kontrolach wydawano zalecenia poprawy oraz 2 decyzje umarzające postępowanie.

6.4. Higiena pracy

Jednym z celów działania w obszarze stanu sanitarnego środowiska pracy były kontrole przestrzegania przepisów mających na celu eliminowanie czynników chorobowych na stanowiskach pracy i przeciwdziałanie chorobom zawodowym. Nadzorem Sekcji Nadzoru Higieny Pracy objęte są 324 zakłady.

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego kładzono duży nacisk na działanie edukacyjno-doradcze i zgodnie z tym przekazywano istotne informacje dotyczące m.in. cytostatyków oraz niebezpiecznych substancji chemicznych, czy też problemu dopalaczy w zakładach pracy.

W 2019 r. po przeprowadzeniu 209 kontroli stwierdzono m.in.:

- W 12 zakładach ponadnormatywny poziom hałasu, drgań miejscowych działających na ręce oraz zapylenia. Główną przyczyną tego stanu są procesy technologiczne, co uniemożliwia obniżenie poziomów do wartości dopuszczalnych. Na tych stanowiskach stosuje się środki ochrony indywidualnej.

- W 7 zakładach występowały czynniki rakotwórcze i mutagenne.

Ponadto zgodnie z zadaniami nałożonymi ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) prowadzono kontrolę zakładów i firm stosujących i wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny niebezpieczne, w tym prekursory narkotyków, środki biobójcze i ochrony roślin. W tym zakresie przeprowadzono 52 kontrole w wybranych podmiotach gospodarczych (w ewidencji 119). Nie stwierdzono uchybień.

Ogółem wydano decyzjami administracyjnymi 12 nakazów. Podjęte działania i wydane nakazy zobowiązywały pracodawców do poprawy zastanych warunków pracy.

W 2019 roku prowadzono 8 postępowań administracyjnych w sprawie chorób zawodowych oraz 8 dochodzeń na wniosek innych Państwowych Stacji Sanitarno- Epidemiologicznych (PSSE).

Wydano 3 decyzje stwierdzające chorobę zawodową (1 dot. boreliozy, 2 – cieśni nadgarstka) oraz 3 decyzje negatywne (borelioza). Trzy są w trakcie procedowania.

Działania wynikające z ustaw o PIS i przeciwdziałaniu narkomanii, dotyczące wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, polegały m. in. na:

1. współpracy Policji i PPIS podczas akcji prowadzonych na terenie Skierniewic w lutym i we wrześniu, podczas których nie stwierdzono obecności „dopalaczy” w punktach handlowych,
2. prowadzeniu systematycznego monitoringu rynku dopalaczowego,
3. współpracy z Centralnym Biurem Śledczym w sprawie dot. punktu kontrolowanego przez pracowników HP w Skierniewicach w latach poprzednich,
4. współpracy z Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, prowadząc sześć prelekcji na temat szkodliwości narkotyków i dopalaczy w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz udział w dwóch debatach organizowanych przez Policję dla młodzieży. W 2019 r. na terenie podległym PSSE w Skierniewicach nie notowano przypadków wprowadzania do obrotu ww. środków. Nie otrzymano zgłoszeń ani o podejrzeniu zatrucia „dopalaczami” ani o zgonach w wyniku przedawkowania. Od czerwca 2018 r. zgłaszanie takich przypadków jest obligatoryjne.

6.5. Higiena dzieci i młodzieży

Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach systemu oświaty i wypoczynku nadzorowano w 112 obiektach stałych i 59 placówkach wypoczynku. Nie stwierdzono placówek oświatowo-wychowawczych działających w budynkach nieprzystosowanych. Wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze posiadają kanalizację i zaopatrują się w wodę z wodociągów sieciowych. Dzieci i młodzież na terenie miasta i powiatu skierniewickiego w placówkach oświatowo-wychowawczych mają dostęp do ciepłej wody i korzystają z ustępów zlokalizowanych wewnątrz budynków szkolnych. Wszystkim zapewniono środki do utrzymania higieny osobistej: papier toaletowy, mydło w płynie oraz ręczniki papierowe do rąk lub suszarki.

Niezadawalający stan techniczny dotyczący prac stanowiących bieżącą konserwację stwierdzono w 7 placówkach. W związku z tym wydano 3 decyzje zmieniające termin i 4 zalecenia.

Stan techniczny i sanitarny w placówkach oświatowych sukcesywnie ulega polepszeniu, co ma znaczący wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa i poprawę warunków higieny oraz kształtowanie prawidłowych nawyków wśród dzieci i młodzieży.

W 2019 roku poprawie uległy warunki bezpieczeństwa i higieny w 9 placówkach (2 miejskich i 7 gminnych). Remont generalny budynku istniejącego i rozbudowę szkoły przeprowadzono w Kowiesach. Punkt Przedszkolny i Oddział Przedszkolny w Miedniewicach, Punkt Przedszkolny w Wysokienicach, Oddział Przedszkolny w Dąbrowicach zostały przeniesione do nowych, wyremontowanych pomieszczeń. W Centrum Nauki i Biznesu Żak Sp. z o.o. utworzono nową pracownię. Wyegzekwowano wykonanie zaleceń pokontrolnych w 3 placówkach.

W żadnej z placówek wypoczynku dzieci i młodzieży nie stwierdzono zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa, porządku i czystości. Prowadzono prawidłową gospodarkę odpadami stałymi i ściekami. Wszystkie obiekty skontrolowano przynajmniej jeden raz podczas trwania sezonu.

6.6. Higiena żywności i żywienia

Sytuacja w obszarze bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności na nadzorowanym przez PPIS w Skierniewicach terenie w bieżącym roku jest zadowalająca, co stwierdzano podczas większości kontroli sanitarnych. Wykonano 566 kontroli (zaplanowano 310), w tym podjęto 39 spraw interwencyjnych w ramach rozpatrywanych skarg konsumentów. Nadzorem dotychczas objęto 1677 (w 2018 r. - 1595) zakładów żywnościowo - żywieniowych, w tym 794 produkcji żywności, 217 żywienia zbiorowego, 666 obrotu żywnością oraz 15 zakładów z materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością i 9 zakładów obrotu kosmetykami.

W trakcie kontroli sanitarnych (planowych i akcyjnych) w obiektach branży żywnościowej na terenie miasta i powiatu skierniewickiego tj. restauracjach, lodziarniach, ciastkarniach, Punktach Małej Gastronomii, hurtowniach, sklepach spożywczych, zwracano szczególną uwagę na warunki techniczne i higieniczne podczas produkcji i obrotu żywnością, w tym produkcji potraw oraz formę jej sprzedaży, warunki przechowywania, śledzenia drogi produktu, oznakowanie wyrobów gotowych. Aktywnie uczestniczono w:

- akcji wzmożonego nadzoru nad zakładami obrotu żywnością pochodzenia zwierzęcego w związku z zagrożeniem ASF (afrykański pomór świń) w ramach wspólnych działań z Inspekcją Weterynaryjną,
- akcji kontroli placówek letniego i zimowego wypoczynku w zakresie żywienia dzieci i młodzieży na zorganizowanych obozach harcerskich i koloniach na terenie powiatu,

- kontrolach podmiotów prowadzących produkcję pierwotną pochodzenia roślinnego (rolnicy) zaplanowanych do kontroli w okresie zbiorów i dystrybucji owoców i warzyw świeżych, głównie w obszarze owoców miękkich,
- odbiorach zakładów branży żywnościowej,
- interwencjach dot. wycofania produktów żywnościowych oraz wyrobów do kontaktu z żywnością w ramach systemu wczesnego ostrzegania RASFF (Krajowy System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności) i kosmetyków RAPEX (Wspólnotowy System Szybkiej Informacji dot. Produktów Kosmetycznych),
- ocenie importowanych środków spożywczych pochodzących z krajów trzecich. Dotychczas wydano 28 świadectw dopuszczenia do obrotu produktów żywnościowych pochodzących z krajów trzecich oraz 3 dokumenty CED (Wspólnotowy Dokument Wejścia) dla orzechów laskowych pochodzących z Turcji i 3 świadectwa dla eksportowanych produktów mrożonych do Ukrainy. Ponadto oceniono 7 suplementów diety eksportowanych do Libii, Jordanii i Iraku i wystawiono na tę okoliczność 5 certyfikatów wolnej sprzedaży (FREE SALE CERTYFICATE) i (HEALTH CERTYFICATE). Przedmiotowe produkty nie były kwestionowane.

W trosce o zdrowie konsumenta zbadano laboratoryjnie i oceniono ogółem 345 próbek żywności, materiałów do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków. Zakwestionowano ogółem 3 próbki produktów żywnościowych (surówka z białej kapusty z uwagi na zawyżoną zawartość substancji słodzących, schab bez kości z uwagi na stwierdzoną obecność Salmonella Spp., rodzynki sułtańskie z uwagi na niewłaściwe oznakowanie produktu). W związku z tym sporządzono 2 powiadomienia w ramach systemu RASFF i przesłano do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi oraz w 1 przypadku niewłaściwego znakowania sprawę przesłano pismem do organu nadzorującego producenta.

W przypadkach stwierdzenia zaniedbań sanitarno-higienicznych dot. głównie nie zachowanego stanu sanitarnego w zakładzie, oferowania do sprzedaży przeterminowanych produktów, niewłaściwych warunków przechowywania żywności, nieprzestrzegania parametrów higieny procesu produkcji lodów, nieprzestrzegania zapisów systemu HACCP (analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli), na właścicieli obiektów nałożono 29 mandatów karnych na łączną kwotę 7150,00 zł., w tym w ramach rozpatrywania skarg (10 skarg - 2050 zł). W zakładach o niewłaściwym stanie technicznym wydano:

- 33 decyzje administracyjne, w tym 11 zobowiązujących do poprawy stanu sanitarno – technicznego,

- 76 decyzji finansowych, w tym w ramach granicznej kontroli - 27,
- 98 decyzji zatwierdzających, w tym warunkowego zatwierdzenia -14.

6.7. Oświata zdrowotna i promocja zdrowia

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia prowadzona była na szeroką skalę poprzez aktywizację środowiska szkolnego i społeczności lokalnej. Działania miały na celu upowszechnianie wiedzy wpływającej na ograniczanie bądź eliminację czynników, które szkodzą zdrowiu poprzez modelowanie postaw na rzecz zdrowia, promowanie zdrowego stylu życia oraz kształtowanie odpowiedzialności za zdrowie własne i innych.

Realizowane działania dotyczyły m.in.:

- profilaktyki palenia tytoniu i e-papierosów;
- profilaktyki używania narkotyków, w tym środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych
- profilaktyki zakażeń HIV i zachorowań na AIDS;
- profilaktyki chorób nowotworowych;
- profilaktyki chorób zakaźnych;
- promocji szczepień ochronnych;
- promocji zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania.

Działania kierowane do dzieci i młodzieży opierały się na szerokiej współpracy z przedszkolami i szkołami, polegały na realizacji kampanii i programów edukacyjnych w tych placówkach.

Działania kierowane do ogółu społeczeństwa naszego powiatu realizowano podczas wydarzeń lokalnych, organizując stoiska oświatowe (Piknik Mundurowy; Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw; impreza dot. profilaktyki raka piersi). W ramach promocji szczepień ochronnych zorganizowano ogólnie dostępną wystawę. Treści z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia przekazywano również za pomocą środków masowego przekazu tj. radio, lokalna prasa, strona internetowa PSSE w Skierniewicach, profil w mediach społecznościowych (Facebook).

6.8. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Korzystny wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego miasta i powiatu skierniewickiego ma realizacja zadań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. W ramach tych czynności zrealizowano w 2019 r. do chwili obecnej:

Dla inwestycji należących do kategorii mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu może być wymagane, uzgodniono warunki realizacji w 3 przypadkach. Oceniano między innymi potencjalne zagrożenia ponadnormatywną emisją hałasu, wpływem substancji złośliwych na zdrowie ludzi.

Wydano 26 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W głównej mierze opinie te dotyczyły inwestycji polegających na budowie i rozbudowie gminnych dróg, budowie, rozbudowie obiektów przemysłowych i obiektów inwentarskich (hodowli zwierząt).

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, dotyczącej uzgodnienia stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko - dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wydano 22 opinii.

Wydano 29 opinii dotyczących projektów planów zagospodarowania przestrzennego, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Uzgodniono 16 dokumentacji projektowych.

Uczestniczono w 43 oględzinach obiektów w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania oraz obiektów będących pod nadzorem bieżącym inspekcji sanitarnej.

XII. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA I RYNEK PRACY

1. Działalność gospodarcza w liczbach

W 2019 roku pracownicy Urzędu Miasta w Skierniewicach dokonali 2423 wpisów w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarskiej. Wpisy dotyczyły:

- założenia nowej działalności – 260
- zmian – 1 319
- wykreślenia - 175
- zmiana z zawieszeniem - 405
- zmiana ze wznowieniem – 324.

Przedmiotem działalności nowych przedsiębiorców były najczęściej:

- roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych,
- wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych,
- konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli,
- sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet,
- działalność związana z oprogramowaniem,
- fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne,
- restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne.

Przedmiotem działalności najczęściej wykreślanej były:

- transport drogowy towarów,
- roboty budowlane,
- fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne,
- sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów prowadzona na straganach i targowiskach.

2. Rynek pracy

W 2019 roku w mieście Skierniewice sektor prywatny najliczniej reprezentowały osoby fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą (3465). Najwięcej podmiotów należało do Sekcji G: Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, artykułów użytku osobistego i domowego (786), do Sekcji F – Budownictwo (455), do Sekcji M – Działalność profesjonalna naukowa i techniczna (516).

3. Bezrobocie

W 2019 roku z terenu gminy Miasto Skierniewice jako bezrobotne zarejestrowanych było 936 osób, z czego 569 stanowiły kobiety. Ogólna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu do roku ubiegłego zmniejszyła się o 46 osób. Stopa bezrobocia w mieście Skierniewice wynosiła 5,1 procent (w Polsce – 5,2 proc.).

Z osób bezrobotnych większą grupę stanowiły kobiety (569). Bez pracy częściej pozostają osoby w wieku 25-34 lata (266) oraz 35-44 (237), jak również 45-54 (170 osób). Najtrudniej pracę znaleźć osobom z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (234 osób bez pracy), ale też z policealnym i średnim zawodowym (205).

Aż 255 bezrobotnych pozostaje bez pracy dłużej niż 24 miesiące. Są to głównie bezrobotni korzystający z opieki społecznej, samotnie wychowujący dzieci.

W 2019 roku Powiatowy Urząd Pracy w Skierniewicach najczęściej dysponował ofertami pracy dla: sprzedawców, magazynierów, pracowników gospodarczych, pracowników budowlanych.

W 2019 roku PUP Skierniewice dysponował kwotą 4 441 200 zł na programy związane z aktywizacją bezrobotnych. Z tych pieniędzy finansowano prace interwencyjne, roboty publiczne, szkolenia, staże, jednorazowe wsparcie na podjęcie działalności gospodarczej, refundację wyposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy, bony zasiedleniowe, refundacja opieki nad dzieckiem.

4. Targowisko

W 2019 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice funkcjonowało jedno targowisko miejskie zarządzane przez gminę. Opiekę nad targowiskiem sprawowała spółka miejska Zakład Utrzymania

Miasta w Skierniewicach. Targowisko zlokalizowane było na: placu Dąbrowskiego, placu św. Floriana, placu przy ulicach Słonecznej, Strykowskiej i Wojska Polskiego oraz w ulicach Strykowskiej, Słonecznej, Floriana i Okrzei. Targowisko miejskie czynne było codziennie w godzinach 6-16, a w okresie od 1 listopada do 31 grudnia i od 1 stycznia do 31 marca w godz. 6-15. Największą popularnością wśród kupców cieszyły się czwartki i soboty, które w Skierniewicach uznane są zwyczajowo jako dni targowe. W 2019 roku z tytułu opłat targowych i rezerwacyjnych do budżetu miasta wpłynęło 665 844,00 zł brutto.

XIII. EDUKACJA I WYCHOWANIE

1. Opieka nad dzieckiem do lat 3

W 2019 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice funkcjonował Żłobek Miejski z Oddziałami Integracyjnymi Iskierka, który mieści się przy ulicy Rawskiej 58 i posiada dwie filie: przy ulicy Pomologicznej 6 oraz Wańkowicza 10. Żłobek prowadzi wspólną obsługę administracyjną, księgową i merytoryczną. W 2019 roku dostępnych było 390 miejsc, z których skorzystało 370 dzieci. Obecnie dysponujemy kilkoma miejscami w grupach dzieci najstarszych – rocznik 2017. W żłobku łącznie jest 89 etatów, w tym: 57 – dla opiekunów, 3 – dla pracowników medycznych, 19 – dla obsługi (woźne, kucharze, pomoce kuchenne) oraz 10 – dla administracji (dyrektor, zastępca, księgowość, kadry, zaopatrzenie). Podstawowym celem żłobka jest sprawowanie opieki nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko kończy 3 rok życia lub w przypadku, gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym - 4 rok życia. Do zadań żłobka należy w szczególności pomoc w opiece nad dzieckiem, zaspokajanie jego podstawowych potrzeb rozwojowych, współdziałanie z jego rodziną oraz prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych. Koszt utrzymania jednego dziecka wynosi około 1 226 zł miesięcznie, z czego rodzic ponosi koszt opłaty stałej 210,00 zł plus żywienie 5,00 dziennie. Od 01.01.2020r. opłata stała wzrosła do 260,00 zł (zgodnie z zapisem uchwały RM Skierniewice).

2. Przedszkola

W 2019 r. na terenie Gminy Miasto Skierniewice funkcjonowało 9 przedszkoli, w tym 1 przedszkole z oddziałami integracyjnymi i 1 przedszkole specjalne.

Wykaz przedszkoli i szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi prowadzonych przez Miasto Skierniewice:

- Przedszkole Nr 1, ul. Batorego 61/63, ul. Pomologiczna 6, 96-100 Skierniewice,
- Przedszkole Nr 2, ul. Szarych Szeregów 6, 96-100 Skierniewice,
- Przedszkole Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi, ul. Kopernika 15, 96-100 Skierniewice,

- Przedszkole Nr 4, ul. Iwaszkiewicza 1, 96-100 Skierniewice,
- Przedszkole Nr 5, ul. Czysta 38, ul. Domarasiewicza 2, 96-100 Skierniewice,
- Przedszkole Nr 8 „Zielony Zakątek”, ul. Rybickiego 2, 96-100 Skierniewice,
- Przedszkole Nr 10, ul. Szkolna 1, 96-100 Skierniewice,
- Przedszkole Nr 13, ul. Szarych Szeregów 6, 96-100 Skierniewice,
- Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka, Oddziały Przedszkola Specjalnego w Specjalnej Szkole Podstawowej, ul. Nowobielańska 100, 96-100 Skierniewice.

Do przedszkoli funkcjonujących na terenie Miasta Skierniewice uczęszczało 1.480 dzieci:

- Przedszkole Nr 1 – 213 dzieci,
- Przedszkole Nr 2 – 168 dzieci,
- Przedszkole Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi – 249 dzieci,
- Przedszkole Nr 4 – 148 dzieci,
- Przedszkole Nr 5 – 181 dzieci,
- Przedszkole Nr 8 „Zielony Zakątek” – 225 dzieci,
- Przedszkole Nr 10 – 172 dzieci,
- Przedszkole Nr 13 - 110,
- Oddziały Przedszkola Specjalnego w Specjalnej Szkole Podstawowej – 14 dzieci.

W 2019 roku na prowadzenie publicznych przedszkoli Miasto Skierniewice wydało 18 912 191,29 zł. Ponadto na terenie Gminy Miasto Skierniewice funkcjonowało 35 oddziałów w 8 przedszkolach niepublicznych, do których uczęszczało 670 dzieci oraz 1 oddział przedszkolny w 1 niepublicznej szkole podstawowej, do którego uczęszczało 16 dzieci. W 2019 roku przekazano dotację podmiotową z budżetu Miasta Skierniewice dla w/w niepublicznych jednostek systemu oświaty w wysokości 5 989 435,80 zł.

3. Szkoły i placówki oświatowe

W 2019 roku na terenie Gminy Miasto Skierniewice funkcjonowało 7 szkół podstawowych, w tym Szkoła Podstawowa Specjalna w Skierniewicach w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Janusza Korczaka w Skierniewicach i Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Marii Grzegorzewskiej w Skierniewicach z oddziałami integracyjnymi, 11 szkół ponadpodstawowych dla młodzieży, w tym 3 licea ogólnokształcące, 4 technika, 3 szkoły branżowe I stopnia i szkoła specjalna przysposabiająca do pracy, Samorządowa Szkoła Muzyczna II Stopnia (szkoła artystyczna), Bursa Koedukacyjna i Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna. W Gminie Miasto Skierniewice funkcjonowały również Szkoła Policealna, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych i Centrum Kształcenia Zawodowego.

Wykaz szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto Skierniewice:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Henryka Sienkiewicza, ul. Sienkiewicza 14, 96-100 Skierniewice,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Tadeusza Kościuszki, ul. 1 Maja 15 i ul. Kilińskiego 9, 96-100 Skierniewice,
- Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Marii Curie – Skłodowskiej, ul. Jasna 30 i ul. Szarych Szeregów 6, 96100 Skierniewice,
- Zespół Sportowych Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II, ul. M. Konopnickiej 5, 96-100 Skierniewice,
- Szkoła Podstawowa Nr 7 im Kornela Makuszyńskiego, ul. Św. M. Kolbego 30, 96-100 Skierniewice,
- Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Marii Grzegorzewskiej, ul. Tetmajera 7, 96100 Skierniewice,
- Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa, ul. Sienkiewicza 10, 96-100 Skierniewice,
- Zespół Szkół Zawodowych Nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, ul. Pomologiczna 6, 96-100 Skierniewice,
- Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 im. chor. Józefa Paczkowskiego, ul. Pomologiczna 15, 96-100 Skierniewice,

- Zespół Szkół Nr 3, ul. Działkowa 10, 96-100 Skierniewice,
- Zespół Szkół Nr 4, ul. Podkładowa 2, 96-100 Skierniewice,
- Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka, ul. Nowobielańska 100, 96-100 Skierniewice,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, ul. Rybickiego 6, 96-100 Skierniewice,
- Samorządowa Szkoła Muzyczna II Stopnia w Skierniewicach, ul. Prymasowska 6, 96-100 Skierniewice,
- Bursa Koedukacyjna w Skierniewicach, ul. Nowobielańska 100, 96-100 Skierniewice.

W roku szkolnym 2019/2020 w publicznych szkołach uczy się odpowiednio 3988 uczniów i uczennic w 205 oddziałach w szkołach podstawowych, 1362 uczniów i uczennic w 48 oddziałach w liceach ogólnokształcących, 1477 uczniów i uczennic w 67 oddziałach w technikach, 283 uczniów i uczennic w 18 oddziałach w branżowych szkołach I stopnia oraz 15 słuchaczy w 2 oddziałach w szkołach dla dorosłych.

Na dzień 30 września 2019 r. w szkołach publicznych 5 uczniów i uczennic korzystało z nauczania indywidualnego.

Wydatki z budżetu Miasta Skierniewice w przeliczeniu na 1 uczennicę/ucznia, kształtowały się na poziomie 11 957,31 zł. Wydatki Miasta Skierniewice na oświatę wynosiły ogółem 118 030 219,18 zł, z czego 70 042 114 zł (59,34 %) pokryte zostało z subwencji oświatowej, przekazanej z budżetu państwa.

W szkołach odbywała się nauka języka obcego – języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego i rosyjskiego.

Do jednej klasy (oddziału) uczęszczało w 2019 r. średnio 21 osób. Najwięcej w Liceum Ogólnokształcącym im. Bolesława Prusa – 29,95 uczniów i uczennic w klasie, najmniej w Zespole Szkół Zawodowych Nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego – 19,25 uczniów i uczennic w klasie i w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym im. Janusza Korczaka – 3,19 uczniów i uczennic w klasie.

W poszczególnych przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych zatrudniano 1.085 nauczycielek i nauczycieli, w tym 24 nauczycielek/nauczycieli stażystów, 165 nauczycielek/

nauczycieli kontraktowych, 217 nauczycieli mianowanych, 651 nauczycielek/nauczycieli dyplomowanych oraz 28 nauczycielek/nauczycieli bez stopnia awansu zawodowego. Na jedną nauczycielkę/jednego nauczyciela przypada średnio 6,57 uczennic i uczniów.

Wyniki szkół prowadzonych przez Miasto Skierniewice z egzaminu po szkole podstawowej w 2019 r.

gmina	nazwa	przedmiot	W szkole	Gminie	Powiecie	Województwie	Kraju	
			Liczba zdających	Wyniki egzaminów w % punktów				
województwo łódzkie								
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 5 IM. JANA PAWŁA II W SKIERNIEWICACH	Język angielski	118	67	63	63	58	59
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 5 IM. JANA PAWŁA II W SKIERNIEWICACH	Język rosyjski	1	92	38	38	53	48
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 5 IM. JANA PAWŁA II W SKIERNIEWICACH	Matematyka	118	49	47	47	45	45
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 5 IM. JANA PAWŁA II W SKIERNIEWICACH	Język polski	118	72	66	66	63	63
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 9 IM. MARIII GRZEGORZEWSKIEJ W SKIERNIEWICACH	Język angielski	58	66	63	63	58	59
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 9 IM. MARIII GRZEGORZEWSKIEJ W SKIERNIEWICACH	Matematyka	58	56	47	47	45	45
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 9 IM. MARIII GRZEGORZEWSKIEJ W SKIERNIEWICACH	Język polski	58	77	66	66	63	63
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 7 IM. KORNELA MAKUSZYŃSKIEGO W SKIERNIEWICACH	Język angielski	19	66	63	63	58	59
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 7 IM. KORNELA MAKUSZYŃSKIEGO W SKIERNIEWICACH	Jezyk niemiecki	1	90	69	69	47	42

m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 7 IM. KORNELA MAKUSZYŃSKIEGO W SKIERNIEWICACH	Matematyka	20	56	47	47	45	45
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 7 IM. KORNELA MAKUSZYŃSKIEGO W SKIERNIEWICACH	Język polski	20	70	66	66	63	63
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2 IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI W SKIERNIEWICACH	Język angielski	99	53	63	63	58	59
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2 IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI W SKIERNIEWICACH	Język rosyjski	9	30	38	38	53	48
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2 IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI W SKIERNIEWICACH	Matematyka	109	37	47	47	45	45
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2 IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI W SKIERNIEWICACH	Język polski	109	53	66	66	63	63
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W SKIERNIEWICACH	Język angielski	12	32	63	63	58	59
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W SKIERNIEWICACH	Język rosyjski	7	48	38	38	53	48
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W SKIERNIEWICACH	Matematyka	18	19	47	47	45	45
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W SKIERNIEWICACH	Język polski	18	42	66	66	63	63
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 4 IM. MARIII SKŁODOWSKIEJ- CURIE W SKIERNIEWICACH	Język angielski	88	64	63	63	58	59
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 4 IM. MARIII SKŁODOWSKIEJ- CURIE W SKIERNIEWICACH	Język niemiecki	1	32	69	69	47	42
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 4 IM. MARIII SKŁODOWSKIEJ- CURIE W SKIERNIEWICACH	Język rosyjski	3	25	38	38	53	48
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 4 IM. MARIII SKŁODOWSKIEJ- CURIE W SKIERNIEWICACH	Matematyka	92	42	47	47	45	45
m. Skierniewice	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 4 IM. MARIII SKŁODOWSKIEJ- CURIE W SKIERNIEWICACH	Język polski	92	65	66	66	63	63

Wyniki szkół prowadzonych przez Miasto Skierniewice z egzaminu gimnazjalnego w 2019 r.

Gmina	Szkoła	Egzamin	W szkole		Gminie	Powiecie	Województwie	Kraju
			Liczba zdających	Wyniki egzaminów w % punktów				
Województwo łódzkie								
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 5 im. Jana Pawła II w Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II	Język angielski PP	95	78	75	75	68	68
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 5 im. Jana Pawła II w Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II	Język angielski PR	95	67	60	60	52	53
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 5 im. Jana Pawła II w Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II	Historia i WOS	95	63	62	62	59	59
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 5 im. Jana Pawła II w Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II	Język polski	95	69	66	66	63	63
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 5 im. Jana Pawła II w Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II	Matematyka	95	53	46	46	43	43
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 5 im. Jana Pawła II w Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II	Przedmioty przyrodnicze	95	51	51	51	50	49
m. Skierniewice	Gimnazjum Nr 4 im. ppłk. Romualda Sulińskiego w Zespole Szkół Nr 4 w Skierniewicach	Język angielski PP	13	70	75	75	68	68

m. Skierniewice	Gimnazjum Nr 4 im. ppłk. Romualda Sulińskiego w Zespole Szkół Nr 4 w Skierniewicach	Język angielski PR	13	50	60	60	52	53
m. Skierniewice	Gimnazjum Nr 4 im. ppłk. Romualda Sulińskiego w Zespole Szkół Nr 4 w Skierniewicach	Język niemiecki PP	3	47	51	51	48	51
m. Skierniewice	Gimnazjum Nr 4 im. ppłk. Romualda Sulińskiego w Zespole Szkół Nr 4 w Skierniewicach	Historia i WOS	16	59	62	62	59	59
m. Skierniewice	Gimnazjum Nr 4 im. ppłk. Romualda Sulińskiego w Zespole Szkół Nr 4 w Skierniewicach	Język polski	16	55	66	66	63	63
m. Skierniewice	Gimnazjum Nr 4 im. ppłk. Romualda Sulińskiego w Zespole Szkół Nr 4 w Skierniewicach	Matematyka	16	38	46	46	43	43
m. Skierniewice	Gimnazjum Nr 4 im. ppłk. Romualda Sulińskiego w Zespole Szkół Nr 4 w Skierniewicach	Przedmioty przyrodnicze	16	44	51	51	50	49
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 2	Język angielski PP	85	62	75	75	68	68
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 2	Język angielski PR	85	43	60	60	52	53
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 2	Język niemiecki PP	12	54	51	51	48	51
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 2	Język rosyjski PP	15	49	51	51	65	59
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 2	Historia i WOS	114	56	62	62	59	59
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 2	Język polski	115	58	66	66	63	63
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 2	Matematyka	114	32	46	46	43	43
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 2	Przedmioty przyrodnicze	114	44	51	51	50	49
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Język angielski PP	88	71	75	75	68	68

m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Język angielski PR	88	54	60	60	52	53
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Język niemiecki PP	8	45	51	51	48	51
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Język rosyjski PP	3	66	51	51	65	59
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Historia i WOS	99	58	62	62	59	59
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Język polski	99	62	66	66	63	63
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Matematyka	99	41	46	46	43	43
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Przedmioty przyrodnicze	99	50	51	51	50	49
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 9	Język angielski PP	46	77	75	75	68	68
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 9	Język angielski PR	46	62	60	60	52	53
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 9	Język niemiecki PP	1	58	51	51	48	51
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 9	Historia i WOS	47	67	62	62	59	59
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 9	Język polski	47	73	66	66	63	63
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 9	Matematyka	47	51	46	46	43	43
m. Skierniewice	Szkoła Podstawowa nr 9	Przedmioty przyrodnicze	47	58	51	51	50	49
m. Skierniewice	Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa	Język angielski PP	47	87	75	75	68	68
m. Skierniewice	Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa	Język angielski PR	47	78	60	60	52	53
m. Skierniewice	Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa	Historia i WOS	47	71	62	62	59	59
m. Skierniewice	Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa	Język polski	47	80	66	66	63	63
m. Skierniewice	Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa	Matematyka	47	60	46	46	43	43

m. Skierniewice	Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa	Przedmioty przyrodnicze	47	59	51	51	50	49
-----------------	---	-------------------------	----	----	----	----	----	----

Zdawalność egzaminów maturalnych w 2019 r. wynosiła:

Szkoła	W szkole		Powi ecie	Woje wódz twie	Kraju
	Liczba zdających	Zdawalność w %			
Liceum Ogólnokształcące im. Wisławy Szymborskiej w Zespole Szkół Nr 3 w Skierniewicach	128	84,4	77,9	79,8	
Technikum im. Wisławy Szymborskiej w Zespole Szkół Nr 3 w Skierniewicach	78	70,5	77,9	79,8	
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zespole Szkół Zawodowych Nr 1 w Skierniewicach	4	0,0	77,9	79,8	
Technikum w Zespole Szkół Zawodowych Nr 2 im. chor. J. Paczkowskiego	70	60,0	77,9	79,8	
Technikum w Zespole Szkół Zawodowych Nr 1 w Skierniewicach	50	64,0	77,9	79,8	
Liceum Ogólnokształcące im. ppłk. Romualda Sulińskiego w Zespole Szkół Nr 4 w Skierniewicach	21	28,6	77,9	79,8	
Technikum im. ppłk. Romualda Sulińskiego w Zespole Szkół Nr 4 w Skierniewicach	11	81,8	77,9	79,8	
Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa w Skierniewicach	189	100,0	77,9	79,8	

Na terenie Gminy Miasto Skierniewice w 2019 r. funkcjonowały szkoły niepubliczne: 3 szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży, 2 licea ogólnokształcące dla młodzieży, 2 licea ogólnokształcące dla dorosłych i 8 szkół policealnych. Uczęszczało do nich odpowiednio: 412 uczniów i uczennic do klas I-VIII szkół podstawowych, 237 uczniów i uczennic do klas licealnych w szkołach dla młodzieży, 193 uczniów i uczennic do klas licealnych w szkołach dla dorosłych oraz 386 uczniów i uczennic do szkół policealnych. Ponadto, w Skierniewicach funkcjonują dotowane z budżetu Miasta Skierniewice: niepubliczna poradnia psychologiczno-pedagogiczna oraz ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy. Ponadto w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2019 roku

funkcjonowały 2 oddziały gimnazjalne, w tym 1 w szkole podstawowej i 1 w liceum ogólnokształcącym. Uczęszczało do nich 41 uczniów i uczennic.

W 2019 roku przekazano dotację podmiotową z budżetu Miasta Skierniewice dla w/w niepublicznych jednostek systemu oświaty w wysokości 6 628 405,84 zł.

W 2019 r. Prezydent Miasta Skierniewice udzielił uczniom/uczennicom pomocy materialnej o charakterze socjalnym w postaci stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych.

Stypendium szkolne przyznawane jest uczniom/uczennicom w danym roku szkolnym na podstawie spełniania kryterium niskich dochodów na osobę w rodzinie oraz występowania trudnej sytuacji rodzinnej, którą warunkują w szczególności następujące okoliczności: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. W roku szkolnym 2019/2020 stypendium szkolne przyznano 155 uczniom/uczennicom.

Świadczenie to wypłacane jest w dwóch transzach. W czerwcu 2019 r. wypłacono drugą transzę stypendium za rok szkolny 2018/2019 w łącznej wysokości 37 100,80 zł. W grudniu 2019 r. wypłacono pierwszą transzę stypendium za rok szkolny 2019/2020 w łącznej wysokości 60 908,80 zł.

Pomoc materialną w formie zasiłków szkolnych przyznaje się uczniom/uczennicom, którzy znaleźli się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. W 2019 r. zasiłek szkolny, w formie świadczenia pieniężnego, przyznano 8 uczniom/uczennicom. Łącznie na ten cel wydano kwotę w wysokości 4 000,00 zł.

Od 2009 roku Prezydent Miasta na podstawie Uchwały Nr LI/31/09 Rady Miasta Skierniewice z dnia 7 kwietnia 2009 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Uzdolnionych Uczniów, przyznaje stypendia za wybitne osiągnięcia w nauce lub wybitne osiągnięcia artystyczne. Stypendium przyznawane jest za dany rok szkolny uczniom/uczennicom uczęszczającym do klasy VI, VII lub VIII szkoły podstawowej, do klasy gimnazjalnej, do szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej oraz do szkoły artystycznej II stopnia, będącym mieszkańcami miasta Skierniewice.

W 2019 roku Stypendia Prezydenta Miasta Skierniewice otrzymało 131 uczniów/ uczennic. Wysokość przyznanego stypendium wynosiła od 600,00 zł do 1000,00 zł, w zależności od etapu edukacyjnego. Na wypłatę tych stypendiów Miasto Skierniewice przeznaczyło łącznie kwotę 111 400,00 zł.

W 2019 roku Nagrodę Prezydenta Miasta Skierniewice z okazji Dnia Edukacji Narodowej w ramach specjalnego funduszu nagród dla nauczycieli szkół i placówek prowadzonych przez Miasto Skierniewice nagrody pieniężne otrzymało 51 nauczycieli/nauczycielek zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Skierniewice. Nagroda dla dyrektora wynosiła 3000,00 zł, nagroda dla wyróżniających pracowników pedagogicznych 2000,00 zł. Łączna kwota przyznanych nagród dla 48 pracowników pedagogicznych i 3 dyrektorów w roku 2019 wyniosła 105 000,00 zł.

W 2019 r. Gmina Miasto Skierniewice zapewniała 45 uczniom i uczennicom niepełnosprawnym, których kształcenie odbywa się na podstawie art. 127 ustawy Prawo oświatowe, zwrot kosztów przejazdu ucznia oraz jego opiekuna lub bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, a uczniom i uczennicom z niepełnosprawnością ruchową, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym, także do najbliższej szkoły ponadpodstawowej. W 2019 roku Miasto Skierniewice przeznaczyło na realizację w/w zadania 22 405,76 zł.

4. Placówki interwencyjne

W 2019 roku na terenie Miasta Skierniewice funkcjonowała Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dom, która mieści się przy ulicy Nowobielańskiej 100 w Skierniewicach. W styczniu 2019 roku w placówce przebywało 26 dzieci, z kolei na koniec roku, tj. w grudniu 2019 przebywało 32 wychowanków. Zatrudnionych było 19 pracowników, w tym 19 merytorycznych, 2 pracowników administracji oraz 2 pracowników obsługi. Miesięczny koszt utrzymania wychowanka w 2019 r. wyniósł 3 843,93 zł.

Celem Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej jest działanie na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenie go w rodzinie zastępczej. Jeżeli powrót do rodziny nie będzie możliwy, zadaniem placówki jest przygotowanie wychowanka do samodzielnego życia.

Placówka zapewnia dzieciom całodobową opiekę, wychowanie oraz zaspokaja ich niezbędne potrzeby bytowe i rozwojowe na poziomie obowiązującego standardu.

5. Placówki wsparcia dziennego

Wykaz wszystkich placówek wsparcia dziennego działających na terenie gminy Miasto Skierniewice na dzień 31.12.2019 r.

Wszystkie wymienione poniżej placówki działają zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i wszystkie, współfinansowane były ze środków budżetu Miasta Skierniewice.

Nazwa placówki	Forma placówki (opiekuńcza / specjalistyczna/pracy podwórkowej)	Organ, instytucja prowadząca placówkę	Adres placówki
Świetlica im. Janusza Korczaka w Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących w Skierniewicach	opiekuńcza	Fundacja „Dziecięcy Uśmiech” 96-100 Skierniewice Aleja Niepodległości 4 nr 8 REGON: 750208932 tel. 46/832 59 29, 600 99 30 07 e- mail: dzieciocyusmiech@gmail.com	96-100 Skierniewice, ul. M. Konopnickiej 5

Świetlica profilaktyczno - środowiskowa	specjalistyczna	Polski Komitet Pomocy Społecznej 96-100 Skierniewice Aleja Niepodległości 4 nr 1/2 REGON: 007023760-02057 tel.46/8333827, e-mail: pkps@op.pl	96-100 Skierniewice, Aleja Niepodległości 4 nr 1/2
Środowiskowe Ognisko Wychowawcze	opiekuńcza	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy 96-100 Skierniewice ul. Rybickiego 6 REGON: 100470381	96-100 Skierniewice ul. Rybickiego 6
Świetlica Opiekuńczo – Wychowawcza	opiekuńcza	46/833 35 74, e-mail: tpd.skierniewice@op.pl	96-100 Skierniewice ul. Rybickiego 6
Świetlica Opiekuńczo – Wychowawcza „Akademia Dziecięcej i Młodzieżowej Aktywności” przy SP Nr 1	opiekuńcza		96-100 Skierniewice ul. Sienkiewicza 14

Świelica Opiekuńczo – Wychowawcza „Akademia Dziecięcej i Młodzieżowej Aktywności” przy SP Nr 4	opiekuńcza		96-100 Skierniewice ul. Jasna 30
Świelica Opiekuńczo – Wychowawcza „Akademia Dziecięcej i Młodzieżowej Aktywności” przy SP Nr 4	opiekuńcza		96-100 Skierniewice ul. Szarych Szeregów 6
Świelica Opiekuńczo – Wychowawcza „Akademia Dziecięcej i Młodzieżowej Aktywności” przy SP Nr 7	opiekuńcza		96-100 Skierniewice ul. Św. Maksymiliana Kolbe 30

Świetlica Opiekuńczo – Wychowawcza „Akademia Dziecięcej i Młodzieżowej Aktywności” przy SP Nr 5	opiekuńcza		96-100 Skierniewice, ul. M. Konopnickiej 5
Świetlica Opiekuńczo – Wychowawcza „Akademia Dziecięcej i Młodzieżowej Aktywności” przy SP Nr 9	opiekuńcza		96-100 Skierniewice, ul. Tetmajera 7
„Świetlica integracyjna dla dzieci pochodzenia romskiego” przy SP Nr 1	opiekuńcza		96-100 Skierniewice ul. Sienkiewicza 14

XIV. POMOC RODZINOM I MIESZKAŃCOM

1. Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie – dane ogólne

Organizatorem, koordynatorem i wykonawcą zadań z zakresu pomocy społecznej, określonych przepisami prawa jako zadania własne gminy, zadania zlecone gminie, zadania powiatu oraz zadania z zakresu administracji rządowej był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach - jednostka organizacyjna Miasta Skierniewice.

Główne formy działalności MOPR to:

1. Środowiskowa pomoc społeczna
2. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych
3. Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wydawanie legitymacji osób niepełnosprawnych oraz karty parkingowej
4. Pomoc skierowana do dzieci pozbawionych właściwej opieki rodziców
5. Świadczenia rodzinne i dodatki dla opiekunów
6. Świadczenie – „Dobry start”
7. Świadczenie "Za życiem"
8. Fundusz alimentacyjny

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Skierniewicach na dzień 31 grudnia 2019 roku zatrudnionych było 77 pracowników, w tym: 1 dyrektor, 19 pracowników socjalnych, 19 opiekunek domowych, 2 pracowników PFRON, 4 pracowników MZOON, 11 pracowników świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, 11 pracowników administracji, 1 psycholog, 1 pracownik gospodarczy (kierowca), 1 pracownik BHP, 3 pracowników w DDP „Niedziela”. W ciągu 2019 roku pomocą zostało objętych 1 637 mieszkańców pochodzących z 833 rodzin. Dzisiejsza sytuacja na rynku pracy, a także wciąż zmieniające się potrzeby społeczne oraz akty ustawodawcze, stawiają pracowników pomocy społecznej przed koniecznością ciągłego doształcania, doskonalenia zawodowego, nabywania nowych kompetencji i umiejętności w pracy z klientem. Ważne jest, by być „na czasie”, nie zostawać w tyle, a przede wszystkim, by umieć dostosować oferowaną pomoc do aktualnych problemów beneficjentów.

W 2019 roku z różnorodnych form dokształcania zawodowego skorzystało 29 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Skierniewicach.

2. Działalność na rzecz rodzin

2.1 Pomoc finansowa i materialna

W 2019 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach obejmował wsparciem osoby i rodziny, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie były w stanie przezwyciężyć występujących problemów bez wsparcia zewnętrznego. Podobnie jak w latach ubiegłych, najczęściej występującym problemem, z którym borykały się rodziny zamieszkujące w Skierniewicach, było ubóstwo i bezrobocie. Bezrobocie stanowiło jedną z najczęstszych i istotnych dysfunkcji powodujących konieczność objęcia rodzin pomocą. Osoby i rodziny, którym udzielono w ramach zadań własnych bez względu na rodzaj i formę:

- liczba rodzin – 833

- liczba osób w rodzinach – 1 637

Pomoc udzielona w formie pracy socjalnej

- liczba rodzin – 830

- liczba osób w rodzinach – 1 628

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne

- liczba rodzin- 739

- liczba osób w rodzinach – 1 352

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne

- liczba rodzin – 388

- liczba osób w rodzinach – 743

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia w formie posiłku dla dzieci

- liczba rodzin – 110

-liczba dzieci, które korzystały z posiłku – 186

POWODY UDZIELANIA POMOCY I WSPARCIA

	Ilość rodzin	Ilość osób w tych rodzinach
Ubóstwo	528	947
Bezrobocie	420	1073
Niepełnosprawność	281	478
Długotrwała lub ciężka choroba	358	561
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	237 w tym:	667
	rodziny niepełne	286
	100 rodziny wielodzietne	105
	17	
Alkoholizm	139	221
Narkomania	11	14
Potrzeba ochrony macierzyństwa	35	178
W tym – wielodzietność	26	148
Bezdomność	25	25
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	25	38
Sieroctwo	0	0
Przemoc w rodzinie	82	210
Sytuacja kryzysowa	21	87

Wsparciem dla rodzin funkcjonujących poprawnie jak i mających trudności w pełnieniu Swych funkcji są też inne rodzaje świadczeń i pomocy, w tym udzielane w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych, wprowadzonego w 2016 r. świadczenia wychowawczego – Rodzina 500+, ustawy o

wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, a także świadczenia rodzicielskiego. Świadczeniem wychowawczym w 2019 r. objęto 5 593 rodzin, w których było 8 677 dzieci. Liczba wypłaconych świadczeń wyniosła 75 677 na kwotę 37 663 829,10 zł.

Liczba rodzin i osób, które skorzystały z innych świadczeń, liczba świadczeń oraz kwoty zrealizowanych świadczeń w 2019 r.:

- a) z zasiłków rodzinnych skorzystało 1 528 osób, na kwotę 2 143 234,00 zł,
- b) z dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego skorzystało 60 osób, na kwotę 204 504,00 zł,
- c) z dodatku z tytułu urodzenia dziecka skorzystało 81 osób, na kwotę 81 000,00zł,
- d) z dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka skorzystały 87 osoby, na kwotę 166 625,00 zł,
- e) z dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego skorzystały 148 osoby, na kwotę 143 160,00 zł,
- f) z dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego skorzystało 1 062 osób, na kwotę 106 800,00 zł,
- g) z dodatku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej skorzystało 279 osób, na kwotę 283 100,00zł,
- h) z dodatku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania skorzystało 8 osób, na kwotę 7 668,00 zł,
- i) z zasiłku pielęgnacyjnego skorzystało 971 osób, na kwotę 2 208 973,00 zł,
- j) ze świadczeń pielęgnacyjnych skorzystało 140 osób, na kwotę 2 815 024,00 zł,
- h) ze specjalnego zasiłku opiekuńczego skorzystało 24 osób, na kwotę 170 179,00 zł,
- l) z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka skorzystało 269 osób, na kwotę 269 000,00 zł,
- ł) z zasiłku dla opiekuna skorzystało 7 osób, na kwotę 49 600,00 zł,
- m) składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby:
 - pobierające świadczenia pielęgnacyjne;
 - pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy;
 - pobierające zasiłek dla opiekunaSkorzystały 143 osoby, na kwotę 579 016,29 zł,
- n) ze świadczeń rodzicielskich skorzystały 139 osoby, na kwotę 908 221,00 zł,
- o) z jednorazowego świadczenia „Za życiem” skorzystało 6 osób, na kwotę 24 000,00 zł
- p) ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego skorzystało 390 osób, na kwotę 1 738 100,34 zł

2.2 Asystent rodziny

Efektywną, dodatkową formą pomocy dla rodzin przeżywających trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, udzielaną na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest objęcie rodzin pomocą asystenta rodziny. W 2019 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Skierniewicach z rodzinami mającymi szczególne trudności w wypełnianiu ról społecznych, prawidłowym funkcjonowaniu i pokonywaniu trudności życiowych pracowało 4 asystentów rodziny. Koszty ich zatrudnienia w 2019 r wyniosły 118 230,00 zł w tym udział środków własnych gminy wyniósł 69 163,00 zł oraz środki pochodzące z dotacji w ramach resortowego programu „Asystent i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2019 r.” wyniosły 49 067,00 zł.

Rodziny, które wymagają wsparcia tą formą pomocy typowane są przez pracowników socjalnych lub są zobowiązane do pracy z asystentem rodziny przez sąd.

Swoimi usługami asystenci rodziny w 2019 r. obejmowali 47 rodzin, w tym 1 rodzina do pracy z asystentem rodziny były zobowiązane przez sąd. 6 rodzin z pomocy asystenta rodziny korzystało do 3 miesięcy, a do 12 miesięcy korzystało 11 rodzin. Przeciętny czas pracy asystentów rodziny z rodziną wyniósł 33 miesięcy. W 2019 r. asystenci rodziny zakończyli pracę z 6 rodzinami. W rodzinach, z którymi współpracowali asystenci rodziny znajdowały się 120 dzieci.

2.3 Piecza zastępcza i rodziny zastępcze

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu, wykonująca zadania systemu pieczy zastępczej – art. 2 ust. 3 i art.76 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn.zm). W oparciu o zapisy ww. ustawy oraz na podstawie Zarządzenia Prezydenta Miasta Skierniewice na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Mieście Skierniewice został wyznaczony Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej na bieżąco podejmuje działania zmierzające do osiągnięcia wszystkich wymaganych standardów w obrębie systemu pieczy zastępczej. Piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. W okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. funkcjonowały ogółem na terenie miasta Skierniewice 54 rodziny zastępcze ustanowione przez Sąd Rodzinny i Opiekuńczy, sprawujące opiekę nad 87 dziećmi. Wśród nich 33 rodzin spokrewnionych z dzieckiem (dziadkowie bądź rodzeństwo dziecka), w których przebywało

41 dzieci, 21 rodziny niezawodowe w których przebywało 26 dzieci. Poza rodzinami zastępczymi spokrewnionymi i niezawodowymi w mieście Skierniewice funkcjonowały także dwa rodzinne domy dziecka, w których przebywało łącznie 10 dzieci.

Rodziny zastępcze – udzielona pomoc finansowa w 2019 r. z podziałem na środki gminy i powiatu:

L.P	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń		
					Środki Gminy	Środki Powiatu	Łącznie
I	Pomoc pieniężna na bieżące utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej	53	79	618	150 216,08	530 881,52	681 097,60
II	Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	9	9	81	3 798,00	12 617,00	16 415,00
III	Pomoc pieniężna na pokrycie wydatków w związku z przyjęciem dziecka	2	3	3	150	1 350,00	1 500,00
IV	Świadczenie pieniężne na utrzymanie lokalu mieszkalnego	2	11	6	6 439,62	26 747,29	33 186,91
V	Świadczenie pieniężne na pokrycie kosztów związanych z remontem	0	0	0	0	0	0
VI	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka	2	3	3	300	1 200,00	1 500,00
VII	Pomoc dla osoby usamodzielnionej na kontynuowanie nauk	16	16	142	0	76 456,65	76 456,65
VIII	Pomoc dla osoby usamodzielnionej na usamodzielnienie	8	8	12	0	46 367,00	46 367,00

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej wypłaca świadczenie „Dobry Start” rodzinom zastępczym oraz Dyrektorowi na rzecz wychowanków Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Dom” w Skierniewicach. Łącznie świadczenie takie wypłacono na rzecz 77 dzieci na łączną kwotę 23 100,00 zł.

Na pokrycie kosztów utrzymania dzieci z terenu Skierniewic umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie innych powiatów na podstawie 29 porozumień zawartych z innymi powiatami Miasto Skierniewice wydatkowało w omawianym okresie kwotę 317 088,32 zł

ze środków powiatu i kwotę 118 016,29 zł ze środków gminy. Nadzór nad funkcjonującymi w Skierniewicach rodzinami zastępczymi sprawowany jest bezpośrednio przez pracowników utworzonego w MOPR Zespołu do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Nadzór ten polega przede wszystkim na wizytowaniu rodzin zastępczych i dokonywaniu okresowej oceny sytuacji przebywających w nich dzieci, a także dokonywaniu oceny rodziny zastępczej. Funkcjonujące na terenie Miasta Skierniewice rodziny zastępcze mogą na bieżąco korzystać z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego zatrudnionego w ośrodku psychologa i prawnika.

2.4 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, a zwłaszcza prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Przy rozpoznaniu przemocy, rejestracji przebiegu zdarzenia i jego skutków oraz wszczęcia postępowania przygotowawczego wobec sprawcy przemocy służy procedura „Niebieskiej Karty”. Większość spraw z art. 207 kk (znęcanie się nad rodziną) nie trafia do wymiaru Sądu lub jest umarzana z powodu braku dowodów. Każde udokumentowane zdarzenie, nawet jeśli nie pociąga za sobą drastycznych skutków, jest dowodem na ciągłość i powtarzalność przemocy i może zostać wykorzystane jako dowód procesowy. Zarządzeniem Nr 61.2011 z dnia 13 czerwca 2011 r. Prezydenta Miasta Skierniewice w związku z uchwałą Nr IX/45/11 Rady Miasta Skierniewice z dnia 25 marca 2011 r. zmienioną uchwałą Nr X/57/11 Rady Miasta Skierniewice z dnia 29 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2020 poz. 218) w mieście Skierniewice powołany został Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Koordynowanie i monitorowanie prac Zespołu zostało powierzone Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Skierniewicach. Zespół składa się z 15 osób i są to przedstawiciele różnych instytucji z miasta Skierniewice:

- Policji;
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie;
- Sądu Rejonowego;
- Wydziału Edukacji Urzędu Miasta;
- Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego;
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

- Prokuratury Rejonowej;
- Poradni Leczenia Uzależnień.

Rodziny, w których funkcjonuje procedura „Niebieskiej Karty” (w 2019 r. założono 88 „Niebieskich Kart”) są systematycznie monitorowane przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Skierniewicach i dzielnicowych Komendy Miejskiej Policji w Skierniewicach. Wizyty w tych środowiskach mają na celu sprawdzanie bezpieczeństwa osób pokrzywdzonych oraz monitorowanie ich potrzeb.

2.5 Ośrodek Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wraz z hostelem

Ośrodek Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie czynny poniedziałek, środa, czwartek: 08.00 -13.00 i 17.00 – 20.00; wtorek, piątek 08.00 – 16.00. Od godziny 16.30 dyżury specjalistów.

W strukturach ośrodka funkcjonuje jedyny na terenie Skierniewic i powiatu ziemskiego całodobowy Hostel dla ofiar przemocy wewnątrzrodzinnej. Oferta ośrodka skierowana jest przede wszystkim do ofiar przemocy, w tym osób współ uzależnionych. Prowadzone są również rozmowy wstępne ze sprawcami przemocy domowej.

W ośrodku pracownik pierwszego kontaktu przyjmuje i prowadzi rozmowy wstępno-diagnostyczne z klientami, monitoruje sprawy związane z faktem zgłoszenia przemocy, udziela bieżącego wsparcia i pomocy. Osoby korzystające z oferty ośrodka kierowane są w zależności od potrzeb na:

- grupę wsparcia dla ofiar przemocy domowej
- konsultacje prawne
- indywidualną pracę z psychologiem
- konsultacje z policjantem - resocjalizatorem
- mediacje rodzinne
- do Hostelu, który zapewnia schronienie w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia.

W Hostelu jednorazowo może uzyskać schronienie do 16 osób (kobiet i kobiet z dziećmi).

Hostel wyposażony jest w kuchnię z pełnym zapleczem sprzętu AGD, łazienkę z ubikacją, 3 sypialnie umeblowane dla potrzeb matek z dziećmi.

Specjaliści ośrodka zapewniają długofalową i kompleksową pomoc w wychodzeniu z przemocy i rozwiązywaniu problemów życiowych. Pilotują i monitorują sprawy klientów znajdujących się pod opieką ośrodka.

W 2019 r. z oferty ośrodka skorzystało:

- prowadzenie rozmów wstępno-diagnostycznych z ofiarami przemocy domowej oraz wstępnych ze sprawcami przemocy – 74 kobiety,
- prowadzenie przez pedagoga grupy wsparciowo-edukacyjnej dla ofiar przemocy domowej i współ uzależnionych – 226 kobiet,
- konsultacje prawne dla ofiar przemocy domowej - 71 osób,
- indywidualna praca psychologiczna z ofiarami przemocy domowej - 137 osób,
- w „Hostelu” przebywało 7 osób przez 461 osobo/doby.

2.6 Działalność na rzecz rodzin wielodzietnych – 500 +, SKR Plus

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach w 2019 roku świadczeniem wychowawczym wynikającym z realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci „Rodzina 500+” objął: 5 593 rodzin, w których było: 8 677 dzieci. Liczba wypłaconych świadczeń wyniosła 75 677, na kwotę 37 663 829,10 zł.

Ponadto w 2019 roku na terenie Miasta Skierniewice obowiązywały 2 943 karty Skierniewicka Rodzina Plus wydanych w ramach programu wspierania rodzin wielodzietnych. Pomocą w ramach programu objętych było 835 rodzin. Karta ta upoważnia do:

- 50% zniżki na bilety do Kinoteatru „Polonez” i na spektakle teatralne dla dzieci i młodzieży organizowane przez Centrum Kultury i Sztuki w budynku przy ul. Reymonta 33,
- 50% zniżki od opłat na wybrane zajęcia dla dzieci i młodzieży organizowanych przez Centrum Kultury i Sztuki,
- 50% ulgi na bilety wstępu na basen funkcjonujący w ramach Pływalni Miejskiej Nawa Sp. z o.o. ,
- 50% ulgi na bilety autobusowe MZK w Skierniewicach.

Do uczestnictwa w Programie, zostali zaproszeni również skierniewiccy przedsiębiorcy. Na koniec 2018 roku trzydziestu jeden z nich wsparło Program Skierniewicka Rodzina PLUS i złożyło ofertę współpracy.

W 2019 roku na utrzymanie programu z budżetu gminy przeznaczono 198 730.36 zł.

2.7 Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny

Do końca 2019 roku w gminie Miasto Skierniewice 974 rodziny posiadały ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny.

W 2019 r. zostało przyjętych:

- 352 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny
- 61 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożonych po raz pierwszy przez rodzinę Wielodzietną
- 3 wniosków o uzupełnienie rodziny
- 288 wniosków dla rodzin składających się wyłącznie z rodziców

W 2019 wydano 833 Kart Dużej Rodziny w formie tradycyjnej. Wydano także 326 kart w formie elektronicznej.

3. Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych

3.1 Działalność współfinansowana z PFRON

Środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przypadające wg algorytmu dla Miasta Skierniewice na realizację zadań ustawowych z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2019 poz. 1172 z późn. zm.) wyniosły w 2019 roku 1 313 367,00 zł (środki w całości przeznaczone na rehabilitację społeczną, w tym na:

- turnusy rehabilitacyjne - w 2019 r. z dofinansowania skorzystały 135 osoby na łączną kwotę 142 132,00 zł. Dofinansowanie objęło 58 osób dorosłych i ich 15 opiekunów oraz 32 dzieci i ich 30 opiekunów.
- likwidację barier - w 2019 r. na likwidację barier wydatkowano łącznie 58 158,00 zł. W ramach likwidacji barier architektonicznych z dofinansowania skorzystało 7 osób na kwotę 27 125,00 zł, na bariery w komunikowaniu 5 osób na kwotę 5 615,93 zł oraz na bariery techniczne 15 osób na kwotę 25 417,17 zł.
- dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny - w 2019 r. roku o dofinansowanie ubiegało się 869 osób. Pozytywnie rozpatrzono 830 wniosków. Z dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze skorzystało 828 osób na kwotę 359 322,91 zł, natomiast w ramach dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego zostało zrealizowanych 2 umowy na kwotę 978,99 zł.

3.2. Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”

W 2019 roku realizowane były następujące formy wsparcia:

- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości),
- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką Wnioskodawcy, przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką (dziennego opiekuna, niani lub w ramach klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego),
- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów edukacji,
- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.

W 2019 r. w ramach programu udzielono wsparcia 40 osobom na łączną kwotę 156 069,00 zł. W Module I z dofinansowania skorzystało 14 osób na kwotę 88 158,00 zł, zaś w Module II 26 osób na kwotę 67 911,00 zł.

3.3 Warsztaty terapii zajęciowej

Na terenie miasta Skierniewice przy Stowarzyszeniu Osób Niepełnosprawnych „Sprawni Inaczej” działa Warsztat Terapii Zajęciowej. WTZ mieści się w budynku rehabilitacji zawodowej i

społecznej (przy ul. Nowobielańskiej 92B). Jest placówką pobytu dziennego, czynną od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 – 15.30. Uczestnicy Warsztatu to osoby dorosłe o ograniczonej sprawności intelektualnej, z zaburzeniami psychicznymi lub schorzeniami neurologicznymi.

Na działalność WTZ przekazano w 2019 r. kwotę 804 180 zł, w tym dofinansowanie ze środków PFRON 723 753 zł.

W placówce poza terapią zajęciową prowadzone są oddziaływania psychologiczne, terapia logopedyczna oraz rehabilitacja ruchowa. Odbywają się także zajęcia dziennikarskie i teatralne. Z zajęć terapeutyczno-rehabilitacyjnych w WTZ korzysta obecnie 40 uczestników. Terapia zajęciowa, odbywa się w grupach pięcioosobowych w 8 pracowniach: - komputerowej, szkole życia z elementami plastyki, rękodzielniczej, technicznej, gospodarstwa domowego, plastycznej, przygotowania zawodowego, umiejętności społecznych. Każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji i terapii, który jest tworzony i weryfikowany przez Radę Programową na podstawie zgromadzonej dokumentacji, obserwacji działań i zachowań w Warsztacie oraz szczegółowej punktowej oceny. Program jest realizowany w poszczególnych pracowniach z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczestników.

W ramach działań WTZ stara się być obecny w przestrzeni publicznej – wystawia swoje wyroby artystyczne na Świącie Kwiatów Owoców i Warzyw oraz podczas Kiermaszy Świątecznych. Członkowie grupy teatralnej „Kraina Czarów” pracują pod kierunkiem instruktora teatralnego i pedagoga teatru. W minionym roku w 40-godzinnych zajęciach warsztatowych brało udział 13 osób niepełnosprawnych oraz 3 terapeutów. Podczas zajęć warsztatowych pracowano nad spektaklem „Oddech na plecach”. Grupa dziennikarska wydaje kwartalnik „Nasz Warsztat”. Na łamach kwartalnika ukazują się artykuły poświęcone problematyce osób niepełnosprawnych, przedstawiające rzeczywistość widzianą oczami osoby niepełnosprawnej. W Warsztacie zatrudnionych jest 15 osób na 12 etatach. Działalność placówki jest finansowana w 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz 10% to środki samorządu terytorialnego.

Na działalność WTZ przekazano w 2019 r. kwotę 804 267,00 zł, w tym dofinansowanie ze środków PFRON 723 840,00 zł.

3.4. Działalność Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych dotyczące orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, realizowane są przez działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie – Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Skierniewicach od 2012 r. swoim działaniem obejmuje Miasto Skierniewice i powiat skierniewicki.

Są to zadania z zakresu administracji rządowej i obejmują wydawanie orzeczeń o:

I. niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia;

II. stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia i ubiegają się o orzeczenie dla celów poza rentowych tj:

- odpowiedniego zatrudnienia uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby;
- szkolenia, w tym specjalistycznego;
- zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej;
- uczestnictwa w terapii zajęciowej;
- konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie danej osoby;
- korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki;
- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji;
- konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust.1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym;
- uzyskania dodatkowej powierzchni mieszkaniowej.

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Skierniewicach w 2019 r. wydał 1315 orzeczeń dla dorosłych i dzieci do 16 roku życia (1314 dorosłych i 192 dzieci).

Liczba wydanych legitymacji w 2019 r.: 703

Liczba wydanych kart parkingowych 2018 r. : 308

3.5 Skierniewicka Karta Osoby Niepełnosprawnej

W 2019 roku na terenie gminy Miasta Skierniewice obowiązywało 1 167 kart wydanych w związku z realizacją programu na rzecz osób niepełnosprawnych Tacy Sami. Karta ta przysługuje osobom posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności i upoważnia do:

- 50% ulgi od obowiązującej ceny biletu na ofertę filmową kinoteatru „Polonez” funkcjonującego w ramach Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach;
- 50% ulgi do zajęć organizowanych przez Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach i odbywających się na terenie Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach;
- 50% ulgi do zakupu biletu wstępu do hal sportowych należących do Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skierniewicach.

W 2019 roku na utrzymanie programu z budżetu gminy przeznaczono 82 135, 25 zł.

4. Działalność na rzecz seniorów, osób niesamodzielných, samotnych

Ważnym problemem jest kwestia opieki nad starszymi, schorowanymi osobami w rodzinie. Szczególnie dotyczy to osób, które mieszkają samotnie lub nie mają żadnej bliskiej rodziny, a wymagają pomocy i opieki. W 2019 r. pomocą w formie usług opiekuńczych objętych było 89 rodzin, w których było 106 osób. Liczba tych rodzin nieznacznie, ale jednak wzrosła, w 2017 r. było 86 rodzin. W 2019 roku MOPR realizował również zadanie dotyczące prowadzenia ośrodka wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowania do niego osób wymagających pomocy.

4.1. Dom Pomocy Społecznej

Dom Pomocy Społecznej w Skierniewicach jest placówką oferującą całodobową opiekę 64 osobom w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorym. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wszystkie miejsca w DPS były zajęte, a listę osób oczekujących na umieszczenie w placówce prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach.

W 2019 roku z opieki w Domu Pomocy Społecznej w Skierniewicach skorzystało 90 osób, w tym 47 osób somatycznie chorych, 43 osoby w podeszłym wieku, 52 osoby spośród wszystkich

mieszkańców poruszało się na wózkach inwalidzkich. Wśród mieszkańców były 52 kobiety i 38 mężczyzn. Z terenu miasta Skierniewice przebywało w DPS 68 mieszkańców, a spoza naszego miasta 22 osoby.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Skierniewicach w 2019 roku wyniósł: 3 983,61 zł. Osoba umieszczona w domu pomocy społecznej ponosi odpłatność za pobyt w DPS w wysokości 70% dochodu, nie więcej niż średni miesięczny koszt utrzymania w domu pomocy społecznej. W przypadku, kiedy odpłatność mieszkańca nie pokrywa pełnego kosztu pobytu, do ponoszenia opłat za pobyt w DPS członka rodziny zobowiązani są: małżonek oraz krewni w linii prostej tj. dzieci i wnuki (zstępni) przed rodzicami i dziadkami (wstępnymi). Całość postępowania w sprawie umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej osoby ubiegającej się o skierowanie do domu prowadzona jest przez właściwy ze względu zamieszkania lub pobytu w dniu jej kierowania Ośrodek Pomocy Społecznej.

Misją Domu Pomocy Społecznej jest zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom chorym oraz starszym, którym nie można udzielić odpowiedniej pomocy w środowisku. Usługi świadczone w sposób profesjonalny i serdeczny, nacechowane empatią i życzliwością mają spowodować, że Dom Pomocy Społecznej stanie się prawdziwym domem.

Dom posiada część mieszkalną, wypoczynkowo-rekreacyjną, ogród z altaną, ścieżkami spacerowymi, pozbawiony barier architektonicznych, przystosowany do potrzeb niepełnosprawnych. Na terenie wokół domu znajduje się parking dla gości - 40 stanowisk.

Do dyspozycji mieszkańców są pokoje mieszkalne, jedno-, dwu-, i trzy-osobowe, przytulnie urządzone. Każdy pokój jest wyposażony w stosowne do stanu zdrowia mieszkańców łóżka, szafki przyłóżkowe, stolik, krzesła, telewizor. Dla zwiększenia komfortu każdy pokój mieszkalny posiada łazienkę i jest wyposażony w system przyzywowo-alarmowy i system alarmowo-przeciwpożarowy. Wszystkie pokoje mieszkańców oraz inne pomieszczenia służące mieszkańcom znajdują się na jednej kondygnacji i są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W Domu znajduje się również Sala Doświadczania Świata, która jest alternatywą dla tradycyjnej terapii. Zasadniczym jej celem jest stymulacja większości zmysłów tj.: wzroku, słuchu, dotyku, węchu, czucia głębokiego na poziomie sensorycznym. Jednocześnie przebywanie w tej Sali zapewnia relaks i odprężenie mieszkańcom poprzez oderwanie się od problemów dnia codziennego. W zależności od potrzeb ta forma terapii pozwala na wyciszenie i uspokojenie się lub motywuje do aktywności.

Dom posiada nowoczesnie wyposażoną kuchnię i przestronną stołówkę. Zapewnia całodzienne wyżywienie z uwzględnieniem diet i dodatkowych posiłków. Mieszkańcy otrzymują 5 posiłków

dziennie i w ciągu całej doby mają do dyspozycji podstawowe produkty spożywcze w kuchence podręcznej. Placówka dysponuje pokojem gościnnym dla rodzin i odwiedzających.

DPS zapewnia swoim pensjonariuszom profesjonalną pomoc oraz opiekę doświadczonego personelu przez dwadzieścia cztery godziny na dobę. Zapewnia pomoc w karmieniu, kąpaniu i ubieraniu. Personel dokłada wszelkich starań, by program zajęć dodatkowych był ciekawy a czas w naszym domu upływał przyjemnie i spokojnie. Opieka nad osobami starszymi wymaga ogromnego poświęcenia, cierpliwości, zaangażowania, wyrozumiałości, harmonii oraz indywidualnego podejścia. Nasi podopieczni mają to wszystko na co dzień. DPS zapewnia mieszkańcom pełne bezpieczeństwo, komfort i wygodę. Nadrzędnym celem placówki jest podmiotowe traktowanie każdego mieszkańca z uwzględnieniem jego potrzeb i możliwości. Poprzez podmiotowe i zindywidualizowane traktowanie wszystkich mieszkańców, dom stwarza możliwości pobytu w atmosferze ciepła, zrozumienia, swobodnego wyrażania opinii i poglądów, realizacji swoich zainteresowań i hobby oraz nawiązywana pozytywnych i budujących relacji ze współmieszkańcami, kadrą kierowniczą i pracownikami Domu. Istotą działań personelu jest świadczenie mieszkańcom wszechstronnej pomocy, aby każdy czuł się potrzebny. Najważniejsze dla każdego człowieka jest poczucie bezpieczeństwa, miłości, przynależności, życzliwości i tolerancji - na takim gruncie budujemy codzienne nasze życie.

Jest to możliwe dzięki profesjonalnemu personelowi. Według stanu na 31 grudnia 2019 roku w Domu Pomocy Społecznej w Skierniewicach funkcjonowało 48,25 etatów, w tym 8 etatów to pokojowe, 10,75 etatu-opiekunki, 5,5 etatu-pielęgniarki, 2 etaty-pracownicy socjalni, 2,5 etatu-fizjoterapeuci, 1 etat-kierownik działu terapeutyczno-opiekuńczego, 1,5 etatu-instruktorzy, 5 etatów-obsługa kuchni, 2 etat-robotnik gospodarczy, 8, etatów-pracowników administracyjnych, 1 etat-psycholog, 0,5 etatu-kapelan, 0,25 etatu-informatyk, 0,25 etatu-służby BHP. W tym dwie osobowy przebywały na długotrwałym zwolnieniu lekarskim.

Efektywność pracy personelu DPS podlegała okresowej ocenie, która obejmowała poziom wiedzy zawodowej, umiejętności wymagane na poszczególnych stanowiskach, zachowania się w stosunku do mieszkańców i odwiedzających, dyspozycyjność i zaangażowanie. Personel zatrudniony w Domu Pomocy Społecznej w Skierniewicach miał zapewnione dogodne warunki pracy, pozwalające na właściwe wykonywanie zadań związanych z funkcjonowaniem Domu, jak również odzież ochronną i roboczą zgodnie z określonymi normami.

Jednym z filarów działalności opiekuńczej DPS jest rehabilitacja lecznicza, czyli stosowanie szeregu zabiegów mających na celu przyczynić się do przywrócenia, w możliwie jak największym

stopniu, utraconych funkcji zdrowotnych. W ramach rehabilitacji leczniczej oferowane są mieszkańcom usługi w zakresie fizjoterapii i terapii zajęciowej.

Fizjoterapia w DPS o naszym profilu ma na celu zapobieganie upośledzeniu wydolności fizycznej, oddziaływać pośrednio na stan psychiczny poprzez towarzyszące wysiłkowi fizycznemu odżywienie, poprawę nastroju i kontaktów międzyludzkich. Indywidualnie dobierane ćwiczenia uwzględniają wiek, stan somatyczny, towarzyszące choroby, a także uboczne działanie leków. Mieszkańcom zapewnia się również możliwość korzystania z zabiegów fizjoterapeutycznych zleconych przez lekarza rehabilitacji w zakresie kinezyterapii i fizykoterapii. Codziennym elementem harmonogramu dnia jest poranna gimnastyka i zajęcia fizjoterapeutyczne.

Wśród najczęściej wykonywanych zabiegów znajdują się ćwiczenia samowspomagalne kończyn górnych (1346 zabiegów) i dolnych (885 zabiegów) – skorzystało z nich 26 osób. Duża część mieszkańców korzysta ze spacerów rekreacyjnych, ćwiczeń indywidualnych czy terapii w Sali Doświadczania Świata. Prowadzone są także ćwiczenia w odciążeniu kończyn górnych i dolnych, ćwiczenia bierne, oporowe, równoważne i ćwiczenia na rowerze stacjonarnym. W 2019 r. wykonano 297 zabiegów laserowych, 333 hydromasaże, 610 zabiegów przy pomocy pola magnetycznego elektroterapii i ultradźwięków. Dziesięciu mieszkańców korzysta z pionizacji i nauki chodu. Warto zaznaczyć, że 35 osób brało udział w codziennej gimnastyce porannej.

W 2019 roku mieszkańcy mieli zapewnioną całodobową opiekę pielęgniarską w ramach gabinetu pomocy doraźnej. Mieszkańcy z cukrzycą mają prowadzone regularne profile glikemiczne. Co miesiąc, w ramach profilaktyki, wszyscy mieszkańcy poddawani są kontroli wagi, poziomu cukru we krwi oraz ciśnienia tętniczego krwi. W 2019 roku mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Skierniewicach są objęci opieką lekarską 6 przychodni z terenu miasta Skierniewice i korzystają z różnych form opieki medycznej.

W omawianym okresie miały miejsce 373 wizyty u lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej (w tym 124 wizyty domowe) oraz 52 hospitalizacje. Wykonano 43 szczepienia przeciw grypie dla osób po 65. roku życia, 132 badania laboratoryjne oraz 36 badań w ramach diagnostyki obrazowej.

W 2019 roku 68 mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Skierniewicach skorzystało ze środków pomocniczych refundowanych przez NFZ. Dzięki refundacjom na kwotę 27 140 zł udało się zakupić 11 wózków specjalnych, 10 materaców przeciwodleżynowych, 2 balkoniki i 2 wózki ręczne.

Mieszkańcy DPS korzystają z opieki psychologicznej. 24 osoby skorzystały z zebrania informacji o mieszkańcu metodami wywiadu psychologicznego, obserwacji, analizy dokumentacji medycznej, a

także z dokonania wstępnej oceny funkcjonowania mieszkańca – oceny stanu umysłowego, motywacji do współpracy, możliwości mieszkańca. Ważnym elementem opieki psychologicznej są interwencje w sytuacjach problemowych (w 2019 roku przeprowadzono ich 65) oraz udzielanie pomocy i wsparcia psychologicznego mieszkańcom z wykorzystaniem elementów psychoterapii podtrzymującej. Prowadzono także 39 rozmów psychologicznych i 15 rozmów z rodzinami mieszkańców. Podopieczni DPS-u wzięli udział w zespołowych spotkaniach konsultacyjnych (12 osób) oraz treningach funkcji poznawczych w ramach terapii indywidualnej (17 osób).

Mieszkańcy Domu pomocy Społecznej mogą brać udział w terapii zajęciowej, która jest jedną z metod rehabilitacji leczniczej. Polega ona na aktywizacji chorych przez udział we wspólnych, celowych działaniach, zwykle z pogranicza pracy użytkowej i twórczości artystycznej. Zajęcia dobierane są tak, aby pozytywnie wpływały na stan psychiczny mieszkańców, były też pewną formą rozrywki i spędzania czasu wolnego. Stanowią też one element usprawniania fizycznego i psychicznego. Instruktorzy kulturalno-oświatowi w omawianym okresie prowadzili muzykoterapię, pedagogikę zabawy. Dużym zainteresowaniem mieszkańców cieszyły się ćwiczenia umysłowe (rebusy, krzyżówki, łamigłówki) oraz treningi pamięci – uczęszczało na nie 27 osób. Ważnymi elementami terapii zajęciowej są codzienna rozmowa i spacer, to właśnie w tych aktywnościach bierze udział największa liczba naszych mieszkańców. W tym roku udało się także zorganizować felinoterapię, w której wzięły udział 32 osoby.

Mieszkańcy bardzo chętnie uczestniczyli również we wspólnym gotowaniu, pieczeniu, przyrządzaniu posiłków. Podopieczni gotując, odprężają się, zmniejsza się napięcie, obniża poziom stresu, stają się bardziej przyjaźni i chętniej otwierają się na innych. Wszyscy mieszkańcy są częstowani pysznym ciastem, chlebem, pizzą, sałatką i innymi smakołykami przygotowanymi w ramach terapii. Drugą bardzo lubianą formą prowadzoną w 2019 roku, była arteterapia polegająca na udziale w zajęciach malarskich, wykonywaniu prac ręcznych, zajęciach muzycznych i innych, związanych ze sztuką. Mieszkańcy z pomocą instruktora wykonywali obrazy, stroiki świąteczne i sezonowe, dekoracje okolicznościowe, które dumnie prezentują podczas corocznego Truskawkowego Świąta Seniora, organizowanego w czerwcu w DPS. W 2019 roku obraz naszej mieszkanki został przekazany na aukcję WOŚP. Kilka razy w tygodniu odbywają się zajęcia muzyczne połączone z nauką śpiewu i przygotowaniem występów uświetniających wszystkie uroczystości.

W domu organizowane są imprezy okolicznościowe, w czasie których mieszkańcy mogą się integrować. Do takich wydarzeń należą dzień kobiet, majówka, dzień patriotyczny, mikołajki czy wspólne kolędowanie. Aby umożliwić naszym podopiecznym spędzenie większej ilości czasu z

rodziną zorganizowano grill, w którym wzięło udział 50 mieszkańców. Odbyło się także spotkanie z rodzinami – uczestniczyło w nim 55 mieszkańców. Ciekawym wydarzeniem były także andrzejki z Cosinusem. Słuchacze Cosinusa zdecydowali się także poprowadzić terapię zajęciową.

Szczególnym wydarzeniem jest odbywające się w czerwcu Truskawkowe Święto Seniora. W czasie obchodów nie zabrakło występów uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. H. Sienkiewicza oraz klubu seniora „Ustronie”. W trakcie wspólnej biesiady każdy mógł skorzystać z przejazdów bryczką oraz przyjrzeć się autom ze stowarzyszenia Skierniewickie Klasyki.

W okresie od wiosny do jesieni były organizowane spacerunki i wycieczki autokarowe dla mieszkańców. W 2019 roku, po raz kolejny, wielką jesienną atrakcją były sobotnie przejazdy bryczką po Puszczy Bolimowskiej. Mieszkańcy wybrali się także do Arboretum w Rogowie.

W kaplicy pod wezwaniem św. Jana Pawła II, znajdującej się w części terapeutycznej mieszkańcy mieli możliwość uczestniczenia w cotygodniowej liturgii oraz uroczystościach religijnych. Kaplica jest udostępniona dla mieszkańców przez całą dobę, co umożliwia codzienną modlitwę indywidualną. By umożliwić mieszkańcom udział w życiu religijnym zorganizowano także drogę krzyżową, święcenie pokarmów, Boże Ciało oraz Wigilię.

Mieszkańcy odwiedzili dwukrotnie Muzeum Skierniewic. Wybrali się tam także na wystawę „Historia sportu” oraz spektakle „Bruno Snajder” i „Koleżanki”. Podopieczni DPS chętnie obejrzeli przedstawienie jasełkowe w szkole podstawowej nr 1 oraz widowisko „Calineczka” w SOSW Skierniewice. Przedstawienie dla mieszkańców zagrał również teatr „Truskawkowi Rodzice”.

Naszych mieszkańców chętnie odwiedzają młodzi ludzie, np. harcerze z województwa łódzkiego czy uczniowie Zespołu Szkół nr 3 w Skierniewicach. Uczniowie ze Szkoły Podstawowej numer 7 przyszedli na wspólne kolędowanie. Mieszkańcy natomiast udali się na Dzień Wolontariatu do Szkoły Podstawowej nr 1 oraz odwiedzili Przedszkole Świętej Rodziny w Skierniewicach.

Wśród gości odwiedzających Dom Pomocy Społecznej znalazła się także delegacja z francuskiego Chatelaillon Plage, które jest miastem partnerskim Skierniewic. Delegaci zwiedzili Dom, mieli także okazję obejrzeć prace wykonane przez naszych mieszkańców w ramach terapii zajęciowej. Po zwiedzaniu odbyły się rozmowy dotyczące dalszej współpracy między stroną francuską a Skierniewicami, którym przewodniczył zastępca prezydenta Jarosław Chęćielewski.

Bardzo ważnym elementem działalności kulturalno-oświatowej są wizyty w innych DPS-ach, dlatego mieszkańcy wybrali się na seans filmowy organizowany przez DPS w Lisowicach, udali się na uroczystość „Powrót do przeszłości” w DPS w Żyrardowie oraz odwiedzili DPS w Wiśniowej Górze. W ramach integracji z innymi seniorami mieszkańcy wzięli udział w: Wojewódzkich Dniach

Seniora w Łowiczu, Skierniewickim Dniu Seniora, który odbył się w Kinoteatrze „Polonez” oraz obchodach 25-lecia klubu seniora „Zgoda”.

W ramach poszerzania wiedzy mieszkańców w DPS odbywają się różne prelekcje. W tym roku prelekcje przeprowadzili przedstawiciele Państwowej Straży Pożarnej w Skierniewicach, dotyczyła ona bezpieczeństwa p.poż. Odbyła się także prelekcja nt. pszczoł i dwa spotkania z terapeutą uzależnień. Zorganizowano także wyjazd do Sejmu RP.

Mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej w Skierniewicach są 64 osoby w podeszłym wieku i przewlekle, somatycznie chore, w związku z czym dotychczas wykonywane przewozy wynikają przede wszystkim z konieczności zapewnienia opieki lekarskiej. Najwięcej jest przewozów na wizyty lekarskie, badania i konsultacje specjalistyczne. Zdarzają się wyjazdy do oddalonych miejscowości skąd pochodzą mieszkańcy celem załatwienia spraw urzędowych, do miejscowych sądów i innych instytucji. Mieszkańcy są zapraszani i chętnie uczestniczą w imprezach integracyjnych organizowanych przez inne domy pomocy społecznej - jest to kilka przewozów w roku. Przewozy dotyczą również udziału mieszkańców w lokalnych imprezach patriotycznych i kulturalnych organizowanych przez organizacje działające na terenie miasta i poza nim, w tym kluby seniora, szkoły i przedszkola, miasto Skierniewice i inne organizacje.

Przewozy te znacznie usprawnił zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym osoby na wózku inwalidzkim. Dzięki temu możliwa jest likwidacja barier transportowych dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Skierniewicach poprzez zapewnienie stałego transportu niepełnosprawnym mieszkańcom na wizyty lekarskie, badania, do urzędów, sądów i innych instytucji celem załatwienia bieżących spraw osobistych mieszkańców.

Ponadto celem projektu było zapewnienie środka transportu umożliwiającego mieszkańcom utrzymywanie i rozwijanie kontaktów z rodziną i społecznością lokalną, udział w imprezach integracyjnych organizowanych przez inne placówki oraz udział w lokalnych wydarzeniach kulturalnych i społecznych.

Samochód został zakupiony za łączną kwotę 153 000zł, z czego 80 000zł to dofinansowanie PFRON, a 73 000zł miasto Skierniewice.

W 2019 roku Dom Pomocy Społecznej pozyskał darowizny na łączną kwotę 66 405,06 zł. Dzięki darowiznom udało się kupić wiele sprzętu, który ułatwił działanie DPS, a także pomógł w aktywizacji mieszkańców.

W ramach aktywizacji informatycznej osób starszych w Domu Pomocy Społecznej otwarta została pracownia komputerowa. W jej skład wchodzi dwa w pełni wyposażone stanowiska posiadające dostęp do sieci Internet.

Mieszkańcy oprócz surfowania po sieci i możliwości wydruku treści, mogą załatwiać swoje sprawy urzędowe bez konieczności wychodzenia z Domu. Od momentu otwarcia pracowni, jest ona oblegana przez mieszkańców, którzy uprzednio są uczeni korzystania ze sprzętu przez personel i uczniów Zespołu Szkół nr 3.

Całkowity koszt uruchomienia pracowni komputerowej to 7 139zł. Zakup wyposażenia pracowni był współfinansowany ze środków przekazanych przez Fundację PGNiG „Rozgrzewamy polskie serca”, która przekazała na ten cel 5 000 zł. Za tę kwotę udało się zakupić dwa zestawy komputerowe z oprogramowaniem, dodatkowe oprzyrządowanie i karty sieciowe, fotele obrotowe do dwóch stanowisk, papier ksero do pracowni komputerowej.

W ramach darowizn Dom Pomocy Społecznej pozyskał także artykuły papiernicze i spożywcze.

4.2. Dom Dziennego Pobytu Niedziela

Dom Dziennego Pobytu „Niedziela” z siedzibą w Skierniewicach ul. Lelewela 12 jest komórką organizacyjną MOPR w Skierniewicach i działa jako ośrodek wsparcia dziennego. Placówka ta zapewniała całodzienną opiekę i pomoc w usługach osobom starszym (emerytom i rencistom), chorym, samotnym, nie radzącym sobie w codziennym życiu, ale nie wymagającym świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Usługi świadczone przez DDP „Niedziela” obejmowały zapewnienie trzech posiłków dziennie oraz zaspokajanie potrzeb rekreacyjnokulturalnych oraz organizowanie zajęć w ramach terapii zajęciowej. Osoby uczęszczające do ośrodka wsparcia ponosiły wyłącznie odpłatność za posiłki według zasad określonych Uchwałą Nr LII/170/06 Rady Miasta Skierniewice z dnia 26 stycznia 2006r.

W 2019 r. z usług Domu Dziennego Pobytu „Niedziela” korzystały 35 osoby. Poza zapewnieniem posiłków oraz zaspokajaniem potrzeb kulturalno-rekreacyjnych, pensjonariusze Domu Dziennego Pobytu „Niedziela” korzystali z różnych form pomocy w załatwianiu spraw związanych między innymi z dokonywaniem zakupów odzieży, leków i innych niezbędnych rzeczy, z wizytami u lekarza, czy też z załatwianiem spraw mieszkaniowych.

4.3 Centrum Usług Społecznych

Realizacja projektu „POMOC - Centrum Usług Społecznych w Skierniewicach” trwa od 2018 roku. Projekt realizowany jest przez Stowarzyszenie Wsparcie Społeczne „Ja-Ty-My” w partnerstwie z Miastem Skierniewice w osobie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Skierniewicach oraz Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych „Sprawni Inaczej” w Skierniewicach w ramach Priorytetu IX Włączenie społeczne, Działania IX.2 Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, Poddziałania IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014 – 2020 na podstawie umowy nr RPLD.09.02.01-10-C004/17-00 z dnia 18 czerwca 2018 zawartej pomiędzy Województwem Łódzkim w imieniu którego działa Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi a Stowarzyszeniem Wsparcie Społeczne „Ja-Ty-My”. Łączna wartość projektu wynosi: 5 012 027,87 zł, łączna kwota dofinansowania: 4 510 562,77 zł, w tym kwota dofinansowania ze środków UE: 4 260 223,69.

Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych poprzez utworzenie i prowadzenie na terenie miasta Skierniewice 74 miejsc świadczenia usług społecznych dla 130 niesamodzielnymi mieszkańców Skierniewic oraz 100 mieszkańców Skierniewic - osób z otoczenia osób niesamodzielnymi/opiekunów faktycznych w formie:

- stworzenia indywidualnych ścieżek wsparcia (IŚW) i prowadzenia pracy socjalnej;
- prowadzenia Dziennego Domu Pomocy;
- prowadzenia wypożyczalni sprzętu wspomagającego i pielęgnacyjnego;
- świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
- świadczenia usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej;
- świadczenia poradnictwa specjalistycznego.

Dodatkowo w ramach projektu prowadzone są usługi specjalistyczne w postaci dostarczania posiłków dla niesamodzielnymi mieszkańców Skierniewic korzystających z usług opiekuńczych.

4.4. Skierniewicka Karta Seniora

W 2019 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice mieszkało 12 905 osób powyżej 60. Roku życia. Spośród tych osób, 3990 przystąpiło do lokalnego programu wsparcia osób w wieku senioralnym i uzyskało Skierniewicką Kartę Seniora. Karta ta upoważnia do:

- a) 50 % ulgi od obowiązującej ceny biletu na ofertę filmową kinoteatru „Polonez” funkcjonującego w ramach Centrum Kultury i Sztuki Skierniewicach;

- b) 50 % ulgi na zakup biletu wstępu na basen funkcjonujący w ramach Pływalni Miejskiej Nawa Sp. z o.o. w Skierniewicach;
- c) 50 % ulgi na zakup biletu wstępu do hal sportowych należących do Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skierniewicach;
- d) 50 % ulgi na zakup biletu autobusowego na kurs realizowany w ramach Miejskiego Zakładu Komunikacji w Skierniewicach.

W 2019 roku na utrzymanie programu z budżetu gminy przeznaczono 129 730,81 zł.

5. Bank Żywności

Stowarzyszenie „Ametyst” zajmuje się **dystrybucją żywności** od września 2004 roku. Działalność oparta na ścisłej współpracy z Bankiem Żywności w Łodzi im. M. Edelmana w ramach realizacji PO PŻ na lata 2014-2020. Jego założeniem jest zagospodarowanie rezerw surowców interwencyjnych na cele pomocy społecznej i wsparcie żywnością osób najbardziej potrzebujących. Stowarzyszenie co roku organizuje i koordynuje ogólnopolskimi zbiórkami żywności na terenie Skierniewic. Artykuły spożywcze ze zbiorów trafiają do lokalnych organizacji pozarządowych nieodpłatnie dożywających dzieci. Dystrybucja żywności odbywała się od poniedziałku do piątku w godzinach przedpołudniowych. Żywność była wydawana w siedzibie stowarzyszenia 2 razy w tygodniu, a w pozostałe dni prowadzona wewnętrzna dokumentacja programu PO PŻ, przywóz i rozładunek żywności z BŻ w Łodzi.

Ilość przywiezionej i rozdysponowanej żywności – 63 066,36 kg o wartości 301 023,27 zł,

Liczba osób objętych pomocą – 2 500 osób.

6. Noclegownia

Interwencyjne miejsce noclegowe dla osób bezdomnych usytuowane jest w siedzibie Skierniewickiego Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich „Ametyst” w Skierniewicach, ul. Koziatulskiego 3, czynne całorocznie od poniedziałku do niedzieli w godzinach 20.00-8.00. Osoba bezdomna może otrzymać pomoc w postaci:

- noclegu;
- kąpieli;
- posiłku;

- czystego ubrania.

W sytuacjach uzasadnionych, w uzgodnieniu z ośrodkiem pomocy społecznej (ops) osoba bezdomna może przebywać interwencyjnie w miejscu noclegowym w godzinach i dniach wolnych od pracy ośrodków pomocy społecznej tj. od poniedziałku do piątku w godzinach 16.00-20.00 oraz soboty, niedziele i święta w godzinach 8.00-20.00. Przyjmowanie w celu noclegowania lub interwencyjnego pobytu osoby bezdomnej odbywa się wyłącznie poprzez dowieszenie przez policję lub straż miejską, po uprzednim wydaniu stosownego zaświadczenia o możliwości spędzenia nocy w interwencyjnym miejscu noclegowym przez osobę bezdomną przez lekarza dyżurnego SOR. Przyjmowanie osób bezdomnych w celu kąpieli odbywa się wyłącznie na zlecenie ops. W 2019 r. w interwencyjnym miejscu noclegowym uzyskało pomoc o 56 osób bezdomnych.

7. Nieodpłatna pomoc prawna

W 2019 roku w Mieście Skierniewice funkcjonowały dwa punkty, udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej. Oba mieściły się w budynku Urzędu Miasta w Skierniewicach przy ulicy Senatorskiej 12. Udzielanie porad prawnych w jednym z punktów powierzono, wyłonionemu w drodze otwartego konkursu ofert, Stowarzyszeniu Wsparcie Społeczne Ja-Ty-My z Łodzi. W drugim punkcie, na pomocy porozumienia z Okręgową Izbą Radców Prawnych oraz Okręgową Radą Adwokacką, porad prawnych udzielali adwokaci i radcowie prawni wskazani przez ww. instytucje. Porady prawne udzielane były nieodpłatnie w dni powszednie w godz. 8-16.

W 2019 roku z porad prawnych skorzystało 492 mieszkańców.

8. Działalność Miejskiego Rzecznika Konsumenta

Do zadań Miejskiego Rzecznika Konsumentów należy:

- zapewnienie bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów,
- składanie wniosków w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego,
- występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów,
- współdziałanie z właściwymi miejscowo delegaturami Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, organami Państwowej Inspekcji Handlowej oraz wykonywanie innych zadań

określonych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów oraz pozostałych przepisach konsumenckich.

W 2019 roku z pomocy rzecznika skorzystało łącznie 768 mieszkańców Skierniewic, przy czym 462 przypadki dotyczyły wadliwości i reklamacji towarów, a zwłaszcza obuwia i odzieży (144) , sprzętu AGD i elektronicznego (142) oraz mebli i artykułów wyposażenia mieszkań (46).

W 86 wyżej opisanych sprawach rzecznik podjął bezpośrednią interwencję u sprzedawców i producentów.

Pozostałe informacje i porady dotyczyły m.in. prawa odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem (pokazy) lub na odległość (umowa przez telefon lub stronę internetową). Te formy zawierania umów dotyczą przede wszystkim umów na usługi telekomunikacyjne, umów o sprzedaż energii i gazu oraz na pokazach sprzętu „medycznego”. W tego typu sprawach o pomoc do rzecznika w ubiegłym roku zgłosiło się 115 konsumentów, przy czym rzecznik podjął interwencję w 21 indywidualnych sprawach konsumentów.

XV. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

1. Place zabaw i siłownie plenerowe

W 2019 roku Miasto Skierniewice miało na utrzymaniu 22 place zabaw i 16 siłowni plenerowych. Zarządzanie nimi powierzono spółce Zakład Utrzymania Miasta, która na ten cel otrzymała łącznie kwotę 193 000,00 zł; z czego na place zabaw było przekazane 113 000,00 zł; a na siłownie plenerowe 80 000,00 zł.

2. Dyscypliny sportowe w mieście

W 2019 roku w Mieście Skierniewice czynnie funkcjonowało 38 klubów i stowarzyszeń sportowych, które oferowały mieszkańcom Skierniewic zajęcia w następujących dyscyplinach sportowych:

- piłka nożna
- piłka koszykowa
- piłka siatkowa
- judo
- sporty siłowe i sylwetkowe (kulturystyka, trójbój siłowy)
- lekkoatletyka (biegi, półmaratony)
- tenis stołowy
- tenis ziemny
- karate kyokushin, kickboxing, muay thai, jiu-jitsu, boks
- szachy, brydż, warcaby
- hokej na trawie
- rugby
- radioorientacja, telegrafia
- krótkofalowcy
- taniec
- ratownictwo wodne
- pływanie

- motocykle
- motoryzacja
- rajdy rowerowe
- turystyka
- wędkarstwo
- sporty ekstremalne (rolkarze)

W otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych z zakresu wpłynęło w sumie 36 wniosków, z czego na zadanie: Upowszechnianie sportu wśród młodzieży powyżej 10 roku życia, dorosłych, w tym seniorów i osób z niepełnosprawnościami było 13 wniosków, a na zadanie: Upowszechnianie sportu wśród młodzieży powyżej 10 roku życia, dorosłych, w tym seniorów i osób niepełnosprawnościami, były 23 wnioski.

Realizując zadania publiczne kluby te oferują zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Z zajęć tych korzysta kilka tysięcy uczestników w skali miesiąca. Zajęcia proponowane przez kluby i stowarzyszenia sportowe zagospodarowują czas wolny, umożliwiają dzieciom i młodzieży systematyczny udział w zajęciach sportowych dostosowanych do wieku. Zadania realizowane są poprzez zajęcia usprawniające, ogólnorozwojowe, gry i zabawy ruchowe. Pozwalają aktywnie uczestniczyć w życiu sportowym, a uzyskane kwalifikacje dają możliwość brania czynnego udziału w zawodach sportowych i reprezentowania Miasta Skierniewice.

3. Nagrody i stypendia za wysokie osiągnięcia sportowe

W 2019 roku Prezydent Miasta Skierniewice przyznał 58 nagród i wyróżnień za wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym na łączną kwotę 46 750,00 oraz 34 stypendia sportowe za wysokie osiągnięcia sportowe na łączną kwotę 67 200 zł.

Ponadto w Skierniewicach odbyła się Gala Mistrzów Sportu.

4. Turystyka

W ostatnich latach Miasto Skierniewice w sposób znaczący podniosło swoją atrakcyjność turystyczną, głównie za sprawą zewnętrznych środków, które ratusz pozyskał na rewitalizację zalewu Zadębie. 29 maja 2019 roku Stacja Centrum - Punkt Informacji Turystycznej i Kulturalnej w

Skierniewicach, mieszczący się w budynku Centrum Kultury i Sztuki, odebrał Certyfikat Polskiego Systemu Informacji Turystycznej na okres 03.04.2019 – 03.04.2021. Pomieszczenie przeszło gruntowny remont, by zyskać nowoczesny wygląd i stać się miejscem przyjaznym zarówno turystom, jak i mieszkańcom Skierniewic. W Punkcie Informacji Turystycznej zostały zebrane wszelkie informacje dotyczące tras turystycznych i miejsc wartych odwiedzenia podczas pobytu w naszym mieście. Oprócz tego można zapoznać się i zakupić dzieła lokalnych artystów czy ceramikę stworzoną przez Pracownię Ceramiki działającą w Centrum Kultury i Sztuki. W Punkcie pracuje wykwalifikowana kadra, która pomoże zaznajomić się z atrakcjami regionu i udostępni niezbędne materiały. Punkt Informacji jest częścią nowej przestrzeni nazwanej Stacją Centrum – miejscem, w którym każdy może się zatrzymać, przyjemnie spędzić czas, odpocząć od miejskiego zgiełku, ale i aktywnie wykorzystywać nowe możliwości. Naszym celem jest, by mieszkańcy regionu, ale nie tylko, chętnie wykorzystywali potencjał Stacji np. poprzez organizację: wieczoru poetyckiego, koncertu na jedną gitarę, pojedynków planszówkowych, wspólnych dyskusji na najważniejsze tematy świata.

XVI. KULTURA I PROMOCJA

Działania kulturalne i promocyjne w Mieście Skierniewice stanowią dwie przenikające się przestrzenie samorządowej aktywności. Miasto wykreowało kilka unikalnych przedsięwzięć, które poprzez swoje zróżnicowanie kompleksowo nawiązują zarówno do kulturalnych, jak i promocyjnych wyzwań, stawianych przed prężnie działającym samorządem. Oś największych przedsięwzięć 2019 roku wyznaczały plenerowe imprezy, które cyklicznie organizuje się w Mieście Skierniewice. 2019 rok to czas kontynuowania stałych wydarzeń i ugruntowywania nowych formatów, wdrożonych w latach poprzednich, ale i organizacja nowych przedsięwzięć.

1. Największe wydarzenia kulturalne w mieście

1.1. Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw

Święto od dziesięcioleci przyciąga do Skierniewic setki tysięcy gości z całego świata. Koncerty największych gwiazd polskiej i europejskiej sceny muzycznej stanowią tylko tło dla serca wydarzenia, pełnego niepowtarzalnych smaków i zapachów. Stałym punktem imprezy są targi ogrodniczo-rolne, na których można m.in. zapoznać się z dorobkiem naukowym znanego na całym świecie skierniewickiego Instytutu Ogrodnictwa. Święto to także wielki kiermasz ogrodniczy, gdzie w sprzedaży dostępne są niespotykane nigdzie indziej odmiany kwiatów, owoców i warzyw – a wszystko przy wyjątkowej gościnności Skierniewiczian. W 2019 roku na głównej scenie SKOiW wystąpiła plejada gwiazd polskiej sceny muzycznej: Grzegorz Hyży, Kombii, Kamil Bednarek, Golec uOrkiestra, Poparzenie Kawą Trzy, Top Girls, Miły Pan, Piotr Cugowski i Kasia Kowalska. W 2019 roku elementem po raz pierwszy została zorganizowana Fiesta Balonowa o Puchar Prezydenta Miasta Skierniewice. Widowiskowy pokaz olbrzymich balonów uświetnił minioną edycję największego miejskiego wydarzenia.

1.2. Festiwal Roślinożercy

W roku 2019 w czasie 42. SSKOiW, po raz trzeci zorganizowano dwudniową strefę animacji kulinarnych połączoną z warsztatami zdrowej żywności – Festiwal Roślinożercy. Wydarzenie odbywające się w ramach największej miejskiej imprezy było także doskonałą okazją do promocji

zagadnień związanych z ekologią, rolnictwem i bioróżnorodnością. Oprócz jarmarku produktów, przetworów i potraw w czasie trwania imprezy działały strefy kulinarne i warsztatowe połączone z degustacją zdrowych przysmaków z całego świata. Uczestnicy mieli okazję nauczyć się, jak przygotowywać specjały kuchni polskiej, włoskiej, francuskiej, tajskiej, hinduskiej, libańskiej i malezyjskiej. Wśród degustowanych potraw były zarówno specjały wegańskie, jak i wegetariańskie.

1. 3. Urodziny Miasta

W 2019 roku kontynuowana była formuła świętowania urodzin Skierniewic – zarówno w formie wydarzenia plenerowego, jak również uroczystej gali, podczas której przyznano tytuły Honorowego Ambasadora Miasta Skierniewice, Wokulskiego Roku oraz Perły Skierniewic. Poza licznymi atrakcjami, przygotowanymi przez miejskie jednostki, mieszkańcy mieli także okazję wziąć udział w wydarzeniu na głównym rynku miasta, które uświetnił występ legendarnego zespołu Dwa Plus Jeden.

1. 4. WielkaMoc w Mieście

Wydarzenie co roku poprzedza czas przed Wielkanocą. W 2019 roku utrwaliła się formuła plenerowych rodzinnych pikników, połączona z jarmarkami w Skierniewicach. W ofercie były produkty regionalne kojarzone nie tylko z nadchodzącym czasem świąt i lokalnymi wytwórcami. Czas przed Wielkanocą w Skierniewicach od kilku lat łączy się z wydarzeniami organizowanymi na centralnym placu miasta. I choć początkowo pomysł był w pewnym sensie eksperymentem, dziś wiadomo, że skierniewiczanie przyzwyczaili się do wspólnego spędzania okresu przedświątecznego. Pozytywnie wpłynęło to także na wizerunek rynku, który kilka razy do roku staje się przestrzenią do aktywnego spędzania czasu. Podobnie jak w latach poprzednich, czas przed Wielkanocą poprzedził jarmark oraz rodzinne wydarzenie – WielkaMoc. W programie imprezy jak zwykle było sporo atrakcji, w tym występy iluzjonistów, zabawy na dmuchańcach, park linowy, przejażdżki bryczką oraz pokazy i koncerty dziecięcych zespołów.

1. 5. Miasto Świętego Mikołaja

Przed Bożym Narodzeniem miasto przygotowało specjalną ofertę dla wszystkich skierniewiczian. 15 grudnia na płycie rynku stanął Domek Świętego Mikołaja. Nie zabrakło choinkowych ozdób,

tradycyjnych wigilijnych potraw i wypieków oraz ciekawych pomysłów na prezenty. Miasto Świętego Mikołaja to także warsztaty dla najmłodszych. Specjalnie z myślą o nich Centrum Kultury i Sztuki przygotowało kreatywne zajęcia: „Choinkowy zawrót głowy”, „Zimowe cudeńka” i „Ozdoby choinkowe”. Nie zabrakło także gier i zabaw na scenie. W świąteczny klimat wprowadziły zespoły: Energiczne Akordy, Tęcza i Singers. Nie zabrakło animacji w wykonaniu Teatru Arlekin oraz magicznego pokazu iluzjonisty. Były także konkursy z nagrodami, zabawa ze Św. Mikołajem, motocyklowy zaprzęg, podróże bryczką, karuzela, fotobudka, kolejka, gorące napoje i słodkości.

1.6. Maj Syty Fest

Muzyczny festiwal, który zadebiutował w 2017 roku w Skierniewicach. Nowa formuła plenerowej imprezy połączyła najlepszą alternatywną muzykę z czołówką street foodu. Już przy pierwszej edycji imprezy udało się stworzyć line-up, który idealnie wpisał się w polskie muzyczne trendy. Eklektyczne podejście do wyboru artystów sprawiło, że Maj Syty Fest okazało się doskonałą propozycją zarówno dla początkujących fanów alternatywnych brzmień, którzy dopiero rozpoczynają przygodę z festiwalowym graniem, jak i dla stałych bywalców dużych imprez muzycznych. Ważną część Maj Syty Fest stanowi wspaniałe jedzenie. Festiwal nierozzerwalnie połączony jest ze zlotem wyjątkowym food trucków. W ostatni weekend maja Skierniewice stają się prawdziwą stolicą smaków. Stała współpraca z pasjonatami ulicznego jedzenia pozwala na selekcję najlepszych kuchennych propozycji z całego świata. Do miasta zjeżdżają osoby, dla których gotowanie jest nie tylko sposobem na zarabianie pieniędzy, ale przede wszystkim pasją i pomysłem na życie. Uczestnicy wydarzenia mieli okazję spróbować potraw ze wszystkich kontynentów, co stanowiło unikalną propozycję w skali miejskich wydarzeń. W 2019 roku na głównej festiwalowej scenie mogliśmy usłyszeć zespoły: Niemoc, Fair Weather Friends, Eldo, Rebeka i Smolik & Kev Fox.

1.7. Parowozy Kultury

„Parowóz Kultury” to nagroda Prezydenta Miasta Skierniewice za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. W roku 2019 wręczenie tych wyróżnień odbyło się po raz pierwszy w zabytkowym budynku Muzeum Historycznego Skierniewic. Dzięki niepowtarzalnemu klimatowi miejsca udało się utrwalić w sposób szczególny

formułę integrującą miejskie środowisko artystyczne. W dziedzinie twórczość artystyczna nagrodę otrzymała Agnieszka Madej – choreografka i założycielka Studia Tańca Art Station. W dziedzinie upowszechniania kultury statuetki powędrowały do założycielki DKF Krystyny Piotrowicz oraz nauczycielki i pasjonatki fantastyki Anny Traut-Seliga. W tym roku w sposób szczególny podziękowano także spółce, która angażuje się zarówno w duże projekty, takie jak Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw, jak również szereg mniejszych kulturalnych przedsięwzięć, wspierając je nie tylko finansowo, ale także rzeczowo – udostępniając swoją przestrzeń pod miejskie wydarzenia. Mecenasem Kultury 2019 został Michał Belta – Skierniewice Investment sp. z o.o. dyrektor Centrum Handlowego Dekada.

2. Współpraca zagraniczna

W roku 2019 Miasto Skierniewice realizowało zapisy umów partnerskich z następującymi miastami: Chatelaillon-Plage (Francja), Gera (Niemcy), Levice (Słowacja), Łubnie (Ukraina), Szentes (Węgry). Współpraca jest realizowana na różnych płaszczyznach i dotyczy wielu obszarów. Najważniejsze z nich to kultura, gospodarka, nauka i edukacja, ochrona środowiska, sport i turystyka. Z każdym z tych miast samorząd skierniewicki wypracował odrębny model działań i podejmowanych wspólnie inicjatyw. Podmiotem współpracy z miastami partnerskimi są zarówno samorządowcy, jak i sami mieszkańcy. Urząd Miasta Skierniewice w swojej pracy kładzie nacisk na umożliwianie kontaktów i wymian pomiędzy społecznościami miast partnerskich. Wśród najważniejszych inicjatyw, do jakich doszło w roku 2019, należy wymienić:

- organizacja Konkursu Znajomości Języka Francuskiego i Wiedzy o Francji (wspólnie ze Skierniewickim Klubem Francuskim); laureaci (uczniowie skierniewickich szkół) udali się na tygodniowy pobyt do Chatelaillon-Plage,
- wyjazd oficjalnej delegacji Miasta Skierniewice na święto Chatelaillon-Plage,
- wizyta wszystkich miast partnerskich, w ramach oficjalnych delegacji, na 43. Skierniewickim Święcie Kwiatów, Owoców i Warzyw;
- wyjazd oficjalnej delegacji Miasta Skierniewice do Łubniów;

Ponadto, w ramach współpracy zagranicznej, goszczono delegację z Chin i Austrii na spotkaniu dotyczącym działalności kulturalnej w mieście.

3. Placówki kulturalne w mieście

3.1 Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach

W 2019 roku jedną z funkcjonujących instytucji kultury na terenie gminy Miasto Skierniewice było Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach. To samorządowa instytucja upowszechniania kultury utworzona na mocy uchwały nr XIV/123/2015 Rady Miasta Skierniewice z dnia 20 sierpnia 2015 r. W skład struktury organizacyjnej Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach wchodzi zewnątrzne jednostki organizacyjne: Kinoteatr „Polonez”, Radio RSC, Akademia Twórczości oraz Klub Konstancja. W budynku Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach od 2018 roku funkcjonuje również Punkt Informacji Turystycznej i Kulturalnej. Podstawowymi płaszczyznami działania CKiS w Skierniewicach, oprócz edukacji artystycznej związanej ze wszystkimi dziedzinami sztuki oraz upowszechnianiem kultury i wartości artystycznych, jest również prowadzenie działalności wychowawczej oraz upowszechnianie wartości patriotycznych.

W 2019 roku w Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach zatrudnionych było łącznie 54 pracowników.

Do najważniejszych imprez organizowanych przez Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach w 2019 roku należały: XVIII Rock May Festival, HIP HOP KINGS, cykl koncertów Klubu Jazzowego „SWING”, cykl plenerowych koncertów muzyki klasycznej „Muzyczne śniadanie na trawie”, cykl „Scena plenerowa CKiS”, Przegląd Filmów Europejskich „Ostatnie Granice”, 8. Mały Festiwal Filmów Polskich „TOSIEK”, Skierniewicki Plener Filmowy, Fretka – Festiwal Rozrywki i Twórczości Kabaretowej, cykl spotkań z podróżnikami „Podróże bliższe i dalsze”, Skierniewicki Festiwal Podróżniczy oraz XXV Wojewódzki Przegląd Artystycznego Ruchu Seniorów, XX Festiwal Teatrów Jednego Wiersza, 64. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski, 39. Mały Konkurs Recytatorski. Nowym przedsięwzięciem, jakie w 2019 roku zaproponowało Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach, była pierwsza edycja „ES jazz Festival”. Festiwal był odpowiedzią na rosnące zainteresowanie jazzem coraz liczniejszego grona miłośników i słuchaczy tej muzyki w mieście – w planach jest kontynuowanie tego przedsięwzięcia. W 2019 roku we współpracy z Pałacem Młodzieży im. Juliana Tuwima w Łodzi zorganizowany został Międzynarodowy Festiwal Twórczości Młodych-Folkowe Inspiracje. W grudniu 2019 roku zainaugurowany został cykl spotkań z ciekawymi ludźmi „Przyholuj we wtorek”. W 2019 r. zrealizowany został projekt „Wyspa” w ramach programu Lato w Teatrze.

Ponadto we współpracy z Urzędem Miasta Skierniewice oraz innymi instytucjami kultury i podmiotami miejskimi Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach w 2019 roku zaangażowane było w szereg imprez i przedsięwzięć, wśród których należy wymienić: festyny i pikniki okolicznościowe: „Urodziny Miasta – Najlepszego Skierniewice!”, „WielkaMoc w Mieście”, „Miejski Dzień Kobiet”, „Miejski Dzień Dziecka”, „Świąteczne Cuda”, „Wigilia Miejska” oraz „Sylwester Miejski”; przedsięwzięcia o charakterze festiwalowym: „Maj Syty Fest 3” (we współpracy z Urzędem Miasta Skierniewice), „Happy Festival” (we współpracy z Młodzieżową Radą Miasta), XVII Festiwal Muzyki Romantycznej (we współpracy z Muzeum Historycznym Skierniewic, Towarzystwem Muzycznym im. Fryderyka Chopina oraz Towarzystwem Przyjaciół Skierniewic), obchody Skierniewickiego Dnia Seniora (we współpracy z Urzędem Miasta Skierniewice), 27. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy oraz największe miejskie wydarzenie kulturalno-rozrywkowe, jakim było XLII Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw – podczas którego Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach odpowiedzialne było m.in. za organizację tradycyjnej parady, konkursu Miasto Pięknych Dziewcząt – Kwiat Skierniewic oraz sceny lokalnych artystów.

W 2019 roku Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach zorganizowało we współpracy z Łódzkim Domem Kultury następujące projekty edukacyjne: Łódzkie Pełne Kultury (45 uczestników), Kolorowa Lokomotywa (80 uczestników), Wojewódzki Przegląd Twórczości Artystycznej Przystanek 60+ (60 uczestników), Rockowanie (50 uczestników) oraz projekt Bardzo Młoda Kultura (40 uczestników).

W 2019 roku w Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach funkcjonowały następujące grupy artystyczne: Akademia Tańca 4-20 (270 uczestników), Energiczne Akordy (70 uczestników), Grupa wokalna Singers (30 uczestników), Grupa Teatralna Complex (13 uczestników), Zespół Piosenki Dziecięcej Tęcza (26 uczestników), Studio Teatralne To Do Ustalenia (12 uczestników), Voice Ekipa (6 uczestników), Skierniewicka Orkiestra Dęta (25 uczestników), The Devils Thorn (5 uczestników), Szum Butów Stróża (3 uczestników). Działało 7 pracowni artystycznych: Studio wokalne dla dzieci (18 uczestników), Studio wokalne 16+ (16 uczestników), Pracownia Plastyczna Płama (44 uczestników), Pracownia Plastyczna Plastuś (70 uczestników), pracownia Ceramiki Sztukateria (27 uczestników), Modelarnia Lotnicza (10 uczestników), Pracownia Fotograficzna Siódemka (14 uczestników), organizowane były też następujące zajęcia edukacyjne: koło szachowe „Skoczek”, nauka gry na pianinie, nauka gry na gitarze, nauka gry na ukulele, nauka tańca towarzyskiego, warsztaty aktorskie, warsztaty kulinarne, zajęcia Gordonowskie. W 2019 roku powstała pracownia komputerowa, w ramach której stworzonych zostało 12 stanowisk do pracy.

W 2019 roku Centrum Kultury i Sztuki funkcjonowały następujące kluby seniora: Klub Seniora Ara (17 uczestników), Klub Seniora Ustronie (250 uczestników), Klub Seniora Zacisze (170 uczestników), Klub Seniora Zgoda (25 uczestników), Klub Seniora Rawka (82 uczestników), Klub Seniora Przyjaźń (58 uczestników).

W 2019 funkcjonował w ramach Centrum Kultury i Sztuki Uniwersytet III Wieku im. Janiny Twarowskiej (340 uczestników). W ramach UTW odbyło się 38 wykładów oraz funkcjonowało 15 grup różnych zajęć fakultatywnych, w których uczestniczyło 466 osób, odbyło się 5 wycieczek krajoznawczych, 9 wyjazdów do teatrów oraz 11 projekcji filmowych.

W 2019 roku w funkcjonującym w ramach Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach w Kinoteatrze Polonez w Skierniewicach wyświetlono 3.114 seansów, w których uczestniczyło 143 725 widzów.

Repertuar kina to głównie filmy premierowe z oferty dystrybutorów. 25 proc. repertuaru stanowiły filmy polskie, 13 proc. filmy europejskie, 3 proc. filmy studyjne. Pozostałe projekcje to w większości filmy amerykańskie i koprodukcje. Oprócz seansów popołudniowych, skierowanych zarówno dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz przedpołudniowych pokazów dla szkół i przedszkoli, w ramach stałych form działalności Kinoteatru Polonez działały: Kino Dla Kobiet „Scarlett”, Dyskusyjny Klub Filmowy „Eroica” (także dla seniorów), Młodzieżowy Klub Filmowy „kinofeel”, Rodzinny Poranek w Kinie oraz edukacyjny program filmowy dla szkół na wszystkich poziomach nauczania - Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej.

Kino Dla Kobiet „Scarlett” to comiesięczne spotkania w każdy pierwszy poniedziałek miesiąca. W 2019 roku odbyło się 12 projekcji. W sumie na te wydarzenia zakupiono 3.058 bilety. Projekcjom towarzyszyły spotkania z twórcami, prelekcje, pokazy, quizy, konkursy z nagrodami, promocyjne stoiska sponsorów.

Diskusyjny Klub Filmowy „Eroica” - seanse odbywają się co tydzień, we wtorki. W 2019 roku odbyło się 58 projekcji (włączając również projekcje dla seniorów). Łączna ilość widzów to 3.353. Projekcjom towarzyszą prelekcje znawców kina i krytyków filmowych. Odbywają się także spotkania z twórcami i dyskusje. W ramach DKF-u organizowany jest Przegląd Kina Europejskiego „Ostatnie Granice”. W 2019 roku odbyła się 14. edycja tej imprezy. Łączna ilość widzów to: 83. W ramach przeglądu odbyły się 4 projekcje. Drugą imprezą organizowaną przez DKF jest mały Festiwal Filmów Polskich „Tosiek”. W 2019 odbyła się 8. edycja. Łączna ilość widzów to 147. Młodzieżowy Klub Filmowy „kinofeel” – spotkania odbywają się raz w miesiącu w czwartek-najczęściej w ostatni czwartek miesiąca. W 2019 roku odbyło się 5 spotkań. Łączna ilość widzów: 150. W ramach spotkań odbywają się dyskusje z krytykiem. Rodziny Poranek w Kinie – projekcje

odbywają się raz w miesiącu. W 2019 odbyło się 7 projekcji. Łączna ilość widzów: 680. Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej - w 2019 odbyło się łącznie 35 seansów. Łączna ilość widzów: 5.230. Projekcje w ramach NHEF odbywają się raz w miesiącu dla każdej grupy wiekowej. Projekcjom każdorazowo towarzyszy prelekcja. W 2019 roku pokazano w kinoteatrze 12 tytułów teatralnych – 16 spektakli, w których uczestniczyło 4.123 osób. Oprócz spektakli realizowanych samodzielnie przez Kinoteatr Polonez wynajmowaliśmy sale kinowo – teatralne na przedstawienia dla przedszkoli, szkół i dorosłych. Na ok. 38 przedpołudniowych spektaklach edukacyjnych uczestniczyło ok. tysiąca uczniów na różnych poziomach nauczania. Średnio raz/dwa razy na kwartał wynajmowaliśmy salę na programy agencji o charakterze szkoleń bhp/p.poż., połączonych z programami rozrywkowymi kabaretów, zespołów muzycznych, gwiazd estrady. Szacunkowo rocznie bierze w nich udział dwa tysiące osób. Ponadto w Kinoteatrze Polonez odbywa się większość obchodzonych w naszym mieście imprez okolicznościowych, np. obchody nadania praw miejskich Skierniewicom, Gala Sportu, Gala Edukacji i wiele innych powiązanych z rocznicami, jubileuszami, itp.

Radio RSC to lokalna rozgłośnia samorządowa, będąca częścią Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach. Radiostacja istnieje od 1997 roku, zgodnie z przyznaną koncesją dociera do 212 tys. 400 osób. W 2019 roku odbiorcami stacji byli głównie słuchacze aktywni zawodowo w przedziale wiekowym 26 - 55 lat. W 2019 roku największą słuchalność radio osiągnęło w okresie od czerwca do listopada, plasując się na drugim miejscu w dawnym województwie skierniewickim (Badanie: Radio Track Kantar Millward Brown). Średni czas słuchania - 235,63 min., zasięg dzienny: 4,67 proc.; audytorium średniego kwadransa - 1.44 proc. Radio RSC współtworzy życie kulturalne Skierniewic i regionu. Rozgłośnia promuje wydarzenia z różnych dziedzin życia, które są organizowane na terenie byłego województwa skierniewickiego. Inicjuje również własne działania. Przykładem są wybory Skierniewickiej Senior Queen, po raz pierwszy zorganizowane w 2018 roku, dzięki którym udało się zaktywizować środowisko senioralne. W wydarzeniu wzięło udział około 350 seniorów.

W programie Radia RSC główny nacisk kładzie się na relacjonowanie wydarzeń lokalnych, również sportowych (8 serwisów lokalnych dziennie - emitowanych od poniedziałku do piątku, rozmowa z gościem dnia, "Audycja samorządowa", "Rentgen", "Mam pytanie do..", magazyn sportowy: "Na sportowo"). Tematyka lokalna i kulturalna poruszana jest w audycjach autorskich ("Senioriada", "Skierniewicki Informator Kulturalny", "Popołudniówka Radia RSC", "Do siedemnastej strony"). Nowa propozycja programowa Radia RSC to audycja psychoterapeutyczna: "Kwadrans na kozetce". W programie poruszane są tematy, o których ludzie wstydzą się

rozmawiać, a są tak aktualne w otaczającym świecie. Program jest współtworzony ze skierniewickimi psychoterapeutkami.

W 2019 roku emitowane były również muzyczne audycje autorskie ("Kropka PL", "Rock po rocku", "Pociąg do jazzu", "Rap Stacja", "Szaleństwo muzycznej nocy").

W ramówce znalazły się audycje przeznaczone dla najmłodszych słuchaczy ("Mali wielcy eksperci", "Usypianki Radia RSC"). Nie zabrakło audycji dla fanów motoryzacji ("Auto magazyn"). Pojawiła się także audycja "88 i 6 Waszych hitów", podczas której słuchacze zamawiają ulubione piosenki, tym samym tworząc swoją play listę. Program połączony jest z interakcją ze słuchaczami na profilu fb radia. Stałym punktem ramówki Radia RSC jest lista przebojów ("Top lista"), nowa propozycja to: "Net lista" - ranking utworów, które są najczęściej odtwarzane w Internecie.

Radio RSC aktywnie uczestniczy przy organizacji różnorodnych przeglądów artystycznych i konkursów piękności ("Głos Skierniewic", "Tęczowe piosenki Jana Wojdaka", "Festiwal Wygraj Sukces", konkurs "Kwiat Skierniewic 2019"). Radio RSC corocznie włącza się w organizację Skierniewickiego Święta Kwiatów, Owoców i Warzyw - największego wydarzenia plenerowego w regionie. Podczas imprez plenerowych, uruchamiane zostaje studio terenowe, dzięki czemu jest możliwość bezpośredniego kontaktu ze słuchaczami i promocji rozgłośni na zewnątrz. Przeprowadzane są także konkursy na scenie.

Na antenie radia RSC w 2019 roku zorganizowano 26 konkursów dla słuchaczy, 3 plebiscyty i 5 akcji konkursowych na terenie Skierniewic i okolic.

W 2019 roku w działającej w ramach Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach Akademii Twórczości zorganizowano: 5 wystaw tematycznych, w wernisażach których uczestniczyło 626 osób, 2 spotkania autorskie, 2 imprezy turystyczne (wycieczki do Bolimowskiego Parku Krajobrazowego dla 72 dzieci); 14 lekcji regionalnych dla dzieci i 8 plenerowych (łącznie 405 uczestników); 12 warsztatów plastyczno-rękodzielniczych dla dorosłych (128 uczestników); 42 warsztaty plastyczne dla dzieci, w tym m.in. „Akademia Małego Twórcy” (łącznie 464 uczestników) oraz 12 spotkań Skierniewickiego Klubu Kolekcjonera (153 uczestników) - dużym zainteresowaniem zarówno pasjonatów, jak i mieszkańców miasta cieszy się cykliczna wystawa „Nasze Kolekcje” organizowana w Akademii Twórczości od 8 lat. Kolekcjonerzy prezentowali swoje zbiory także poza Skierniewicami: w Muzeum Farmacji w Łodzi, w Woli Okrzejskiej, Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego. Zwieńczeniem działalności wystawienniczej klubu była duża wystawa w Muzeum w Łowiczu zatytułowana „Tropem skierniewickich kolekcji”. Nasi

kolekcjonerzy mieli także swój niekwestionowany wkład w organizację Targów Staroci w Skierniewicach.

W 2019 roku w ramach Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach działał Punkt Informacji Turystycznej i Kulturalnej - Stacja Centrum. Punkt w 2019 roku zdobył Certyfikat Polskiego Systemu Informacji Turystycznej na okres 03.04.2019 – 03.04.2021. W Stacji Centrum można pozyskać informacje na temat szlaków turystycznych i zabytków Skierniewic oraz zakupić pamiątki z miasta. W ramach punktu funkcjonuje również Sklep u Artystów, który oferuje towary lokalnych rękodzielników.

Koszty bezpośrednie poniesione na organizację wydarzeń kulturalnych (koncertów, festiwali, spotkań autorskich, przeglądów artystycznych, konkursów, spektakli teatralnych, operetek występów kabaretów, wernisaży, wystaw, plenerowych imprez o charakterze artystyczno-rozrywkowym) organizowanych przez Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach w 2019 roku wynoszą: 1 mln 190 tys. zł.

W 2019 roku zarówno budynek Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach, jak i Kinoteatru Polonez dostosowane były do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Należy dodać, że od listopada 2019 w Centrum Kultury i Sztuki jest realizowany projekt unijny pn. „Przebudowa budynku Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach dla zwiększenia partycypacji mieszkańców w kulturze”. Jednym z istotniejszych jest remont oraz przebudowa piwnic centrum, a w szczególności pomieszczeń „Piwnicy u Artystów”. Działanie to umożliwi korzystanie z pomieszczeń klubowych, które z uwagi na zalewanie wodą były niedostępne. W planie jest także znacząca rozbudowa poziomu drugiego piętra budynku, gdzie uda się zorganizować nową salę koncertową. Planowana nadbudowa ma na celu stworzenie na bazie obecnej sali kinowej sali koncertowej o powierzchni ok. 400 m², z widownią dla 310 osób wraz ze zwiększeniem wysokości zapewniającej amfiteatralny układ widowni. Szereg planowanych działań dotyczy także modernizacji systemów odprowadzania wody w budynku czy wentylacji. Przebudowane zostaną także strefy wejściowe, co wpłynie na polepszenie dostępności obiektu dla osób z dysfunkcjami. Wartość projektu to 12 mln złotych.

Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach zamierza kontynuować działania, które od wielu lat wpisują się w kalendarz imprez kulturalnych w Skierniewicach, tj. Festiwal Filmów Polskich TOSIEK, Rock May Festival, HIP HOP Kings oraz Przegląd Artystycznego Ruchu Seniorów, rozwijać nowe przedsięwzięcia, jakimi są cykl plenerowych koncertów muzyki klasycznej „Muzyczne śniadanie na trawie”, wakacyjny cykl koncertów „Scena plenerowa CKiS”,

reaktywowany Klub jazzowy SWING (z perspektywą organizacji kolejnego festiwalu jazzowego) i Skierniewicki Plener Filmowy, jak również być otwarte na nowe, oddolne często propozycje – na co odpowiedzią jest zainicjowany w 2016 r. i planowany w latach kolejnych konkurs „Małe Granty Kultury”, którego założeniem jest nawiązanie współpracy oraz budowa relacji partnerskich i form współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi i osobami fizycznymi a Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach – poprzez wspieranie autorskich projektów z dziedziny kultury w postaci mini grantów.

Ogólną tendencją, którą Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach chce kontynuować zarówno w zakresie zorganizowanych imprez, jak i działań z zakresu edukacji artystycznej i kulturalnej (warsztatów, kursów, etc.) będzie wyjście poza obręb budynku, wyjście do ludzi, zaproponowanie oferty kulturalnej w miejscach nieoczywistych oraz ożywienie i wykorzystanie przestrzeni miejskiej dla działań edukacyjno-kulturalnych.

3.2 Biuro Wystaw Artystycznych w Skierniewicach

W 2019 roku Biuro Wystaw Artystycznych zorganizowało 9 wystaw w Galerii oraz 5 poza siedzibą. W Galerii odbyło się 6 wystaw indywidualnych: Sławomira Iwańskiego – PLAKATY, Daniela Cybuli – DOM USHERÓW, Jerzego Tadeusza Połcia – MALARSTWO I RYSUNEK, DON KICHOTE JÓZEFA WILKONIA...PODRÓŻ DO SKIERNIEWIC, Włodzimierza Cygana – W PÓŁMROKU i Tymoteusza Leklera – INDUSTRIA POETICA. BWA zorganizowało również 3 wystawy zbiorowe: 10.ART/PARK Skierniewice, ULOTNE CHWILE – wystawa ze zbiorów własnych oraz „XXI Zimowy Salon Sprzedaży”. Poza galerią zorganizowano wystawy przy współpracy z innymi instytucjami: „XX Zimowy Salon Sprzedaży na bis” i „XXI Zimowy Salon Sprzedaży” w siedzibie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Skierniewicach, wystawę „Natura & Kultura” ze zbiorów własnych w ramach 42. SSKOiw w Hali OSiR przy ul. Pomologicznej. Jej fragment można było następnie oglądać w Sali koncertowej Szkoły Muzycznej w Skierniewicach. W Szkole Muzycznej zorganizowano także wystawę ze zbiorów własnych „Znad mórz i rzek”. Łącznie można było zobaczyć prace z takich dziedzin sztuki jak: malarstwo, grafika, fotografia, rysunek, tkanina unikatowa, rzeźba, design, papier ręcznie czerpany. W sumie z oferty wystawienniczej skorzystało około 20 424 osób. W 2019 roku BWA zaproponowało cykl wykładów umożliwiający szerokie spojrzenie na dzieje sztuki. Odbyło się 38 wykładów, w których wzięło udział 840 słuchaczy, wygłosiło je 9 wykładowców: Karolina Zalewska, Małgorzata Marszał, Małgorzata Wiktorko, Przemysław Głowacki, Wioletta Cicha, Sara Herczyńska, Paweł Bień,

Sławomir Iwański i Marcin Matuszewski. Ważnym elementem działalności BWA w Skierniewicach było umożliwienie zakupu dzieł sztuki współczesnej. Salon Sprzedaży ART FOR YOU zorganizowany w Biurze BWA, na koniec grudnia 2019 liczył 47 starannie wyeksponowanych prac 19 artystów. BWA zatrudniało, jak w latach poprzednich 5 pracowników w ramach 3,25 etatu. Uchwałą Rady Miasta Skierniewice z dnia 28 listopada 2019 roku BWA zostało połączone z Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach.

3.3 Miejska Biblioteka Publiczna w Skierniewicach

Miejska Biblioteka Publiczna im. Władysława Stanisława Reymonta w Skierniewicach jest samorządową instytucją kultury zaspokajającą potrzeby kulturalne, edukacyjne i informacyjne społeczeństwa. Gromadzi opracowuje i udostępnia materiały biblioteczne, promuje czytelnictwo, upowszechnia wiedzę, kulturę, prowadzi działalność informacyjno-bibliograficzną, organizuje imprezy kulturalne. Instytucja realizuje także zadania biblioteki powiatowej.

W 2019 r. sieć biblioteczną tworzyły:

- MBP (biblioteka główna; 677 m²) przy ul. Mszczonowskiej 43a,
- Oddział dla Dzieci (220 m²), ul. Szarych Szeregów 6,
- Filia nr 1 (dla dorosłych; 251 m²), ul. Szarych Szeregów 6,
- Filia nr 2 (ogólnodostępna, czytelnia muzyczna, wypożyczalnia książki mówionej; 204 m²), ul. Reymonta 33, tymczasowo przeniesiona w grudniu 2019 r. na ul. Jagiellońską 8/16 pawilon 8 (166 m²)
- Filia nr 4 (ogólnodostępna; 97 m²), ul. Bohaterów Westerplatte 60,
- Filia nr 5 (ogólnodostępna; 114 m²), al. Niepodległości 4, która z końcem 2019 r. została zlikwidowana.

Lokale, w których funkcjonują placówki biblioteczne są wynajmowane od: Skierniewickiej Spółdzielni Mieszkaniowej, Miasta Skierniewice, Centrum Kultury i Sztuki, osoby prywatnej, Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej.

MBP zatrudniała 27 osób (23 pracowników merytorycznych, 4 pracowników administracji i obsługi).

Biblioteka jest skomputeryzowana i korzysta z programu bibliotecznego SOWA SQL Standard, który umożliwia m. in.: zapisanie się do biblioteki, wyszukiwanie w bazie zbiorów, zdalne składanie zamówień i zdalną rezerwację materiałów bibliotecznych, zdalne przedłużanie terminu zwrotu materiałów bibliotecznych. Stan bazy komputerowej (katalog książek, ubytków, zbiorów

specjalnych, bibliografii regionalnej, Bibliografii Zachodniego Mazowsza) to aż 523 105 rekordów. W 2019 r. przybyły 29 482 rekordy. Wszystkie zbiory biblioteczne są dostępne w katalogu online. We wszystkich placówkach zbiory wypożycza się przy użyciu elektronicznych kart czytelnich. W każdej placówce dostępny jest bezpłatny dostęp do Internetu (19 stanowisk).

Do 31 grudnia 2019 r. Biblioteka zgromadziła:

- 171 593 książki (2 089 465 zł),
- 6 139 jednostek zbiorów specjalnych (filmy, zbiory muzyczne, audiobooki 115 422 zł).

W 2019 r. Biblioteka zakupiła 3 048 książek (71 608 zł, w tym 22 000 zł pozyskane z MKiDN), otrzymała w darze 2 082 książki (35 866 zł), przyjęto w zamian „za zagubione” 20 (310 zł), czyli wpłynęło ogólnie 51 50 książek (107 784 zł). Zubytkowano książki zaczytane, zniszczone: 23 390 woluminów.

Zakupiono 115 jednostek zbiorów specjalnych (3 548 zł). Prenumerowano 50 tytułów prasowych (20 394 zł).

Biblioteka zarejestrowała 8 452 czytelników (2018 r.-8 944). W ciągu roku (290 dni) odwiedzone nas 115 780 razy. Wypożyczono 186 588 książek, czasopism, zbiorów specjalnych. 2 465 osób skorzystało z dostępu do bezpłatnego Internetu (5 130 godzin).

58 260 osób skorzystało w 2019 r. z 780 form oferty kulturalnej i edukacyjnej:

- realizacja projektu „#międzynami” o wartości 20 480 zł (dofinansowanie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego – 10 850 zł). Projekt to 45 wydarzeń (w których wzięło udział 1 507 osób):

spotkania autorskie: Leszkiem Mellibrudą, Michałem Zawadką, Dorotą Combrzyńską- Nogałą; spotkania interaktywne z psychoterapeutką Agnieszką Ancerowicz; 24 warsztaty: integracji sensorycznej z Hanną Kowalik, biblioterapeutyczne z Magdaleną Mrozińską, biblioterapeutyczne z Wandą Matras- Mastalerz, teatralne z Przemysławem Żmiejką; wystawa prac podopiecznych z Pracowni Specjalnego Ośrodka Szkolno- Wychowawczego; gra miejska „Współ w zespół”; turniej gier planszowych we współpracy z firmą Bedeker Outsourcing Group z Gdańska, Naszą Księgarnią z Warszawy oraz Cechem Fantastyki Skiercon w Skierniewicach; kiermasze książek; konkursy internetowe; projekcja filmu „Free solo: ekstremalna wspinaczka” (2018 r., reż. Jimmy Chin, Elizabeth Chai Vasarhelyi, prod. USA,) we współpracy z Dyskusyjnym Klubem Filmowym Eroica oraz wykład koordynatora edukacji filmowej Agnieszki Skoczek „Najlepsza wersja siebie”.

Ponadto w Bibliotece odbyły się:

- Wystawy: XX Zimowy Salon Sprzedaży na bis (wystawa Biura Wystaw Artystycznych); Emocje. Malarstwo Katarzyny Michałowskiej; Czytać pismo chmur. Linoryty barwne z lat 1991-2004,

wystawa prac Danuty Wieczorek; Malarstwo i rysunek Magdaleny Mazurkiewicz;

- Spotkania autorskie: z Katarzyną Puzyńską, Dominiką Tarczoń, Jolantą Marią Kaletą, Piotrem Biedrzyckim, Piotrem Milo Milewskim, Darkiem Foksem i Jerzym Jarniewiczem, Elżbietą Jodko-Kulą, Marcinem Szczygielskim, Katarzyną Wasilkowską, Elżbietą Pietrzak, Mirosławem Klembą, Joanną Wachowiak, Jakubem Żulczykiem.

- Spotkania w ramach cyklu „Spotkaj się w bibliotece” z: Karoliną Maciejewską i Justyną Mol, Romualdem Morawskim,

- Konkursy: 7. edycja konkursu matematycznego zorganizowanego we współpracy z Liceum Ogólnokształcącym im. Bolesława Prusa w Skierniewicach oraz Muzeum Warszawy; 16. edycja konkursu Muzyczna Jesień „Chłopak ze skrzypcami” (Zbigniew Wodecki); 8. edycja konkursu literackiego „Papierówka”; 11. edycja ekologicznego „Na ratunek Ziemi”.

- Wydarzenia: jednoaktówka Cervantesa w wykonaniu Grupy Teatralnej Banana Perwers;

#biblioteka - 7. konferencja dla nauczycieli i bibliotekarzy współorganizowana z Biblioteką Pedagogiczną i Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Skierniewicach; Wiosna z Akapitem; Za sześć noc Wielkanoc, artystyczne zajęcia etnograficzne z Hanną Skrzydło; Warsztaty filcowania na sucho; Na misiowych urodzinach najważniejsza jest rodzina, przedstawienia Teatru Edukacji i Profilaktyki „Maska”; Narodowe Czytanie.

- Wydanie książki Małgorzaty Lipskiej- Szpunar i Anety Kapelus z „Gdy gaśnie pamięć, mówią kamienie... Przewodnik po zabytkowym cmentarzu św. Józefa w Skierniewicach”.

3.4 Muzeum Historyczne Skierniewic

Na początku 2019 roku na terenie gminy Miasta Skierniewice funkcjonowały dwie samorządowe jednostki kultury mające w zakresie swoich zadań edukację historyczną oraz gromadzenie, upowszechnianie i trwałą ochronę dóbr naturalnego oraz kulturowego dziedzictwa Skierniewic i najbliższych okolic. Były to Izba Historii Skierniewic oraz Muzeum Historyczne Skierniewic (w organizacji). 1 marca 2019 r. uchwałą nr IV/11/2019 Rady Miasta Skierniewice z dnia 24 stycznia 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2019 r., poz. 820) obie jednostki zostały połączone w jedną instytucję pn. Muzeum Historyczne Skierniewic (w organizacji).

Muzeum ma w swojej ofercie zarówno wystawy, ale też szerokie spektrum usług o charakterze edukacyjnym, zwłaszcza służących wzmacnianiu poczucia tożsamości mieszkańców. Muzeum gromadzi pamiątki, organizuje wystawy historyczne i wystawy sztuki, w tym wystawy promujące lokalnych artystów. To również miejsce spotkań z twórcami kultury i historykami, odbywają się tu

wykłady, koncerty, lekcje muzealne, promocje wydawnictw historycznych, pokazy filmów dokumentalnych, warsztaty, spotkania organizacji pozarządowych oraz wiele innych.

W ramach kalendarza wydarzeń 2019 r. Muzeum Historycznego Skierniewic zorganizowano następujące wydarzenia:

19 wernisaży: „Ireneusz Rolewski. Niejasność/jasność”, „Grupa Kierunek”, „Orły Wojska Polskiego w XX wieku”, „Skierniewicka lista katyńska”, „Andrzej Boj Wojtowicz. Sacrum/Profanum”, „Konstytucja 3 Maja 1791”, „Grażyna Hase. Moje pół wieku z modą”, „250. Rocznica utworzenia warmińskiej poczty przez biskupa Ignacego Krasickiego”, „30. rocznica pierwszych częściowo wolnych wyborów”, „Skierniewiczanie w powstaniu warszawskim”, „Dla przeszłości – przywrócić pamięć o przedwojennej organizacji przysposobienia wojskowego kobiet”, „Bitwa nad Bzurą w malarstwie Adama Bojary”, „Dzieje Skierniewic”, „Zabytkowe pojazdy konne”, „200 lat szczepień ochronnych”, „Sławomir Mrożek. Życie warte jest życia”, „Sport polski na dawnej fotografii w trójwymiarze”, „Utrwalamy pejzaż”, „Szopki krakowskie”.

1 finisaż: „Grażyna Hase. Moje pół wieku z modą”.

17 koncertów: zespołu Mateusz Stryjecki i MPE3 Projekt, zespołu Green Craft, zespołu The Collocations Project, koncert pt. „Siepische, Siegra”, muzyki filmowej i jazzowy (koncerty w ramach Nocy Muzeów 2019), zespołu Duo Fortecello (koncert w ramach 26. Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Odnalezionej), uczniów szkoły muzycznej pt. „Złote trąbki” (koncert w ramach 19. Festiwalu Muzyki Kameralnej i Organowej), „W salonie Moniuszki”(koncert z okazji 200-lecia urodzin Moniuszki), zespołów Green Craft i Szum Butów Stróża (koncert charytatywny dla Małgorzaty Jacaszek-Piekarskiej), koncert Sławomira Zygmunta „Z wiatrem” – poezje Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, koncert Zofii Lelonkiewicz i zespołu Zouzy (w ramach obchodów „100-lecia ZHP”), koncert muzyki fusion Michała Borkowskiego i Mirosława Muzykanta towarzyszący otwarciu wystawy stałej MHS), koncert pt. „Jan Przepałkowski. Mistrzowie fortepianu”, koncert szkoły muzycznej z okazji 100-lecia Służb Sanitarnych w Polsce, koncert pt. „Komeda solo” w wykonaniu Leny Ledoff, koncert piosenek Edwarda Stachury pt. „Dokąd idziesz? Do słońca!” – Sławomir Zygmunt, koncert pt. „Od nocy do nocy” – Joanna Aleksandrowicz, koncert pt. „Złote saksofony”, koncert pt. „Gładkowska in memoriam – z udziałem Joanny Freszel.

25 wykładów: historyczne Łukasza Saptury, Szymona Nowaka o żołnierzach wyklętych, prof. Marka Adamczewskiego o genezie herbu Skierniewic, Piotra Paradowskiego: o mobilizacji marcowej, o gen. Aleksandrze Łuczyńskim, o skierniewiczaniech na liście katyńskiej, o genezie wybuchu II wojny światowej, Wojciecha Czapli pt. „Potęga polskiej inspiracji”, wykłady o sztuce w ramach wystawy „Andrzej Boj Wojtowicz. Sacrum/Profanum”, wykład o walorach przyrodniczych

Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, wykład dr. Michała Kuleckiego o Konstytucji 3. Maja 1791, wykład dr. Bartłomieja Bydonia o honorze żołnierskim, etosie i niepodległości, wykład gościnny w ramach obchodów 100-lecia Służb Sanitarnych w Polsce, wykład Marii Anackiej-Łyjak o dziejach herbu Skierniewic, ponadto w ramach Skierniewickiego Klubu Genealogów odbyły się prezentacje poświęcone znanym skierniewiczynom – Janowi Kozietułskiemu, Władysławowi Strakaczowi i Konstancji Gładkowskiej.

14 warsztatów warsztaty plastyczne ze Zbigniewem Matyskiem, warsztaty plastyczne i kostiumograficzne z Anną Lewandowską, warsztaty plenerowe ze Zbigniewem Matyskiem, warsztaty genealogiczne z Robertem Adamczykiem, warsztaty dla małych dzieci pt. „Muzeasy”, warsztaty zorganizowane we współpracy z AGAD pt. „Zadbaj o rodzinne archiwum”.

5 spotkań: Spotkanie z Marią Dłużewską i Ireneuszem Rolewskim, spotkanie z Anną Urbanowicz, Zbigniewem Rokickim i Andrzejem Niwickim z okazji rocznicy wyborów z 1989 r., spotkanie z Grażyną Hase, spotkanie z mec. Jerzym Kwaśniewskim (w ramach 12. Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej w Skierniewicach), spotkanie z kapitanem Krzysztofem Baranowskim.

7 projekcji filmów: „Człowiek z kamerą filmową”, „Bitwa”, projekcja w ramach Nocy Muzeów: „Pamięć jest kluczem”, projekcja w ramach Muzeasów: bajki dla dzieci, projekcje w ramach Filmogrania 2019: „Zaginiony świat”, „La La Land”, „Rewolucja totalnej wolności” (w ramach 12. Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej w Skierniewicach).

14 spektakli teatralnych: „Anda, coż to za hece!”, „Koleżanki”, „Bruno Sznajder”, „7 mieszkań we wnętrzu duszy” (w ramach 12. Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej w Skierniewicach), „Moniuszko. Słowo i muzyka”, „Bruno Sznajder”, „Niech żyje Niepodległa!”, „Listopadowy zryw”, „Misterium Bożonarodzeniowe”.

2 promocje publikacji: Spotkanie z autorami książki „Niewola i nadzieja. Korespondencja Andrzeja i Krystyny Mystkowskich”, spotkanie z autorką książki „Polski El Greco”.

4 festiwale: 26. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Odnalezionnej, 19. Festiwal Muzyki Kameralnej i Organowej, 12. Tydzień Kultury Chrześcijańskiej w Skierniewicach, 17. Festiwal Muzyki Romantycznej w Skierniewicach.

10 uroczystości: Obchody rocznicy wybuchu powstania styczniowego, Obchody Dnia Flagi, Obchody Święta Trzeciego Maja, Noc Muzeów, Obchody Święta Wojska Polskiego, Obchody rocznicy wybuchu II wojny światowej, Narodowe Czytanie, Uroczystości z okazji 100 lat Służb Sanitarnych w Polsce, Obchody Święta Niepodległości, Obchody rocznicy wybuchu powstania listopadowego.

1 rekonstrukcja historyczna: Rekonstrukcja historyczna pt. „Wrzesień 1939”

1 potańcówka: Potańcówka w ramach FilmoGrania 2019

1 zawody: Ogólnopolskie zawody modeli lotniczych

4 pikniki: Piknik z okazji Dni Otwartych Funduszy Europejskich, Piknik rodzinny pt. „Muzeasy”, Piknik grup historycznych i rekonstrukcyjnych, Piknik z okazji 100-lecia ZHP

konkursy: „Moja Przygoda w Muzeum”

Wystawy zamiejscowe: Wystawa zamiejscowa „Policja Polska w latach II RP i dziś” w Koszalinie
Najważniejszym wydarzeniem 2019 r. było otwarcie 11 września wystawy stałej Muzeum Historycznego Skierniewic pt. „Dzieje Skierniewic”.

W 2019 r. w Muzeum Historycznym Skierniewic było zatrudnionych 12 osób (od września 2019 – 11 osób).

W 2019 r. Muzeum odwiedziło 24 tys. 234 osoby, z czego: zwiedzający indywidualni stanowili 5 tys. 391 osób, zwiedzający grupowo 3 tys. 398 osób, uczestnicy wydarzeń powyżej 100 os. 12 tys. 876 osób, tys., a uczestnicy wydarzeń poniżej 100 os. 2 tys. 569 osób.

W 2020 r. w związku z otwarciem w 2019 r. wystawy stałej zaplanowane jest przejście Muzeum Historycznego Skierniewic (w organizacji) w tryb Muzeum Historycznego Skierniewic.

5. Akcje charytatywne w mieście

Miasto nie tylko wspiera pomocowe akcje, ale także aktywnie je inicjuje. Sprzyja temu lokalny samorząd oraz miejskie jednostki, które podejmują pomysły mieszkańców. Sprawdzoną praktyką stało się łączenie kulturalnych wydarzeń z charytatywnymi celami. Podczas większości miejskich imprez można spotkać wolontariuszy, którzy zbierają datki na ważny cel. 2019 rok obfitował w kolejne inicjatywy:

Charytatywny Bal Noworoczny - czek o łącznej wartości 20 tys. zł zasilł konta dwóch skierniewickich komitetów społecznych: „Razem dla Olka” i „Motocyklistki dla Stasia”. Do tej kwoty należy doliczyć pieniądze z licytacji oryginalnej piłki i koszulki reprezentacji Polski piłkarzy ręcznych, przekazanych przez Fundację PGNiG. Pomoc skierowana była do dwóch małych skierniewiczian: Stasia Długosza oraz Olka Kacprzaka.

„Razem dla Olka” - akcja ściągnęła tłumy do skierniewickiego kina. Na scenie wystąpili mistrzowie świata z Akademii Tańca 4-20 oraz zespół Sound of Sunday. W grudniu rodzice Olka zakomunikowali o szczęśliwym finale długiego i trudnego leczenia.

Miasto Kobiet - adresatem charytatywnego celu miejskiego dnia kobiet była wyjątkowo silna kobieta, Magdalena Więclawska. Dzięki zebranych środkom udało się wesprzeć Magdę w jej walce ze złośliwym nowotworem.

Dzień dziecka dla Natana - akcja na rzecz chłopca cierpiącego na rdzeniowy zanik mięśni została zorganizowana przez lokalnych fanów Widzewa Łódź.

Pomoc dla Małgorzaty Piekarskiej - w wyjątkowo trudnej sytuacji znalazła się Gosia Piekarska, samotna mama trójki dzieci, która jeszcze do niedawna działała aktywnie zawodowo jako dziennikarka i pilot wycieczek, a obecnie zмага się z wyjątkowo złośliwym nowotworem. Z myślą o niej wystąpili Truskawkowi Rodzice, zorganizowano także wyjątkowy koncert w Muzeum Historycznym Skierniewic.

„Gramy dla Wiktora Foksa” - Wiktor to 16-letni mieszkaniec Makowa, który zмага się z chorobą nowotworową. W ramach lokalnych inicjatyw w Skierniewicach udało się zorganizować charytatywny koncert w Kinoteatrze Polonez oraz specjalne wigilijne spotkanie w Muzeum Historycznym Skierniewic.

Miasteczko Świętego Mikołaja - ostatnie duże rodzinne wydarzenie na rynku miejskim w 2019 roku również posiadało charytatywny akcent. Zbieranie funduszu w otwartej kweście to pierwszy etap pomocowej akcji na rzecz Zuzi Biernat.

6. Komunikacja z mediami i społeczeństwem

Miasto Skierniewice prowadzi systematyczną współpracę z lokalnymi i regionalnymi mediami. Główny cel związany jest z przekazywaniem bieżących informacji, ważnych z perspektywy funkcjonowania samorządu i mieszkańców oraz promocją Skierniewic. Lokalna współpraca ma charakter ciągły i w przestrzeni działań komercyjnych, opiera się na realizowaniu umów z przedstawicielami lokalnych i regionalnych mediów. W katalogu mediów, z którymi współpracuje Miasto, znajdują się zarówno rozgłośnie radiowe (Radio Rsc, Radio Victoria), lokalne tytuły prasowe (Głos Skierniewic i Okolicy, Dziennik Łódzki ITS), jak i serwisy internetowe (infoskierniewice.pl, skierniewickie.pl). Współpraca z przedstawicielami mediów dotyczy także

systematycznej wymiany informacji, udostępniania treści audio-wizualnych oraz organizowania konferencji prasowych. Ważnym elementem komunikowania informacji jest także bezpośredni kontakt z mieszkańcami. Systematyczne spotkania z przedstawicielami ratusza oraz prezydentem miasta odbywają się kilkanaście razy w roku. Wypracowany schemat spotkań pozwala zbierać pomysły, uwagi oraz sugestie dotyczące funkcjonowania samorządu. Biuro Prasowe Urzędu Miasta Skierniewice we własnym zakresie produkuje oraz publikuje treści na kilku kanałach w serwisach Facebook oraz Instagram. Najpopularniejszym z nich jest "I love SKC". Profil zgromadził już ponad 14 tysięcy subskrybentów. Poszczególne posty docierają średnio do kilku tysięcy odbiorców. Komunikacja na profilu przebiega dwukierunkowo. Jest on nie tylko miejscem do informowania o miejskich wydarzeniach, ale także do zbierania opinii mieszkańców i nieformalnego konsultowania poszczególnych spraw. Biuro Prasowe zarządza także społecznościowymi kanałami: Młodzieżowej Rady Miasta (wspólnie z przedstawicielami MRM), Skierniewickiego Święta Kwiatów, Owoców i Warzyw oraz festiwalu Maj Syty Fest.

XVII. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W 2019 roku w gminie Miasto Skierniewice funkcjonowało 90 organizacji pozarządowych.

Wydział spraw obywatelskich nadzoruje 54 stowarzyszenia rejestrowe oraz prowadzi Ewidencję Stowarzyszeń Zwykłych, do której wpisało się 8 stowarzyszeń.

Wydział Rozwoju Gospodarczego, Sportu i Spraw Społecznych prowadzi Ewidencję

Klubów Sportowych. W 2019 roku w ewidencji tej figurowały 22 takie podmioty, w tym:

- 4 uczniowskie kluby sportowe,
- 13 klubów sportowych,
- 5 stowarzyszeń sportowych.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Prezydent Miasta Skierniewice ogłosił 6 otwartych konkursów na realizację zadań publicznych. Poniżej wykaz zadań oraz organizacji, którym przyznano dotacje:

1.1. Zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

1.1.1. Wspieranie nowatorskich projektów artystycznych, twórczych i kulturotwórczych z zakresu edukacji kulturalnej poprzez:

- a) organizowanie prelekcji, konkursów, przesłuchań, wystaw, pokazów, przeglądów filmowych i teatralnych oraz koncertów i innych inicjatyw w szczególności poświęconych tematyce sztuki, kultury, historii, tradycji i dziedzictwa kulturowego Skierniewice;
- b) organizowanie warsztatów tematycznych i prowadzenie stałych form pracy w zakresie plastyki, muzyki, teatru, tańca, fotografiki itp.;
- c) organizowanie festiwali sztuki, muzyki, piosenki, teatru wyróżniających się wysokimi wartościami artystycznymi;
- d) wspieranie projektów kulturalnych animujących przestrzeń publiczną;
- e) wspieranie projektów i przedsięwzięć tworzących stałą ofertę kulturalną Skierniewic;

f) organizowanie turniejów tańca.

1.1.2. Adaptacja zabytkowych obiektów do celów muzealnych i realizacji projektów kulturalnych.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2019 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2019
1.	Polskie Stowarzyszenie Miłośników Kolei Adaptacja zabytkowych obiektów do celów muzealnych i realizacji obiektów kulturalnych	16 800 zł wsparcie
2.	Cech fantastyki „SkierCon” SkierCon 2019	18 100 zł wsparcie
3.	Stowarzyszenie Ars Iuventutis Pałacowe Spotkania z Muzyką	9 000 zł wsparcie
4.	Stowarzyszenie Ars Iuventutis Mała Filharmonia	900 zł wsparcie
5.	Fundacja Art. Station Jubileusz Art. Station – organizacja koncertów	5 000 zł wsparcie
6.	Fundacja Art. Station TOP ART. FESTIVAL HNAR 2019 R.	15 000 zł wsparcie
7.	Stowarzyszenie Ars Iuventutis XIX Festiwal Muzyki kameralnej i Organowej	9 500 zł wsparcie
8.	Stowarzyszenie Tradycji 26. Skierniewickiej Dywizji Piechoty Muzeum dla Skierniewic	3 200 zł wsparcie
9.	Stowarzyszenie Tradycji 26. Skierniewickiej Dywizji Piechoty Rekonstrukcja sztandaru 18. Pułku Piechoty	6 500 zł wsparcie
10.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zatrzymaj wspomnienia – miejskie i rodzinne kalendarium	3 000 zł wsparcie
11.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci W radosnym świecie dziecka	10 000 zł wsparcie
12.	Stowarzyszenie Grupa Teatralna Banana Perwers Warsztaty teatralne	3 000 zł

1.2 Zadania z zakresu turystyki i krajoznawstwa

1.2. 1. Organizowanie imprez turystyczno - krajoznawczych w tym: rajdów, spływów, biwaków itp.;

1.2. 2. Organizowanie innych imprez mających na celu propagowanie turystyki i krajoznawstwa.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2019 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2019
1.	Polskie Towarzystwo Turystyczno- Krajoznawcze odział PTTK „Szaniec” Rajdy rowerowe	25 000 zł wsparcie
2.	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział PTTK "Szaniec" Eliminacje Powiatowe XLVII OMTTK	5 000 zł wsparcie
3.	Koło Miejsko-Powiatowe Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków Organizowanie imprez turystyczno-krajoznawczych w tym: rajdów, spływów, kajaków itp.	4 000 zł wsparcie

1.3 Zadania z zakresu podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej

Ochrona miejsc pamięci narodowej.

L.p.	Nazwa beneficjenta/nazwa zadania	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2019
1.	Parafia Rzymskokatolicka św. Jakuba w Skierniewicach Remont elewacji bryły frontu kościoła i ściany północnej głównego korpusu budynku	50 000 zł
2.	Polskie Stowarzyszenie Miłośników Kolei Roboty Budowlane przy budynku stacji wodnej z 1858 r. wchodzącego w skład Zespołu Parowozowni Skierniewice	25 000 zł

1.4. Udzielenie dotacji na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków

L.p.	Nazwa beneficjenta/nazwa zadania	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2019
1.	Parafia Rzymskokatolicka św. Jakuba w Skierniewicach Remont elewacji bryły frontu kościoła i ściany północnej głównego korpusu budynku	50 000 zł

2.	Polskie Stowarzyszenie Miłośników Kolei Roboty Budowlane przy budynku stacji wodnej z 1858 r. wchodzącego w skład Zespołu Parowozowni Skierniewice	25 000 zł
----	---	-----------

1.5 Zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu

a) upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (do 10 roku życia) z uwzględnieniem dzieci z niepełnosprawnościami, poprzez organizowanie zajęć, zawodów, imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym w różnych dyscyplinach sportu

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Miejski Klub Sportowy Ósemka	50 000 zł wsparcie
2.	Skierniewicki Klub Karate KYOKUSHINKAI	17 000 zł wsparcie
3.	Międzyszkolny Klub Sportowy SKIER-VIS	10 000 zł wsparcie
4.	Miejski Ludowy Klub Sportowy WIDOK	120 000 zł wsparcie
5.	Miejski Ludowy Klub Sportowy WIDOK	25 000 zł wsparcie
6.	Skierniewickie Towarzystwo Tenisowe UZAR	4 000 zł wsparcie
7.	Uczniowski Klub Sportowy VIS	5 000 zł wsparcie
8.	Uczniowski Klub Sportowy „NAWA SKIERNIEWICE”	30 000 zł wsparcie
9.	UNIA SKIERNIEWICE Non-Profit SPÓŁKA Z O. O.	100 000 zł wsparcie
10.	Miejski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wojownik”	100 000 zł wsparcie
11.	Klub Sportowy Polonia	20 000 zł wsparcie

b) upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród młodzieży (od 10 roku życia), dorosłych, w tym seniorów i osób z niepełnosprawnościami, poprzez organizowanie zajęć, zawodów, imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym w różnych dyscyplinach sportu.

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Miejski Klub Sportowy Ósemka	90 000 zł wsparcie
2.	Skierniewicki Klub Karate KYOKUSHINKAI	70 000 zł wsparcie
3.	Międzyszkolny Klub Sportowy SKIER-VIS	40 000 zł wsparcie
4.	Miejski Ludowy Klub Sportowy WIDOK	100 000 zł wsparcie
5.	Szkolny Związek Sportowy	41 870 zł powierzenie
6.	Klub Biegacza tRUCHt MARATON	4 000 zł wsparcie
7.	Skierniewickie Towarzystwo Tenisowe UZAR	4 000 zł wsparcie
8.	Uczniowski Klub Sportowy PRUS	6 000 zł wsparcie
9.	Klub Sportowy LEGION	25 000 zł wsparcie
10.	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	47 000 zł wsparcie
11.	Klub Sportowy LOGIN	8 000 zł wsparcie
12.	Skierniewickie Stowarzyszenie OLIMPIJCZYK	5 000 zł wsparcie
13.	Stowarzyszenie RUGBY CLUB	5 000 zł wsparcie
14.	Uczniowski Klub Sportowy VIS	25 000 zł wsparcie
15.	Uczniowski Klub Sportowy „NAWA SKIERNIEWICE”	110 000 zł wsparcie

16.	Skierniewickie Stowarzyszenie RADIOORIENTACJI SPORTOWEJ	25 000 zł wsparcie
17.	Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego PWSZ w Skierniewicach	15 000 zł wsparcie
18.	UNIA SKIERNIEWICE Non-Profit SPÓŁKA Z O. O.	500 000 zł wsparcie
19.	Skierniewickie Stowarzyszenie SPORTOWE WARIACJE	17 000 zł wsparcie
20.	Uczniowski Klub Sportowy VIS CZWARTKI LEKKOATLETYCZNE	30 000 zł powierzenie
21.	Miejski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wojownik”	120 000 zł wsparcie
22.	Klub Sportowy Polonia	50 000 zł wsparcie
23.	Skierniewickie Stowarzyszenie SPORTU TANECZNEGO	10 000 zł wsparcie
24.	Klub Sportowy AKADEMIA SZTUK WALKI TIGER	15 000 zł wsparcie
25.	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze ODDZIAŁ PTTK SZANIEC	11 130 zł wsparcie

1.6. Zadania z zakresu ratownictwa i ochrony ludności

1. Prowadzenie działań ratowniczych, polegających w szczególności na organizowaniu i udzielaniu pomocy osobom, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarze wodnym.

2. Wspieranie z zakresu ratownictwa wodnego i lądowego oraz organizowanie akcji z zakresu propagowania bezpieczeństwa nad akwenami wodnymi i na drogach, unikanie zagrożeń i udzielania pierwszej pomocy.

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Prowadzenie działań ratowniczych, polegających w szczególności na organizowaniu i udzielaniu pomocy osobom, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarze wodnym.	20 000 zł wsparcie

2.	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Wspieranie zadań z zakresu ratownictwa wodnego i lądowego oraz organizowanie akcji z zakresu propagowania bezpieczeństwa nad akwenami wodnymi i na drogach, unikania zagrożeń i udzielania pierwszej pomocy.	20 000 zł wsparcie
----	---	-----------------------

1.7. Zadania z zakresu promocji i organizacji wolontariatu

Propagowanie idei wolontariatu w szkołach i mediach oraz organizowanie szkoleń dla wolontariuszy

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych Wspólna Troska	2 500 zł wsparcie
2.	Stowarzyszenie Hospicjum im. Anny Olszewskiej	2 500 zł wsparcie

1.8. Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych

Prowadzenie działalności terapeutyczno-rehabilitacyjnych dla dorosłych osób niepełnosprawnych.

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Sprawni Inaczej”	5 000 zł wsparcie
2.	Stowarzyszenie Hospicjum im. Anny Olszewskiej	5 000 zł wsparcie
3.	Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „SOBÓTKI”	23 000 zł wsparcie

Prowadzenie działalności opiekuńczo-wychowawczej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla dzieci niepełnosprawnych.

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Wspólna Troska”	60 000 zł wsparcie

Terapia dzieci autystycznych oraz organizowanie szkoleń dla rodziców dzieci autystycznych.

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Stowarzyszenie Pomocy Osobom ze Spektrum Autyzmu F84 „Organizowanie szkoleń dla rodziców dzieci autystycznych”	20 000 zł wsparcie
2.	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Wspólna Troska”	30 000 zł wsparcie

1.9. Promocja i ochrona zdrowia

Edukacja zdrowotna ze szczególnym uwzględnieniem chorób przewlekłych, nowotworowych i kardiologicznych oraz promocja zdrowego i aktywnego fizycznie stylu życia.

L.p.	Nazwa podmiotu i zadania	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Skierniewickie Stowarzyszenie „Amazonka” „Profilaktyka raka piersi”	12 000 zł wsparcie
2.	Stowarzyszenie Hospicjum im. Anny Olszewskiej „Edukacja zdrowotna ze szczególnym uwzględnieniem chorób przewlekłych, nowotworowych i kardiologicznych oraz promocja zdrowego i aktywnego fizycznie stylu życia”.	5 000 zł wsparcie
3.	Koło Miejsko – Powiatowe Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków „Edukacja zdrowotna ze szczególnym uwzględnieniem chorób przewlekłych, nowotworowych i kardiologicznych oraz promocja zdrowego i aktywnego fizycznie stylu życia”.	8 000 zł wsparcie

4.	Koło Miejsko – Powiatowe Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków „Edukacja zdrowotna ze szczególnym uwzględnieniem chorób przewlekłych, nowotworowych i kardiologicznych oraz promocja zdrowego i aktywnego fizycznie stylu życia – Piknik edukacyjny zdrowo i aktywnie”.	5 000 zł wsparcie
----	---	----------------------

Prowadzenie działań na rzecz upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań, kształtowanie przekonań, postaw, zachowań i stylu życia wspierającego zdrowie psychiczne, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu, przeciwdziałanie seksualizacji dzieci i młodzieży – w szczególności przez prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych (realizacja NPZ).

L.p.	Nazwa podmiotu i zadania	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Fundacja Na Rzecz Wspierania Rodziny Źródła	5 000 zł wsparcie
2.	Uczniowski Klub Sportowy VIS	1 000 zł wsparcie
3.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy „Kierunek – zdrowie”	1 000 zł wsparcie

1.10. Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym

Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym poprzez budowanie i rozwijanie form dialogu pokoleniowego i międzypokoleniowego niezwiązanego z pokrewieństwem i rodziną, poprzez wspólne zainteresowania i pasje.

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Koło Miejsko – Powiatowe Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków	5 000 zł wsparcie

Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Lp.	Nazwa podmiotu i zadania	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.	Zwrot niewykorzystanej dotacji
1.	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Wspólna Troska” „Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”	20 000 zł wsparcie	
2.	Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „SOBÓTKI” „Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”	17 400 zł wsparcie	21 zł
3.	Koło Miejsko – Powiatowe Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków „Skierniewiccy diabetycy, aktywnie i zdrowo”	2 600 zł wsparcie	

1.11. Ochrona i promocja zdrowia

1.11.1 Realizacja zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, w tym z uwzględnieniem potrzeb osób zamieszkałych na terenie rewitalizacji;

udzielanie wsparcia rodzinom, w których występuje problem alkoholowy pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Skierniewickie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Ametyst” „Wsparcie osób uzależnionych od alkoholu i zagrożonych uzależnieniem w rozwiązywaniu problemów osobistych, rodzinnych i społecznych”	95 000 zł wsparcie

2.	Skierniewickie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Ametyst” Punkt Wspierająco – Edukacyjny „Zrozumieć dziecko”	68 000 zł powierzenie
3.	Stowarzyszenie Rozwoju Rodziny FOCUS „Życie Bez Alkoholu”	8 500 zł wsparcie
4.	Stowarzyszenie Rozwoju Rodziny FOCUS „The Duluth Model”	8 500 zł wsparcie
5.	Fundacja Pomocy Społecznej „Chodźmy Razem” „XII Dzień Dziecka”	Rezygnacja (5 000 zł)
6.	Stowarzyszenie ” Dar Życia” XVI Karnawałowy Bal Bezalkoholowy	15 000 zł

- prowadzenie dla dzieci i młodzieży profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w połączeniu ze wsparciem psychologicznym w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez:

a) prowadzenie zajęć pozalekcyjnych;

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Miejski Klub Sportowy Ósemka	4 000 zł wsparcie
2.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	5 000 zł wsparcie
3.	Miejski Ludowy Klub Sportowy WIDOK	4 000 zł wsparcie
4.	Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego PWSZ w Skierniewicach	4 000 zł wsparcie
5.	Uczniowski Klub Sportowy „NAWA SKIERNIEWICE”	4 000 zł wsparcie
6.	Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Skierniewice	50 000 zł wsparcie
7.	Klub Sportowy Polonia Skierniewice	4 000 zł wsparcie
8.	Szkolny Związek Sportowy w Skierniewicach	15 000 zł powierzenie
9.	Miejski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wojownik”	4 000 zł wsparcie
10.	Skierniewickie Stowarzyszenie „Olimpijczyk”	5 000 zł wsparcie
11.	Uczniowski Klub Sportowy VIS w Skierniewicach	4 000 zł wsparcie

- prowadzenie dla dzieci i młodzieży profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w połączeniu ze wsparciem psychologicznym w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez:
 - b) prowadzenie placówek wsparcia dziennego wraz z podejmowaniem działań na rzecz dożywiania dzieci w nich uczestniczących

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy „Bądźmy Razem”	19 000 zł wsparcie
2.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy „Akademia Dziecięcej i Młodzieżowej Aktywności”	33 000 zł wsparcie
3.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejski „Jesteś z nami – uwierz w siebie”	45 000 zł wsparcie
4.	Fundacja „Dziecięcy Uśmiech” „Prowadzenie świetlicy im. Janusza Korczaka przy Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących w Skierniewicach przy ulicy Konopnickiej 5”	15 000 zł wsparcie

- prowadzenie dla dzieci i młodzieży profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w połączeniu ze wsparciem psychologicznym w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez:
 - c) organizowanie półkolonii letnich w okresie wakacyjnym

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.	Zwrot niewykorzystanej dotacji
1.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejski	5 000 zł wsparcie	-
2.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	10 000 zł wsparcie	-
3.	Klub Sportowy Polonia Skierniewice	5 000 zł wsparcie	-
4.	Miejski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wojownik”	10 000 zł wsparcie	-

5.	Uczniowski Klub Sportowy VIS w Skierniewicach	10 000 zł wsparcie	3 298,00 zł
----	---	-----------------------	-------------

- prowadzenie dla dzieci i młodzieży profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w połączeniu ze wsparciem psychologicznym w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez:

d) organizowanie kolonii i obozów w okresie wakacyjnym

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.	Zwrot niewykorzystanej dotacji
1.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy „Nad polskim morzem i w polskich górach”	15 000 zł wsparcie	
2.	Miejski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wojownik” „Organizowanie kolonii i obozów w okresie wakacyjnym”	5 000 zł wsparcie	
3.	Uczniowski Klub Sportowy „NAWA SKIERNIEWICE” „Organizowanie kolonii i obozów w okresie wakacyjnym”	5 000 zł wsparcie	
4.	Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego PWSZ w Skierniewicach „Organizowanie kolonii i obozów w okresie wakacyjnym”	7 500 zł wsparcie	
5.	Uczniowski Klub Sportowy VIS w Skierniewicach	7 500 zł wsparcie	1 059,88

1.11.2 Realizacja zadań wynikających z Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii:

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2019 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2019
1.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejski	7 000 zł
2.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	10 000 zł
3.	Uczniowski Klub Sportowy	3 000 zł

1.12 Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy Prowadzenie świetlicy integracyjnej dla dzieci pochodzenia romskiego- „Różnorodni a tacy sami”	20 000 zł wsparcie

1.13 Pomoc społeczna w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób

Zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym.

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Skierniewicach	80 000 zł wsparcie

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Skierniewicach	26 000 zł wsparcie

1.14 Poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna

Zadanie obejmuje wspieranie rodzin naturalnych w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz udzielanie rodzinom naturalnym, rodzinom zastępczym oraz przysposabiającym dzieci, pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i opiekuńczych poprzez:

konsultacje z profesjonalistami w sprawie rodzin objętych pomocą,

terapię rodzinną,

poradnictwo psychologiczne,

poradnictwo pedagogiczne,

poradnictwo prawne i obywatelskie,

konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, w tym m.in. praca środowiskowa z rodziną, mediacje oraz inne formy wsparcia rodziny, organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji np.: w formie grup wsparcia czy grup samopomocowych.

L.p.	Nazwa podmiotu	Wysokość przyznanej i przekazanej dotacji w 2019 r.
1.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	5 000 zł wsparcie

Na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 294 t.j.) oraz art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688), Prezydent Miasta Skierniewice rozstrzygnął otwarty konkurs ofert, udzielając dotacji na realizację zadania

publicznego z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa.

1.15 Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w 2019 roku na terenie Gminy Miasto Skierniewice

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2019 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2019
1.	Stowarzyszenie Wsparcie Społeczne „JA-TY-MY” z Łodzi	64 020,00 zł powierzenie

1.16 Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

1.17.1 Przybliżanie problematyki ochrony środowiska poprzez organizowanie konkursów ekologicznych (np. fotograficzny, plastyczny), organizowanie olimpiad przyrodniczo-ekologicznych (opisowe prace pisemne, wiedza-odpowiedź ustna, testy).

1.17.2 Poznawanie rezerwatów, parków krajobrazowych i pomników przyrody zlokalizowanych w Skierniewicach i okolicy, np. wycieczki i warsztaty przyrodniczo – krajoznawcze (arboretum, alpinarium przyrodniczo – leśne, ogrody botaniczne).

1.17.3 Propagowanie tematyki ekologicznej oraz rozwój świadomości ekologicznej wśród dzieci i młodzieży poprzez m.in.. materiały dydaktyczno – informacyjne z tego zakresu np: plakaty, kalendarze, książki, broszury, płyty multimedialne oraz akcje sadzenia drzew i krzewów, „Sprzątanie Świata”, „Dni Ziemi”.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2019 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2019
1.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	1 500 zł wsparcie
2.	Liga Ochrony Przyrody Zarząd Okręgu w Skierniewicach	4 500 zł wsparcie

3.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejski	1 400 zł wsparcie
4.	Liga Ochrony Przyrody Zarząd Okręgu w Skierniewicach	4 600 zł wsparcie
5.	Liga Ochrony Przyrody Zarząd Okręgu w Skierniewicach	13 000 zł wsparcie

2. Wsparcie finansowe dla innych jednostek samorządowych

W ramach współpracy z Samorządem Województwa Łódzkiego Miasto Skierniewice uchwałą uchwałą Nr VIII/71/2019 Rady Miasta Skierniewice z dnia 30 maja 2019 roku udzieliło pomocy finansowej dla Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Skierniewicach.

Na potrzeby Oddziału Okulistycznego zakupiono:

- 1 szt. funduskamery do angiografii fluoresceinowej,
- 1 szt. aparatu angio-OCT,
- 1 szt. autorefraktometera.

Ponadto z podjętą w dniu 30 maja 2019 r. uchwałą Nr VIII/72/2019 Rady Miasta Skierniewice przekazano Wojewódzkiemu Szpitalowi Zespolonemu w Skierniewicach środki na remont jezdni i chodnika na drodze dojazdowej od ulicy Jana III Sobieskiego do Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Skierniewicach.

Środki przekazano z budżetu miasta w wysokości **389 499,99 zł.**

